

Fügedi János – Takács András

A Bertóké és társai

JÓKA FALU HAGYOMÁNYOS TÁNCAI

Gyurcsó István Alapítvány Könyvek 34.

Csemadok Területi Választmánya, Dunaszerdahely
MTA Zenetudományi Intézete, Budapest

Fügedi János – Takács András
A BERTÓKÉ ÉS TÁRSAI
Jóka falu hagyományos táncai

Tánclejegyzés és számítógépes táncírás grafika

Fügedi János

Zenei lejegyzés

Huszár Ágnes

Számítógépes kottagrafika

Huszár Ágnes

Nyelvi lektorálás

Huszár Kata

© Fügedi János, Takács András, 2005

A néprajzi gyűjtést és a kézirat előkészítését támogatta

Illyés Közalapítvány

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma,
az Anyanyelvi Konferencia közreműködésével

A könyv kiadását támogatta:

A Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma
Ministerstvo kultúry SR

Nemzeti Kulturális Alapprogram

Jóka község önkormányzata

Köszönjük a Csemadok Országos Tanácsának, a Szlovákiai Magyarok Folklórszövetségének és a Szlovák Népművelési Intézetnek, hogy Jóka falu néprajzi gyűjtéseinek általuk őrzött fotó-, videó- és zeneanyagát rendelkezésünkre bocsájtotta.

ISBN 80 – 89001– 33 – 5

Gyurcsó István Alapítvány Könyvek 34.

Fügedi János – Takács András

A BERTÓKÉ ÉS TÁRSAI

Jóka falu hagyományos táncai

Csemadok Dunaszerdahelyi Területi Választmánya
MTA Zenetudományi Intézete, Budapest

Dunaszerdahely, 2005

E kötettel tisztelgünk Martin György
és Pesovár Ernő felvidéki kutatásai előtt.

Tartalomjegyzék

Előszó	7
Jóka falu rövid története	8
A jókai hagyományos táncok feltárása és gyűjtése	9
Mátyusföld hagyományos táncai	11
Női táncok	11
A martosi karikázó	12
A tardoskeddi szinalázás	12
Eszközös táncok	13
A táncos szórakozás eszközös táncai	13
A mesterségekhez kapcsolódó táncok – a kanásztánc	14
A rituális alkalmakhoz kapcsolódó eszközös táncok – a menyasszony- fektető gyertyástánc	15
Verbunkok	15
Csárdások	16
Elnépiesedett polgári társastáncok	18
A jókai hagyományos táncok rövid jellemzése	18
Női táncok	18
Eszközös táncok	18
Üveges verbunk	19
Kendőstánc	19
Játékos seprőstánc	19
Pásztortánc	19
Verbunkok	20
Bertóké verbunk	20
Barátoké verbunk	20
Huszárverbunk	20
Kozáktánc (Kozácska)	20
Csárdások	21
Dudatánc, dudacsárdás	21
Lassú és friss csárdás	21
Huszárcsárdás	21
Elnépiesedett polgári társastáncok	21
Sottis („Egy asszony vett két libát”)	22
Mazur (mazurka, „Mai házassághoz...”)	22
Tapsipolka („Hogy a csibe, hogy...”)	22
Fenyegető-sétapolka (padegatta, „Három lábú görbe szék...”)	22
Sétapolka	23
Négyes (négyestánc, „A pozsonyi sétatéren...”)	23

A falu táncélete a táncosok szemével	24
Beszélgetés Budai Lászlóval	24
Beszélgetés Kiss Jenővel és feleségével Nagy Ilonkával	32
Beszélgetés Szakál Juliannával	38
Táncközlések	44
Bertóké verbunk I.	45
Bertóké verbunk II.	64
Üveges verbunk	78
Barátoké verbunk	85
Kozáktánc	89
Dudatánc	104
Lassú és friss csárdás I.	131
Lassú és friss csárdás II.	170
Sottis	205
Mazur	209
Tapsipolka	212
Fenyeketős-tapsikolós	217
Sétapolka	223
Négyes	230
Gyermekjátékok és táncok (Bors Éva)	236
Kiszámoló	236
Mondóka	236
Szerepcserélő körjáték	237
Bújócska	237
Forgó – párválasztó	238
Hívogató	238
Fogyó-gyarapodó játék	239
Körjáték	239
Körtánc	240
Szerepcserélő körjáték	241
Szerepjátszó körjáték	241
Megy a gyűrű vándorlóra	243
Ninive, ninive	244
Kendőstánc vagy csóktánc	245
Dallamtár (Huszár Ágnes)	246
Fotótár (Görföl Jenő)	257
Az adatközlők névsora	278
Szerzők és közreműködők	280
Felhasznált irodalom	281
Ajánlott irodalom	281

Előszó

Könyvünkben a Mátyusföld nyugati szegletében elterülő Jókai falu hagyományos táncaival és táncéletével kapcsolatos szokásokkal foglalkozunk. Bevezetőnkben a falu rövid történetének ismertetése után a táncok feltárásának folyamatát, majd a könyvünk alapját adó kutatások történetét vázoljuk fel. E folyamat szorosan összefügg a helyi hagyományörző táncsoport megalakulásával és tevékenységével, így a teljesség kedvéért erre is kitérünk. Kötetünk összehasonlító háttereként a már megjelent munkák alapján általános áttekintést adunk Mátyusföld hagyományos táncairól, majd bemutatjuk azokat a táncokat, amelyek Mátyusföld teljes tánckészletéből Jókán is megtalálhatóak. A verbunkon, a pásztortáncon, a dudatáncon és a csárdásokon túl a hagyományos táncok közé soroljuk az elnépiesedett polgári társastáncokat is, amelyek e területen a 20. század elejétől hasonló módon váltak általánosan ismertté és közkedvelté, mint az említett, általában néptáncnak tekintett táncípusok. A jókai hagyományos táncok formai jellemzése mellett három beszélgetést közlünk, amelyet a legjobb táncosoknak tartott helybeliekkel folytattunk a falu táncéletéről és táncos szokásairól. Könyvünk gerincét a jókai táncok szöveges és kinetogramos (táncjelíró) formában közreadott lejegyzései alkotják, amelyhez csatoltuk a táncok kísérezőzenéjének kottáit is. Kötetünk végén a Dallamtárban további dallamokat közlünk a csárdás táncok minél változatosabb felelevenítéséhez. Úgy véljük, a tánckészlet teljességéhez hozzátartozik a gyermekjátékok, játékos táncok gyűjteménye is, ezért Bors Éva gyűjtéséből rövid válogatást adunk.

A könyvben közölt tánc- és zenei anyag feltárása, gyűjtése és a gyűjtemények gondozása sok ember többéves kutató és rendszerező munkájának eredménye. A kihalófélben levő táncok megőrzésének érdeme azonban elsősorban a helyi hagyományörző táncosoké és zeneszereké, akiknek köszönhetően e táncokat még ma is újabb és újabb generációk tanulhatják meg. A jelen munkában elsősorban arra vállalkoztunk, hogy a könyv szabta területi korlátokat is figyelembe véve, a filmre vagy videóra rögzített számos gyűjtés közül mintaként egy teljes hagyományos táncrepertoárt válogassunk ki, és így annak hosszútávú megőrzését elősegítsük.

A táncközlések elsősorban a kötött szerkezetű polgári társastáncokról adhatnak pontos képet. A kötött szerkezetű táncok lejegyzései nem követik szigorúan a lejegyzés alapjául választott, a filmen látott, nyilvánvalóan töredékes formai megoldásokat. E lejegyzések elkészítése előtt több rekonstruált változatot is megtekintettünk, hogy feltárhassuk az eredeti szándék szerinti formát. A félig kötött verbunkok, leginkább pedig a szabadon variált csárdások esetében a lejegyzések csak egyszeri pillanatfelvételnak tekinthetők. Hiteles rekonstrukciójukra, feldolgozásukra további alapos tájékozódást javasolunk. A táncépítés, a motívumválasztás és -variálás belső törvényszerűségének és szabadságának megismerésére célszerű számos előadást megtekinteni. Ennek érdekében a gyűjtéseket az itt lejegyzett válogatásnál teljesebb, mozgóképes formában is közreadjuk.

Jóka falu rövid története

Jóka helytörténete a mai napig feldolgozatlan. Az irodalmi források keresése során csak kisebb utalásokkal, kronológiailag hiányos és rövid helytörténeti adalékokkal találkoztunk. Itt tehát a helység múltjának csupán vázlatos bemutatására vállalkozhatunk.

A helységet „Pozsony vármegye községei” monográfia¹ szerint legkorábban 1239-ben említik, amikor Pozsony várához tartozott. IV. Béla király 1239. március 6-án kelt oklevele három „Ilka” nevű községet említ. 1291-ben nevét már „Ialka” alakban írják, de találtak rá utalást „Jelka” néven is. A levéltári adatok szerint a falu neve 1305-ben „Harmathely” volt (e nevet egyik dűlője ma is őrzi), egy 1355-ből való egyezséglevélben „Harmathely-Jóka” névvel illetik, a pápai tizedszedők pedig „Jocza”-ként jegyzik. Ez időn túl az okiratok már Nagy-Jókát és Kis-Jókát különböztetnek meg. A dokumentumok szerint ősi római katolikus templomát 1530-ban építették újjá. Nagy-Jókát a törökök 1541-ben szinte teljesen elpusztíthatták, mert az 1553-i adóösszeírásban a falu akkori birtokosa, Farkas János néven csupán két porta szerepelt. Valószínűleg hasonló sorsra jutott Kis-Jóka is, mert korabeli tulajdonosa szintén csak két porta után fizetett adót.

Fellinger Károly szerint² a 18. század végi okiratok arról tanúskodnak, hogy 1786-ban Jóka három községből, Nagy-Jókából, Kis-Jókából és Újhely-Jókából állt. A mai helyesírás szerint Újhelyjóra helység nevét az 1553. évi adóösszeíráskor említik először Jóka-Újhely néven. Mikovinyi Sándor 1735-ből való térképén a helység Újhely-Jókaként szerepel, még határozottan különállva „Jókától” (Jókától), de Kis-Jókát a térkép külön faluként már nem jelöli. A falu a 19. század elejéig az Esterházyak tulajdona volt, és még ekkor is Jóka-Újhelyként ismerték.

Jóka és Újhelyjóra 1960-ban egy közigazgatás alatt Jóka néven egyesült. Az egyesített falu ma megközelítőleg 3800 lakosával³ a Galántai járás legnagyobb és legrégebb településeinek egyike. A korábban különálló három helység területileg is annyira összeolvadt, hogy a Nagy-Jóka, Kis-Jóka, Újhelyjóra falunevék lassan feledésbe merülnek.

1 Borovszky S.: Magyarország vármegyéi – Pozsony vármegye

2 Fellinger 1997, 4

3 A 2001-es népszámlálás adatai

A jókai hagyományos táncok feltárása és gyűjtése

A falu táncainak gyűjtését és feltárását Görföl Jenő kezdeményezte az 1970-es évek második felében. Tevékenységét Szabóné Szakál Mária, Szakál Julianna és Szabó Lajos támogatták. Ők kutatták fel a falu táncos szokásait és hagyományos táncait ismerőket, akik még emlékeztek a mozgásformákra és a tánc kíséző dallamokra. Kiderült, hogy az akkor már egyesített két falu, Jókai és Újhelyjókai közül az utóbbiban őrizték meg teljesebben a hagyományt, és az elnépiesedett polgári társastáncok Újhelyjókai közvetítésével jutottak el Jókára. A táncrepertoár feltárásának kezdetén Újhelyjókán még élénken éltek az emlékezetben a hagyományos táncok. Talán egy évtized sem telt el azóta, hogy a táncokat a lakodalmakon és más mulatságokon jókedvvel, a táncrend részeként adták elő. Időközben a változó ízlésvilág nyomán a cigányzenekarok lassan „elhallgattak”, és az új szórakoztató zene a tánc hagyományt teljesen kiszorította a rendezvényekről.

A helybeli tánc hagyományt feltáró kezdeményezést Czingel László, Quittner János és Takács András folytatta, és 1977 késő őszén a már fellelt táncokat, a Bertóké verbunkot és az elnépiesedett polgári társastáncokat filmre is felvették. A gyűjtés után megalakult a jókai hagyományörző táncsoport Szakál Mária és Szakál Julianna vezetésével. Alapító tagjai voltak: Boross Károly, Hegyi Lajos, Horváth Péter, Horváth Rozália, Kiss Jenő, Kiss Ilona, Németh Ignác, Németh Mária, Németh Tibor, Németh Tiborné, Palsovics Julianna, Szabó Lajos, Szabó Etel, Varga János, Varga Mária, majd pár hónappal később a csoporthoz csatlakozott Budai László és Budai Erzsébet. (A csoport tagjainak életkori adatokkal ellátott teljes listáját kiadványunk végén közöljük.) Az együttes zenei kíséretét háromtagú helyi cigányzenekar vállalta: Tankó Péter „Pelé” hegedűn, Tankó Sándor „Sanyika” kontrán, és Kurucz József „Jozsó” bőgőn játszott. A hagyományörző táncsoport 1978-ban mutatta be a „Tavaszi szél vizet áraszt” országos népzenei verseny elődöntőjén első műsorát, ahol az addig feltárt összes táncot előadták.

Quittner János segítségével az 1978-ban végzett további kutatás eredményeként újabb táncokat elevenítettek fel a helybeliek. Ekkor került felszínre a „Barátoké” verbunk és a csárdás. A növekvő érdeklődés nyomán a fiatalabb nemzedék számára még egy táncsoportot alakítottak, amely azonban hamarosan beolvadt a felnőtt hagyományörző csoportba. Így fordult elő, hogy több család apraja-nagyja együtt táncolt. A csoport rendszeresen részt vett a csehszlovákiai járási, kerületi és országos folklórversenyeken, fesztiválokon, megjárták Zselitz, Gombaszögöt, Myjavát, Východnát, Zsolnát, Strážnicét, Pozsonyt. Többször szerepeltek külföldön: Spanyolországban, Magyarországon, Franciaországban, Németországban, valamint az önálló cseh és szlovák állam megalakulás után Csehországban. Szerepléseikről általában díjjal tértek haza, a bírálóbizottságok a táncosok kiváló tánc tudását és zenéjük tisztaságát emelték ki.

1981-ben a Szlovák Televízió Pozsonyi Stúdiója Takács András és Quittner János forgatókönyve alapján, Szemes Kati rendezésében harmincperces filmet készített az addig felkutatott teljes jókai tánc hagyományról.⁴ A felvételekre készülve került elő és újították fel

⁴ Örökség – Dedičstvo, Csehszlovák Televízió, Bratislava, 1981.

a játékos seprőtáncot és Szitás Lajosné emlékei alapján a dudatáncot. 1984-ben az MTA Zenetudományi Intézetének kutatói (Csapó Károly, Halmos István, Németh István, Pálffy Gyula) végeztek helyszíni gyűjtést Jókán, és a felújított táncokat a kutatás szempontjai szerint filmre vették.⁵

A hagyományörző csoport megalakulásának tizedik évfordulóján, 1987-ben új programmal ünnepeltek: Szakál Julianna összeállításában bemutatták a „Jókai lakodalmot” című műsort, amelyet mind a Szlovák, mind a Magyar Tudományos Akadémia néptánckutatói filmre vettek. Az évforduló alkalmából Budai László, a csoport szólótáncosa megkapta a „Csemadok Kiváló Népművésze”, a csoport pedig a „Csemadok Kiváló Népművészeti Csoportja” kitüntetést⁶. Ugyanebben az évben került sor a jókai táncosok első nemzetközi szereplésére Kalocsán, a Dunamenti Népek Nemzetközi Folklórfesztiválján. Műsorukról ott is készült filmfelvétel. Az együttes 1995-ben felvette a Malmos Néptáncegyüttes nevet.

1998-ban Takács András videóra rögzítette a hagyományörző táncscsoport megalakításának húszéves évfordulóján⁷ bemutatott Jeles napok – Farsangi mulatságok című műsorukat, mely ugyancsak tartalmazta teljes tánckészletüket. Legutóbb a csoport 2002 nyarán a helyi Csemadok-nap keretében Jókán, valamint a Szlovákiai Magyarok Kulturális Ünnepején Gombaszögön bemutatott műsoráról szintén Takács András készített videofelvételt. E többszöri mozgóképes dokumentálás tette lehetővé táncaik részletes tanulmányozását és hiteles közlését.

Ők a hagyományörzők

⁵ A filmfelvételek a MTA Zenetudományi Intézet Néptánc Archívumában találhatók.

⁶ A Csemadok alapította kollektív és egyéni díj, társadalmi elismerés a felvidéki hagyományörző és ápoló csoportok és egyének részére. A díjhoz kerámiai emléklap jár, amely Török Ágnes alkotása.

⁷ 1998. december 5., Jókai Művelődési Központ.

Mátyusföld hagyományos táncai

Az általános tájékozódás és a jókai táncagyománnyal való könnyebb összevethetőség kedvéért e fejezetben a már megjelent táncfolklorisztikai irodalom alapján tömören áttekintjük Mátyusföld hagyományos táncait. Mátyusföld határos a Nyitra vidéki és az Ipoly vidéki palócokkal. A vidéket Csallóköztől a Kis-Duna, Rábaköztől és a Dunántúltól pedig a Duna választja el. Északon és észak-nyugaton a szlovák nyelvterülettel érintkezik, illetve abban folytatódik. Néptáncait tekintve a tájegységet a kutatás a nyugati palóc táncdialektushoz sorolja⁸. A hagyományos tánckészlete szempontjából Mátyusföld és a szomszédos tájegységek között merev határvonalat húzni szinte lehetetlen. Még a Kis-Duna sem tekinthető egyértelmű határnak, mert számos Mátyusföldre jellemző tánc, például a Bertóké verbunk, az üveges verbunk vagy az elnépiesedett polgári társastáncok, mint a padegatta, a sottis, a suszterpolka, a tapsikoló a Csallóközben, a Rábaközben, de még tágabb területen is megtalálhatók. Egyes tánc típusok a magyar nyelvterület határán túlra is elérnek. Az elnépiesedett polgári társastáncokat Nyugat-Szlovákia egész területén teljes gazdagságukban ismerték, és típusonként megközelítőleg azonos dallamokra és mozgásformákban adták elő.⁹

Az elmúlt fél évszázadban filmezéssel is összekapcsolt alaposabb táncfolklorisztikai feltáró munkát e régióban Tardoskedden, Kéménden, Martoson, valamint Jókán végeztünk. Számos egyéb helységben (például Szentpéteren, Izsán, Madaron, Marcelházán, Kürtön, Csátán, Bényen, Kisgyarmaton, Farkasdon, Deákin, Felsőszeliben, Nagyfödémesen) az adatok kiegészítésére, az egyes tánc típusok további variánsainak felkutatására törekedve interjúkat készítettünk, szóbeli gyűjtést végeztünk. Kutatásaink eredményeként a vidék táncagyományát az alábbi fő típusok szerint mutatjuk be:

- női táncok
- eszközös táncok
- verbunkok
- csárdások
- elnépiesedett polgári társastáncok

Tudomásunk szerint minden csoportra még ma is található élő példa.

Női táncok

A női táncok típusába soroljuk a vonulós-kapuzó és körjátékokat, valamint a női körtáncokat. Mátyusföldön a leggyakrabban előforduló női tánc, a karikázó formai szempontból lassú és gyors részre tagolódik. Ehhez hasonlóak az ezen a vidéken található tavaszi leány- és asszony-táncok is: a szinalázás Tardoskeddről, a szentpéteri, a búcsi és a madari böjti karéj, valamint a martosi bújócska és pilike, továbbá az ugrós.

A lányok körtáncaiban és játékaiban a 19. században még erősen tükröződött a faluközösség korosztályok és vallás szerinti tagozódása. Külön-külön csoportokat alakítottak a fiatalabb korosztályhoz, illetve a más-más felekezethez tartozók. Játsszóhelyük is másutt volt, vagy ha nem, akkor is külön „bandában” játszottak. Ez a szigorú elkülönülés a 20. század

⁸ Martin 1970, 110; Martin-Takács 1981, 6.

⁹ Martin-Takács, 1981, 17.

fordulója után kezdett feloldódni, az első világháború utáni időben pedig teljesen eltűnt. A századforduló idején a leánytánc előadási hagyománya fokozatosan átalakult, már nem csak tavasszal járták, hanem előadhatták az év bármely, táncmultság nélküli vasárnapján. Később a karikázók beépültek a falu táncrendjébe, sőt megjelentek a családi ünnepeken, a lakodalmakban, a keresztelezőkön is. A csak énekszóra járt körtáncok nem igényeltek zenekíséretet, így a multság, a lakodalom többi részétől (a zenekartól és a mulató férfiaktól) megtartották függetlenségüket.

A martosi karikázó

Az egész Palócföldön – így Mátyusföldön is – ismerték és táncolták a leány-, illetve női karikázót. A legteljesebb formáját Martoson leltük fel, itt több funkcióban is előfordult. A tavaszhoz kötődő martosi karikázókat a hármas összetétel jellemezte: a bújócska, a pilike és az ugrós.

A bújócska vonulós-kapuzó játékos táncfajta. A vonulás a többször, több helyszínen előadott körtánc helyváltásának eszköze. Lépő- és futómotívumokból áll, amelyekkel sorban vagy kettős sorban, láncszerűen összefogódzva haladnak. A vonulók egy része időnként felemelt karral „kaput tart”, a többiek pedig átbújnak a kapu alatt. A játék innen kaphatta a bújócska nevet. A lányok vonulás közben állandóan énekelnek. Táncukban a dalokat változtatják, kapuzáskor is változatos, látványos formákra törekednek. Egyik jellegzetes megoldás, hogy csak egy pár tart kaput, és az összes pár átbújik alatta; vagy a kapuzás lezárásaként a minden pár által tartott kapusoron a hátsó pár kezd átbújni, de új kaput már nem emel. Így fokozatosan feloldódik a kapuzás, és a vonulás újra sortáncá alakul.

A pilike a körtánc első, lassú része. A bújócskával a játszóhelyre érkező csoport a pilikét kezdi táncolni úgy, hogy az utolsó kapuzóból való kibúvás már kört formál. A pilike alaplépései egyszerűek, a leggyakoribb tánckezdeként az egy- és kétlépéses csárdás, a kör forgásakor a lépő, a rida, az ugró, az egylábás ugró, a páros forgáskor a pórumozó-kocsikázó¹⁰. E lépéseket számos változatban adják elő.

A hosszantartó pilikézést az élénk tempójú ugrós váltja fel. Főbb motívumai a haladó-lépő, az oldalazó-szoknyaringató, legmarkásabbként a tánc névadó figurája, az egy és két lábon ugró. A kör forgását az ugróval rendszerint felgyorsították, az ugrót követő rida pedig még sodróbb lendületet adott a táncnak. A körtáncok végeztével a lányok az utolsó helyszínt is a vonulós-kapuzó játékkal hagyják el.

A játékos tánc hármas tagozódását, a vonulást, a lassú és gyors részt egységben csak tavasszal adták elő. Ha családi ünnepeken vagy a bálokban került sor karikázóra, már csak a pilikét és az ugrózt járták. A lakodalmakban a multság előrehaladtával, éjfél tájban, az idősebb asszonyok is összefogódzkodtak és eljárták az asszonyok ugrós táncát.

A tardoskeddi szinalázás

A szinalázás eredetileg női körtánc volt.¹¹ A 20. század fordulója körül a táncba párválasztó játékkal bekapcsolódtak a legények, de a tánc továbbra is megtartotta a leánytáncokra jel-

¹⁰ Kaposi Edit és Maác László meghatározása szerint a pórumozó-kocsikázó motívumban két lány egymással szemben állva, előre nyújtott karral fogják egymás kezét, és páros lábon oldalzó szökdelő lépéssel vagy ridával balra forognak (Kaposi–Maác 1958, 19).

¹¹ Méryné 1983, 130–132

lemző minden sajátosságát. A tánc kíséretet a táncolók egyszólamú éneklése adta, a motívumok egyszerűek voltak: egy- és kétlépéses csárdás, rida, pórúmozó-kocsikázó, forgó, sergő-, cifralépések. A párban táncolt motívumok is a legegyszerűbb csárdás és rida forgó motívumokból álltak, fő motívuma az előre-oldalt-hátra haladó kétlépéses csárdás volt. A táncos játék menete szerint a kör közepén egy leány állt, aki a dallam egy meghatározott helyén párt választott a körben táncolók közül. A körben táncolók ekkor megálltak, és tapsolva, énekelve kísérték a pár táncát. A dallamkezdéskor az, aki párt választott, beállt a nagy körbe, a párként kiválasztott pedig a kör közepére, és a játék kezdődött előlről. Ha sokan voltak, egyszerre több lány is állhatott a kör közepére és választhatott párt magának. A tánc kísérő dallamai között több gyerekjáték dallamát is megtalálhatjuk.

Eszközös táncok

Az eszközös táncok három nagyobb csoportba sorolhatók:

- a táncos szórakozás eszközös táncai
- a mesterségekhez kapcsolódó táncok – a kanásztánc
- rituális alkalmakhoz kapcsolódó eszközös táncok – a menyasszony-fektető gyertyástánc

Az eszközös táncok első csoportját minden vidéken kedvelték, mert alkalmat teremtettek a legény- és férfivirtus – ritkában a női ügyesség –, a rátermettsé, játékosság, tánckésztség közösség előtti bemutatására. Ügyességi táncként tarthatjuk számon a bottal előadott kanásztáncot is, de mind a dallama, mind a táncolás sajátos módja szerint a ma már kihalt mesterséghez, a kanászok kissé elkülönült rétegéhez kötődött. Az ünnepélyes rituális gyertyástáncot a fenti két altípustól gyökeresen eltérő funkciója és formai jegyei miatt soroltuk külön csoportba. Az alábbiakban ismertetjük valamennyi típus főbb jellegzetességeit.

A táncos szórakozás eszközös táncai

A szórakoztató funkciójú eszközös táncokat minden táncalkalommal előadhatták: jeles napokon, bálokban, multságokon, családi ünnepeken egyaránt. E táncoknak ismerjük ügyességi-mutatványos és játékos formáját is. A Mátyusföldön elterjedt szórakoztató eszközös tánc a seprős-, az üveges-, a kendős- és párna-, valamint a váskatánc.

A seprőstánc eszközhasználata és figuráinak gazdagsága nagyon hasonlít a botos pászortánchoz. A tánc kezdetekor a táncos a földrefektetett söprűt körültáncolja, cifra, szökdelő vagy sétáló motívumokkal átugrálja. Majd a seprű végét a kezében tartva (és cirokrészét a földnek támasztva) ugrálja át a seprűt, vagy a felemelt lába alatt egyik kezéből a másikba adogatja. Ha a seprűt fel is emeli a földről, akkor rendszerint lába alatt „átszővi”, de előfordul az is, hogy botként forgatja. A seprőstánc játékos változatával Jókán is találkoztunk, erről később szólunk részletesebben. Ismert a seprűvel járt táncoknak egy obszcén formája is. E változatban a seprőt néha üveg helyettesíti, előadását Csallóközben, 1968-ban Vásárhelyen, Salamon Bélától (1908) láttuk. A táncos a seprűt (üveget) mintegy megnyergelve a lába közé vette, és úgy végzett különböző, rendszerint obszcén hatású táncmozdulatokat.¹²

Az üveges tánc is elterjedt ezen a vidéken. Gyakori üveggel való táncolási forma, amikor a táncos a kézben tartott üveget a lába alatt az egyik kezéből a másikba átveszi vagy átdob-

¹² Pesovár 1969, 93-108.

ja. A üveget esetenként sapkával, pálcával, kalappal helyettesítik. A földre helyezett üveg fölött járt tánc verbunkdallamra járt jókai változatát alább ismertetjük.

A kendős- és párnástáncok játékos párválasztó elemekre épülnek. A résztvevők zárt nagy körben, kézfogással jobbra vagy balra haladva, énekszóra körbesétálnak. A körön belül egy (vagy ha sokan vannak, több) táncos kendővel vagy párnával táncol. Egy-egy dallam végén a körön belül táncoló a kendőt vagy a párnát a körben állók közül kiválasztott férfi vagy nő elé teríti (mindig az ellenkező nemhez tartozóból kell párt választani). A kiválasztottal együtt a kendőre (párnára) térdelnek és megcsókolják egymást. Amikor a párválasztás megtörtént, a kör és az ének leáll, a résztvevők figyelemmel kísérik a pár csókváltását. A csók után a pár az újra kezdett énekre, vagy a csoport ritmikus tapsolására páros forgót táncol. Új dallam kezdetével előlről kezdik a játékos táncot, és most a csókkal kiválasztott marad a körön belül a kendővel vagy a párnával, hogy újra párt válasszon.

A vaskatánc Mátyusföld sajátos, másutt nem ismert tánca. A láncos vízholdó rúddal – a vaskával – e területen is csak Tardoskedden táncolnak. Ismerjük férfiszóló és nővel járt páros változatát. A férfiak, legények vaskatánca szerkezetileg kötetlen, szólóban járt ügyességi tánc, a botos pásztortánc elemeit őrző figuráinak sorrendje mindig az adott pillanat hangulatától függ. A vaska kezelése, földrehelyezése, körül táncolása, a vaska keresztül-ugrálása, láb alatti átdobálása és átfűzése azonos a kanásztánc motívumaival. A csak e táncra jellemző sajátos motívumcsoportban az eszközzel létrehozott akusztikus elemek dominálnak: a különböző ritmusok kikopogása, és a vaska rázásával létrehozott láncsörgetés.¹³

A szóló vaskatáncot rendszerint páros formában folytatták. Az egyéni figurázás után a férfitáncos magához intette párját, és csárdást táncoltak. Új jelleget adott azonban a csárdásnak a földön fekvő vaskára való „rábokázás”, hogy a láncsörgetés itt is ritmikai kíséretet adjon. Hasonlóképpen változott a bukós előadása, amikor a vaskát a párok bokamagasságban a lábuk közé szorítva járták. A páros forgóban a férfi szintén ritmikus csörgette a felemelt vaskarúd láncát, illetve egy-egy motívumsor befejezésének hangsúlyozására vagy a forgás irányának megváltoztatásakor erőteljesen a földre koppantott.

Az eszköz mérete miatt a vaskatánc nagy, szabad teret kíván. Táncolása elsősorban családi ünnepekhez (lakodalmak, keresztelők, névnapok) vagy munkaalkalmi összejövetelekhez (fonók, kukoricafosztók) kötődött, amikor kéznél volt az eszköz – mert a vaska helye minden családnál a konyhasarokban, a vizeslóca mellett volt.

A mesterségekhez kapcsolódó táncok – a kanásztánc

A kanásztánc a pásztortáncok típusába tartozik. A szerkezetileg részben kötött mátyusföldi változata formai szempontból három részre tagolható. Bemutatására Zsákovics Miklós kéméndi lakos kanásztáncáról¹⁴ adunk rövid leírást.

A tánc első részében a táncos két botot egymáson keresztbe a földre fektetett, és tánckezdésként a botokat egyszerű lépésekkel vagy cifrákkal jobbra-balra keringve megkerülte. Majd az egymáson keresztbe fektetett botok felett terpeszugró, cifra- és ugrómotívumokat táncolt, mialatt a botok által alkotott térenyfedeket állandóan váltogatta. Az egyes lépéseket tapssal, csapásolóval, a táncritmus variálásával és a tempó gyorsításával, lassításával díszítette, gazdagította. Egy-egy nehezebb ugró-szökdelő motívumsor táncolása után a tánckezdő sétáló-járákáló lépéshez pihenő motívumként visszatért.

¹³ Martin–Takács 1981, 70–72.

¹⁴ Takács 1970, 69–77.

A tánc második részében az egyik botot a végénél fogva a földről felemelte (a másik bot a földön maradt és csak az első táncszakasz visszatértekor jutott ismét szerephez), a bot másik végét a földön hagyta. Az így tartott botot cifralépésekkel átugrálta, vagy lengető-bokázó, lengető-kopogós lépéssel az elől félmagas tartásba lendített láb alatt egyik kezéből a másikba átdobta. Előfordult, hogy a bot felemelt végét két kézzel „átölelte” és csárdás-, cifra- vagy bokázó lépésekkel úgy táncolt vele, mintha a bot táncos partnernője lenne. Végül botot a végénél vagy középpüzt fogva a levegőbe emelte, és cifra-, sétáló-, bokázó-, lépő-lengető- és csárdáslépések táncolása közben maga előtt forgatta, a bottal a levegőben nyolcasokat írt le, vagy magasba lendített lába alatt „átszötte”, átdobta.

A rituális alkalmakhoz kapcsolódó eszközös táncok – a menyasszonyfektető gyertyástánc

A mátyusföldi menyasszonyfektető gyertyástánc a lakodalmi szertartás táncai közül ünnepélyességével emelkedik ki. A szokásba ágyazott jelenségről Martin György így ír: „A vidék sajátos lakodalmi tánca a menyasszonyfektető gyertyástánc (Komáromszentpéter, Martos, Naszvad, stb.). Zenéje, jellegzetes kísérodallamai (Az árgyélus kis madár..., Hopp ide tisztán..., Mikor a menyasszonyt...), formai sajátosságai (ünnepélyes vonuló páros tánc vagy kígyózó füzértánc) és a gyertyahasználat módja a régi udvari táncdivatok hatására utalnak. Szimbolikus jelentése viszont az ősi avató, tisztító szertartások és termékenységí rítusok köréhez is kapcsolja.”¹⁵

A szakirodalomból és a gyűjtésekből megállapíthatjuk, hogy a gyertyástánc helyi változatokban gazdag, széles körben elterjedt tánc típus volt. A térformai eltérések ellenére jelenlétében és mozdulatkészletében minden változat megegyezik. A martosi menyasszonyfektető gyertyástánc például kígyózó füzértánc. A táncot vezető vőfély még a tánc kezdése előtt vagy a táncba kapcsolódás pillanatában a kézfogással sorba rendeződött résztvevőknek kioszt egy-egy égő gyertyát. A vőfélyt a menyasszony követi, utána jön a vőlegény, majd sorban a násznép, de felsorakozásuk sorrendje nincs meghatározva. Martoson a tánchoz az „Az árgyélus kis madár, nem száll minden ágra” kezdősorú dalt énekelve a vőfély vezetésével kígyózó térformákban a táncolók végigjárják a ház összes lakóhelyiségét. Negyed metrikai értékű, oldalt irányú egy lépéses csárdáslépéssel haladnak. A kígyózó sor időként spirálba tekeredik, majd lépésirányt váltva, kapu alatt kibújva a térformát kibontják, és újból tovább haladnak. A naszvadi és a szentpéteri változatokban a párok kettős sorban sorakoznak fel egymás után, és oszlopsorban vonulnak. E változatoknál is a vőfély vezeti a sort, de csak ő visz gyertyát. A tánc sétáló-haladó részét rendszerint egy rövid csárdással zárják le, és valamennyi változat befejező része, hogy a menyasszonyt és a vőlegényt kivezetik a fektető szobába.

Verbunkok

A Szlovákiában élő magyarság körében a verbunk a leggyakrabban előforduló, viszonylag gazdag motívumkészletű férfitánc. Nincs olyan felvidéki néprajzi terület, ahol akár több változatban ne lenne megtalálható, miként Mátyusföld is gazdag e tánc típusban. A mátyusföldi verbunkhagyományra is érvényes Martin György általános megállapítása: „A verbunk a

¹⁵ Martin–Takács 1981, 16–17.

kelet-európai paraszti táncrendben a szünetről szünetig terjedő táncciklusokban mindig az első helyet foglalta el, mintegy bevezette, előkészítette a páros táncot. Tánckezdő szerepe később formálissá válik, vagy csak a mulatságok megkezdésére korlátozódik. A hagyományos paraszti táncélet felbomlásával ez a tánc is a szünetek mutatványos, külön megrendelésre járt táncává lesz, mint a régi réteg korában szerepüket veszített táncfajtái.”¹⁶ A verbunkok kötött, félig kötött és szabad változatai közül Mátyusföldön a két utóbbi fordul elő (az újabb irodalom a kötött és félig kötött táncípust már a szabályozott, a szabad formát pedig a szabályozatlan terminológiával jelöli).

A szabályozott szerkezetű verbunkos motívumkincse csekélyebb, mint a szabályozatlan típusé, mert a hagyományban megkötött szerkezet korlátozza a motívumváltozatok kialakítására irányuló egyéni törekvéseket. E típus táncait körben vagy félkörben csoportosan táncolják, és egy-egy faluban kísérő dallamuk is meghatározott. Gyakori a verbunk lassú és gyors részekre tagozódása, mint például Jókán, de ismert a tardoskeddi egységes tempójú változata is. A csoportosan, zárt körben járt verbunkoknál a figurák sorrendje is többé-kevésbé meghatározott.

Mátyusföldön a verbunkot mindig hangszeres zenére járták, noha a legtöbb verbunkdallamnak szöveges változata is létezik. Minden falunak volt saját cigány- vagy parasztdallam, régebben akár több is. E vidék verbunkjainak motívumkincse gazdag, a táncban mindazokat a motívumokat előadták, amelyek más férfitáncokban is előfordultak, vagy inkább a csárdásra jellemzőek. De ugyanakkor a férfiak szívesen használták a csárdásban tipikusan verbunk csapásoló motívumokat, különösen akkor, amikor párjukat elengedve szabadon cifráztak. A verbunk ugyan férfitánc, de egyes falvakban az asszonyok is járták a jókedv tetőfokán (mint ahogyan a férfiak is bekapcsolódhattak a női körtáncba). Naszvadon például a sallai verbunkot tréfásan utánzó két asszony előadását sikerült filmre rögzítenünk¹⁷.

Mátyusföldön is előfordul, hogy a verbunkok megnevezései személy- vagy falunévhez kapcsolódnak. A Felső-Mátyusföldön (miként Jókán is) a „Bertóké” verbunk elnevezés terjedt el, a Középső- és Alsó-Mátyusföldön a sallai verbunk megnevezést használják. Mindkettőhöz meghatározott dallam tartozik. A nem személynévvel jelölt verbunkokhoz – például a tardoskeddi magyar verbunk – nem kapcsolódik egy kitüntetett dallam. A szólisztikus jellegű magyar verbunkot egyszerre többen is táncolhatják. A tánc szabadon variálható, felépítése kötetlen, a motívumválasztást a táncos pillanatnyi hangulata határozza meg, az egyes figuráknál a táncosok össze is fogódzkodhatnak. Verbunktípusként ugyancsak Jókán említeték a huszárverbunkot.

Csárdások

Mátyusföldön a csárdás volt a legközismertebb és legelterjedtebb páros tánc. Egyszerűbb vagy gazdagabb változatokban még napjainkban is mindenütt – faluban és városban egyaránt – előfordul. A csárdás elsőprő népszerűsége azonban a 20. század első évtizedeiben a polgári társastáncok megjelenésével csökkent. A társastáncok rohamos folklorizációja következtében e táncok a csárdás mellett állandó helyet kaptak a páros táncok rendjében. Feltehetőleg e körülmény vezetett a csárdás lassú részének elszegényesedéséhez. A friss csárdás – mivel a férfiak lépései verbunkmotívumokkal és szabad táncolással kiegészülve a vir-

¹⁶ Martin 1970, 62-63.

¹⁷ MTA Zenetudományi Intézet Néptánc Archivum Ft. 727.

tuskodást is lehetővé tették – továbbra is megtartotta gazdag motívumkészletét. Jellegetes figuráit, például a bukóst, a mártogatóst, a lippentőst, valamint a nő emelve ugratását, eldobását és a csalogató párelengedést, éppen e tájegység friss csárdásai őrizték meg a Felvidéken leginkább.

A különböző hatások eredményeként a csárdásnak két jellemző altípusa fejlődött ki, melyek a hagyományos tánc kultúrájukat a 20. század elején még hűen őrző községekben (Martos, Izsa, Tardoskedd, Kéménd, Kisgyarmat) egymás mellett éltek. Az egyik, a régebbi altípus megtartotta a páros táncoknak a csárdás kialakulását megelőző formajegyeit, eredeti motívumkészletét és dallamrepertoárját, de átvette a csárdás elnevezést. A csárdás kialakulását megelőző korra utalva e páros táncok nevüket általában a legjellemzőbb mozdulatokról nyerték, mint például a martosi bukós vagy az ugrós csárdás a tipikus mártogató-buktató-ugró lépésről. E táncokban a férfi a dallam végén rendszerint kétszer-háromszor „megmártja” a párját (azaz mindketten erőteljes térdhajlításokat végeznek), és befejezésül aránylag magasra a levegőbe emeli. Persze a nő is ugrik, segítve a férfi emelését. A jókai, a búcsi, a szentpéteri, a madari, az izsai, a naszvadi, az ipolyszalkai bukósnál a felemelt partnert a férfi még kissé el is dobja magától, és a pár tapssal kísért bukós-sétáló lépéssel egymástól elfordulva kis egyéni kört ír le. Majd eredeti helyükre visszaérve újra összefogódnak és zárt fogásban folytatják a táncot. E régebbi típushoz tartozó csárdás a már említett jókai dudacsárdás is.

A régebbi altípusba tartozó csárdás kísérő dallamai is általában régi stílusú népdalok, ezen belül gyakoriak a dudánóták. A tánchoz nem kizárólag egy dallam, hanem számos dallam kapcsolódhat. Ma már ez az összefüggés sem kizárólagos, mert sok esetben a régebbi stílusú dalok helyére újabb stílusúak is kerültek. A régi dudakiséretet mindenütt felváltották a cigányzenekarok, a táncok eredeti kísérő dallamait pedig a megváltozott zenei ízlést követve lecserélték.

A csárdás újabb típusa az eredeti néptáncokból kiemelt mozgáselemekre épült nemzeti jellegű páros táncokból alakult ki. Ez a folyamat a reformkori nemzeti öntudatra ébredés mozgalmaira vezethető vissza. Kezdetben főleg a városokat, a polgárságot, az iparos réteget érintette azzal a céllal, hogy a kor táncalkalmait (a bálakat, multságokat, estélyeket) tartalmában és külsőségeiben nemzetivé tegye. Később e folklorizmus eredményeként elterjedt, többnyire rögzített szerkezetű csárdások elemeit és dallamait iskolákban, tanító- és tanárképzőkben, a cserkészmozgalomban is tanították, és e rendszerszerű oktatás hatása érezhető volt az országban, illetve a magyar nyelvterületen. Az ilyen jellegű táncok újrafolklorizálódott mátyusföldi változatainak tekinthető például a tardoskeddi birkástánc¹⁸, a magyar kettős, a rőszketős vagy a huszárcsárdás. E táncok szerkezeti felépítése követi a kétrészes lassú-friss, illetve a háromrészes lassú-friss-gyors (sebes) tételekből álló hagyományos mintákat, dallamviláguk azonban teljesen elüt a hagyományos táncok dallamaitól. A legelterjedtebbek közülük a „Ritka búza, ritka árpa, ritka rozs”, a „Csitt csak rózsám, hallod”, a „Száz pár csókot egyvégből”, a „Vörös bort ittam az este” kezdősorú népies műdalok. Tapasztalatunk szerint az újrafolklorizálódott változatok előadása során a kötött motívumokat hamar felváltotta a faluközösségek páros táncainak általánosan ismert motívumkincse és azok szabad szerkezetű előadása.

¹⁸ Martin–Takács 1981, 215.

Elnépiesedett polgári társastáncok

Kutatásaink során Mátyusföldön az elnépiesedett polgári társastáncok gazdag készletével találkoztunk. E táncok eredetét Martin György így határozta meg: „A paraszti táncélet polgárosulásának első világháború körüli korszakában kaptak helyet a falusi táncéletben az újabb, polgári eredetű páros táncok. Ezek még egy virágzó, életerős hagyomány talajába épülhettek bele, s így nem romboló, hanem gazdagító hatásuk volt. Erőteljesen érvényesült még bennük a folklorizáció, a helyi hagyományos táncstílushoz való szerves illeszkedés. Némelyikük nem is a tánciskolák által, hanem közvetlen átvételként terjedt. A kötetlen polka szlovák közvetítéssel válhatott e vidék parasztságának kedvelt táncává. A kéméndi tapsikoló a Kárpát-medence nyugati és északi részén elterjedt kötött szerkezetű tapsos polkák közé tartozik. A tardoskeddi reszketős a régi osztrák landler asszimilált formája.”¹⁹

A felsoroltakon kívül az e csoportba tartozó táncok közül számos faluban ismerték még a „Hogy a csibe”, a „Padegatta”, a „Mazur”, a „Sottis”, a „Négyes” elnevezésű táncokat. Valamennyit megtaláltuk Jókán is.

A jókai hagyományos táncok rövid jellemzése

A jókai hagyományos táncokat a mátyusföldi táncok ismertetésénél felállított rend szerint mutatjuk be. E fejezetben mindazon táncokról ejtünk néhány jellemző szót, amelyekről sikerült felvételeket készíteni, vagy amelyeket a szóbeli emlékezet megőrzött. Amennyiben e táncokról lejegyezhető felvétellel rendelkezünk, azok egy vagy két változatát a Táncköz-
lések fejezetben táncírásban is közreadjuk.

Női táncok

Jókán a nyugati palóc táncdialektus jellegzetes tánc típusával, a vonulós-kapuzó leányjátékokkal és a leánykörtáncokkal gyűjtéseink során már nem találkoztunk. E táncokra Szakál Julianna helyi gyűjtő és csoportvezető így emlékezett: „Én nem találkoztam a leánykörtáncsal, anyám is csak úgy emlékszik rá, hogy a negyvenes évek végén a hozzánk Magyarországról betelepített szlovákoknál látták, de ők, a tősgyökeres jókaiak már nem járták”.

Eszközös táncok

A táncos virtus és ügyesség bemutatására, a mulatságok hangulati fokozására Jókán is kedvvel adták elő az eszközös táncokat. E táncok teljes típuskészlete szerényebb, mint amit Mátyusföld eszközös táncainál felsoroltunk, de igen gazdagok játékban, ötletességben és motívumkészletük változatossága.

¹⁹ Martin–Takács 1981, 17.

Üveges verbunk

A Bertóké verbunk dallamára előadott, így lassú és gyors részekből álló üveges verbunk ügyességi-mutatványos szólótánc, de táncolhatják csoportosan is. Tánckezdésként az üveget körülsétálták, majd lábukat az üveg fölött lengették. Az elbeszélések szerint az üveget fel is emelték, lábuk alatt egyik kézből a másikba átrakosgatták. Az általunk rögzített üveges verbunk lassú részében Budai László körbejárta az üveget, mögé állva egyik lábát nagy ívben körülvezette az üveg fölött. Közben kezeivel „tellegetett”, majd az üveg fölé hajolva mellette dobogott. A gyors részben lábát az üveg fölött lengette.

Kendőstánc

A párválasztó-szerepcserélő táncban a résztvevők nagy körben, sétalépésekkel haladnak jobbra vagy balra. Egy táncos a kör közepén nagy férfizebkendővel magában táncol vagy sétál, és párt keres. A dallam bizonyos részénél a kör közepén táncoló a körben táncolók közül kiválaszt magának egy párt, és előtte a földre teríti a kendőt. A kiválasztottal együtt rátérdelnek a zsebkendőre és megcsókolják egymást. A kendőre térdelés közben a kör tánca megáll, a táncosok a csókváltást figyelik. Párválasztás után a nagy körben állók elengedik egymás kezét, és a körön belül állókhoz hasonlóan párosan forognak. Majd a csókot váltó pár szerepet cserél, az új dallam kezdetével újra indul a kör, illetve a körön belül kendővel sétálás, a választandó pár keresése. Jókán zenekar játszott a tánchoz, de énekeltek is. A játékos tánchoz bármely, tempójában illeszkedő táncdallam megfelelt.

Játékos seprőstánc

A játék kezdetekor a résztvevők párosan körbeállnak, és a játék kezdeményezője által megadott csárdás vagy polka dallamra egyéni, kötetlen módon táncolnak. Egy férfi, kezében a seprűvel, a kör közepén táncol, figuráit szabadon váltogatja. Seprűjével időnként még úgy is táncolhat, mintha a seprű táncos párja volna. A középén táncoló célja az, hogy mindinkább magára vonja a többi táncospár figyelmét. Hirtelen „Szabad a seprű!” kiáltással eldobja seprűjét. Ebben a pillanatban a zenekar leáll, és minden férfinak el kell hagynia táncos partnernőjét, hogy új párt keressen. Az előzőleg seprűvel táncoló is párt választ. A pár megtalálása után a zenekar végigjátssza a megszakított dallamot, és új partnerével mindenki szabadon táncol. A játék a dallam kezdetével indul újra, és a pár nélkül maradt férfi a kör közepén táncol a seprűvel. A párválasztás izgalma és játékossága miatt a seprőstánc igen népszerű volt a faluban.

Pásztortánc

A botos pásztortánc a gyűjtések idején a faluban már csak elbeszélésekben élt. Egyetlen ismerője, Bankó József szerint családja férfitagjai, a Bankó legények táncolták. A botot a földre helyezték és sétáló, cifra- vagy sasszélépekkel körüljárták, majd átugrálták. A táncot mindig ugyanarra a kanásztánc dallamra adták elő.

Verbunkok

A falu valamennyi, hagyományban megtartott verbunktáncára bizonyos mértékű kötöttség jellemző. A verbunkok egy részénél csak a dallam volt meghatározva, a tánc előadásában a motívumokat többé-kevésbé szabadon váltogathatták, más részénél a dallami rögzítéshez motívikai kötöttség is párosult.

Bertóké verbunk

Mozdulatkészletében és szerkezeti felépítésében a dél-morvaországi verbunkokkal rokonítható jókai Bertóké verbunkot egyénileg figurázva, de csoportosan, félkörben állva adják elő. A tánc egy 4/4 ütemszerkezetű lassú és egy 2/4 ütemszerkezetű, tizenhatodos dallammozgású gyors részből áll. A bevezető lassú rész legfőbb jellegzetessége a helyben táncolás: ekkor felsőtestükkel hajlonganak, egyre mélyülő, rugózó térdhajlítással esetleg le is guggolnak, nagyon ritkán a földre csapnak, felemelt karjaikat lengetik, „tellegetnek”, alkalmanként a saját tengelyük körül megfordulnak, a mozdulatok negyedes értékűek. A nyolcados mozdulatokból álló gyors részben főleg érintő-lengető és dobogó lépéseket járnak, ritkábban megjelenhetnek bokázó, dobbantó, csapásoló és tapsos motívumok. Mindkét dallamot háromszor ismétlik, majd újakezdhetik a két táncszakaszt. A táncrendben a Bertóké verbunk rendszerint csárdással folytatódik. A Bertóké verbunk két változatát közöljük, az újabban rögzített második tánc szerkezete már nem követi a korábban rögzített hármas tagozódást.

Barátoké verbunk

A verbunkos tánc helyi változatát már csak elbeszélés alapján sikerült felújítani. A táncszerkezetileg kétrészes verbunkot zárt körben állva vállfogással táncolják. A tánc első részében egy lábbal, lábukat ki-be forgatva helyben dobognak, a másik részében pedig kétlépéses csárdás- és hátul-elöl keresztező futó cifralépésekkel jobbra-balra keringenek. A tánc felépítése, motívumkészlete és dallama kötött, de tempója folyamatosan gyorsul. E tempónövekedés miatt a Barátoké verbunkot a vetélkedő táncok egyik sajátos fajtájának tekinthetjük, mely általában a tánciklus, illetve a mulatság bezáró táncaként jelent meg.

Huszárverbunk

A Huszárverbunk az elbeszélések szerint szabadon előadott szóló férfitánc volt, amelyet az I. világháborúból hazajött katonák hoztak magukkal. A tánchoz nem kötődött saját dallam, és előadásakor a más férfitáncokból ismert motívumokat táncolták. A Huszárverbunk nem maradt fenn, nem honosodott meg.

Kozáktánc (Kozácska)

Az I. világháborúból hozta haza Újhelyjókára Horváth György. A tánc az ukrán kozáktánc-hoz hasonlít: a táncos a háta mögött összefogott kézzel kis körív mentén körbesétál, majd mély guggolásba ereszkedve előre, oldalt váltakozva kirúgja (kirakja) lábait. Guggolás közben kezeit csípőre teszi, vagy oldalra lendítve egyensúlyoz. A kétrészes, kötött dallamú táncot többször is megismételheti. A tánc emlékekből rekonstruált változatát Budai László előadásában jegyeztük le.

Csárdások

Kutatásaink szerint a helybeliek 19. század végéig visszanyúló emlékezete a jeles napok és mulatságok legnépszerűbb páros táncának Jókán is a csárdást tartotta. Feltehetőleg a felújítások, betanítások eredménye, hogy az elnevezés és a funkció szerint régebbinek tekinthető és régi stílusú dallamra járt típusa, a dudatánc (vagy más néven dudacsárdás) ma már csak kötött formában ismert. Szabadon leginkább a lassú és friss csárdást táncolják.

Dudatánc, dudacsárdás

Fennmaradt változata kettős, lassú–friss felépítésű. A lassúbb tempójú első részében csak oda-vissza forgó, kétlépéses csárdást táncoltak, a friss pedig egy jellegzetes ugrós lépésen alapul, amelyben egyre erősebb hangsúlyt kap a függőleges irányú rugózás, egyre mélyebbek a térdhajlítások, egyre magasabbra emelik a partnernőt, az emelgetések sora pedig a női partner „kidobásában” végződik. A kidobás után a táncosok sétalépéssel ellentétes irányú kis kört írnak le. A kör végeztével egymással szembe érkezve még külön-külön táncolhatnak, a férfi csapásolóval is díszítheti táncát, majd újra összefogódzva páros forgóval folytathatták a táncot. „A dudatáncban csak úgy ugráltak, néha feldobták a lányt, hogy az a fejét majd’ beverte a plafonba” állítja róla a visszaemlékezésében Szakál Julianna. Újhelyjókán általában a pásztorok voltak a dudások, és gyakorta a dudás házában gyűlt össze a fiatalság egyet-egyet „ugrani”, de rendeztek dudabált a kocsmában is.

Lassú és friss csárdás

A tánc felépítése, dallamai kötetlenek, szabadon válthatóak. A tánc 4/4-es zenekíséretű lassú és 2/4-es zenekíséretű friss részre tagolódik. A lassú részben a jobbra-balra, íven haladó, kétlépéses csárdásmotívumok váltakoznak a páros forgó motívumokkal. A friss részben a páros forgó mellett szökdelő, bukó és dobogó lépések is megjelennek. A frissben előfordul, hogy a párok elengedik egymást, és külön-külön táncolnak. Ilyenkor a férfi csapással, tapssal színesítheti figuráit, a nő lépő, cifra, dobogó és bokázó lépéseket járhat, illetve e motívumokkal tengelye körül foroghat.

Huszárcsárdás

Az elbeszélések szerint a Huszárcsárdás elnevezés – miként a huszárverbunk – az I. világháború után jelent meg a faluban. A csárdáshoz hasonlóan a tánc lassú és gyors részből állt, figurái is hasonlítottak a régebben ismert csárdásra. Sajátos dallama nem volt, bármely csárdáshoz illeszkedő nótára eljárták. Gyűjtéseink idején a táncot megmutatni már nem tudták, a Huszárcsárdásra is csak nagyjából emlékeztek, mint más egyéb, hagyományból kikopott táncra.

Elnépiesedett polgári társastáncok

Az elbeszélők szerint sok falubeli járt szolgálni a közeli városokba, Pozsonyba, Galántára, Nagyszombatba, és az ott megtanult társastáncokat hazahozták. Táncmesterek a faluban nem jártak, így itt e táncok csak úgy terjedhettek el, hogy egymástól „ellesték”, egymást tanították. Az új divat továbbadásában és fenntartásában a falu zenészei is kivették részüket.

A polgári társastáncok közös jellemzője, hogy mind dallamuk, mind koreográfiai szerkezetük kötött, meghatározott. A koreográfiai periódus soha nem haladja meg az egy dallam szabta keretet, az is előfordul, hogy még ennél is rövidebb. Viszont a koreográfiai periódusok ismétlésének számát csak a közös táncos kedv korlátozta. A faluban ugyanazt a táncot esetenként több néven is emlegették. Alábbi jellemzésünkben a legismertebb névvel azonosítjuk a táncot, a többi nevet pedig zárójelbe tettük, például Négyes (négyestánc). Előfordult olyan eset is, amikor táncnév helyett a táncot a kísérő dallam kezdősorával jelölték. Erre utalva a táncnevet követő zárójelen belül a szöveget még idézőjellel is közrefogtuk, amint azt alábbi első táncpéldánk mutatja.

Sottis („Egy asszony vett két libát”)

Jókán az egyik legközkedveltebb elnépiesedett társastánc. Párosával nagy körben állva (mindig a lány áll a kör közepéhez közelebb) egymás felé, majd egymástól elfordulgatva és kis távolságot haladva két ütemen keresztül balra keringenek. A következő két ütemben pedig zárt fogással helyben két egészet forognak. Népszerűségét lendületessége, dallama, térformáinak gyors váltakozása, valamint a táncban rejlő játékoság alapozta meg.

Mazur (mazurka, „Mai házassághoz...”)

A táncot más vidéken gólyatánc néven ismerik. A párok nagy körben állnak úgy, hogy valamennyi táncos bal oldala néz a kör középpontja felé, így előrehaladáskor az egész kör balra kering. A nő rendszerint a férfi előtt kissé rézsútosan áll, és a férfi hátulról fogja meg a nő magasba emelt kezét. A tánc jellegzetessége az előre-hátra haladó lépéseket követve a nő kismértékű jobbra-balra való kiforgatása, melynek során a párok egymásra néznek, majd a pár lendületes előre haladása közben a férfi karja alatt a nőt kétszer megforgatja.

Tapsipolka („Hogy a csibe, hogy...”)

A tripódikus dallamra járt játékos tánc jobbra forgó polkalépésekkel kezdődik. A táncosok párosával nagy körben állnak, és a dallam első két sorára, valamint annak ismétlésére balra keringő kis egyéni kört írva le érkeznek vissza kiinduló helyükre, a nagy körbe. A táncosok ekkor páronként egymás felé fordulnak, és a dallam szövegét imitáló alkuba kezdenek. Először a férfi fogja meg bal kézzel a nő jobb kezét, és jobbjaival háromszor a tenyerébe belecsap. Ezt szerepcserével megismétlik, majd felváltva egyet-egyet csapnak egymás tenyerébe. Az „alku” megkötése után az új dallamra újrakezdik a forgó polkát. A táncot egyre gyorsuló tempóban járják, és mindig egy lendületes polkával fejezik be.

Fenygetős-tapsikolás (padegatta, „Három lábú görbe szék...”)

A fenti tánchoz hasonlóan ez a polkaalapú tánc is tartalmaz pantomimikus elemeket. A párok itt is nagy körben állnak, és a kísérő dallam első két sorára, valamint annak ismétlésére járják a fent leírt, párosan jobbra forgó, de a pár által balra keringő egyéni kör leírását. Kiindulási helyükre visszaérve a zárt fogást elengedik. A dallam második felének kezdetekor négy dobogó lépéssel egymással szembefordulnak. Három taps után mindketten először felemelt jobb, majd bal mutatóujjukkal tréfásan megfenyegetik egymást, sorzárlatként a nő

egy egészet jobbra forog. A dallamrész ismétlésekor a táncosok is megismétlik a dobogással kezdődő pantomimikus játékot. Mint valamennyi társastáncot, ezt is tetszés szerinti számban ismétellhetik.

Sétapolka

A fenti táncoktól eltérően, a Sétapolkában a párok nem kört, hanem két sort formálnak. A kísérő dallam első két ütemére zárt polkafogásban, kissé előre-hátra billegő felsőtesttel a két sor egymás felé halad, és „átfésül” egymáson, majd a következő két ütemben galopp lépéssel visszatérnek kiindulási helyükre. Az „átfésülést” és helyre galoppozást megismétlik, majd minden pár ebben a táncban is a fent leírt párosan jobbra forgó, balra keringő egyéni kört táncolja. Új dallamra a táncot előlről kezdve azonosan megismétlik.

Négyes (négyestánc, „A pozsonyi sétatéren...”)

Mátyusföld más falvaiban újabban ugyanezt a táncot francia négyesnek is nevezik. A táncot két pár oldalt kézfogással körben állva kezdi, és kétütemenként váltott lábbal, negyedes ritmusban féltalppal elől-oldalt érintik a talajt. Majd a kézfogást elengedve először balra fordulnak, jobb kezükkel csillagalakban kézfogással jobbra keringnek, és ugyanezt jobbra fordulva ellenkező irányba megismétlik. A dallam többszöri eljátszásánál a tempó kissé gyorsul.

Országos Népművészeti Fesztivál, Zseliz, az 1980-as évek elején

A falu táncélete a táncosok szemével

Beszélgetés Budai Lászlóval

Az interjút Takács András készítette 2003. május 14-én.

TA: Foglalkozásod?

BL: Kőműves, egész életemben az voltam. A faluból is eljártam. Főleg Pozsonyban dolgoztam és itt a környéken.

TA: Miért hívják ezt a falurészt Újhelyjókának?

BL: Valamikor ez a falurész önálló falu volt. A jegyzőség egy volt, de külön bíró volt. Egy utcásor volt itten, Újhelyjókán. Ez külön falu volt, csak most 1952-ben – vagy mikor – összeházasodtak.

TA: Tudom, Laci bácsi, hogy te állandó tagja vagy a jókai hagyományőrző csoportnak, azért azt kérem tőled, hogy Jókai falu régebbi táncéletéről szóljál egypár szót.

BL: Hát, Újhelyen, itten táncolták a sottist (sattis), a verbunkot, azt csak az itteniek, az újhelyiek tudták. Később a jókaiak, amikor már látták a verbunkot, akkor már ők is megtanulták. Továbbá a „Hogy a csibe, hogy...”, a „Háromlábú görbe szék...”, ezek csak újhelyi táncok voltak. Ezeket táncolták multságok alkalmával és lakodalmakban.

TA: A verbunkot csak verbunknak hívták, vagy volt más neve is?

BL: Azt is mondták, hogy „Bertóké”.

TA: Hogy nézett ki a verbunk, hogyan álltak fel az emberek?

BL: Vagy maga állt ki az illető, oszt eljátszatta a cigányokkal, vagy odament egy másik, hogy ő is megmutassa, hogy hogyan tudja táncolni. Ezt a táncot legjobban a Budaiak tudták, a nagybátyáim meg az apám. Ezekről lett ellesve, hogy hogyan is táncolják. Én is azoktól „loptam el”, tanultam el.

TA: Nem lopja az ember, hanem tanulja a táncot, a dalt!

BL: Nálunk ezt így is mondják, hogy ellopta.

TA: Milyen figurákból áll a Bertóké verbunk?

BL: Hát nem is áll olyan nagy figurákból. Hajlonganak, meg a lábakra kellett figyelni, hogy mennél gyorsabban tudja rakni a lábait az ember, meg pontosan. Mikor megáll a cigány, az passzoljon, nehogy akkor is járjon a lába, amikor a cigány már nem húzza.

TA: Volt ennek a verbunktáncnak lassú része is?

BL: Volt három lassú és három gyors.

TA: A nótája milyen volt, el tudnád dúdolni vagy fütyülni?

BL: (Eldúdolja a lassú tánc dallamát.) Ezt kellett háromszor ismételni, aztán következett a gyors. (Azt is eldúdolja.) Ezt is háromszor kellett ismételni. Utána a táncost vagy megtapsolták, vagy pedig adott a cigánynak tíz vagy húsz koronát, amit tudott adni neki pénzben, és leült.

TA: Tíz korona az nagy pénz volt a harmincas, negyvenes években?

BL: Lehet, de az ilyenek úgy dolgoztak egész évben, hogy ha multság volt, akkor tudjanak legénykedni.

TA: Milyen verbunk volt még?

BL: Azt már nem tudom, arra már nem emlékszem.

TA: A bársony verbunk az nem Jóкаи?

BL: Erről nem is hallottam.

TA: Mikor úgy körben állnak táncközben a legények, az a „Barátoké”?

BL: Ezt már csak most, amikor már én is benne voltam ebben a táncsoportban, akkor láttam először. Mikor én még gyerek voltam, akkor itt Újhelyen még nem járták. Én nem emlékszem rája.

TA: És bent a faluban, Nagyjókán?

BL: Arról sem tudok, mert akkoriban még úgy volt, mondjuk úgy kilencszázötven tájékán, hogy inkább ide jártunk Újhelyre mulatni, osztán meg már elmentem inasnak, akkor már nem érdekelt annyira. Meg nem is mentünk a kocsmába olyan gyakran.

TA: Kitől származott a Bertóké verbunk?

BL: Azt nem tudom pontosan, hogy kitől származott, csak azt tudom, hogy a Budaiak járták.

TA: A Budaiakat úgy értsük, hogy a Budai nevezetűek?

BL: Az én nagybátyáim meg az apám. Budai Imre, az apám (1903), a bátyja, Budai János (1898) és az öccse, Budai Ferenc (1915).

TA: Az édesapád nem említette, hogy kitől tanulta a táncot?

BL: Nem, nem említette egyik sem.

TA: A faluban tudta-e még más is ezt a táncot?

BL: Nem emlékszek rá. Csak a Budai legényekre emlékszem, hogy ezek járták.

TA: Volt e közöttük olyan, aki obsitos katona volt?

BL: Volt, a Budai János. Ő már 1914-ben kint volt a fronton, illetve az első háborúban a frontot is megjárta.

TA: Az előző időkben, amikor a katonákat még úgy fogták, akkor nem volt-e a családból befogva valaki?

BL: Nem tudok róla. Nem emlékszem, hogy említették volna. Én a nagyapámat sem ismertem, úgyhogy azzal sem tudtam értekezni. Így a régebbi időről nem tudok semmit, nem emlékszem semmire, csak annyit tudok róla, hogy a Budai család legényei mind táncolták.

TA: Azt a figurasort, amely most is meg van, azt így táncolták a Budai legények is?

BL: Igen, így táncolták azok is.

TA: A három lassú és a három gyors ismétlődés, az mindig szabály volt?

BL: Igen, és ha véletlenül a cigányok elrontották és valamelyiket kihagyták, vagy a lassút, vagy a gyorsat, akkor újból kellett nekik játszani az egészet, egészen az elejéről. Ők pedig újból táncolták.

TA: Azalatt míg a lassú megy, milyen mozdulatokat végeznek, hogyan táncolják a lassút?

BL: Egy kicsit hajlonganak a lábaikkal, azt is olyan ritmusra csinálják, hogy ne legyen csak állandóan egyforma.

TA: Hogyan hajlonganak, derékból előre hajoltak, leguggoltak, csapták a földet is, oldalra hajoltak?

BL: Nem, csak leguggoltak. A földet egyáltalán nem csapták, sem a csizmaszárát nem csapták. Oldalra hajoltak, léphettek előre is, hátra is léphettek. Mozogtak közben, de lassan.

TA: Olyan nem volt-e benne, hogy mielőtt a gyors kezdődött volna, hirtelen felegyenesedve, nyújtott testtel ugrottak egy nagyot?

BL: Nem, olyan nem volt benne.

TA: Én az ötvenes évek elején Dél-Morvaországban, Mikulovban és Hodonínban

katonáskodtam egy-egy évet. Ott is járták a szerkezetformailag hasonló kétrészeses verbunkot. Hasonlóképpen ilyen lassú hajlongásokkal, hajolgatásokkal kezdődik, aztán legugolnak és a földre jó erőket rácsapnak, aztán nyújtott testtel jó magasra felugranak.

BL: Az lehet, de mi csak ezt láttuk Jókán.

TA: Nem volt katona valamelyik Budai ezekkel a morva gyerekekkel?

BL: Azt nem tudom. Meglehet. Hogy az első világháborúban kikkel találkozhattak, azt nem tudom, nem is beszéltek róla.

TA: Az első világháború előtt táncolták-e a faluban a verbunkot?

BL: Azt nem tudom, az öregjeink nem beszéltek róla. Igaz, nem is kérdeztük őket.

TA: Milyen táncok ismertek még?

BL: Van a sottis, a „Hogy a csibe, hogy...”, a „Mai házassághoz...”, a „Három lábú görbe szék...”

TA: Ezek hogyan kerültek a faluba?

BL: Erre megint nem tudok válaszolni, csak annyit tudok, hogy a kocsmában, amikor táncoltak, lestem, hogy mi ez. Meg a lakodalmakban szokták táncolni. Meg a kocsmákban, a mulatságok alkalmával.

TA: Volt-e itt olyan szokás, hogy vasárnap délután összejött a fiatalság a kocsmába, a kocsmaudvaron táncolni, játszani?

BL: Nem emlékszem, hogy az öregjeink említették volna a külön kocsmai táncokat. Igaz, hogy évente háromszor, négyszer volt szervezett bál tartva, akkor úgy igyekeztek, hogy mindenki ott legyen azon a bálon. Hogy a kocsmában vasárnaponként csak úgy a tánc kedvéért összejött volna a nép, arra nem emlékszem.

TA: Arra sem emlékszel, hogy valahol kint a réten, a Kis-Duna parton lett volna a fiatalság részére szórakozóhely, ahová gyakran kijártak volna játszani, táncolni?

BL: Nem emlékszem rá, hogy lett volna ilyen szokás.

TA: A régebbi időre gondoltam, amikor csak úgy saját szórakozásukra jártak össze az emberek.

BL: Nem, nem tudok róla.

TA: Itt csak arra emlékeznek, hogy a kocsmában volt bál, illetve később a kultúrházban, és ott táncoltak?

BL: Inkább a kocsmában tartották a bálakat a régebbi időkben.

TA: Milyen ünnepekhez vagy alkalmakhoz kapcsolódott a bál?

BL: Farsang, búcsú.

TA: Farsang minden vasárnapján volt bál vagy csak az utolsó vasárnapon?

BL: Csak az utolsó három napján, a farsagfarkán.

TA: Utána húsvétig nem volt semmi?

BL: Nem. Az utolsó volt a bögötemetés. Akkor a bögöt letakarták fehér lepedővel, utána a bögös vagy a „cigánypap” elmondta a temetési búcsúztatót, az aztán, hogy mit mondott cigányul, meg mit nem, ki tudja. A felét cigányul mondta, a felét meg magyarul. Az szidta biztosan a parasztot is. Röhögtek rajta, aki értette, meg az is nevetett, aki nem értette, mert a másikon nevetett. Most már a bögötemetés is megszűnt. Igaz, a csoportunk még eljátszotta.

TA: Mikor volt a bögötemetés?

BL: Szerdán vagy kedden, akkor kedden.

TA: Mikor kezdődött a farsangi bál?

BL: Szombaton délután, vasárnap megint összejöttek, hétfőn megint összejöttek, és kedden volt a bögötemetés. Kedden este volt a bögötemetés. Akkor már inkább csak cigányok

voltak, de a parasztok is bementek, csak azért, hogy lássák a bőgőtemetést.

TA: A parasztok részt is vettek a bőgőtemetésben?

BL: A parasztok nem, csak a cigányok.

TA: A bálnak, a bálloknak volt megszokott vagy írásban meghatározott táncrendje?

BL: Nem, nem volt.

TA: Volt-e előre kiküldött meghívó?

BL: Meghívó egyáltalán nem volt. Aki bement, az kapott egy jelvényt, ami piros, fehér vagy kék szalagból volt. Befizette a belépti díjat, és az bemehetett.

TA: Mennyi volt a belépti díj?

BL: Hát, nem tudom, hogy öt koronánál drágább lehetett-e? Mikor már én jártam mulatságokba, akkor volt öt korona. Régebben meg lehet, hogy csak három korona volt, vagy csak krajcárok lehettek a belépti díjak.

TA: Mikor volt az „amikor már én jártam a mulatságba”?

BL: Ez már 1956-58-ban volt.

TA: A lányok is fizettek belépőt?

BL: Hát igen, aki maga ment be, az fizetett, aki legénnyel ment be, akkor már a legény fizetett.

TA: Tehát mind a két félnek fizetnie kellett?

BL: Igen.

TA: Ki dirigált a bálban, hogy mi legyen a táncok sorrendje, a zenekar, vagy volt valaki, aki rendezte a bált?

BL: Voltak, akik rendezték. Itt aztán nem volt, hogy ezt fogod húzni, vagy azt fogod húzni, ha én parancsoltam, akkor adtam valami pénzt a cigánynak is. Akkor azt húzta, amit parancsoltam. Amikor abbamaradt, akkor húzhattak csárdást, walcert (volcert), tangót és mindenki táncolhatott rája. Ha valaki megint akart, akkor rendelt, ezt fogod nekem elhúzni. Aki rendelt, annak fizetnie is kellett a cigánynak.

TA: Kérlek, még egyszer sorold fel, hogy melyek voltak a párostáncok?

BL: A sattis (sottis), a „Hogy a csibe, hogy...”, a „Három lábú görbe szék...”, a „Pozsonyi sétatéren megy a villamos...”, a „Mai házassághoz...”, többnyire ezek mentek Újhelyen. A csárdások, a tangók, a foxok, ezek a régebbi táncok, melyeket most már nem húznak – talán nem is tudnák elhúzni a zenészek – ezek mentek. És ebbe nem volt beleszólása senkinek, hogy ezt húzd, vagy azt húzd. Ha akartam húzatni, azt meg kellett fizetni.

TA: A táncrendező, a bálirányító a legények közül volt?

BL: Lehetett a legények közül is, de többnyire nős emberek voltak. A funkciót úgy nyerték el, hogy hosszabb időre megválasztották őket, vagy csak arra az egy bálra vállalták el a rendezést. Olyat választottak, akiben megbíztak. Volt egy pénztáros, illetve voltak hárman, és azok intézték, hogy mennyit kellett a cigánynak fizetni, hogy mennyi legyen a belépő, meg mindent ők határoztak meg. A pénztáros, az törődött mindennel. Aztán még voltak ketten-hárman megfogadva, hogy ha rendetlenség van, ha verekedés, vagy valami van, akkor szét-húzni őket. Aki nem odavaló volt, azt kidobták.

TA: Ha nem volt a rendezők között olyan, aki meghatározta volna a táncok sorrendjét, akkor a zenekar magától muzsikált, szabta meg a táncok sorrendjét, a táncciklust?

BL: A zenekar is meghatározta, de úgy is ment, hogy valaki odaszólt, hogy húzzátok eztet. Addig, míg nem jött rendelés, húzták a cigányok azt, amit akartak. Ők már tudták a táncok sorrendjét. A rendezők arra figyeltek, hogy túl hosszú szünet ne legyen, akkor felszólították a cigányokat, hogy „nocsak, húzzátok valamit”.

TA: Hazai zenészek voltak, vagy vidékről hozták őket?

BL: Ismert zenekar volt. Itt, Jókán volt három-négy cigánybanda. Amelyik a legjobban húzott, azt fogadták fel.

TA: Minden cigánybandának megvolt a maga primása?

BL: Igen, megvolt.

TA: Hány tagúak voltak ezek a bandák?

BL: Öt-hat tagúak lehettek. Volt benne bőgős, cimbalmos, primás, volt, amikor két primás volt, volt brácsás, meg kontrás.

TA: Volt benne harmonika is?

BL: Utólag már volt az is.

TA: Az újhelyi kocsmában muzsikáló zenekarnak ki volt a primása?

BL: A Pelé, az máskülönben Tankó Péter volt. Tankó Sándor kontrás volt, az volt a Sanyika, aztán volt a Jozsó, a vezetéke nevét már nem tudom, azt csak Jozsónak hívtuk, ez szokott bőgőzni is, utoljára már szaxofonozott. Aztán volt a Sipos Lajos, ez bőgős volt, aztán volt a cimbalmos, a neve hirtelen nem jut az eszembe. Miska, a vezetéke nevét nem tudom. Máskülönben Mihály volt, de mi csak úgy hívtuk, hogy Miska. Aztán volt egy dobosunk, Sárközi József, annak nem volt más neve, csak Jozso, Sárközi Jozso.

TA: Ezek közül a zenészek közül él még valaki?

BL: A Sárközi Jozso még él.

TA: A Tankó Péter bácsi járt a csoporttal is. Ő volt Kalocsán is?

BL: Volt, volt. Az volt Kalocsán meg a Sanyika és a Jozsó, a szaxofonos. Hárman voltak csak Kalocsán, ennyire jutott.

TA: A sottis és a hozzá hasonló táncok mikor kerültek a faluba?

BL: Azt nem tudom pontosan, hogy ezek a táncok mikor kerültek a faluba, de tudom, hogy lehettem 5-6 éves, amikor ezeket a táncokat az öregjeink már járták. Én 1936-os vagyok. Ez úgy 1942-43-ban lehetett, vagy talán még hamarabb.

TA: Ki volt az, aki ezeket a táncokat behozta a faluba?

BL: Azt nem tudom, hogy ki hozta be, vagy hogy hogyan kerültek ide.

TA: Táncmesterek tanították vagy pedig mások?

BL: Azt sem tudom.

TA: Itt a faluban ezeket a táncokat csak úgy egymástól tanulták?

BL: Igen, csak úgy egymástól tanulhatták, ahogyan én is tanultam. Nem tanították, csak úgy megtanultam.

TA: Nem jártak tánciskolát tartani Pozsonyból vagy máshonnan?

BL: Akkoriban, amikor én legénykedtem, nem tudok róla, hogy lettek volna.

TA: Tehát a negyvenes, ötvenes, hatvanas években nem járt ide táncmester?

BL: Nem tudok róla. Később aztán már járt, de csak az iskolába.

TA: Azt hallomásból sem tudod, hogy a huszas, harmincas években volt-e tánciskola a faluban?

BL: Arra nem emlékszem, meg nem is hallottam. Gyerek voltam akkor még.

TA: Gondolom, mondták volna a faluban, ha lett volna tánciskola?

BL: Biztosan, de az öregebbek sem beszéltek róla. Legalábbis én nem emlékszem.

TA: A hetvenes évek végén, amikor kezdődött a folklórcsoport munkája, akkor sem beszéltek róla?

BL: Nem, nem beszéltek róla.

TA: Pedig ott a korosztályod jött össze. Ki volt ott a legidősebb köztetek, Németh vagy Szabó?

BL: Voltak még idősebbek is, lehettek olyan 60-65 évesek akkor. Voltak akkor hárman, akik eljártak oda, de akkor én még nem voltam benne, abban a tánccsoportban. Németh Ignác, Zalka Imre és Rácz András, ezek voltak a legidősebbek.

TA: Ők ott voltak 1977-ben az első néprajzi gyűjtésünkknél?

BL: Nem tudom, én még nem voltam köztük, én később léptem be.

TA: Mit jelent a később, mikor léptél be a csoportba?

BL: A hetvenes évek végén.

TA: Az együttes a műsorában, amely a jókai hagyományos táncokat elevenítette fel, szerepelt még a Bertóké verbunk mellett a Bársony verbunk is?

BL: A Bársony verbunk az a Barátoké verbunk volna? Én azt nem is tudom, hogy melyik lehet az a Bársony verbunk.

TA: A Barátoké verbunknak el tudod dúdolni a dallamát?

BL: Minden ember csak azt mondja,

Hogy barátoknak jól megy dolga,

Pedig az nem igaz,

Pedig az nem igaz.

(Ez volt a szövege, és a dallamot eldúdolta a felesége Puss Erzsébet (1938). Az ismétléskor szövegváltozással énekelte: Némely ember csak azt mondja...)

TA: Erre milyen lépéseket táncoltak, és tánc közben összefogódzkodtak a táncolók?

BL: Igen, válluknál fogva összefogódzkodtak, amikor elkezdődött, akkor balra is, jobbra is mentünk egy-két lépést, ilyen kisebbeket, volt dobogás. Ez aztán háromszor lett megismételve, a végén egy nagy dobantás és abbamaradt a tánc.

TA: A táncot hogyan fejezték be, csak dobogtak és vége lett a táncnak, vagy páros tánc következett?

BL: Ezzel vége volt. Ezt a táncot hagytuk legutoljára. Ez már a páros táncok után volt.

TA: Tehát, a páros tánc végén a férfiak elengedték a párjukat, és összeálltak eljágni a Barátoké verbunkot?

BL: Igen, ezzel aztán vége volt. Megtapsolták, ha felleptünk. Ha volt innivaló, akkor ittunk, ha nem volt, akkor nem ittunk.

TA: A zenekart egy-egy báli összejövetelre előre meg kellett fogadni, és előre is kellett fizetni?

BL: Előre meg kellett fogadni, és foglalót szoktak adni neki.

TA: Mibe, mennyibe került a zenekar az ötvenes évek elején?

BL: Negyven-ötven korona foglalót adtak nekik. Akkor elég volt 300 korona az egész bandának. Ez az ötvenes években volt.

TA: Ezen felül, amit muzsikálással, tányérozással kerestek, az is az övék volt?

BL: Amit a zenekar külön keresett, azt a rendezők nem firtatták. Aztán meg volt a tányérozás, ha valaki 5-10 koronát dobott bele, az már az ő dolga volt. A zenekarnak megvolt engedve, hogy a bál folyamán kétszer tányérozhat, egyszer éjfél előtt, egyszer meg utána.

TA: Vacsorát kapott-e a zenekar?

BL: Valamikor igen. Farsangkor a lányok meghívták saját házukhoz, és ott kaptak a cigányok vacsorát.

TA: Csak farsangkor és ha karácsonykor volt a bál?

BL: Arra nem emlékszem, hogy karácsonykor lett volna bál.

TA: Húsvétkor, akkor nem hívták meg?

BL: Húsvétkor, akkor szokott lenni bál, de azt nem tudom, hogy akkor meghívták volna őket. Csak farsangkor, mert akkor haza sem mentek a cigányok. Négy napig itt kellett nekik lenni, addig, amíg meg nem volt a bőgőtemetés.

TA: Farsangkor szombaton vagy vasárnap kezdtek muzsikálni?

BL: Szombaton este már kezdtek, és csak kedden éjfélkor volt neki vége.

TA: Kedden éjfélkor ért véget a bál. Olyan nem történt meg, hogy a katolikus pap éjfélkor bement volna a mulatságba, és azt szétzavarta volna?

BL: Nem, mert azt már a templomban megmondta, hogy este tíz órakor fognak harangozni és az azt jelenti, hogy legyen vége a mulatságnak. Úgy tíz óra felé volt a bőgőtemetés, meg volt a nagy ceremónia. Akkor felkapta a bőgős a bőgőt, ledobta róla a lepedőt, elkezdett húzni, és úgy féltizenkettőig táncolhattak. Ott voltak a rendezők, és azok leparancsolták a zenét.

TA: Aztán ment mindenki haza, vagy csapatostul mentek a faluba?

BL: Mindenki ment haza, de már az utcán nem táncoltak, nem mulattak csoportosan, hanem mindenki igyekezett hazajutni.

TA: Húsvétkor az öntözködés előtti napon vagy az öntözködés napján volt-e a bál?

BL: Az öntözködés előtti napon, tehát az ünnep első napján.

TA: A bál végeztével a legények zenekarostól, együtt nem mentek öntözködni?

BL: Nem. Mindenki maga járt. Voltak legények, akik együtt jártak. Vagy ketten, hárman összeálltak és úgy. Olyan nem volt, hogy a zenekart is vitték volna magukkal. Legalábbis nem tudok róla.

TA: Az öntözködés után délután nem folytatták a táncmulatságot?

BL: Összejöttek a kocsmába, és ott mulattak. Oda már nem mentek a lányok, csak a legények mulattak.

TA: Pünkösdkor volt mulatság?

BL: Nem emlékszem, hogy pünkösdkor lett volna mulatság.

TA: A nyár folyamán volt valamilyen nagyobb ünnepség, az aratást meg szokták ünnepelni?

BL: Az aratást akkoriban, amikor még parasztok voltak, a nagyobb parasztok azt megünnepelték, de csak a háznál.

TA: Nem volt úgynevezett aratóbál?

BL: Most már később, a szövetkezet idejében volt. A parasztnál, kint megcsinálták a koszorút. Akkor vagy gyalog, vagy a nagyobb parasztnál kocsira felültek, és úgy jöttek a gazda házáig. Ottan megkapták a vacsorát, aztán inni kaptak, és ezzel vége lett a ceremóniának.

TA: Vacsora után nem volt zenekar?

BL: Nem, a parasztháznál nem volt mulatás.

TA: Az aratócsapat a gazdától a kocsmába ment folytatni az ivást?

BL: Nem, ment mindenki haza.

TA: A bállokhoz kik fogadták a zenészeket, volt olyan a faluban, hogy legénybíró?

BL: Vóni volt legénybíró, de én azt már nem láttam, csak a táncegyüttes bemutatásában, hogy hogyan volt az a legénybíró.

TA: Az ötvenes években a bállok rendezését a Csemadok vette át, vagy voltak más szervezetek is?

BL: Nemcsak a Csemadok, ő is, mert úgy átvehették a vadászok, a tűzoltók, és úgy átvehette a sportvezetőség is.

TA: Ezek szerint az évközbéli bálakat több szervezet is rendezhette?

BL: Több szervezet is rendezhette, rendezheti. Most már nagyobb részük úgymond zártkörű. Zártkörű, mert annyian mennének, hogy talán már sokan volnának. Vigyázva, hogy rendetlenség ne legyen, verekedés ne legyen, hát inkább most már csak az ismerősök vannak meghívva, illetve az egy csapatba tartozók.

TA: A mostani bálokban a régi táncokat táncolják-e még?

BL: Amikor még én jártam a bálókba, akkor még táncoltuk. Most már táncolják-e, nem, nem tudom, mert mostan – ahogyan szoktam látni –, ha csárdást húznak akkor is csak így csinálnak, dülöngöztetnek, mintha a nyakuk fájna, ha valcert húznak, azt sem tudják, hogy mi a valcer, mi a tangó, pedig az igen szép tánc. Minden egy kaptafára megyen, amit már most táncolnak. Nekik nem számít, hogy férfi vagy nő. Állnak egymásnak szembe, és csak dülöngélnék. Inkább nem is megyek el a bálba.

TA: A csárdást tudják-e még táncolni?

BL: Azt hiszem, azt még tudnák, de nem is húzzák.

TA: Most már nincsenek olyan zenekarok, akik ezt még tudnák húzni?

BL: Nincsenek. Már kihaltak a jókai cigányzenészek.

TA: Honnan járnak muzsikálni a bálókba a zenészek?

BL: Mácsédről járnak jobban meg Farkasdról.

TA: Jó messziről hívnak, közelebb nincsenek zenekarok?

BL: Ezek most már elvisznek 7-8 ezer koronát, az már biztos. Aztán adni nekik ennivalót meg ingyen inni. Még azt is megmondják, hogy nekem ilyen konyak kell, meg olyan konyak kell. Nem az, amit visznek nekik.

TA: Seprőtánc volt a faluban?

BL: Volt, meg csóktánc volt. Azt is lakodalom alkalmával csinálták. A seprőtáncot is, meg a csóktáncot is.

TA: Hogyan nézett ki a seprőtánc?

BL: Körben álltak, táncoltak, egy meg seprővel a körön belül. Aztán a seprőt ledobta valamelyik elé, és mindenkinek el kellett engedni a párját, új párt kellett elkapnia, mert akinek nem jutott pár, a következő nótá alatt az járta a seprővel.

TA: Milyen nótára járták a seprőtáncot, akármilyen csárdásnótára táncolták, vagy volt sajátos dallam?

BL: Volt saját dallama. Nem jut most eszembe. Kiss Jenő, ő fogja tudni, gondolom oda is mentek.

TA: Milyen táncok voltak még?

BL: Csárdás volt, lassú is, meg friss is, meg dudacsárdás is. Mi csak a kétlépéses csárdást jártuk. Csak a nők táncolta táncra nem emlékszem. Aztán volt a sottis, a francia négyes, a gólyatánc, a padegatta.

TA: Kik voltak a faluban a legjobb verbunk táncosok?

BL: Apámnak a bátyja járta a legjobban, utána az apám, aztán az öccse. Ezek hárman táncolták a verbunkot. A többiek is próbálgatták, de nekik nem ment úgy. Mert valaki vagy megtanulta és tudta, vagy csak botladozott benne.

TA: Hallottam, hogy te a kozáktáncot is ismered.

BL: Igen, erről eddig nem beszéltem. Azt kozáktáncnak mondták. Volt egy Horváth György nevezetű, aki hadifogságba esett az első világháborúban, az ott megtanulta ezt a táncot, illetve elleste, s mikor hazajött, itt a kocsmába szokta járni. Csak az az ember járta ezt a táncot.

TA: Horváth Györgyön kívül ezt más nem tudta?

BL: Csak ez az egy ember járta, többen nem is próbálták jární ezt a táncot.

TA: És te megtanultad?

BL: Én sem tanultam meg, csak láttam, hogy hogyan csinálja.

TA: Igaz-e, hogy te többször is eltáncoltad ezt a táncot, és táncolás közben lementél egészen guggolóállásba?

BL: Egyszer voltunk Myjaván a csoporttal, és akkor mutattam meg a csoportnak, hogy hogyan táncolják. Most már jóval öregebb vagyok, és már nem tudom megmutatni, különösen a guggolások nem mennek.

TA: Szóban el tudod mondani, hogy milyen volt a tánc és a dallama?

BL: Egy kicsit „vaskos” a szövege:

..., „Ha megfogom az ördögöt, kuferomba zárom,

Mennél jobban ugrándozik, annál jobban rázom.

Zimp, zump, zörög a kecske, mert már engem nem szeret,

Kicsi szőr, kicsi szőr, kicsi pinna nagyra nőj,

Zimp, zump, zörög a kecske, mert már engem nem szeret.

Kicsi szőr, kicsi szőr, kicsi pinna nagyra nőj”

TA: Mielőtt megmutatod, kérlek szóban meséld el, hogy hogyan nézet ki az a tánc.

BL: Hátul voltak összetéve a kezei, és úgy, guggolva táncolt. Guggolva dobálta előre a lábait, mikor eltáncolt egy dallamnyit, felállt és körbesétált egy dallamnyit. Aztán megint le-guggolt, és a lábkidobálást csinálta. Egy-két dallamot guggolva táncolt, előre, oldalt kirakta a lábát, hol a jobbat, hol a balt, aztán sétált egy dallamot, és megint guggolva táncolt. Ha megunt, vagy elfáradt, abbahagyta.

TA: Ez a tánc nem terjedt el a faluban?

BL: Nem, ő megtanulta ottan a fogságban, a többiek itthon meg már nem akarták meg-tanulni. Ez megmaradt élete végéig a Horváth György táncának.

TA: Hány éves volt Horváth György, amikor hazajött a fogságból, az első vagy a második világháború után volt?

BL: Pontosan nem tudom, hogy hány éves volt, de kb. 1888-90-ben született itt Jókán, illetve Újhelyjókán.

Beszélgetés Kiss Jenővel és feleségével Nagy Ilonkával

Az interjút Takács András készítette 2003. február 13-án.

TA: Milyen alkalmakkor táncolták azokat a táncokat, amelyeket a falu folklórcsoportja sikeresen felújított és műsorára tűzött?

KJ: Itt, Jókán mindig három napig tartott a farsang, akkor rendszeresen táncolták. A lakodalmak alkalmával is nagyon szerették ezeket a táncokat táncolni, főleg ha újhelyi ment férj-hez Jókára, vagy onnan hoztak párt. Valamikor az is meg volt határozva, hogy ki honnan nő-sült. A jókai legények nem is nagyon szerették beengedni az újhelyieket, de ha igen, akkor ottan már táncolták ezeket a táncokat is. Aztán multságok alkalmával, úgy reggel felé. Volt

pár ember, aki nagyon tudta ezeket a táncokat, azok odamentek a zenéhez és eltáncolták. Mi pedig odamentünk az ablak alá, és onnan leselkedtünk, ellestük a táncokat.

TA: Kik voltak azok, akik „nagyon tudták a táncokat”?

KJ: Horváth György bácsi, Budai Feri bácsi, Budai Feri bácsinak a fia, Budai Imre bácsi és a fia, a Budai Laci édesapja. Voltak többen. Volt a Tankók között is, ők még citerával szoktak házi szórakozásokat rendezni, házi mulatságokat. Valamikor nem volt annyira szokás a kocsmába táncolni, mert nem volt pénz a népnél, és ezért főleg a házaknál jöttek össze. Farsang alkalmával különösen. Aztán oda elmentünk.

TA: A citeramuzsikálást mi előzte meg?

KJ: Harmonika vagy sokszor fésűvel is muzsikáltak. Volt egy bácsika, ha nem volt más, akkor ő fésűt hozott és azzal muzsikált. Gál Pista bácsi volt, aki gyakran szórakoztatta a népet.

TA: A citera előtt, milyen – úgymond – családi hangszer volt?

KJ: A duda volt a gyakoribb. A farsangban többet használták, mint bármi mást. A duda nagyon közkedvelt volt.

TA: Sok dudás volt itt a faluban?

KJ: Nem tudom. Az én koromban már nagyon kevés volt, amit elmeséltem, azt a szüleimtől hallottam, hogy ők arra táncoltak.

TA: Hogy hívták az édesapád?

KJ: Kiss Péter, 1906-ban született. Most halt meg egy éve.

TA: Ő is benne volt a folklórcsoportban?

KJ: Ő nem volt benne, de táncolni nagyon szeretett. Igen, táncolni nagyon szeretett. A mulatságokon mindig ott volt.

TA: Ha táncolni nagyon szeretett, hogyhogy a csoportba nem tudtátok beszervezni?

KJ: Ő olyan munkás volt, hogy eljárt Pozsonyba, és neki ez nem jött össze.

TA: Nem emlegette, hogy apámék ezt meg ezt mondták, így meg így táncoltak?

KJ: Nem, mert ő nagyon hamar elvesztette a szüleit. Hatéves korában már elvesztette az édesanyját, tizenkét éves korában pedig az édesapját. Aztán úgy nevelkedett a bátyjánál, később pedig beállt szolgálni.

TA: Az édesapád apját az első világháború vitte el, mert koránál fogva úgy tűnik?

KJ: Nem, ő fiatalon meghalt, de nem a háborúban.

TA: Milyen táncok vannak itt a faluban?

KJ: A satis (sottis), a „Mai házassághoz nem kell hozomány”, a Bertóké verbunk. A Bertóké verbunk azt nem is mondom, hogy mennyire kedves volt, a „Hogy a csibe, hogy...”, a „Pozsonyi sétatéren megy a villamos...”, a sétapolka..., a dudacsárdás (ki ne hagyjuk), a csárdás, ezek voltak a főbb táncok. (Kérésre feleségével közösen eldalolják a táncok dal-lamát, szövegét:)

Mai házassághoz nem kell hozomány,
Csak egy dunyha meg egy vánkos meg egy szép leány.
Aki az urak közt nősülni akar,
Az beszéljen a mamával, hogy ő mit akar. (mazur)

Egy asszony vett két libát,
Egy feketét, egy tarkát.
Fene egye bolondját,
Miért nem vett (hát) egyformát. (sottis)

A pozsonyi sétatéren megy a villamos,
Benne ül a kis Mariska, jaj, de aranyos.
A pozsonyi sétatéren megy a villamos,
Benne ül a kis Mariska, jaj, de aranyos.
Csip, csap, csapodár, kilenc a cigány,
Engemet a babám a kapuban vár.
Csip, csap, csapodár, kilenc a cigány,
Engemet a babám a kapuban vár. (négyes)

Sétapolka, náci mondta!
La, la, la, lalala, la, la. (sétapolka).

(Ezt a szöveget csak úgy találták ki, állítják mind a ketten.)

Három lábú görbe szék, görbe szék,
Ez a kislány, jaj, de szép, jaj, de szép, jaj, de szép.
Három lábú görbe szék, görbe szék,
Ez a kislány, jaj, de szép, jaj, de szép, jaj, de szép.
(fenyegetős-tapsikolás, lassú rész)

Kettőt kopogass, hármat dobogass,
Fenyegess, ne neved, mert megtudják, hogy szeretsz.
Kettőt kopogass, hármat csattogass,
Fenyegess, ne neved, mert megtudják, hogy szeretsz.
(fenyegetős-tapsikolás, gyors rész).

TA: Milyen verbunkos táncok vannak a faluban?

KJ: Nálunk csak ez az egy, a Bertóké meg aztán a Barátoké.

NI: Valamikor nem volt a Barátoké.

KJ: Elkiáltom magam, hogy a Bertókét, és akkor elkezdték játszani. A táncban mindig igyekeztünk a hangulatot kifejezni. Hajlongtunk, formáltuk a testet egészen a lehajolásig. (Eldúdolja a dallamát.) Ez ismétlődik háromszor (eldúdolja a gyors részt is), amely ugyan-csak háromszor ismétlődik.

TA: A Bertókét szólóban vagy csoportosan, illetve többen összeállva járták?

KJ: Körbe álltunk mi, férfiak. A mulatságban meg a zenészeket álltuk, állták körbe. El-kezdte kettő, három, aztán meg már tízen is voltak. A többi meg nézte, mert nem mindenki tudta táncolni. Minden mulatságban el volt táncolva meg a lakodalmakon is. Ott, ahol újhelyi jelen volt, ott biztosan el volt táncolva a Bertóké verbunk.

TA: Ez volt az újhelyieknek a sajátos tánca?

KJ: Ha a faluban egyszerre három helyen volt mulatság, utóra a másik kettő már szétment, onnan jöttek ide, hozzánk. Akik még táncolni akartak, azok mondták, hogy még megyünk Újhelyre, mert ott még lesznek az újhelyi nóták meg a táncok. Megnézzük őket.

TA: Kitől, kiktől tanultad a táncokat, dalokat?

KJ: Én gyerekkoromban elmentem leleskelni a mulatságokba, és nagyon tetszett nekem ez. Később aztán nekifogtunk mi is.

TA: Csak úgy tanultad, ahogyan láttad?

KJ: Csak a mulatságban meg a lakodalmakban tanultam, ahogyan láttam. Farsang meg úgy volt, hogy három nap meg három éjjel. Akkor ráért a nép, vagy nem tudom, hogy hogyan volt ez, de már délután 3-4 órakor mentünk. Volt, hogy csak reggel mentünk haza. A zené-

szek meg nem is mentek el, mert volt olyan jó mulatós társaság, akinek a felesége odavitte a vacsorát meg a reggelit is. A zenészek meg talán képesek voltak ezt kibírni alvás nélkül. Nekünk meg azért haza is kellett jönni, mert itthon is volt mit csinálni.

TA: Mikor volt az akkor, melyik évtizedekben?

KJ: Mikor én voltam a fiatal, az ötvenes években, az ötvenes-hatvanas években. Én már akkor nagyon tudtam táncolni. Jóska bácsi volt a pártfogóm. Ha kevés volt a legény, akkor szóltak, hogy te legényke, gyere be, mert én már akkor jól tudtam táncolni, csak úgy ellestem a táncot. Volt olyan is, hogy kétszer-háromszor kivittek a rendezők, szidtak, hogy meg ne lán-sanak többször, de alig mentek el, visszajöttek a lányok, hogy gyere be. Valamikor a lányok egy sarokban álltak, s amikor jött a rendezők közül valaki, elbújtam a hátuk mögé, ők meg szívesen elbújtattak. Csak, amikor táncoltunk és meglátott a rendező, az nagyobb baj volt, mert akkor fülön fogott és gyerünk, kidobott. Ha többedszer jött értem a rendező, akkor már haragudott, pedig a lányok szerették volna, ha táncoltatom őket, olykor-olykor neki is mentek a rendezőnek, azért, hogy megvédjenek. Mindig a rendezőnek volt igaza. Igaza volt a rendezőnek, mert a gyerekek nincs mit keresnie a bálban, a mulatságban.

TA: A Bertóké verbunkot, melyet, ha sokan táncoltak is, mindenki a magáét járta, szabadon, egymást elengedve, vagy körben összekapaszkodva táncolták, vagy csak úgy sorban összekapaszkodva járták?

KJ: A Barátokénál összeálltunk, de a Bertókénál nem. Ott mindenki egyedül járta.

TA: Tehát a Bertókét mindenki egyedül táncolta. Volt-e olyan eset, hogy táncolás közben két legény szembefordult egymással, és táncban vetélkedett volna?

KJ: Nemigen szoktunk. Félkörben álltunk, vagy mikor mennyien voltunk, aszerint álltunk fel, esetleg a zenészeket fogtuk körbe.

TA: Gondolom, a félkör már csak akkor jött divatba, amikor a színpadon táncoltátok a verbunkot, akkor fordultatok a közönség felé?

KJ: Máskor, a bálokban, a mulatságokon nemigen járták egyszerre sokan. Ott a jelenlevők körülállták a táncolót, és úgy nézték.

TA: Ismerték itt a huszárverbunkot vagy a huszárcsárdást?

KJ: Hallani hallottam róluk, de én nem ismerem. Még volt ott valami tánc, de nem emlékszem, hogy milyen tánc volt.

TA: A Barátoké verbunkot hogyan kezdték?

KJ: Egy megrendelte a zenénél, vagy elkiáltotta magát, hogy a Barátoké jön. Mi odaálltunk, körbe álltunk, aztán jártuk.

NI: Azt már csak később tanultátok, az a kocsmában nem volt.

KJ: Azt már a csoportban tanultuk.

NI: Az a kocsmában még nem volt.

KJ: Valahonnan le kellett lesni!

TA: Akkor honnan került ide, Ilonka. Te tudod, hogy honnan került ide?

NI: Talán a Katona Pista hozta? Vagy a Quittner János? Ezek ketten hozták a Barátokét. Azok dirigálták, már nem tudom melyik közülük, hogy hogyan lépjenek. Ez nem volt a jókai hagyományban. Legalábbis én így tudom. Te jobban tudnád ezt (mondja a férjének), én úgy tudom, hogy ezek a valakik hozták.

KJ: Lehet, hogy ezzel nőtt a hagyományörző csoport műsora.

TA: A Barátoké verbunkot már csak a tánccsoport tagjai tudták?

KJ: Igen, most már huszonöt éve lesz, hogy működik a tánccsoport. Most már a fiatalab-bak csinálják.

TA: Jenő, szerinted a Barátoké a nevezett koreográfusok által hozott tánc?

KJ: Nem tudom pontosan. Jucika (Szabó Julianna) a csoport vezetője jobban meg tudná mondani, hogy hogyan is volt. Jucika jobban tudja ezeket az adatokat. Valamikor, még mielőttünk volt egy táncsoprot, azt a Jucika vezette szintén Marikával (Szakál Mária). Akkor mi még nem táncoltunk. A Barátoké verbunkot, igaz, a multságokban mi nemigen láttuk, de meglehet, hogy itt nálunk nem voltak, akik ezt tudták. Vagy harminc éve Marikának meg Jucikának már volt táncsoprotja, lehet, hogy ezt a táncot már ott táncolták.

TA: A táncosok névsora szerint Hervai László a legidősebb, ő 1907-es születésű?

KJ: Igen, ő is ott volt a kezdetén. Ő, Zalka Imre, Hervai Laci, Németh Náci bácsi. 1978-ban jött össze a csoport. Ők még az első gyűjtésen, az iskolaudvaron táncoltak. Tudod, Bandi bácsi, ti voltatok ott a Quittnerrel meg a Czingel Lacival. Ez 1977-ben volt, ez a gyűjtés.

TA: A gyűjtést a pozsonyi Népművelési Intézet Czingel László vezette nemzetiségi osztálya finanszírozta. Quittner és én készítettük a felvételeket. Kinek mennyire fázott a keze, aszerint váltottuk a kamerát. Aztán időközben be kellett vinni a gépet a melegre, felmelegíteni, hogy tovább dolgozhassunk. Hideg novemberi nap volt a gyűjtés napján. A felvett adatok azt mutatják, hogy te Jenő és a feleséged Ilonka még nem voltatok jelen, és nem került filmezésre a Barátoké verbunk sem.

KJ: Akkor mi még nem voltunk jelen. Mi csak a csoportban kezdtünk táncolni. Lehet, hogy Jucika az első csoportjából átvette ezt a táncot. Erre majd ő ad feleletet.

TA: 1978-ban jött össze a csoport vagy korábban?

KJ: Igen, 78-ban, én úgy tudom.

TA: A Barátoké verbunkot összefogódzkodva táncoltatok vagy szabadon, külön-külön állva?

KJ: Elkiáltjuk a zenészeknek, hogy a Barátokét, ő akkor azt elkezd játszani, mi pedig akik voltunk szanaszét, odamegyünk a zenéhez, körbeállunk, megfogjuk egymás vállait, és a zene szerint táncolunk. (Elfűtyüli a dallamot). A szövege:

A barátoknak jól megy dolga,

Pedig az nem igaz, pedig az nem igaz.

Csak egy ilyen rövid szövege van a dalnak. Ez megy többször, ismételve. Összefogódzkodtunk, egymás vállait fogtuk, és úgy táncoltunk körben. Mikor már a zene elérkezett ahhoz a részhez, amikor már a lábunkat kellett rakosgatni, akkor sem engedték el egymást, hanem úgy rakosgattak a lábunkat. Jobb lábbal kezdtük, aztán át kellett váltani a bal lábra, a zene végére pedig egy nagy dobantás volt.

TA: Volt ennek a táncnak üveggel járt változata?

KJ: Az üveget a Bertókénál szoktuk alkalmazni. Az ügyesebb táncosok elé szokták tenni az üveget, hogy azzal táncoljon. Általában fogadás volt a táncra. Mindig volt a partiban kető-három ügyesebb. Ha a táncos fellökte az üveget, akkor fizetett, ő vesztett.

TA: Az üveggel táncolás régebben is szokás volt. Hol táncoltak vele, a kocsmában vagy a bálban?

KJ: A kocsmában, nem is tudom, aztán mi a csoportban.

TA: A kocsmában nem ismerték az üveges táncot?

KJ: Akadt olyan, aki már nagyon ittas volt, az megpróbálta. Volt egy vénlegény, azt láttam itt-ott üveggel táncolni. Ő annyira ügyes volt, hogy lement egészen, majdnem guggolva táncolt. Később átfutott az asztal alatt. Ritkaság volt az, ahogyan ő táncolt. Az szokott üveg felett is táncolni. Zalka Lojzának (Lajos) hívták. Talán 1918-19-ben született. Vagy tízegypár éve halt meg.

TA: A csoportba nem sikerült őt bevinni?

KJ: Nem, ő csoportban nem akart működni.

TA: Amit ő tudott, azt most már a faluban nem tudja senki?

KJ: Nem, az olyan volt mint a szöcske. Én nem is tudom, hogy hogyan táncolt. Ő táncolás meg futás közben az asztal meg a szék alatt átbújt, és pattogott, mint a szöcske.

TA: Ő csak bemutató jelleggel táncolta a táncát?

KJ: Igen, lakodalomban láttam én.

TA: A tánca bemutatására kellett őt biztatni, vagy fizetni kellett neki valamilyen italt?

KJ: Hát, igen. Megbeszélték vele, hogy Lojzi eltáncolod-e nekünk, és ő megtette, ha fizettek neki valami italt. Nem volt nagyon igényes. Ha többet ivott, jobb lett a kedve, és olyankor cifrábban járta a táncát.

TA: A zene mit játszott az ő táncolásakor?

KJ: Azt már nem tudom, hogy milyen zenére csinálta. Mi akkor még nem jártunk a kocsmába. Nagyon nevettek a táncát.

TA: Nagy kár, hogy nem tanulta meg valaki tőle a táncot. Ki az, aki erről többet tudna mondani?

KJ: Lacival (Budai), ha fognak beszélni, ő lehet, hogy többet tud mondani róla.

TA: A verbunkban tapsoltak is, csapásoltak is vagy verték a csizmaszárat?

KJ: Mink jobban csak olyan dolgokat csináltunk, hogy hajlongáltunk benne. Talán Laci itt-ott szokott figurázni, de mi nem nagyon veregettük a csizmát. Mi nem csapásoltunk úgy, mint sokaktól látom a színpadon, fellépés közben.

TA: Volt olyan, hogy a test előtt tapsoltak volna?

KJ: Nem, annyira a verbunkot nem díszítették. Mi inkább tellegettük a kezeinket, jókedvvel hajlongásztunk, aki bírt, az lehajolt egészen. A Bertóké lassú részében ez volt. Amikor a gyors ment, akkor már nem lehetett tellegetni, mert olykor hátul van a kéz mindenkinek, és ott a táncot ki kellett táncolni a zenére.

TA: A Bertóké verbunknak csak az a két-három lépése van, vagy van több is?

KJ: Igen, csak az a kétféle tánc, a lassú és a gyors. Abban is csak kevés a lépés. Megmutatom, ha kívánja látni. (Eltáncolta, videóra vettem. A tánchoz maga dúdolta a dallamot, ezért csak kétszer-kétszer ismételte a lassú részt is meg a gyors részt is.)

TA: Januártól indulva az év folyamán milyen alkalmakhoz kapcsolódva volt bál rendezve?

KJ: Az év szilveszterrel, újévvel kezdődött, az reggelig biztos volt. Később volt a farsang, farsangban szokott lenni több bál, illetve multság is. A farsangfarka az három napig tartott. Az a böngötemetéssel végződött.

TA: Kérlek, mondd el részletesebben a böngötemetést.

KJ: Majd a Jucika elmondja, ő részletesebben tudja. Hamvazó szerdán már nem volt szabad táncolni. Mi kedden befejeztük. Este tíz órakor harangoztak, akkorra véget kellett vetni a mulatságnak, hogy éjfélre mindenki otthon lehessen. A böngötemetés, az meg csak szerdán volt. A cigányok, azok nem tartották a böjtöt. Akkor, azért kíváncsiságból mi is elmentünk. Ők is multságot rendeztek, és később elkezdték a bögöt temetni, siratni. Az meghalt és eltemették. A halott bögő felett a cigány mondott valami mondókát, sírt, jajgatott, aztán el volt temetve, és csak húsvétkor támadt fel. Akkor vették, vehették elő. Húsvétra megint volt multság. Később pedig a majális, a júniális volt. Mikor hogyan. Aztán jött az aratási multság, a búcsúi multság, ez szeptember elején volt. Aztán már csak a Katalin multság volt.

TA: Karácsonyra nem volt multság, színdarab sem volt karácsonykor?

KJ: Színdarabok voltak, s lehet, hogy multság is, de inkább farsangkor voltak multságok. Én nem tudok róla, hogy nálunk lett volna multság a színdarabok után.

TA: Multságokat szerveztek magánházaknál is?

KJ: Régebben voltak ezek a házi multságok, táncok. Mi is voltunk egy-egy ilyen összejövetelen. Akkor harmonika, citera szólt, és arra táncoltunk. Dudás igen kevés esetben volt. Csak egy-kettőnek volt dudája és senki másnak. Az, aki pásztor volt a faluban, annak volt dudája.

TA: Név szerint is tudnál egy-két dudást említeni?

KJ: Tankó bácsira emlékszem, ő énekelt nekünk dudanótákat is. Ő a rádióban is énekelt.

TA: Mástól úgy hallottam, hogy a bőgőtemetés kedden este volt. Te másként emlékszel az eseményre?

NI: A bőgőtemetés szerdán, hamvazó szerdán volt. Akkor külön cigánymultság volt.

KJ: Arra a multságra mi el sem szoktunk menni, mert nem voltunk otthonról elengedve, de azért voltak, akik elmentek, például a szomszédék jártak. Azért néha, ha mi is elkértük magunkat hazulról, akkor csak oda-odament az ember, mert odahúzott a kíváncsiság meg nézni, hogy hogyan is néz ki az a bőgőtemetés. Később már cigánybálnak hívták, mert ők rendezték.

TA: Ennek a befejezése volt a bőgőtemetés?

KJ: Igen, ők leterítették a bőgőt. Egy közülük elsíratta, eljátszotta a ceremóniát, és azzal vége lett a bálnak. Aztán húsvétra feltámadt a bőgő.

TA: Van-e olyan személy a faluban, aki ezt a siratót el tudná mondani, kántálni?

KJ: Jucitól kérdezze meg. Lehet, hogy Jucika tud segíteni, ő meg tudja mondani, mert a csoportban is, amikor játszottuk, eltemették a bőgőt. Szabó Zoli temette, őrá jutott ez a szerep. Ő csak kitalálta a szöveget, de igazából nem az a szöveg volt. Ha élne még a Tankó zenészek közül valamelyik, azok tudnák, de azok már meghaltak. Kétszer is lefilmezték az esetet, Kalocsára emlékszem.

NI: Mi nem írtuk le, ki tudja, hogy miért nem írtuk le mi is.

KJ: Már nem emlékszem pontosan, hogy hol, előadás után lejöttünk a színpadról és valaki rá akarta beszélni a vezetőnket, Jucikát, hogy még egyszer táncoljuk el a műsorunkat, hogy filmezzék le. Mi már nem akartunk újból szerepelni. Siettünk volna ebédelni, de csak kértek bennünket, aztán jött egy ember, aki mégiscsak rábeszélt bennünket. Nem maga volt az Bandi bácsi? Utána, aztán nekiálltunk a kötélnek és megcsináltuk. Keressék meg, azon rajta van az egész temetés.

Beszélgetés Szakál Juliannával

Az interjút Takács András készítette 2004 őszén.

Szakál Julianna a hagyományörző csoport egyik alapítója, 20 évig vezette a csoportot.

TA: Milyen táncok kerültek felszínre a gyűjtések alkalmával?

SzJ: A Bertóké teljes tisztán előkerült, a Barátokénak a zenéje és elbeszélésben a mozgá-

sok, de gyakorlatilag már nem tudta senki megmutatni. Az elbeszélés alapján lett aztán rekonstruálva a tánc. A Barátoké verbunkost nem táncolta nekünk el senki, csak elmondták. A cigány tudta a legjobban elmondani, a primás, akinél az újhelyi kocsmában gyűjtöttünk. Annak a primásnak már régen el vannak vágva a lábai, és így az csak elbeszélni tudta. Ez a primás öregebb volt a Tankó Péter primás zenésztől. Ez volt a Sárközi Ferenc primás. Nagyon jó zenész volt. Rengeteget muzsikált Bécsben is, Pesten is. Ő tudta ezeket a mindenféle népi táncokat is muzsikálni, és emlékezett arra, hogy arra a verbunkzenére mit táncoltak, hogyan helyezkedtek el a térben a táncolók. Az ő elbeszélése, a zene, valamint a Csallóközben, Vásárúton részben felgyűjtött tánc alapján lett aztán a tánc rekonstruálva. Ő elmondta, hogy hogyan járták: körbekapaszkodtak, lábukkal verték a földet, egyre gyorsították a tempót, és erősítették a lábbal dobogást, majd a legmagasabb fokon erőteljes dobantással befejezték.

TA: A Barátoké tánc az elbeszélés szerint felújított tánc, melynek a mozgásanyagát nem mutatta be senki?

SzJ: Igen, a táncot nem táncolta el senki, hanem a Sárközi primás a kezeit rakosgatva mutatta, hogy hogyan is táncolták a táncot.

TA: Kik voltak a tánc újrafogalmazói?

SzJ: Quittner János és Richtarsík Mihály segített benne.

TA: A Bertóké verbunknak az üveggel táncolt változata általánosan ismert volt a faluban, vagy csak egyesek tudták táncolni?

SzJ: Nem volt általánosan ismert, csak az ügyesebb férfiak tudták. Gondolom Budai Laci megmutatta, hogy hogyan kell az üveggel táncolni. Ő még látta az apjától, attól is tanulta meg. Annak az apja tőle is sokkal jobb táncos volt. Ezt próbálta László utánozni. Az apja, Budai Péter, akkor táncolta ezt a táncot, ha már igen jókedve volt. Leállította az üveget a földre, lábát felette lengette, körülsétálta, dobantott mellette, sétálás és lengetés közben kezeivel tellegtetett, derékból hajlongott.

TA: A gyűjtésekkor meg a csoport fellépésein a bemutatott üveges verbunknál a táncosok inkább csak az üveg feletti láblengetést táncolják. Volt olyan figura is, hogy az üveget körbetáncolták, vagy felemelték a földről és a lábak között, illetve a földről felemelt láb alatt egyik kézből a másikba átrakosgatták?

SzJ: A Budai László, az szokta úgy is táncolni, hogy körbejárja az üveget, a lábával nagy körívet leírva, a lábát körülhordozza az üveg felett. Ezt a lassú részben csinálja, ilyenkor tellegtet is a kezeivel, illetve derékból hajlong, fölé hajol az üvegnek, egész közel hozzá, vigyázva, hogy el ne döntse az üveget.

TA: A táncot csak Újhelyjókán ismerték, vagy ismerték Jókán is?

SzJ: A múlt század második felében már csak Újhelyjókán, mert ezek az újhelyjókai táncok. A jókaiak kissé gúnnyal, lenézéssel a hangjukban mondták, hogy „ezek az újhelyi táncok”, de régebben ismerték a jókaiak is, mert elbeszélésekből tudjuk, hogy a jókaiak farsangkor, ha nagyon jó kedvük volt, verbunkolva, táncolva mentek át az egyik kocsmából a másikba. Énekszóval, bokázva, táncolva végigmentek a falun. Jókedvük volt, duhajkodtak, táncoltak az utcán is. A férfiak összefogózkodtak, és úgy járták. Mentek a másik kocsmába, mert sok kocsmá volt akkoriban Jókán.

TA: Lakodalomban, bálban, mulatságban táncolták a verbunkot Jókán?

SzJ: Mikor a vége felé közeledett a mulatság, olykor előkerültek a verbunkok. A férfiak összeálltak és eltáncolták azt. Korábban nem nagyon táncolták.

TA: Az elmondottakból megállapíthatom, hogy Jókán is táncolták a verbunkot, a Bertókét, de a gyűjtések főleg az újhelyjókai táncokat rögzítették?

SzJ: Igen, az újhelyjókai táncok voltak gyűjtve. Én kimondottan jókai táncot nem kerestem, mert nem is tudtam, hogy van. Akit kérdeztem, az mind azt mondta, hogy az újhelyjókaiak szoktak ilyen táncot táncolni.

TA: Él még valaki, akit megkérdezhetnék erről?

SzJ: Két-három ember van, aki apámmal kb. egyidősek lehetnek, kb. 75-80 évesek. Őket talán még érdemes lenne megkérdezni. Nagyjókán Ballán Mihály, az el is tudja mondani, ott lakik, ahol a Szent János szobor van, a Nagy utcában. Aztán Jancsi bácsi, őt a nyugdíjas klubban lehet megtalálni. A múltkor láttam, énekelt a nyugdíjasokkal. Oda érdemes lenne elmenni, elég sokan idősek járnak oda. Az éneklőcsoportjuk a Csemadok évzáró taggyűlésen szerepelt, onnan tudom, hogy létezik.

TA: További férfitáncokra emlékeztek még az adatközlőid?

SzJ: Van egy újabb keletű tánc, a kozácska, azt Budai László egyszer-kétszer már el is táncolta. Amikor megjöttek a fogságból a katonák, akkor a jókai verbunkot kozákosították. Rendesen guggolva táncolták. Budainak az apja, az nagyon jól tudta. Laci bácsi is meg tudott egy pár lépést mutatni belőle. Ha ma már eltáncolni nem is tudja, mert fáj annak is a dereka, de elmondani biztosan hajlandó lesz. Van egy Bankó József nevezetű idősebb is, aki ugyan csak szeretett táncolni, őt is érdemes lenne megkérdezni. Ő lehet, tudja is, és ő el is táncolja.

TA: Milyen táncok kerültek még a gyűjtésnél elő, a csárdásnak milyen helyi jellegzetes változata?

SzJ: Semmi különlegeset nem tudnak. A csárdásnak van lassú és friss része. Nincs sajátos dallama, amit húzott a cigány, arra táncolták az egy- és kétlépéses változatot, a szökdelő, a cifra lépéseket, és párosan forogtak. Anyai nagyanyám mesélte, hogy régebben gazdagabb volt a tánc, mert volt, amikor elengedték a párok egymást, és akkor mindenki külön is táncolt, aztán megint összekapaszkodtak. Volt ilyen verbunkosabb része is a táncnak. Az elengedésre a gyors részben került sor. Pontosabban, hogy mit jártak, amikor külön-külön táncoltak azt már a nagyanyám nem tudta megmondani.

TA: A dudatánc az a csárdásnak valamilyen változata volt vagy alkalomhoz kötött külön tánc?

SzJ: A dudatáncot olyan mulatságon, ahol cigányzene volt, ott nem táncolták, de voltak dudabálok, ott igen. A pásztor télen, amikor nem hajtotta ki az állatokat, otthon szokott dudálni, és a fiatalok, ha meghallották, hogy szól a duda, odamentek, és máris állt a „bál”. Azt mondták a visszaemlékezők, hogy ottan csak úgy rendetlenkedtek, ugráltak. „Kettőt-hármat ugrottam – mondta az egyik visszaemlékező –, aztán hazaszaladtam elvégezni a házkörüli dolgom és mentem vissza”.

TA: A dudára táncolás rendszeresen a pásztornál valósult meg, vagy kocsmában is rendeztek dudára mulatságot?

SzJ: Ha meghallották, hogy szól a duda, elmentek a dudáshoz és ott táncoltak. Volt úgy is, hogy beállítottak a dudáshoz, és kérték dudáljon, de olyat nem hallottam, hogy valahol dudabál lett volna. A Sárközi primás beszélt, hogy a szomszéd faluban hallotta a legényeket, akik arról tanakodtak, hogy a bálra fogadjanak meg dudást, de többet ő sem tudott róla. Ott, Borsán, abban a faluban főleg uradalmi cselédek laktak. Ott volt dudásbál. Lehet, Jókán is volt, de azt én már nem tudom. Én otthon ilyet nem hallottam. Az volt, hogy a dudás, „a pásztor” karácsony előtt és tavasszal dudálva végigjárta a falut, olyankor adtak neki enni-valót: lisztet, kenyeret, borsót, babot, szalonnát, oldalast, stb, de azt ő nem mulatta el, azt

hazavitte, és abból élt egész télen. Ez járandósága volt a pásztornak. Van egy Tankó nevezetű ember Nagyjókán, az biztosan el tudja mondani a dudanótákat is, meg a dudásokról is sok mindent tud. Nálunk a csoportban nem volt duda, és mi így nem is kutattunk utána.

TA: A dudacsárdást táncolták a bálokban, a multságokon?

SzJ: Nem tudok róla. A dudatáncban csak úgy ugráltak, néha feldobták a lányt, hogy az a fejét majd' beverte a plafonba. Azt mondták róla, hogy olyan, mint a csárdás, de nem csárdás, mert a lány feldobása meg ugrálva táncolás itt a csárdásban nem fordul elő. A dudacsárdásban feldobta a lányt, szétmentek, külön táncoltak egy sort, majd megint össze-mentek. Aztán kezdődött az egész előlről. Előbb már mondtam, hogy egy öreg néni mesélte nekem, hogy „kettőt-hármat ugrottam, aztán mentem haza elvégezni a dolgom, utána pedig újra visszamentem, mert közel lakott hozzánk a dudás”.

TA: A kettőt-hármat ugrottam az azt jelenti, hogy két-három táncot eljárt?

SzJ: Igen, de ő úgy mondta, hogy „az csak olyan ugrás volt”.

TA: Volt-e a faluban körtánc, leánytánc, karikázó vagy tavasszal a falu végén körben táncolás, dalolás?

SzJ: Azok, akikkel én beszéltem, erre nem emlékeztek. Gyerekjátékokra, arra emlékszem, de leánykarikázóra vagy szinalázásra, vagy hozzájuk hasonló játékos szokásokra nem emlékszem. Arra emlékszem, hogy akiket 1946-47-ben a lakosságcserevel Magyarországról, Galgagyökről, Pitvarosról, Erdőkürtről hozzánk telepítettek, a negyvenes évek végén össze-összejötték és táncoltak, daloltak, de anyám szerint a jókai őslakosok kinevették őket, és ők abba is hagyták ezt. Pedig elég szépen énekeltek. Tehát, ha az öregjeink kinevették a más tájról idekerültek szokásait, szabadban táncolásait, dalolásait, akkor biztos, hogy a jókai-aknál ez az éneklési, táncolási szokás nem élt. Ezek a betelepítettek táncoltak, daloltak úgy összekapaszkodva, körbe formálódva, ahogyan azt már sok más helyen is láttam. Sajnos ezeket a hagyományokat nálunk még nem kutatta senki, pedig biztosan értékes anyagot nyerhetett volna.

TA: Az áttelepültek a későbbi évek során bekapcsolódtak a falu társadalmi életébe, jártak a bálókba, a multságokba, és ott külön csoportot alkotva közösen táncoltak-e, daloltak-e?

SzJ: Nem maradt emléke. Talán szégyellték a magukkal hozott kultúrát, mert nekik úgy tűnhetett, hogy a mienk fejlettebb, a mi kultúránk polgáriasodottabb. Nálunk már azok a hagyományok, melyek náluk még voltak, már régen nem voltak.

TA: Milyen gyerekjátékok éltek a faluban, összegyűjtötte valaki őket?

SzJ: Erre Bors Éva, az Ifjú Szívek valamikori táncosa tudna igazán felelni, ő több alkalommal is gyűjtött gyerekjátékokat nálunk.

TA: Az elnépiesedett polgári társastáncok közül melyik táncok voltak ismertek Jókán, illetve Újhelyjókán?

SzJ: A sottis, a „Mai házassághoz...”, a mazur, a „Hogy a csibe, hogy...”, a tapsikolás (tapsipolka), a sétatolka, a „Pozsonyi sétatéren megy a villamos...” (ez a négyestánc – nálunk nem mondták, hogy francia négyes, csak így egyszerűen, hogy négyestánc). A mazur... az a „Mai házassághoz...”, és még volt egy keringő formájú, de arra csak utaltak az elbeszélők. Talán minden táncot felsoroltam. Ezek a táncok olyanok voltak, hogy a falunkból mindenfele jártak szolgálni, dolgozni, amikor visszajöttek, akkor kicsit átmásítva megtanították az ottan tanult vagy ellesett táncokat az itthoniakkal. Ezek olyan jövevénytáncok voltak, mint a kozácska: a legény elment katonának, fogságba esett és hozott egy verbunkot, amit átmásított, és így lett belőle „jókai kozácska” tánc.

TA: A „Hogy a csibe, hogy...” az a tapsikolós tánc?

SzJ: Igen, az a tapsipolka. Így hallottam az öregebbektől. A sétatolka az, amelyben négy lépést mennek előre, majd visszafutnak. A dallamának nincs szövege. A sottisnak pedig a szövege az „Egy asszony vett két libát” dal. A táncokhoz mindig zenekar játszott, s így a dalok szövegét sokan nem is ismerték.

TA: Csak ez az öt elnépiesedett polgári társastánc került a jókaiak birtokába?

SzJ: Igen, talán nem tévedek, ha azt mondom, hogy ennyi az, amit a csoportunk műsorára tűztünk.

TA: Tehát a sottis, a mazur („Mai házasság”), a „Hogy a csibe, hogy” (tapsipolka), a sétatolka, a „Pozsonyi sétatéren...” (négyes, ill. francia négyes), a suszterpolka nevű táncok honosodtak meg Jókán.

SzJ: Igen, de a francia négyest csak négyesnek hívták, a suszterpolka pedig Jókán nem volt.

TA: Melyik volt közülük a legközkedveltebb?

SzJ: A sottis, ha valakit megkérdeztem, annak ez jutott elsőnek az eszébe, ezért gondolom, hogy ez volt a legkedveltebb táncuk. Ez elég hosszú és változatos a dallama. A „Hogy a csibének” rövid a dallama és azt kell állandóan ismételtetni. A sottisnál az első dallam is hosszú, meg a cifra második dallam is hosszabban tart. Ha egyszer lejátsszák az egészet, akkor az egy elég hosszú tánc, és ha azt megismételik még egyszer, akkor az még mindig nem unalmas, de ha a nyúlfarknyi „Hogy a csibét” megismételtetem hússzor, akkor az már a táncosoknak is unalmas.

TA: Ezeket a táncokat egyaránt táncolták a családi és a társadalmi összejöveteleken, rendezvényeken?

SzJ: Bálokban én sosem láttam táncolni ezeket a táncokat. Lehet, hogy Újhelyen táncolták bálokban is, de itt Jókán csak a lakodalmakban hozták elő, ha a rokonságban volt újhelyi. Ha csak jókaiak voltak abban a lakodalomban, akkor soha nem táncolták el. Aztán, amikor már mi felgyújtottuk, és a csoport műsorára tűztük, a jókaiak is megkedvelték. Utána már itt is táncolták. Mi ezeket a táncokat betanítottuk a fiataloknak is, és akkor már a családi összejöveteleken, főleg lakodalmakon is eltáncolták.

TA: Az elnépiesedett polgári táncok inkább családi, mint társadalmi ünnepekhez kapcsolódó táncok voltak.

SzJ: Lehet, hogy mindkét fajta rendezvényhez kapcsolódtak, de nem Jókán, hanem Újhelyen. Újhelyen külön bálokat tartottak. Újhelyen minden külön volt. Külön bírója volt Újhelynek, az teljesen különálló falu volt.

TA: Te hogyan tudod, mikor csatlakozott a két község?

SzJ: Csak az ötvenes évek végén, a hatvanas évek elején. Én még emlékszem rá – 1954-es születésű vagyok –, hogy Újhelyjókán külön hirdetett a községi hivatal. Mi közel laktunk hozzájuk, és a hirdetésük áthallatszott a mi utcánkba is. A mostani újhelyi kocsmá, az volt a valamikori községi hivatal székhelye, az egy régebbi épület volt, a jelenlegi funkciójára átépítették.

TA: 1981-ben a Szlovák TV készített egy félórás néprajzi filmet a táncagyományaitokról, ott szerepelt a seprútánc is, ez általánosan ismert tánc volt Jókán?

SzJ: Én a gyűjtéseimkor nem találkoztam vele, és nem is építettem bele a csoport első műsorába.

TA: Görföl Jenő, aki Jókán, a szülőfalujában falukutatással is foglalkozott, az bábáskodott akkor a tánc fölött, ő sem beszélt róla?

SzJ: Nekem a filmezés után sem beszélt róla, így ebben a kérdésben meg kell kérdezni őt. Lehet, hogy neki erről valaki említést tett. Én nem foglalkoztam vele, mert nekem nem illett a műsoromba. Elvem volt, hogy csak olyat tegyek a műsoromba, aminek én is nyomát találtam. Én ennek a játékos táncnak nem találtam nyomát.

TA: Hasonló játékos tánc volt a kendővel járt csóktánc. Ezzel a tánccal találkozta a falukutatókaid alkalmával?

SzJ: A csóktánc, az csak a lakodalmakon került elő, amikor a menyasszonytánc már meg volt, és utána éjfél után járták, játszották a csóktáncot. Körbe álltak a népek, egy táncolt közén, aki valaki elé leterítette a zsebkendőjét, arra rátérdelek, megcsókolták egymást, és szerepcsere után újrakezdődött a tánc, a játék. Régebben lehet, hogy párnára térdelek, de az én időmben már zsebkendő volt az eszköz. A vőfély, mert ő kezdte, ő indította a táncot, elővett egy nagy férfizsebkendőt és arra térdelek.

TA: Mindig a vőfély kezdte a táncot, és hogyan folytatták?

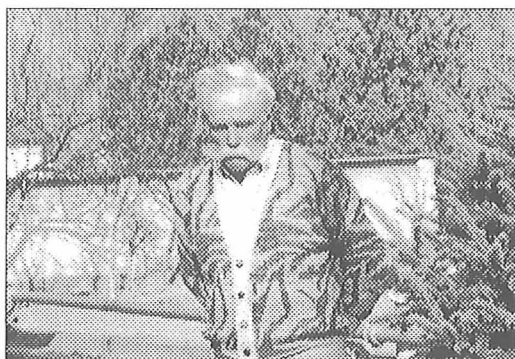
SzJ: Mindig a vőfély kezdte, ez az ő feladata volt. A folytatás, akivel csókot váltott, az maradt a körben, és a következő alkalomkor az választott magának párt. Ez így ment míg meg nem unták.

TA: Volt a táncnak sajátos dallama, melyet a zenész csak ehhez a tánchoz játszhatott?

SzJ: Volt egy dallam, amit mi nagyon szerettünk, de lehetett másra is játszani. A „Megy a kocsí, megy a kocsí...” dallam volt ez a dal. Nálunk ma is erre járják a legszívesebben.

TA: Milyen táncalkalmak voltak a faluban?

SzJ: Voltak a lakodalmak és a kocsmákban rendezett bálók.

A Budai házaspár

Kiss Jenő és felesége

Budai László

Táncközlések

Az itt közreadott táncokat zömében 1984. július 21-22-én vették 16 mm-es fekete-fehér, hangosítható filmre megrendezett táncalkalom keretében az MTA Zenetudományi Intézetének munkatársai, Csapó Károly, Halmos István, Németh István és Pálffy Gyula a jókai iskola udvarán. A filmfelvételkor a zenekíséretet a helyi zenekar szolgáltatta: Tankó Péter „Pelé” (1916) játszott hegedűn, Tankó Sándor „Sanyika” (1934) kontrán és Kurucz József „Jozsó” (1915) bőgőn. A felvételen résztvevő táncosok neveit könyvünk végén soroljuk fel. A film az MTA Zenetudományi Intézetének Néptánc Archívumában az Ft.1172 leltári szám alatt található.

A közölt Bertóké verbunk II, az üveges verbunk, a kozáktánc és a dudatánc Takács András és Czingel László 2003-ban Jókán végzett gyűjtéseiből származnak. E gyűjtésekkor zenekar nem állt rendelkezésre, a táncokhoz Czingel László fütyülte a kísérő dallamokat. A táncokat Takács András VHS-C rendszerű videóra rögzítette. A videóval felvett táncfolyamatokat a lejegyzéshez digitalizáltuk, és digitalizált formában, DVD-re írva kerültek a Néptánc Archívum DVD-tárába, DVDt. jelzettel.

A táncokat szövegesen és kinetografikus lejegyzési formában is közöljük, a kísérő dallamok kottáit a szöveges lejegyzések után külön mutatjuk be. A tánc és a zene szinkronjának jelölésére a zenei lejegyzések ütemeit sorszámokkal láttuk el, ha a tánchoz több dallam is kapcsolódott, a dallamokat betűjelzettel azonosítottuk. Ugyanezen dallam- és ütemjelzeteket a táncjelírás ütemei mellett is feltüntetettük. A szinkron egyértelmű követhetősége érdekében minden táncírássoldal első üteménél kiírtuk a dallamok betűjelét és a dallam előadási sorszámát római számokkal, amelyet az első ütem sorszámával egészítettünk ki: pl. az A.II.5 jelentése: az „A” dallam második eljátszásának 5. üteme (ha csak egy dallam ismétlődött, mint pl. a kozáktáncnál, akkor a betűjelzet elmarad). A táncírássoldal további ütemeit már csak a zenei ütemeknek megfelelő arab számokkal jelöltük, ha az oldalon nem volt dallamváltás. Amennyiben a dallam az oldalon megváltozott, azt a megfelelő betű és római szám kombinációval jelöltük.

A rögtönzött táncok, mint pl. a verbunkok és a csárdások szöveges leírásának kezdetén közöljük az előadók nevét, megadjuk a tánc filmleíró leltárkönyvi vagy DVD-tári sorszámát (pl. Ft.1172.16 vagy DVDt.9), valamint a táncokról készült kinetografikus tánclejegyzések Tit. jelzetét, azaz a Néptánc Archívum Táncírástára szerinti leltári számát (pl. Tit.1316). A kötött szerkezetű táncok esetében (mint pl. a Barátoké verbunk vagy a polgári társastáncok) azonban az előadók neveit elhagytuk, mert a táncok leírása nem követi szigorúan a filmen is rögzített előadói esetlegességeket, hanem azt az általános mintát igyekszik bemutatni, amelynek rekonstruálására az előadás során törekedni kell.

Bertóké verbunk I.

Táncolta: Budai László (1936). Ft.1172.16, Tit.1316.

Kiinduló helyzet: A 2. térben II. pozícióban állunk, mindkét kéz csípőn, a kézfejek hátrafelé néznek.

A-I. dallam

1. ütem: Testsúlyunkat bal láb félsúlyos II. pozícióba helyezzük, a fázis végén féltalpra emelkedünk ♪ + testsúlyunkat a jobb lábra helyezve alacsony féltalpon térdhajlításba ereszkedve 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 3. tér), mialatt a bal láb negyed súlyos helyzetben az előző helyén marad, törzsünkkel magasan oldalt hajlunk, jobb karunkat kissé hajlítva törzsünkhöz képest alap magasba emeljük, bal karunkat kissé hajlítva jobb rézsút előre viszzük, a fázis végén féltalpra emelkedünk ♪ + az előző helyzetben alacsony féltalpra ereszkedve tovább mélyítjük térdhajlításunkat kis guggolásig ♪.

2. ütem: A láb mozgása: testsúlyunkat négy negyednyi idő alatt a bal lábra helyezzük, mialatt 3/8-ot forgunk balra (érkezés 8-as tér), a jobb láb lábujjon érintő helyzetben marad; a folyamatos testsúlyáthelyezés közben alacsony féltalpról negyedenként talpra ereszkedünk. A kar mozgása: jobb karunkat erősen meghajlítva tenyerünkkel tarkónkat megtámasztjuk, bal karunkat az alap mély irányon keresztül oldalt mély irányba indítjuk ♪ + bal karunkat kissé hajlítva és beforgatva továbbvezetjük oldalt mély irányba ♪ + bal karunkat kissé hajlítva a test mögé vezetve bal kézfejünket hátul az övonalunkra helyezzük ♪ ♯.

3. ütem: 1/4-et jobbra forogva (érkezés 2. tér) jobb lábbal térdhajlítással, sarokról talpra gördülve rézsút előre lépünk, a bal lábunk beforgatva lábujjon érintő helyzetben marad, a fázis végén a jobb lábon alacsony féltalpra emelkedünk, törzsünkkel felegyenesedünk ♪ + dobbantva talpra ereszkedünk ♪ + bal lábunkat beforgatva bal hüvelykélünket rézsút hátul a földre érintjük, a fázis végén a jobb lábon alacsony féltalpra emelkedünk ♪ + dobbantva talpra ereszkedünk ♪.

4. ütem: Mindkét lábbal előző helyén maradva 1/4-et balra forogva (érkezés 8. tér) térdhajlítással bal láb elől VI. pozícióba érkezünk, a jobb láb befelé forgatva lábujjon félsúlyos helyzetbe kerül ♪ + féltalpon 1/4-et jobbra forogva (érkezés 2. tér) jobb lábbal térdhajlítással féltalpon igen kis jobb láb elől VI. pozícióba lépünk ♪ + mindkét lábon 1/4-et balra forogva (érkezés 8. tér) bal lábbal talpra, jobb lábbal alacsony féltalpra ereszkedünk ♪ + 1/8-ot jobbra forogva (érkezés 1. tér) térdhajlítással nyitott I. pozícióba érkezünk, tarkónkat elengedjük ♪.

5. ütem: Testsúlyunkat negyed súlyos féltalp érintéses kontakt ugrással térdhajlítással a bal lábra helyezzük, a jobb lábbal elől nyitott III. pozícióban talpon érintünk ♪ + az előző ugrást megismételve jobb lábunkkal az előző helyén alacsony sarkon érintünk, jobb karunkat testünk mögé vezetve a bal kézzel megfogjuk a jobb csuklónkat ♪ + a jobb lábbal kis térdhajlítással igen kis távolságra elől VI. pozícióba lépünk ♪ e három fázissal 1/4-et forgunk jobbra (érkezés 3. tér) + térdhajlításba ereszkedünk, bal láb félsúlyos, törzsünkkel pozíciónyit magasan balra dőlünk ♪.

6. ütem: Talpon érintésben maradva jobb lábbal helyben ugrunk, mialatt a bal láb alacsony féltalpon érintésben marad ♩ + ezt a fázist megismétljük ♩ a két fázissal 1/4-et forgunk jobbra (érkezés 1. tér) + a bal lábbal kis térdhajlítással hátul nyitott III. pozícióba lépünk, a jobb lábunk alacsony féltalp érintésben marad, törzsünkkel felegyenesedünk ♩ + a bal lábbal féltalp érintéses kontakt ugrással kis térdhajlítással helyben ugrunk ♩.

7. ütem: A bal lábbal előző helyén maradva a jobb lábbal igen kis II. pozícióba lépünk ♩ + a jobb lábbal sarokról talpra gördülve rézsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal alacsony féltalpon elől nyitott III. pozícióban érintünk ♩ a három fázis alatt 1/4-et forgunk jobbra (érkezés 3. tér) + a jobb térdet kissé meghajlítjuk ♩.

8. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással igen kis távolságra jobb rézsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal féltalpon hátul III. pozícióban érintünk ♩ + a jobb lábbal féltalpon elől nyitott III. pozícióban érintünk ♩ + alacsony sarkon érintésben maradva nyitott I. pozícióba ugrunk ♩. Az ütem alatt 1/4-et forgunk balra (érkezés 1. tér).

A-II. dallam

1. ütem: Törzsünkkel pozíciónyit magasan jobbra dőlünk, mindkét csuklónkat visszahajlítva a jobb karunkat elől mélybe, a bal felkarunkat oldalt mélybe, alkarunkat rézsút elől vízszintesbe indítjuk ♩ + 1/8-ot balra forogva (érkezés 8. tér) térdhajlítással bal láb elől III. pozícióba érkezünk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk, bal karunk megérkezik, jobb karunk tovább halad az előző fázisban jelzett helyzetbe ♩ + mindkét lábbal talpra ereszkedünk, majd fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk, jobb karunk megérkezik az ütem első fázisában jelzett helyzetbe ♩ + jobb lábbal talpra ereszkedünk ♩ az előző két fázis alatt törzsünkkel pozíciónyit magasan rézsút előre dőlünk.

2. ütem: A páros súlyhelyzetet megtartva az ütem minden negyedére jobb lábbal talpra ereszkedünk, a negyedik végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ ♩ ♩ ♩. Az előző ütem két negyede és ezen ütem négy negyede alatt 3/8-ot forgunk jobbra (érkezés 3. tér), térdünket fokozatosan hajlítva mély guggolásba, jobb láb elől nyitott V. pozícióba érkezünk.

3. ütem: A páros súlyhelyzetet megtartva az ütem minden negyedére jobb lábbal talpra ereszkedünk, a negyedik végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ ♩ ♩ ♩. Az ütem alatt felet forgunk balra (érkezés 7. tér), törzsünk irányát a térhez képest megtartjuk.

4. ütem: A forgásból térdhajításba emelkedve bal láb elől nyitott V. pozícióba érkezünk ♩ + 1/4-et jobbra forogva (érkezés 1. tér) térdhajlítással féltalpon nyitott I. pozícióba érkezünk ♩ + bal lábon 1/4-et balra forogva (érkezés 7. tér) jobb lábbal térdhajlítással féltalpon hátul nyitott III. pozícióba lépünk ♩ + mindkét lábon 1/4-et jobbra forogva (érkezés 1. tér) féltalpon jobb láb elől nyitott III. pozícióba érkezünk ♩. A forgások alatt törzsünk irányát a térhez képest megtartjuk.

5. ütem: Mindkét lábon 1/4-et balra forogva (érkezés 7. tér) talpon térdhajlítással bal láb elől III. pozícióba érkezünk, törzsünket alapirányba visszaforgatjuk ♩ + alacsony féltalpon 1/4-et jobbra forogva (érkezés 1. tér) térdhajlítással talpon jobb láb elől nyitott III. pozícióba érkezünk, mindkét karunkat kissé hajlítva alap mélybe vezetjük ♩ + féltalpon 1/8-ot jobbra forogva (érkezés 2. tér) alacsony féltalpon kis térdhajlítással jobb láb elől III. pozícióba érkezünk ♩ + bal lábbal talpra ereszkedünk, jobb lábunkat hátul III. pozícióba a boka fölé emeljük, bal kezünkkel a hátunk mögött megfogjuk a jobb csuklónkat ♩.

6. ütem: Jobb lábbal féltalpon hátul nyitott V. pozícióba lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással talpra ereszkedünk ♩ + a bal lábbal féltalpon rézsút hátra lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással talpra ereszkedünk ♩.

7. ütem: Jobb lábbal alacsony féltalpon hátul nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással talpra ereszkedünk ♩ + 1/8-ot balra fordulva (érkezés 1. tér) a bal lábbal féltalpon hátul nyitott III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal talpra ereszkedünk ♩.

8. ütem: A jobb lábat elől nyitott III. pozícióba talpon a talajra érintjük ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott III. pozícióban lépünk, törzsünkkel pozíciónyit jobbra dőlünk ♩ + a bal lábbal elől nyitott III. pozícióba zárunk, térdünket nyújtjuk ♩ + testsúlyunkat a bal lábra helyezve térdünket kissé meghajlítjuk, a jobb lábat féltalp érintésben tartva befelé forgatjuk ♩.

A-III. dallam

1. ütem: A bal térdet nyújtjuk, mialatt a kifelé forgatott és kissé hajlított jobb lábbal V. pozícióban elől talpon érintünk ♩ + a bal térdet kissé meghajlítjuk ♩ + 1/8-ot jobbra fordulva (érkezés 2. tér) a jobb lábbal sarkon elől VI. pozícióba lépünk, a bal lábbal féltalpra emelkedünk, törzsünkkel visszatérünk alap magasba ♩ + térdünket kissé meghajlítva és talpra ereszkedve testsúlyunkat a jobb lábra helyezzük, törzsünkkel pozíciónyit magasan balra dőlünk ♩.

2. ütem: A kifelé forgatott bal lábbal kis térdhajlítással alacsony féltalpon V. pozícióban elől érintünk ♩ + párhuzamos bal lábbal kis térdhajlítással féltalpon igen kis távolságra rézsút elől érintünk ♩ + bal alsó lábszárunkat hátul mélybe vezetve lábujjheggyel érintünk ♩ + ebben a helyzetben maradunk ♩.

3. ütem: 1/8-ot balra fordulva (érkezés 1. tér) a bal lábat elől III. pozícióba talpon a földre érintjük, a jobb térdet nyújtjuk, törzsünkkel pozíciónyit magasan jobbra dőlünk ♩ + testsúlyunkat kis térdhajlítással a bal lábra helyezzük, mialatt a jobb alsó lábszárat rézsút hátul mélybe emeljük ♩ + a jobb lábujjhegyet a földre érintjük ♩ + ebben a helyzetben maradunk ♩.

4. ütem: A jobb alsó lábszárat bal rézsút hátul mélybe vezetve a lábujjhegyet a földre érintjük, törzsünkkel felegyenesedünk ♩ + a bal lábbal alacsony féltalp érintésben maradva, igen kicsit kiforgatva helyben ugrunk, mialatt a jobb alsó lábszárat rézsút hátul mélybe vezetve a lábujjhegyet a földre érintjük ♩ + a bal lábbal alacsony féltalp érintésben maradva, 1/8-ot jobbra forogva (érkezés 2. tér) helyben ugrunk, mialatt a jobb alsó lábszárat bal rézsút hátul mélybe vezetve a lábujjhegyet a földre érintjük ♩ + a bal lábbal talpérintésben maradva helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat bokához emeljük ♩.

5. ütem: A jobb lábbal igen kis VI. pozícióba lépünk ♩ + mindkét térdet kissé meghajlítva féltalpra emelkedünk ♩ + a jobb lábbal negyed súlyos féltalp érintést megtartva és 1/8-ot balra forogva (érkezés 1. tér) féltalpon előző helyére ugrunk, bal lábbal az előző érintő helyzetet megtartjuk ♩ + az előző fázist megismételjük (érkezés 8. tér) ♩.

6. ütem: Bal lábbal oldalt lépünk, a jobb láb féltalp érintő helyzetben marad ♩ + a bal lábbal negyed súlyos féltalp érintést megtartva helyben ugrunk, a jobb láb előző féltalp érintő helyzetét megtartva a jobb lábat kiforgatjuk ♩ + jobb lábbal nyitott I. pozícióba zárunk ♩ + testsúlyunkat a jobb lábra helyezve a bal lábat féltalp érintő helyzetben párhuzamosba forgatjuk ♩. Az ütem alatt 1/4-et forgunk jobbra (érkezés 2. tér).

7. ütem: A jobb lábbal alacsony sarkon II. pozícióba lépünk, törzsünkkel pozíciónyit magasan balra dőlünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással oldalt lépünk, a bal lábat féltalp érintésben tartva kifelé forgatjuk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk, a jobb láb talpérítő helyzetben marad, törzsünkkel felegyenesedünk ♩ + a jobb lábat párhuzamosba forgatva alacsony sarokra emeljük majd talpra gördítjük ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással a bal mellé lépünk ♩.

8. ütem: A bal lábbal tágan rézsút előre lépünk ♩ az előző négy fázissal 1/4-et forgunk balra (érkezés 8. tér) + a jobb lábat kissé hajlítva féltalpon igen kis távolságra rézsút hátra csúsztatjuk ♩ + a bal lábbal féltalp érintést megtartva és 1/8-ot jobbra forogva (érkezés 1. tér) helyben ugrunk, jobb lábbal az előző érintő helyzetet megtartjuk ♩ + a bal térdet kissé meghajlítjuk és a bal lábat befelé forgatjuk ♩.

B-I. dallam

1. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással alacsony féltalpon helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva elől V. pozícióban féltalpon a földre érintjük ♩ + a bal lábat kifelé forgatva kis térdhajlítással alacsony féltalpon helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kissé hajlítva és befelé forgatva rézsút elől a földre érintjük ♩ + a bal lábat befelé forgatva kis térdhajlítással alacsony féltalpon helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva elől V. pozícióban féltalpon a földre érintjük ♩ + a bal lábat kifelé forgatva kis térdhajlítással alacsony féltalpon helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kissé hajlítva és befelé forgatva rézsút elől féltalpon a földre érintjük ♩. Az 1. ütem alatt 1/8-ot forgunk balra (érkezés 8. tér).

2. ütem: A forgás nélkül azonosan megismételjük az 1. ütemet.

3. ütem: 1/8-ot jobbra forogva azonosan megismételjük a 2. ütemet (érkezés 1. tér).

4. ütem: A bal lábat befelé forgatva kis térdhajlítással alacsony féltalpon helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva elől V. pozícióban alacsony féltalpon a földre érintjük ♩ + a bal lábbal befelé forgatva kis térdhajlítással alacsony féltalpon helyben ugrunk, a jobb lábat féltalpról alacsony féltalpra gördítjük ♩ + a bal lábat kifelé forgatva kis térdhajlítással alacsony féltalpon helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kissé hajlítva és befelé forgatva rézsút elől féltalpon a földre érintjük ♩ + a bal lábat kifelé forgatva kis térdhajlítással alacsony féltalpon helyben ugrunk, a jobb lábat féltalpról alacsony féltalpra gördítjük ♩.

5–6. ütem: Kétszer azonosan megismételjük a 2. ütemet.

7. ütem: A jobb lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva elől V. pozícióban féltalpon a földre érintjük ♩ + a jobb lábat féltalpról alacsony féltalpra gördítjük ♩ + a jobb lábat kissé hajlítva és befelé forgatva rézsút elől féltalpon a földre érintjük ♩ + a jobb lábat féltalpról alacsony féltalpra gördítjük ♩.

8. ütem: A jobb lábbal térdhajlítással parányit oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal térdhajlítással parányit oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal térdhajlítással zárunk ♩ a három fázissal 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 2. tér) + ebben a helyzetben maradunk ♩.

B-II. dallam

1. ütem: A jobb lábbal befelé forgatva kis térdhajlítással alacsony féltalpon helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva elől V. pozícióban féltalpon a földre érintjük ♪ + a jobb lábat kifelé forgatva kis térdhajlítással alacsony féltalpon helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kissé hajlítva és befelé forgatva részsút elől féltalpon a földre érintjük ♪ + megismételjük azonosan az előző két fázis ♪♪.

2–3. ütem: Kétszer azonosan megismételjük az 1. ütemet.

4. ütem: A jobb lábbal térdhajlítással lábujjon helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva elől V. pozícióban féltalpon a földre érintjük ♪ + a bal lábat lábujjról féltalpra gördítjük ♪ + a bal lábat kissé hajlítva és befelé forgatva részsút elől féltalpon a földre érintjük ♪ + a bal lábat lábujjról féltalpra gördítjük ♪ .

5–6. ütem: Kétszer azonosan megismételjük az 1. ütemet.

7–8. ütem: Szimmetrikusan megismételjük a B-I. dallam 7–8. ütemét (érkezés 1. tér).

B-III. dallam

1–2. ütem: Azonosan megismételjük a B-I. dallam 1–2. ütemét (érkezés 8. tér).

3. ütem: Azonosan megismételjük a B-I. dallam 3. ütemét.

4. ütem: A bal lábbal térdhajlítással féltalpon helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva elől V. pozícióban alacsony féltalpon a földre érintjük ♪ + a jobb lábat féltalpról alacsony féltalpra gördítjük ♪ + a jobb lábat kissé hajlítva és befelé forgatva részsút elől féltalpon a földre érintjük ♪ + a jobb lábat féltalpról alacsony féltalpra gördítjük ♪ .

5–6. ütem: Azonosan megismételjük a B-I. dallam 5–6. ütemét.

7. ütem: A bal lábbal térdhajlítással alacsony féltalpon helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva elől V. pozícióban alacsony féltalpon a földre érintjük ♪ + a jobb lábat lábujjról féltalpra gördítjük ♪ + a jobb lábat kissé hajlítva és befelé forgatva részsút elől a földre érintjük ♪ + a jobb lábat lábujjról féltalpra gördítjük ♪ .

8. ütem: A jobb lábbal térdhajlítással a bal mellé lépünk ♪ + a bal lábbal térdhajlítással helyben lépünk ♪ + a bal térdet nyújtjuk és a jobb lábbal zárunk ♪ 7 . A 8. ütem alatt 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 1. tér).

A-IV. dallam

1. ütem: Testsúlyunkat a jobb lábra helyezzük ♪ + a bal lábat féltalpon elől nyitott III. pozícióban a földre érintjük ♪ + a bal lábbal kis térdhajlítással igen kis távolságra féltalpon hátra lépünk, a jobb láb féltalpon érintő helyzetben marad ♪ + a jobb lábbal negyed súllyal féltalpon elől keresztbe lépünk ♪ + a bal lábbal féltalpon az előző helyére ugrunk ♪ .

2. ütem: A bal lábon talpra ereszkedünk, mialatt a jobb lábat féltalpon részsút elől a földre érintjük ♪ az előző négy fázissal 3/8-ot forgunk jobbra (érkezés 4. tér) + a bal térdet kissé meghajlítjuk ♪ + a jobb lábbal kis térdhajlítással részsút hátra lépünk, a bal láb talpérítő helyzetben marad, mindkét karunkat visszahajlított csuklóval elől mélyben vezetjük ♪ + a

jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat talpról alacsony sarokra gördítjük, mindkét karunkat kissé hajlítva elől vízszintesbe indítjuk ♩.

3. ütem: A jobb térdet kissé meghajlítjuk, a bal lábat előző érintő helyzetét megtartva kifelé forgatjuk, karunk megérkezik kissé hajlított elől vízszintesbe ♩ az előző három fázis alatt 1/4-et fordulunk balra (érkezés 2. tér) + a jobb térdet a fázis előtt nyújtjuk, majd kissé meghajlítjuk, bal karunkat kissé hajlítva jobb rézsút elől mélybe, jobb alkarunkat a test előtt bal oldalt vízszintesbe indítjuk ♩ + a jobb térdet a fázis előtt nyújtjuk, majd kissé meghajlítjuk, a bal lábat talpra gördítjük, mindkét karunk az előző fázisban jelzett irányba érkezik ♩ + a jobb térdet a fázis előtt nyújtjuk, majd kissé meghajlítjuk ♩.

4. ütem: 1/4-et balra forogva (érkezés 1. tér) a bal lábbal térdhajlítással alacsony féltalpon II. pozícióba lépünk, a jobb láb lábujjon, törzsünkkel magasan jobb rézsút előre dőlünk, bal karunkat törzsirányunkhoz képest oldalt mélybe vezetjük ♩ + mindkét láb előző helyét megtartva 1/8-ot balra forgunk (érkezés 8. tér) ♩ + mindkét láb előző helyét megtartva 1/8-ot jobbra forgunk (érkezés 1. tér), a bal lábat lábujjon befelé forgatjuk ♩ + érintő ugrással térdhajlítással jobb elől igen kis II. pozícióba ugrunk ♩ az előző két fázis alatt törzsünkkel felegyenesedünk, bal karunkat kissé hajlítva jobb rézsút elől mélybe, jobb karunkat kissé hajlítva oldalt mélybe vezetjük.

5. ütem: Érintő ugrással 1/8-ot jobbra forogva (érkezés 2. tér) jobb láb elől III. pozíciós igen kis II. pozícióba ugrunk, bal láb féltalpon, bal karunkat alap mélybe vezetjük ♩ + a bal lábbal lábujjról féltalpra, a jobb lábbal féltalpról talpra gördülünk, jobb tenyerünkkel tarkónkat megtámasztjuk ♩ + a jobb lábbal térdhajlítással alacsony féltalpon elől nyitott III. pozícióba lépünk, törzsünkkel pozíciósan magasan bal rézsút előre dőlünk ♩ + féltalpról alacsony féltalpra gördülünk ♩.

6. ütem: Alacsony féltalpon 1/16-ot balra forgunk ♩ + alacsony féltalpon 1/16-ot jobbra forgunk, bal karunkat törzsünk mögé vezetjük ♩ + alacsony féltalpon 1/16-ot balra forgunk ♩ + alacsony féltalpon 1/16-ot jobbra forgunk ♩.

7. ütem: Jobb lábbal térdhajlítással féltalpon igen kis VI. pozícióba lépünk, a bal lábbal lábujjra emelkedünk ♩ + a jobb lábon lábujjról féltalpra, a bal lábon magas lábujjról lábujjra gördülünk ♩ + a bal lábbal térdhajlítással lábujjon hátul nyitott III. pozícióba lépünk ♩ + a jobb lábbal térdhajlítással lábujjon elől nyitott III. pozícióba lépünk ♩.

8. ütem: A bal lábbal térdhajlítással féltalpon parányit oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal féltalpon térdhajlítással hátul III. pozíciósan lépünk ♩ + a bal lábbal féltalpon térdhajlítással elől III. pozíciósan lépünk ♩ + a jobb lábbal féltalpon térdhajlítással hátul III. pozíciósan lépünk ♩ az előző három fázissal 1/8-ot forgunk balra (érkezés 1. tér) + a bal lábat kis térdhajlítással féltalpon elől III. pozícióba érintjük, törzsünkkel visszatérünk alapirányba, jobb karunkat törzsünk mögé vezetjük, balkezünkkel megfogjuk a jobb csuklót ♩.

A-V. dallam

1. ütem: A bal lábbal térdhajlítással féltalpon rézsút hátra lépünk ♩ + a jobb lábat kissé hajlítva féltalpon hátul III. pozícióba érintjük ♩ + a jobb lábbal térdhajlítással féltalpon hátul V. pozíciósan lépünk ♩ + a bal lábat kissé hajlítva féltalpon elől III. pozícióba érintjük ♩.

2. ütem: A bal lábbal térdhajlítással féltalpon parányit oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal térdhajlítással féltalpon hátul nyitott III. pozíciósan lépünk, bal lábunk féltalp érintésben marad,

törzsünkkel pozíciónyit magasan jobb oldalt dőlünk ♫ + a bal lábat kifelé forgatjuk ♫ + a bal lábbal térdhajlítással féltalpon parányit oldalt lépünk ♫ + a jobb lábbal térdhajlítással féltalpon parányit oldalt lépünk ♫ .

3. ütem: A bal lábbal térdhajlítással féltalpon hátul III. pozíciós oldalt lépünk, törzsünkkel visszatérünk az alap magas irányba ♫ az előző három fázissal 1/4-et fordulunk jobbra (érkezés 3. tér) + a jobb lábbal térdhajlítással féltalpon helyben lépünk ♫ + a bal lábbal térdhajlítással féltalpon hátul III. pozícióban lépünk ♫ + a jobb lábbal térdhajlítással féltalpon helyben lépünk ♫ .

4. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással féltalpon helyben ugrunk ♫ + a jobb lábbal féltalpon igen kis távolságra oldalt ugrunk ♫ az előző két fázissal 1/4-et forgunk balra (érkezés 1. tér) + a bal lábbal kis térdhajlítással féltalpon helyben ugrunk ♫ + a jobb lábbal féltalpon parányit oldalt ugrunk, a bal láb féltalp érintő helyzetben marad ♫ + a bal lábat párhuzamosba forgatjuk ♫ .

5. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással hátul nyitott III. pozícióba lépünk ♫ + a bal lábon egyet rugózva a jobb lábat kis térdhajlítással elől III. pozícióban talpon a földre érintjük ♫ az előző három fázissal 1/4-et forgunk jobbra (érkezés 3. tér) + a bal térdet nyújtjuk, mialatt a jobb lábat elől nyitott III. pozícióban talpon a földre érintjük ♫ + testsúlyunkat kis térdhajlítással a jobb lábra helyezzük ♫ .

6. ütem: A bal lábbal helyben lépünk ♫ + a jobb lábbal zárunk, a fázis végén féltalpra emelkedünk ♫ + alacsony féltalpra ereszkedünk, a fázis végén féltalpra emelkedünk ♫ + alacsony féltalpra ereszkedünk, a fázis végén féltalpra emelkedünk ♫ .

7. ütem: Alacsony féltalpra ereszkedünk, a fázis végén féltalpra emelkedünk ♫ + alacsony féltalpra ereszkedünk, a fázis végén féltalpra emelkedünk ♫ a két fázissal 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 4. tér) + ezt a két fázist forgás nélkül azonosan megismételjük ♫ ♫ .

8. ütem: Az előző két fázist kétszer megismételjük ♫ ♫ ♫ ♫ .

A-VI. dallam

1. ütem: A jobb lábbal lenthangsúlyos rugózással oldalt lépünk ♫ + a jobb lábon egyet lenthangsúlyosan rugózunk ♫ + a bal lábbal elől III. pozícióba zárunk ♫ + a jobb lábbal talpon hátul nyitott III. pozícióba csúszunk ♫ az előző hat fázissal felet forgunk balra (érkezés 8. tér).

2. ütem: A bal lábbal rézsút előre lépünk ♫ + a bal térdet kissé meghajlítjuk, a jobb lábat kissé hajlítva hátul nyitott III. pozícióban féltalpon a földre érintjük ♫ az előző két fázissal 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 1. tér) + a bal térdet nyújtjuk, a jobb lábat kissé hajlítva elől III. pozícióban féltalpon a földre érintjük, a fázis végén a bal lábon alacsony féltalpra emelkedünk ♫ + a bal lábon talpra ereszkedünk ♫ .

3. ütem: A jobb alsó lábszárat rézsút hátul mélybe vezetve lábujjheggyel megérintjük a talajt ♫ + a bal lábon egyet lenthangsúlyosan rugózunk ♫ + a bal térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat elől kissé hajlítva sarkon a talajra érintjük ♫ + a bal lábon egyet lenthangsúlyosan rugózunk, mialatt a jobb alsó lábszárat hátul mélybe vezetve lábujjheggyel megérintjük a talajt ♫ .

4. ütem: A bal lábon egyet lenthangsúlyosan rugózunk, mialatt a jobb lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva elől sarkon a talajra érintjük ♫ + a bal lábon egyet lenthangsúlyosan

rugózunk, mialatt a jobb alsó lábszárat rézsút hátul mélybe vezetve lábujjheggyel megérintjük a talajt ♩ + 1/8-ot jobbra forogva (érkezés 2. tér) kis térdhajlítással jobb láb elől III. pozícióba ugrunk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióba ugrunk ♩ .

5. ütem: A bal lábat kissé hajlítva elől sarkon a talajra érintjük ♩ + jobb térdet kissé meghajlítjuk ♩ + a bal alsó lábszárat hátul mélybe vezetve lábujjheggyel megérintjük a talajt ♩ + a jobb lábon egyet lenthangsúlyosan rugózunk, mialatt a bal alsó lábszárat hátul vízszintesbe emeljük ♩ .

6. ütem: A bal lábujjheggyel a földre koppantunk ♩ + ezt a fázist kétszer megismételjük ♩ ♩ + 1/8-ot balra fordulva (érkezés 1. tér) a bal lábbal zárunk ♩ .

7. ütem: Testsúlyunkat a bal lábra helyezve a jobb lábat féltalpérintésben tartva párhuzamosba forgatjuk ♩ + a bal térdet kissé meghajlítjuk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra V. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a jobb térdet kissé meghajlítjuk ♩ .

8. ütem: A bal lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal felsúlyal zárunk ♩ a bal lábbal kis térdhajlítással hátul nyitott V. pozícióban lépünk ♩ .

B-IV. dallam

A forgások kivételével azonosan megismételjük a B-I. dallamot. A B-IV. dallam táncolásakor az 5–6. ütem alatt 1/8-ot forgunk balra (érkezés 2. tér), a 8. ütem alatt 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 1. tér).

B-V. dallam

A forgások kivételével azonosan megismételjük a B-II. dallamot. A B-V. dallam táncolásakor az 1–2. ütem alatt 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 2. tér), a 8. ütem alatt 1/8-ot fordulunk balra (érkezés 1. tér).

B-VI. dallam

A forgások kivételével azonosan megismételjük a B-I. dallamot. A B-VI. dallam táncolásakor a 3. ütem alatt 1/8-ot forgunk balra (érkezés 8. tér), az 5–6. ütem alatt 1/4-et forgunk balra (érkezés 6. tér), a 8. ütem alatt 3/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 1. tér).

A B-VI. dallam után a zene leáll, a táncos abbahagyja a táncát.

"A" dallam

$\text{♩} = 135-152$

1) $\text{♩} = 135-152$

1. $\text{♩} = 135-152$

2. $\text{♩} = 135-152$

3. $\text{♩} = 135-152$

4. $\text{♩} = 135-152$

5. $\text{♩} = 135-152$

6. $\text{♩} = 135-152$

7. $\text{♩} = 135-152$

8. $\text{♩} = 135-152$

1.2. $\text{♩} = 135-152$

3. $\text{♩} = 135-152$

"B" dallam

$\text{♩} = 100-104$

1. $\text{♩} = 100-104$

2. $\text{♩} = 100-104$

3. $\text{♩} = 100-104$

4. $\text{♩} = 100-104$

5. $\text{♩} = 100-104$

6. $\text{♩} = 100-104$

7. $\text{♩} = 100-104$

8. $\text{♩} = 100-104$

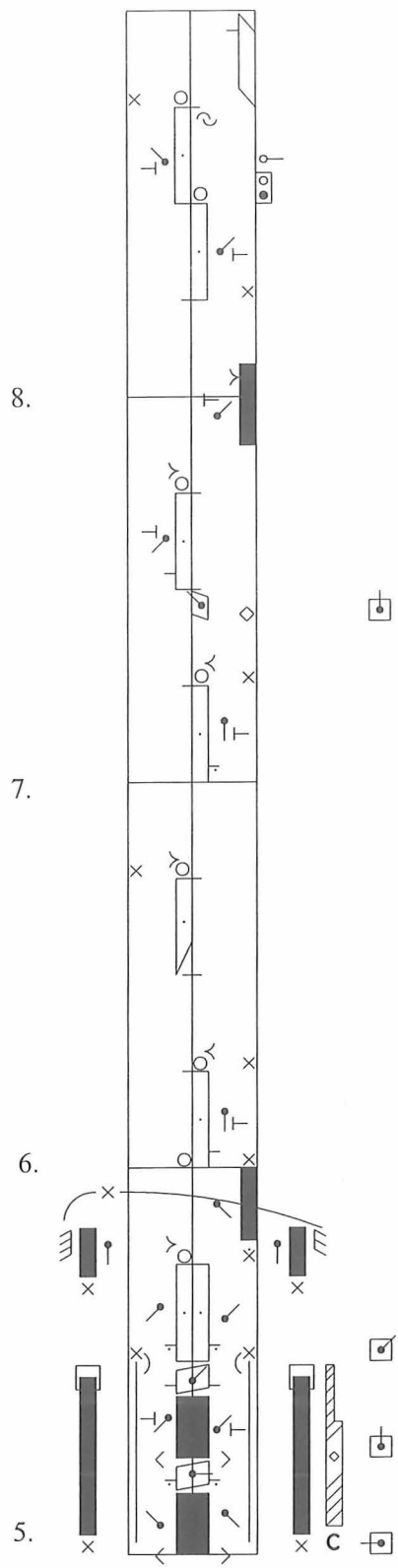
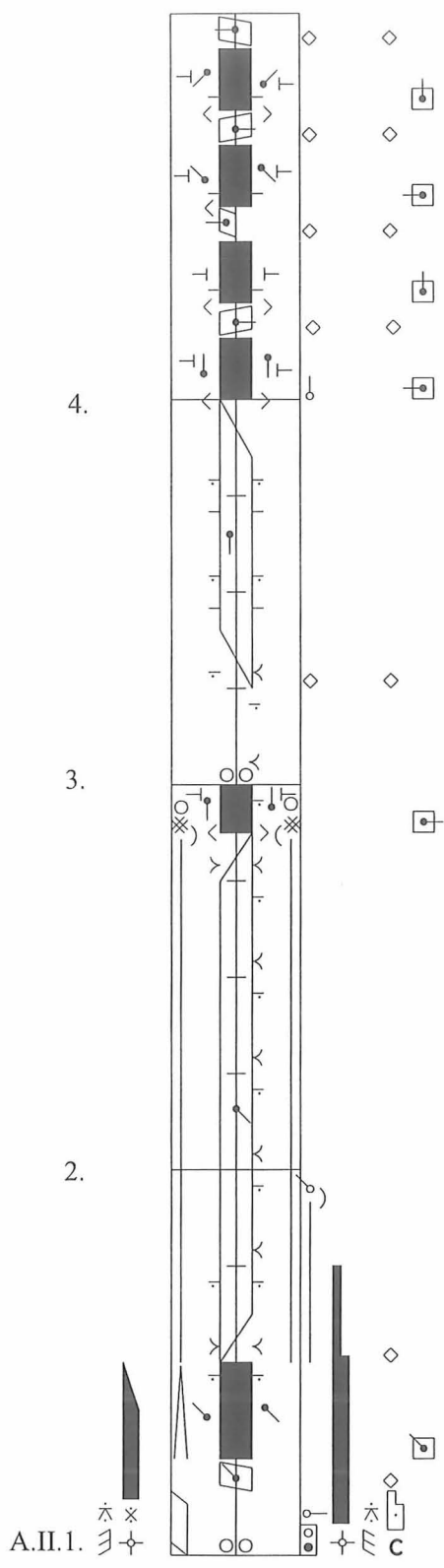
1.2. $\text{♩} = 100-104$

3. $\text{♩} = 100-104$

1) $\text{♩} = 100-104$

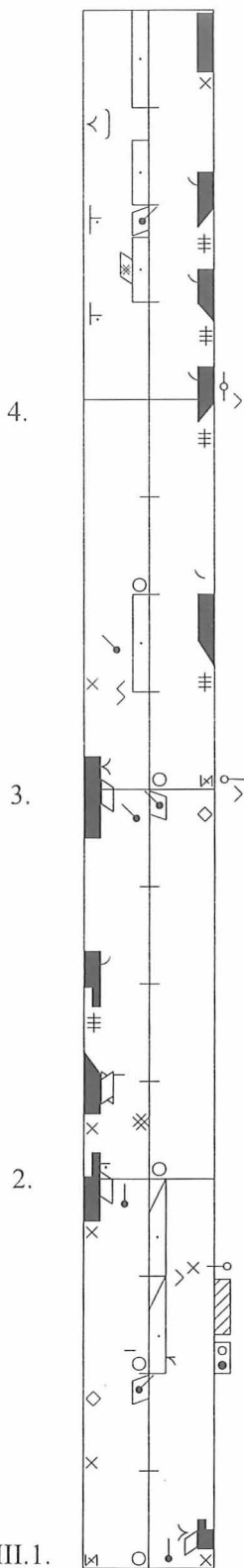
var. 1) $\text{♩} = 100-104$

var. $\text{♩} = 100-104$

Bertóké verbunk I. folytatása

A.III.1.

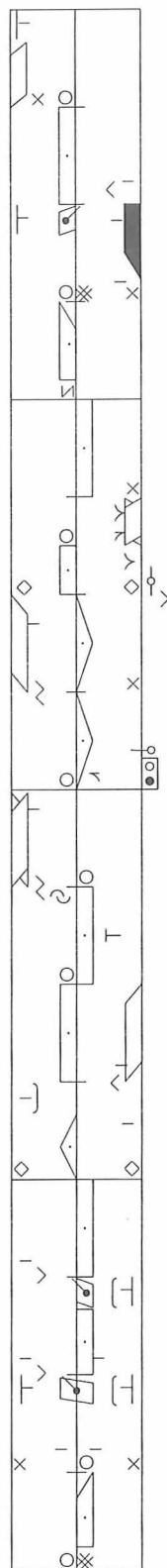
Bertóké verbunk I. folytatása

8.

7.

6.

5.

B.I.1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

B.II.1.

2.

3.

4.

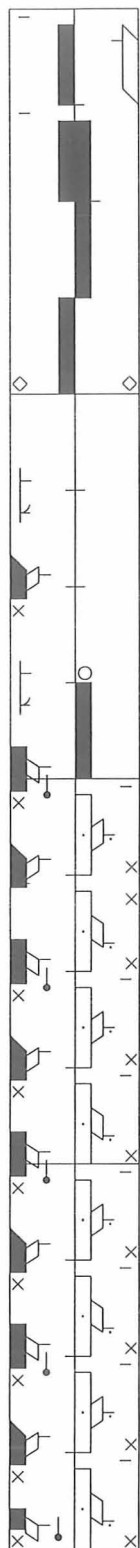
Bertóké verbunk I. folytatása

B.II.5.

8.

7.

6.

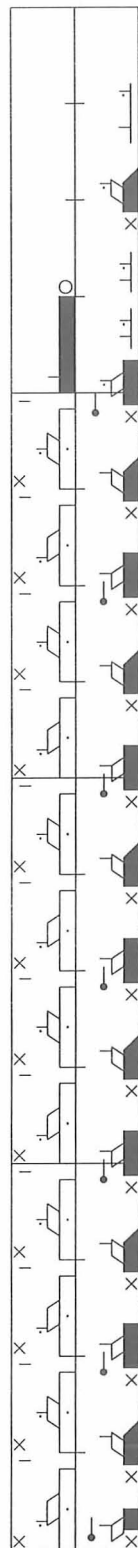

B.III.1.

4.

3.

2.

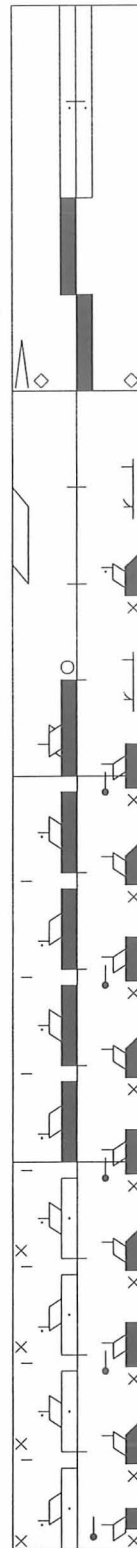

5.

6.

7.

8.

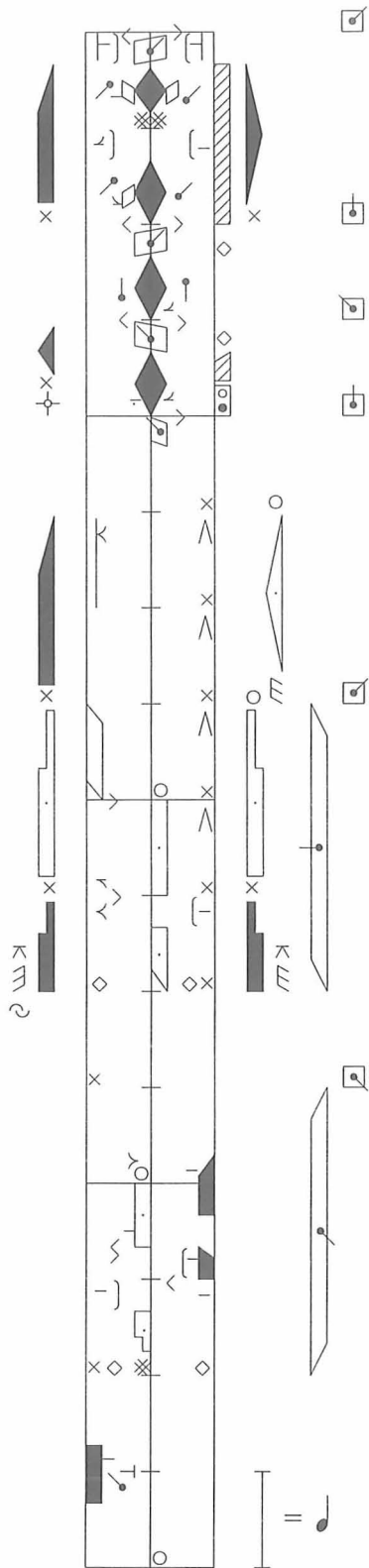
Bertóké verbunk I. folytatása

A.IV.1.

2.

3.

4.

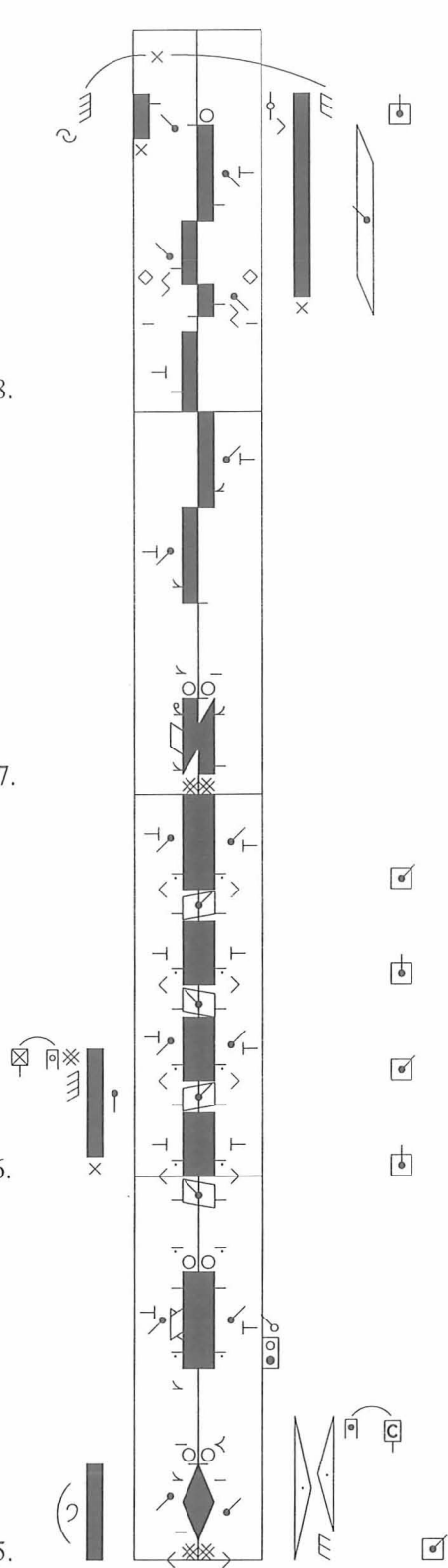

5.

6.

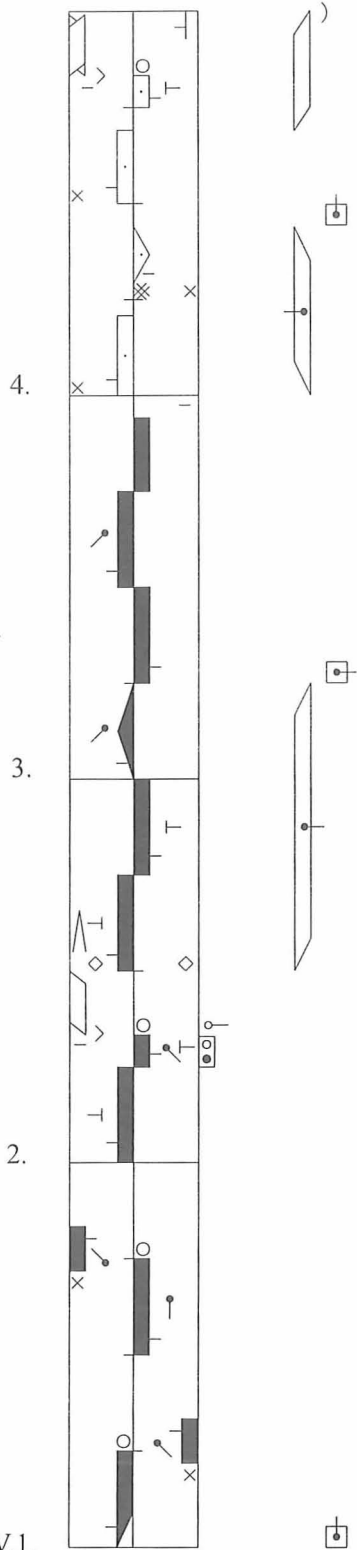
7.

8.

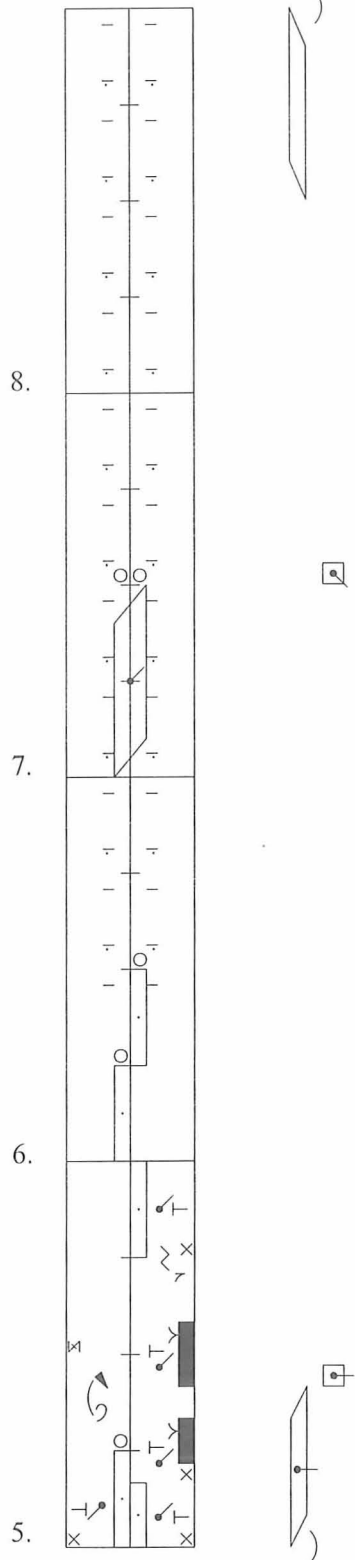

Bertóké verbunk I. folytatása

A.V.1.

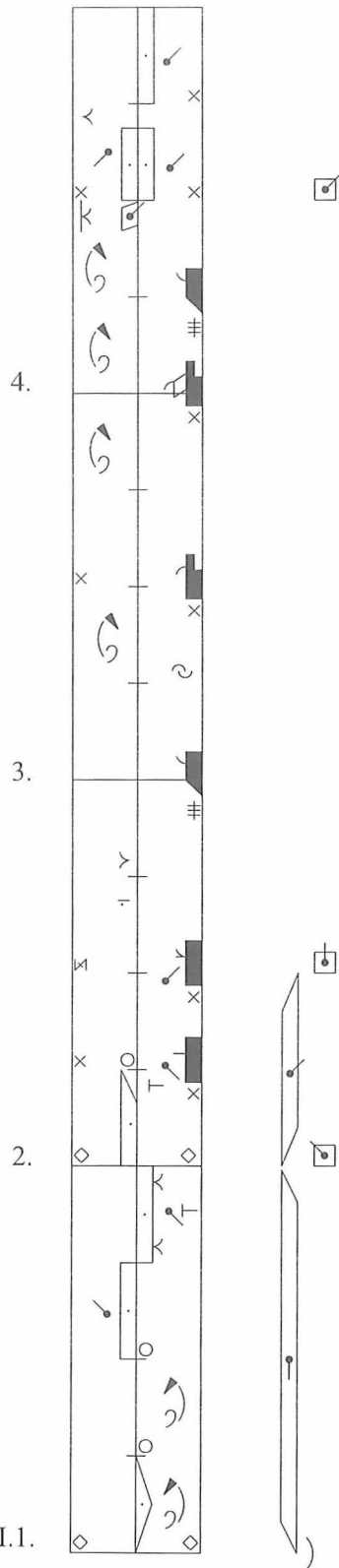

5.

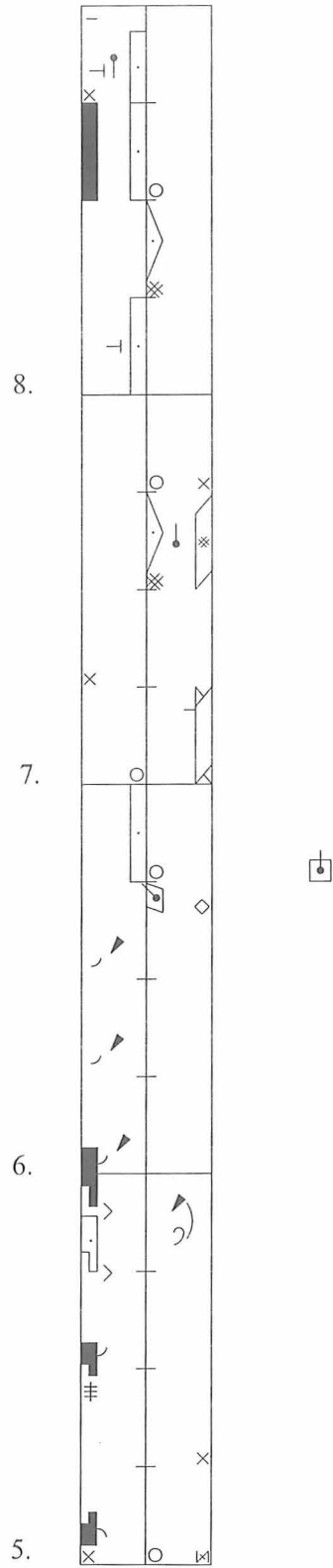

Bertóké verbunk I. folytatása

A.VI.1.

Bertóké verbunk I. folytatása

B.IV.1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

B.V.1.

2.

3.

4.

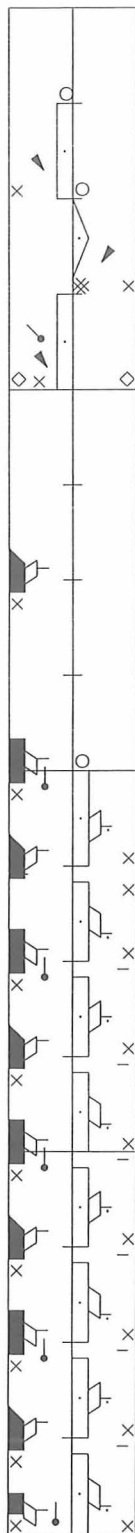
Bertóké verbunk I. folytatása

B.V.5.

6.

7.

8.

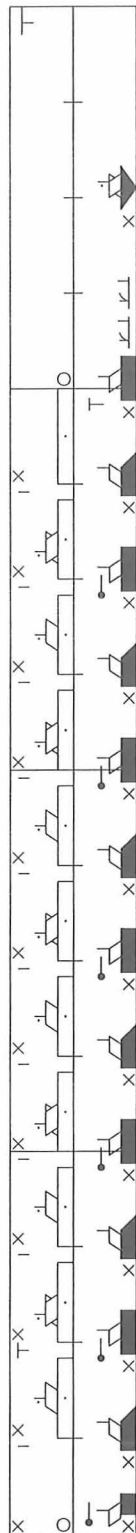

B.VI.1.

2.

3.

4.

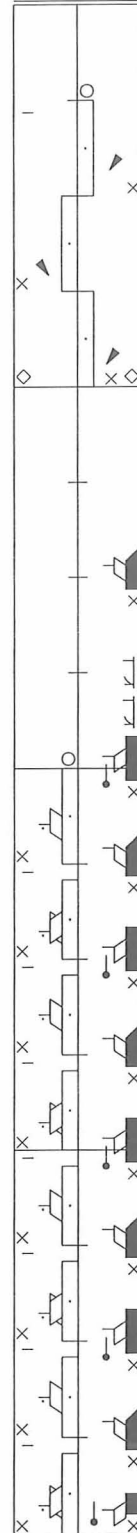
Bertóké verbunk I. folytatása

5.

6.

7.

8.

Bertóké verbunk II.

Táncolta: Kiss Jenő (1939). DVDt. 9, Tit. 1324.
A táncot a Bertóké verbunk I.-nél közölt dallamokra adta elő.

Kiinduló helyzet: Az I. térben nyitott I. pozícióban állunk, jobb karunk alap mélyben, bal alkarunk testünk mögött jobb oldalt vízszintes.

A-I. dallam

1. ütem: Négyszer lenthangsúlyosan rugózunk ♩ ♩ ♩ ♩ . Az első két rugózás alatt jobb tenyerünket tarkónkhoz emeljük. Az ütem alatt folyamatosan ereszkedünk a térdhajlítási fokba és jobbra forgunk.

2. ütem: Lenthagsúlyos rugózással térdhajlításba, jobb láb elöl nyitott III. pozícióba érkezünk, az előző ütemben megkezdett jobbra negyed forgást befejezzük (érkezés 3. tér) ♩ + kétszer lenthangsúlyosan rugózunk ♩ ♩ + egyet lenthangsúlyosan rugózunk, és balra forgunk ♩ .

3. ütem: Kétszer lenthangsúlyosan rugózunk, és folytatjuk a balra forgást ♩ ♩ + térdhajlítással bal láb elöl III. pozíciós igen kis II. pozícióba érkezünk ♩ az előző három fázis alatt jobb alkarunkat testünk mögött bal oldalt vízszintesbe, bal felkarunkat rézsút elöl vízszintesbe, bal alkarunkat jobb rézsút elöl magasba vezetjük, az előző négy fázissal pedig 1/4-et forgunk balra (érkezés 1. tér) + egyet lenthangsúlyosan rugózunk, és jobbra forgunk ♩ .

4. ütem: Háromszor lenthagsúlyosan rugózunk, rugózás közben térdünket fokozatosan nyújtjuk, és folytatjuk a jobbra forgást ♩ ♩ ♩ az előző négy fázissal 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 2. tér) + térdünket nyújtjuk ♩ . Az ütem alatt bal karunkat rézsút előre vízszintesbe kinyújtjuk, majd kissé hajlítva testünk mögé vezetjük.

5. ütem: Térdünket a térdhajlítás szintig folyamatosan hajlítva négyszer lenthangsúlyosan rugózunk ♩ ♩ ♩ ♩ . Az első két fázis alatt jobb felkarunkat oldalt vízszintesbe, alkarunkat oldalt magasba emeljük, a második két fázis alatt 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 3. tér).

6. ütem: Négyszer lenthangsúlyosan rugózunk ♩ ♩ ♩ ♩ .

7. ütem: Lenthangsúlyosan rugózunk ♩ az előző két fázis alatt 1/4-et forgunk balra (érkezés 1. tér) + lenthangsúlyosan rugózunk, majd a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + talpra ereszkedünk, majd a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ az előző három fázis alatt jobb karunkat elöl vízszintesbe nyújtjuk + térdünket nyújtva talpra ereszkedünk, majd a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ .

8. ütem: Talpra ereszkedünk, majd a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + az előző fázist kétszer megismételjük ♩ ♩ az előző három fázis alatt jobb karunkat kissé hajlítva test mögé vezetjük, és bal kezünkkel megfogjuk a jobb csuklót + térdünket kissé meghajlítjuk ♩ .

A-II. dallam

1. ütem: A bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk, a jobb láb féltalp érintésben marad ♩ az előző három fázissal 1/8-ot keringünk jobbra (érkezés 2. tér) + a bal térdünket kissé meghajlítjuk, a jobb lábat kifelé forgatjuk ♩ .

2. ütem: A jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ az előző három fázissal 1/4-et keringünk balra (érkezés 8. tér) + térdünket kissé meghajlítjuk és a bal lábbal elől III. pozíció igen kis II. pozícióba lépünk ♩ .

3. ütem: Lenthangsúlyosan rugózunk, jobb karunkat kissé hajlítva részsút elől vízszintesbe emeljük ♩ + lenthangsúlyosan rugózunk ♩ az előző két fázis alatt fokozatosan térdhajlításig ereszkedünk, és 1/8-ot forgunk balra (érkezés 7. tér) + lenthangsúlyosan rugózunk, és jobb kézzel egyet csettintünk ♩ + lenthangsúlyosan rugózunk ♩ .

4. ütem: Négyszer lenthangsúlyosan rugózunk ♩ ♩ ♩ ♩ . Az ütem alatt 3/8-ot forgunk jobbra (érkezés 2. tér).

5. ütem: Négyszer lenthangsúlyosan rugózunk ♩ ♩ ♩ ♩ .

6. ütem: Lenthangsúlyosan rugózunk, és jobb kézzel egyet csettintünk ♩ az előző négy fázis alatt 1/4-et forgunk balra (érkezés 8. tér) + kétszer lenthangsúlyosan rugózunk ♩ ♩ az előző két fázis alatt 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 1. tér) + térdnyújtással és párhuzamos lábfejjel igen kis II. pozícióba ugrunk ♩ .

7. ütem: Bokázással kifelé forgatott I. pozícióba ugrunk ♩ + igen kis kiforgatással nyitott I. pozícióba ugrunk ♩ + az előző két fázist azonosan megismételjük ♩ ♩ .

8. ütem: Az előző két fázist azonosan megismételjük ♩ ♩ + bokázással kifelé forgatott I. pozícióba ugrunk ♩ + ebben a helyzetben maradunk ♩ .

B-I. dallam

1. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva igen kis távolságra bal részsút előre féltalpon a földre érintjük ♩ + a bal lábbal kifelé forgatva kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kissé hajlítva és párhuzamosba forgatva féltalpon részsút elől csúsztatjuk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással párhuzamos forgatottsággal helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva féltalpon bal részsút előre csúsztatjuk ♩ + a bal lábbal kifelé forgatva kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kissé hajlítva és párhuzamosba forgatva féltalpon igen kis távolságra részsút előre csúsztatjuk ♩ .

2–3. ütem: Kétszer azonosan megismételjük az 1. ütemet.

4. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással párhuzamos forgatottsággal helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva igen kis távolságra féltalpon bal részsút előre csúsztatjuk ♩ + ebben a helyzetben maradunk ♩ + a bal lábbal kifelé forgatva kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kissé hajlítva és párhuzamosba forgatva féltalpon igen kis távolságra részsút előre csúsztatjuk ♩ + ebben a helyzetben maradunk ♩ .

5–6. ütem: Kétszer azonosan megismételjük az 1. ütemet.

7. ütem: Azonosan megismételjük a 3. ütemet.

8. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással dobbantva helyben lépünk ♪ + a bal lábbal kis térdhajlítással dobbantva helyben lépünk ♪ + a térdet nyújtjuk és a jobb lábbal dobbantva zárunk ♪ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a bal lábat igen közel a földhöz rézsút előre íveljük ♪ .

B-II. dallam

1. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva igen kis távolságra jobb rézsút előre féltalpon a földre érintjük ♪ + a jobb lábbal kifelé forgatva kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kissé hajlítva és párhuzamosba forgatva féltalpon igen kis távolságra rézsút előre csúsztatjuk ♪ + a jobb lábbal kis térdhajlítással párhuzamos forgatottsággal helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva igen kis távolságra féltalpon jobb rézsút előre csúsztatjuk ♪ + a jobb lábbal kifelé forgatva kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kissé hajlítva és párhuzamosba forgatva féltalpon igen kis távolságra rézsút előre csúsztatjuk ♪ .

2–3. ütem: Kétszer azonosan megismételjük az 1. ütemet.

4. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással párhuzamos forgatottsággal helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva igen kis távolságra féltalpon jobb rézsút előre csúsztatjuk ♪ + ebben a helyzetben maradunk 7 + a jobb lábbal kifelé forgatva kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kissé hajlítva és párhuzamosba forgatva féltalpon igen kis távolságra rézsút előre csúsztatjuk ♪ + ebben a helyzetben maradunk 7 .

5–6. ütem: Kétszer azonosan megismételjük az 1. ütemet.

7. ütem: Azonosan megismételjük a 3. ütemet.

8. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással dobbantva helyben lépünk ♪ + a jobb lábbal kis térdhajlítással dobbantva helyben lépünk ♪ + a térdet nyújtjuk és bal lábbal dobbantva zárunk ♪ + a bal térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat igen közel a földhöz rézsút előre íveljük ♪ .

B-II. dallam

Azonosan megismételjük a B-I. dallamot.

B-IV. dallam

Azonosan megismételjük a B-II. dallam 1–8. ütemét. A 8. ütem utolsó két fázisában a térdet nyújtjuk és bal lábbal dobbantva zárunk ♪ + ebben a helyzetben maradunk 7 .

A-III. dallam

1. ütem: Az előző helyzetbe maradunk $\text{—} +$ kis térdhajlítással lenthangsúlyosan rugózunk, törzsünket jobbra forgatjuk, a bal kart kissé hajlítva részsút előre emeljük $\text{♩} +$ lenthangsúlyosan rugózunk ♩ a két fázis alatt térdünket jobbra forgatjuk.

2. ütem: Térdünket térdhajlításig mélyítve lenthangsúlyosan rugózunk $\text{♩} +$ lenthangsúlyosan rugózunk ♩ a két fázis alatt törzsünket és térdünket jobbra forgatjuk $+ \text{lenthangsúlyosan rugózunk } \text{♩} + \text{lenthangsúlyosan rugózunk}$, és bal kezünkkel egyet csettintünk ♩ a két fázis alatt törzsünket és térdünket alaphelyzetébe visszaforgatjuk.

3. ütem: Lenhansúlyosan rugózunk, bal karunkat kissé hajlítva testünk mögé vezetjük, jobb karunkat kissé hajlítva részsút elől vízszintesbe emeljük $\text{♩} +$ kétszer lenthangsúlyosan rugózunk $\text{♩} \text{♩} +$ lenthangsúlyosan rugózunk, jobb tenyerünket tarkónkhoz emeljük ♩ .

4. ütem: Lenhansúlyosan rugózunk ♩ az előző három fázis alatt 1/4-et forgunk jobbra (érkezés 3. tér) $+ \text{kétszer lenthangsúlyosan rugózunk } \text{♩} \text{♩} + \text{térdünket nyújtjuk } \text{♩}$.

5. ütem: 1/8-ot balra forgunk (érkezés 2. tér), jobb karunkat részsút elől magasba emeljük $\text{♩} +$ ebben a helyzetben maradunk $\text{♩} +$ a jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk, jobb karunkat testünk mögé vezetjük, a bal kézzel megfogjuk a jobb csuklót $\text{♩} +$ a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ .

6. ütem: A jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk $\text{♩} +$ térdünket kissé meghajlítva a bal lábbal félsúllyal bokázva a jobb mellé lépünk ♩ az előző négy fázissal 1/4-et keringünk balra (érkezés 8. tér) $+ \text{a bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk } \text{♩} + \text{a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk } \text{♩}$.

7. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk $\text{♩} +$ térdünket kissé meghajlítva a jobb lábbal félsúllyal zárunk ♩ az előző négy fázissal 1/4-et keringünk jobbra (érkezés 2. tér) $\text{♩} +$ a bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk $\text{♩} +$ a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ .

8. ütem: A bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk $\text{♩} +$ térdünket kissé meghajlítva a jobb lábbal félsúllyal a bal mellé lépünk ♩ az előző négy fázissal 1/4-et keringünk balra (érkezés 8. tér) $+ \text{a jobb lábbal oldalt lépünk } \text{♩} + \text{a bal lábbal zárunk } \text{♩}$ az előző két fázissal 1/8-ot keringünk jobbra (érkezés 1. tér).

A-IV. dallam

1. ütem: Lenhansúlyosan rugózunk, bal karunkat kissé hajlítva részsút előre emeljük $\text{♩} +$ kétszer lenhansúlyosan rugózunk $\text{♩} \text{♩}$ az előző három fázis alatt folyamatosan térdhajlításba ereszkedünk, törzsünkkel pozíciónyit magasan balra dőlünk, és 1/4-et forgunk jobbra (érkezés 3. tér) $+ \text{lenhansúlyosan rugózunk } \text{♩}$.

2. ütem: Négyyszer lenhansúlyosan rugózunk $\text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$.

3. ütem: Lenhansúlyosan rugózunk ♩ az előző négy fázis alatt 3/8-ot forgunk balra (érkezés 8. tér) $+ \text{lenhansúlyosan rugózunk } \text{♩} + \text{lenhansúlyosan rugózunk}$, bal kezünkkel egyet csettintünk $\text{♩} + \text{lenhansúlyosan rugózunk } \text{♩}$.

4. ütem: Lenhansúlyosan rugózunk ♩ az előző három fázis alatt 3/8-ot forgunk jobbra (érkezés 3. tér) $+ \text{lenhansúlyosan rugózunk } \text{♩} + \text{lenhansúlyos rugózással térdünket nyújtjuk és } 1/8\text{-ot forgunk balra (érkezés 2. tér) } + \text{lenhansúlyosan rugózunk } \text{♩}$.

5. ütem: A jobb lábbal oldalt lépünk $\text{♩} +$ a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk

♩ + a jobb lábbal oldalt lépünk, a bal kezünkkel egyet csettintünk ♩ + térdünket kissé meghajlítva a bal lábbal félsúllyal bokázva zárunk ♩ . Az ütem alatt 1/4-et keringünk balra (érkezés 8. tér).

6. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással bokázva a bal mellé lépünk, bal karunkat testünk mögé vezetjük és megfogjuk a jobb csuklót ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ az előző három fázis alatt 1/4-et keringünk jobbra (érkezés 2. tér) + a bal térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat talpon parányi távolságra oldalt csúsztatjuk ♩ .

7. ütem: A jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + térdünket kissé meghajlítva a bal lábbal félsúllyal zárunk ♩ . Az ütem alatt 1/8-ot keringünk balra (érkezés 1. tér).

8. ütem: A jobb lábbal lenthangsúlyos rugózással oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal lenthangsúlyos rugózással zárunk ♩ + a jobb lábbal lenthangsúlyos rugózással hátra nyitott I. pozícióba lépünk ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a bal lábat igen közel a földhöz rézsút előre emeljük ♩ .

B-V. dallam

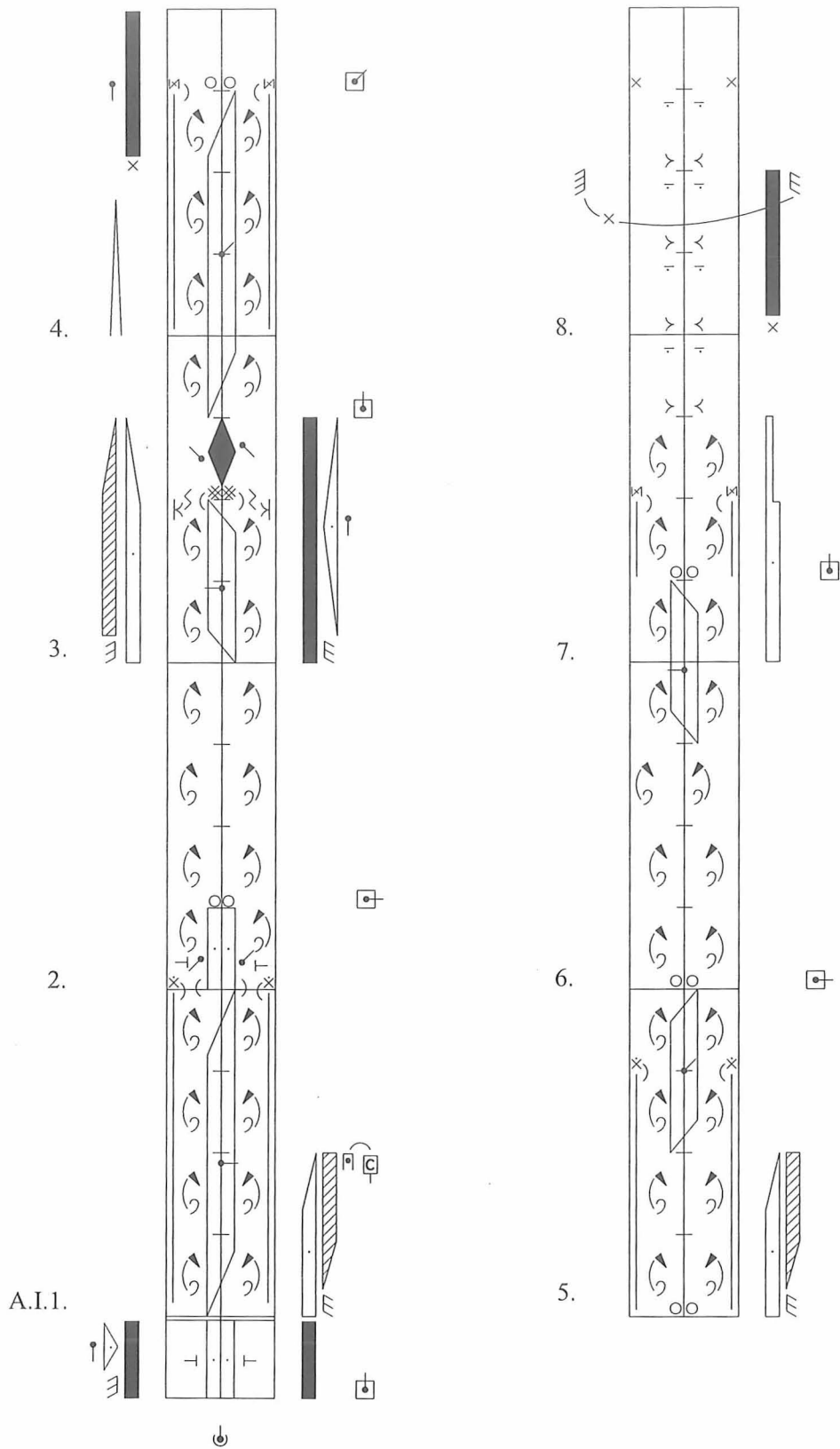
Azonosan megismételjük a B-II. dallamot.

B-VI. dallam

Azonosan megismételjük a B-III. dallamot.

B-VII. dallam

Azonosan megismételjük a B-IV. dallamot.

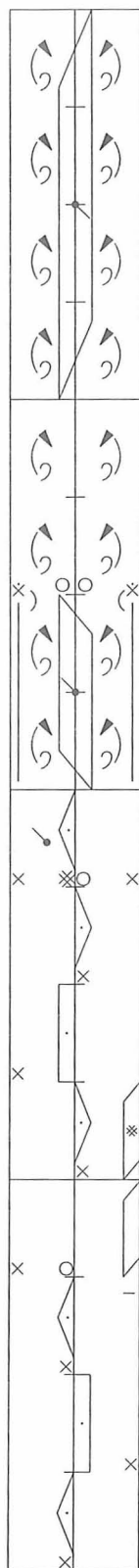

A.II.1.

2.

3.

4.

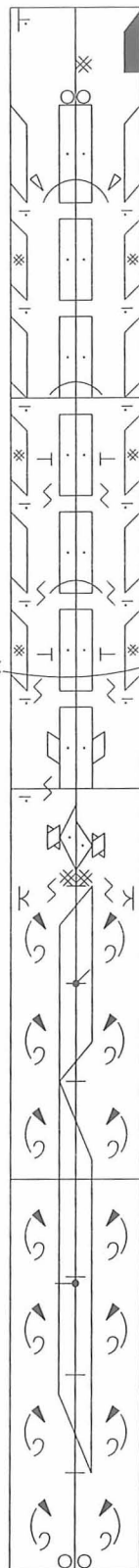

Bertóké verbunk II. folytatása

6.

7.

8.

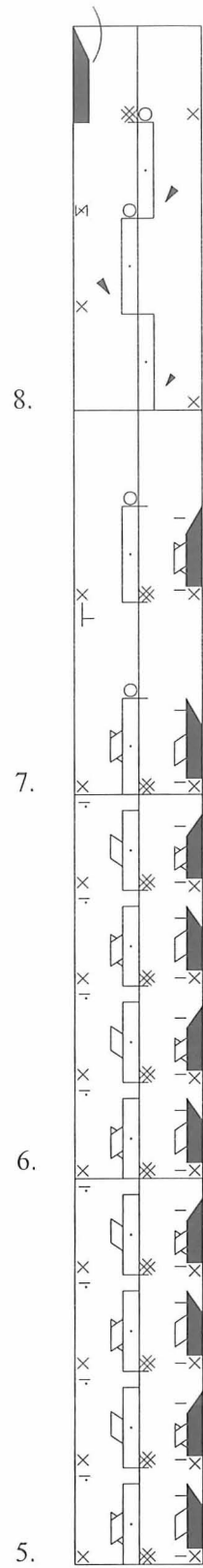
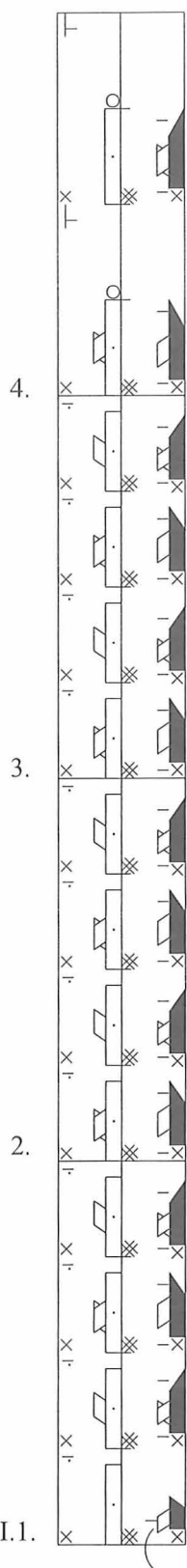
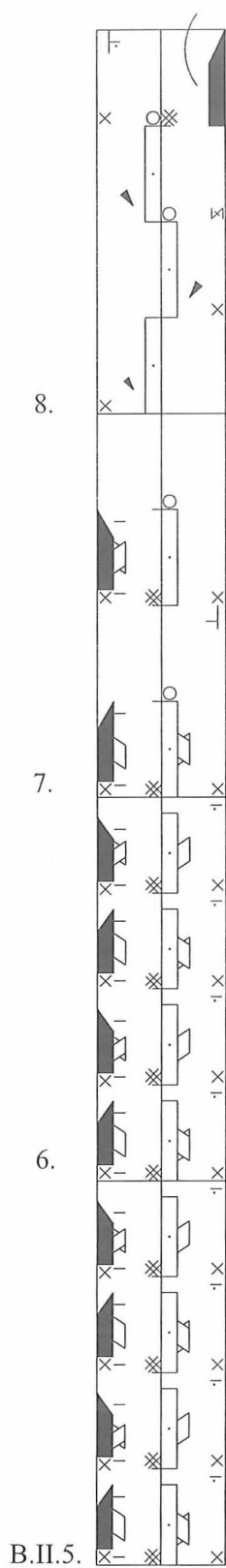

B.I.1.

8.

B.II.1.

Bertóké verbunk II. folytatása

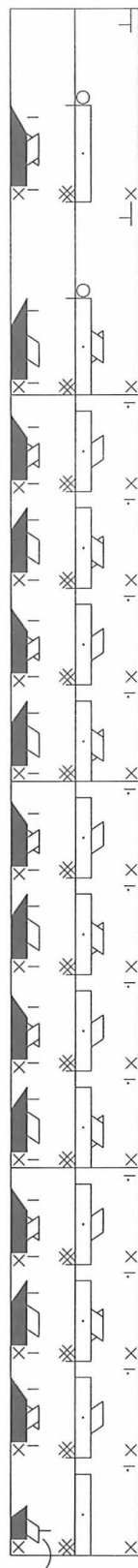

B.IV.1.

2.

3.

4.

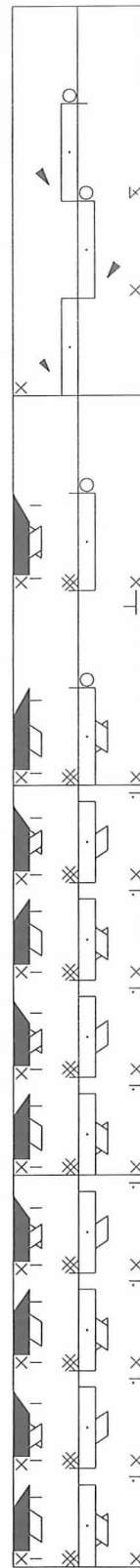

5.

6.

7.

8.

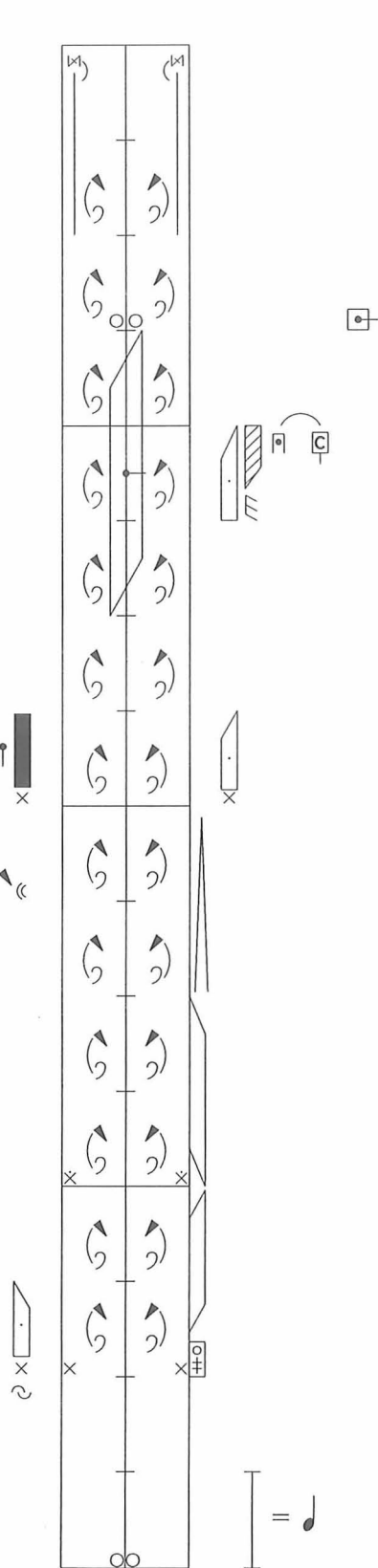
Bertóké verbunk II. folytatása

A.III.1.

4.

3.

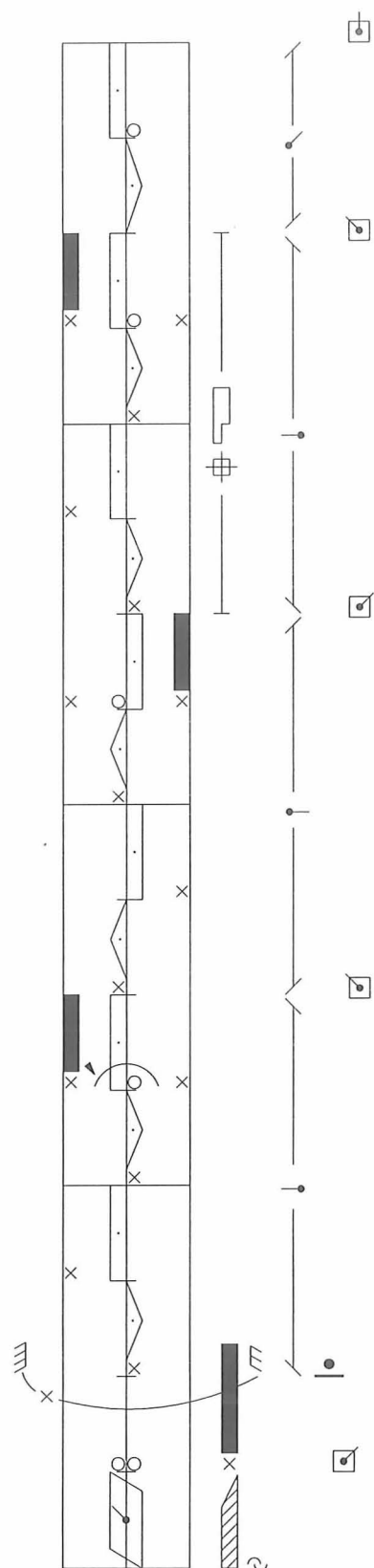
2.

8.

7.

6.

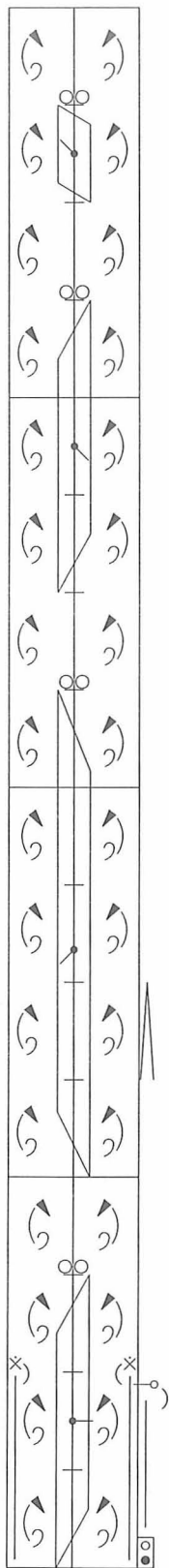
Bertóké verbunk II. folytatása

A.IV.1. ~ x

2.

3.

4.

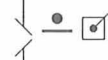
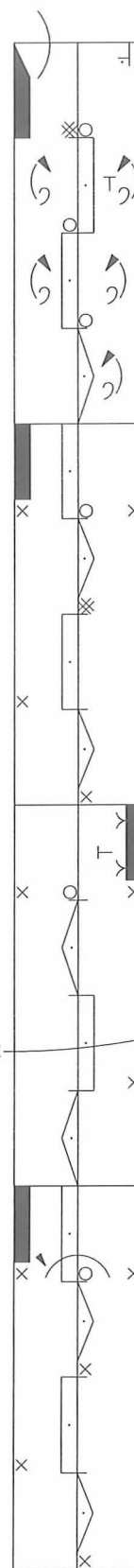

5.

6.

7.

8.

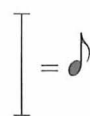
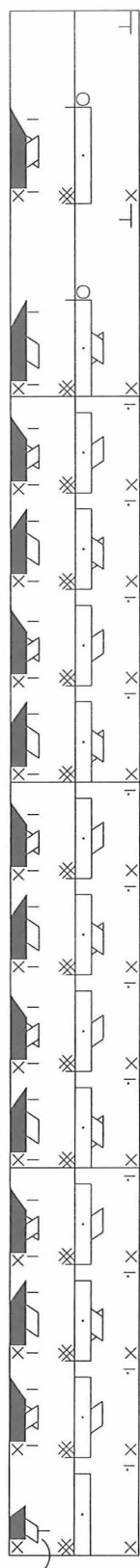
Bertóké verbunk II. folytatása

B.V.1.

2.

3.

4.

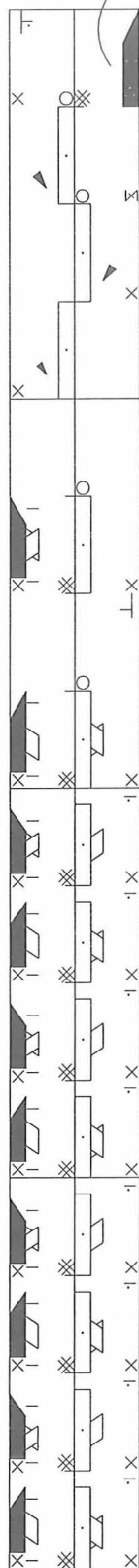

5.

6.

7.

8.

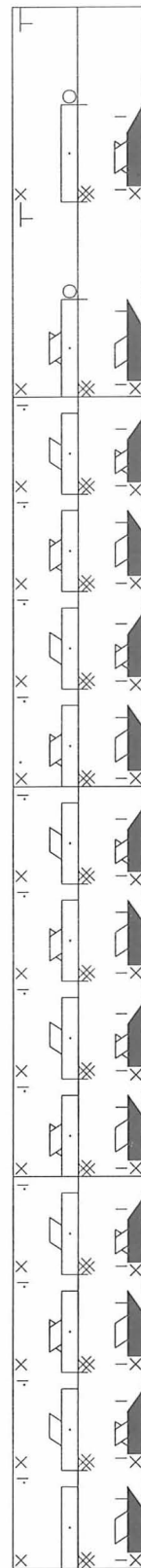

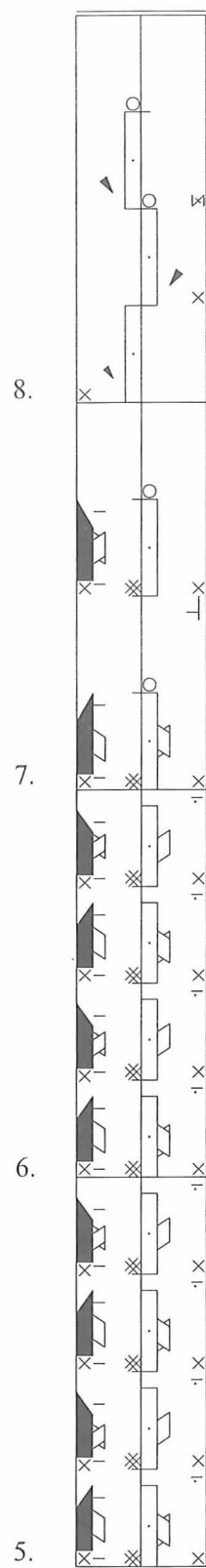
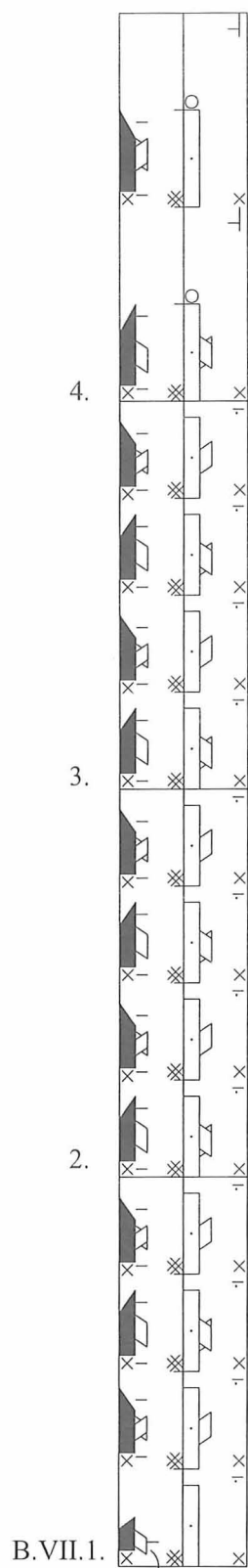
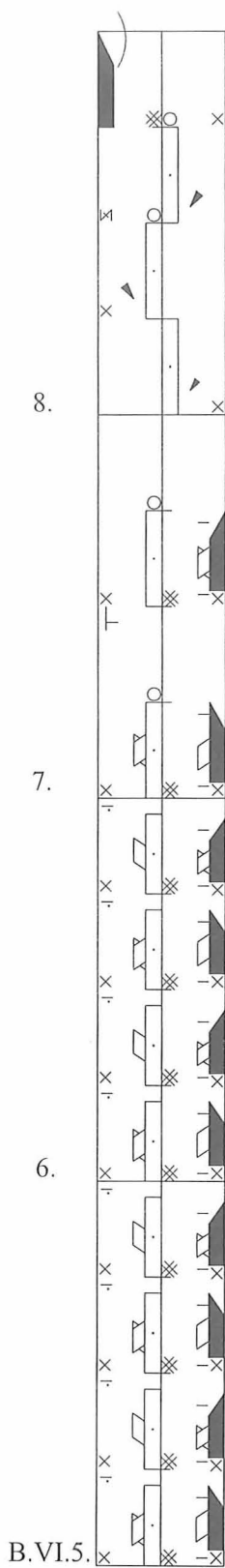
B.VI.1.

2.

3.

4.

Bertóké verbunk II. folytatása

Üveges verbunk

Táncolta: Kiss Jenő (1939). DVDt. 9, Tit. 1326.
A táncot a Bertóké verbunk I.-nél közölt dallamokra adta elő.

Kiinduló helyzet: Az 1. térben I. pozícióban állunk, mindkét karunk kissé hajlítva test mögött, a bal kézzel a jobb csuklónkat fogjuk. A földön előttünk egy borosüveg.

A-I. dallam

1. ütem: A kiinduló helyzetben maradunk ♩ + lenthangsúlyosan rugózunk ♩ + kettőt lenthangsúlyosan rugózunk $\text{♩} \text{♩}$, e két fázis alatt a csuklófogást elengedjük és bal karunkat kissé hajlítva rézsút előre emeljük.

2. ütem: A bal lábon négyszer lenthangsúlyosan rugózunk $\text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$. Az ütem alatt a jobb lábat elől mélyen keresztül az üveg fölött bal rézsút elől mélybe majd elől V. pozícióba a boka fölé íveljük.

3. ütem: Lenthangsúlyosan rugózunk, és a jobb láb ívét közel a földhöz rézsút elől fejezzük be ♩ + a bal lábon lenthangsúlyosan rugózunk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ a bal lábbal lenthangsúlyosan rugózva talpra ereszkedünk és a jobb lábbal zárunk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedve mindkét lábat igen kicsit befelé forgatjuk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ .

4. ütem: Lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedve mindkét lábat kifelé forgatva bokázunk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedve mindkét lábat párhuzamosba forgatjuk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedve mindkét lábat kifelé forgatva bokázunk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + 1/8-ot jobbra forogva (érkezés 2. tér) testsúlyunkat a jobb lábra helyezve lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedünk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk, bal karunkat test mögé vezetjük, a bal kézzel megfogjuk jobb csuklónkat ♩ .

5. ütem: A jobb lábon négyszer lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedünk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk $\text{♩} \text{♩} \text{♩} \text{♩}$. Az ütem alatt a bal lábat elől mélyen keresztül az üveg fölött jobb rézsút elől mélybe, majd elől V. pozícióba a boka fölé íveljük.

6. ütem: 1/8-ot balra forogva (érkezés 1. tér) a jobb lábon lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedünk, a bal lábbal zárunk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedve mindkét lábat párhuzamosba forgatjuk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + talpra ereszkedve mindkét lábat kifelé forgatva bokázunk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedünk ♩ .

7. ütem: Lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedünk, majd a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + testsúlyunkat a bal lábra helyezzük, lenthangsúlyos rugózással talpra

ereszkedünk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + a bal lábon kétszer lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedünk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ ♩ .

8. ütem: Kétszer lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedünk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ ♩ az előző öt fázis alatt a jobb lábat elől mélyen keresztül az üveg fölött bal rézsút elől mélybe, majd elől V. pozícióba a boka fölé íveljük, a jobb láb ívét igen közel a földhöz rézsút elől fejezzük be + talpra ereszkedve a jobb lábbal zárunk ♩ + ebben a helyzetben maradunk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ .

A-II. dallam

1. ütem: Lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedve mindkét lábat párhuzamosba forgatjuk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + talpra ereszkedve mindkét lábat kifelé forgatva bokázunk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedünk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + testsúlyunkat a jobb lábra helyezzük, lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedünk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ .

2. ütem: Kétszer lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedünk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ ♩ az előző három negyed alatt a bal lábat bal rézsút elől mélyen keresztül az üveg fölött jobb rézsút elől mélybe, majd elől V. pozícióba a boka fölé íveljük + lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedünk, és a jobb lábat a párhuzamosba forgatjuk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk, mialatt a bal lábat rézsút elől féltalpon a földre érintjük ♩ + az előző fázist azonosan megismételjük ♩ .

3. ütem: A jobb lábon talpra ereszkedve a bal lábat bokázva zárjuk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + talpra ereszkedve mindkét térdünket kissé meghajlítjuk, és lábunkat befelé forgatjuk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + a térdet nyújtva, talpra ereszkedve és a lábfőt kifelé fogatva bokázunk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + talpra ereszkedve mindkét lábfőt párhuzamosba fogatjuk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ .

4. ütem: Talpra ereszkedünk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + testsúlyunkat a bal lábra helyezzük, lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedünk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedünk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + lenthangsúlyos rugózással talpra ereszkedünk ♩ . Az előző három fázis alatt a jobb lábat bal rézsút elől mélyen keresztül az üveg fölött jobb rézsút elől mélybe íveljük.

5. ütem: Lenthangsúlyosan rugózunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással féltalpon elől III. pozíciós oldalt a földre érintjük ♩ + lenthangsúlyosan rugózunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással féltalpon oldalt a földre érintjük, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + a bal lábon talpra ereszkedve a jobb lábat bokázva zárjuk ♩ + mindkét térdünket kissé meghajlítjuk, a lábföket párhuzamosba forgatjuk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ .

6. ütem: A térdet nyújtva, talpra ereszkedve és a lábfőt kifelé fogatva bokázunk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + talpra ereszkedve mindkét térdünket kissé meghaj-

lítjuk, és lábunkat befelé forgatjuk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + az előző két fázist azonosan megismételjük ♩ ♩ .

7. ütem: Azonosan megismételjük a 6. ütemet.

8. ütem: Az előző két fázist azonosan megismételjük ♩ ♩ + talpra ereszkedünk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + testsúlyunkat a bal lábra helyezve talpra ereszkedünk, a jobb combot elől vízszintesben, alsó lábszárat alap mélyben emeljük ♩ .

B-I. dallam

1. ütem: A bal lábon lenhangsúlyosan rugózunk, mialatt a jobb alsó lábszárat az üveg fölött bal oldalt mélybe lendítjük ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb alsó lábszárat alap mélybe lendítjük ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb alsó lábszárat az üveg fölött bal oldalt mélybe lendítjük ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb alsó lábszárat alap mélybe lendítjük ♩ .

2–3. ütem: Kétszer azonosan megismételjük az 1. ütemet.

4. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb alsó lábszárat az üveg fölött bal oldalt mélybe lendítjük ♩ + bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással egészen közel a földhöz oldalt mélybe lendítjük ♩ + bokázva I. pozícióba ugrunk ♩ + ebben a helyzetben maradunk 7 .

5. ütem: A bal combot elől vízszintesben, alsó lábszárat alap mélyben az üveg fölé emeljük ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal alsó lábszárat oldalt mélybe lendítjük ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal alsó lábszárat az üveg fölött alap mély közelít az oldalt mélyhez irányba lendítjük ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal alsó lábszárat oldalt mélybe lendítjük ♩ .

6–7. ütem: Kétszer azonosan megismételjük az 5. ütemet.

8. ütem: Kis térdhajlítással bokázva I. pozícióba ugrunk ♩ + kis térdhajlítással bokázva I. pozícióba ugrunk, a fázis végén alacsony féltalpra emelkedünk ♩ + talpra ereszkedve bokázunk ♩ + a bal lábbal helyben ugrunk, mialatt a jobb combot elől vízszintesben, alsó lábszárat alap mélyben emeljük ♩ .

B-II. dallam

1–4. ütem: Azonosan megismételjük a B-I. dallam 1.- 4. ütem első felét + a bal lábbal helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással, igen közel a földhöz rézsút előre emeljük ♩ + a bal lábbal helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással, igen közel a földhöz oldalt emeljük ♩ .

5. ütem: Bokázva I. pozícióba ugrunk ♩ + lenhangsúlyosan rugózunk ♩ + lenhangsúlyosan rugózunk ♩ + a bal lábon lenhangsúlyosan rugózunk, mialatt a jobb combot elől vízszintesbe, az alsó lábszárat oldalt mélybe lendítjük ♩ .

6. ütem: A bal lábon lenhangsúlyosan rugózunk, mialatt a jobb alsó lábszárat az üveg fölött alap mélybe lendítjük ♩ + a bal lábon lenhangsúlyosan rugózunk, mialatt a jobb alsó lábszárat oldalt mélybe lendítjük ♩ + a bal lábbal helyben ugrunk, mialatt a jobb alsó láb-

szárat az üveg fölött alap mélybe lendítjük ♪ + a bal lábbal helyben ugrunk, mialatt a jobb alsó lábszárat oldalt mélybe lendítjük ♪ .

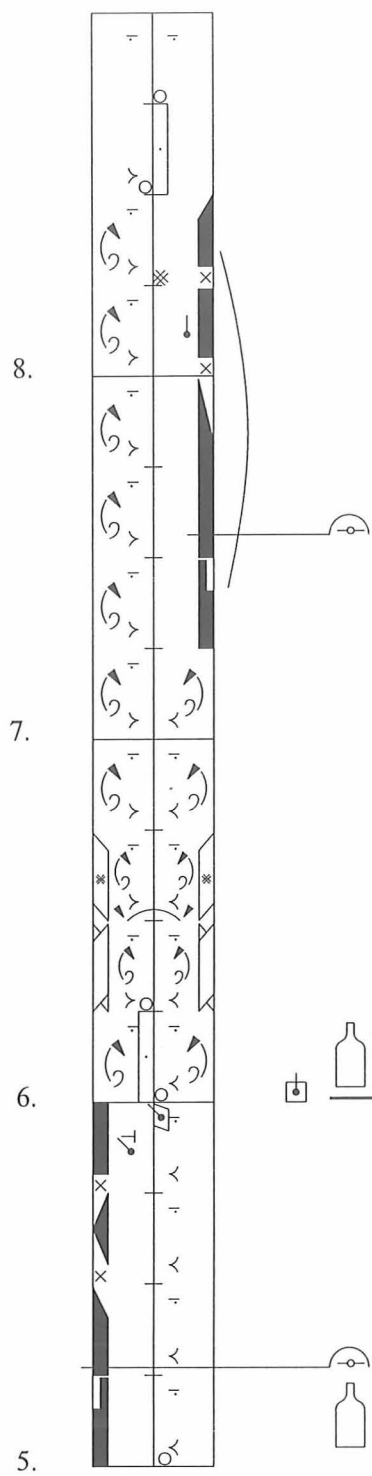
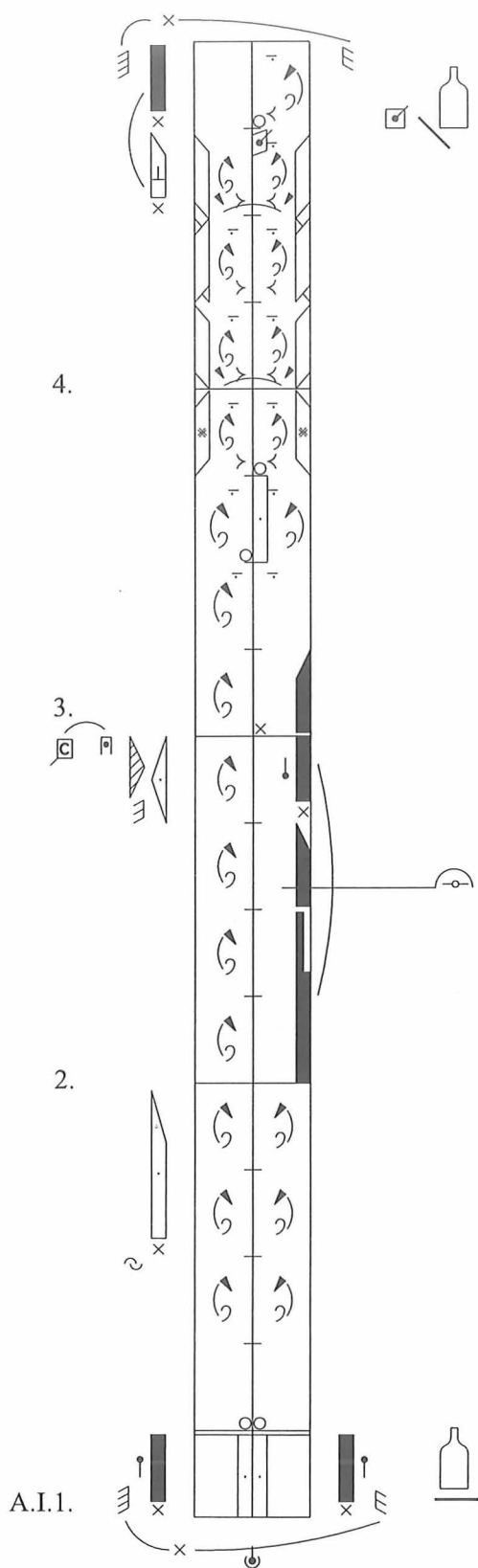
7. ütem: Azonosan megismételjük a 6. ütemet.

8. ütem: Bokázva I. pozícióba ugrunk ♪ + lenthangsúlyosan rugózunk ♪ + lenthangsúlyosan rugózunk ♪ + ebben a helyzetben maradunk 7 .

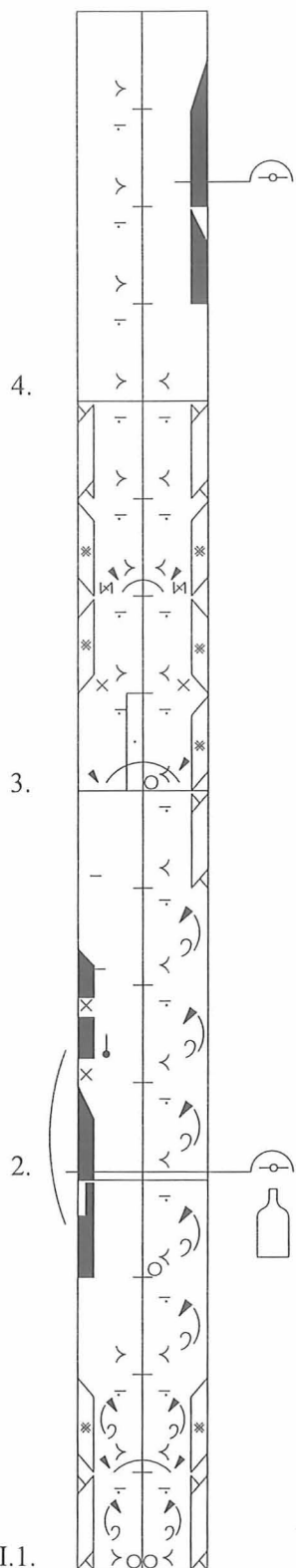
A felvétel megszakad.

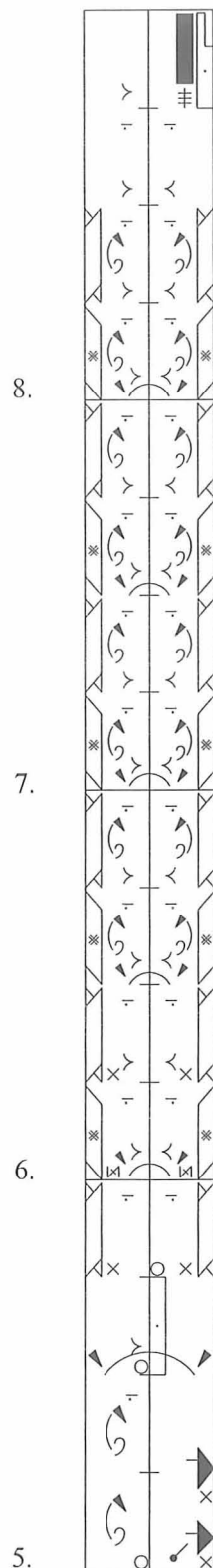
Fellépésen a csoport.

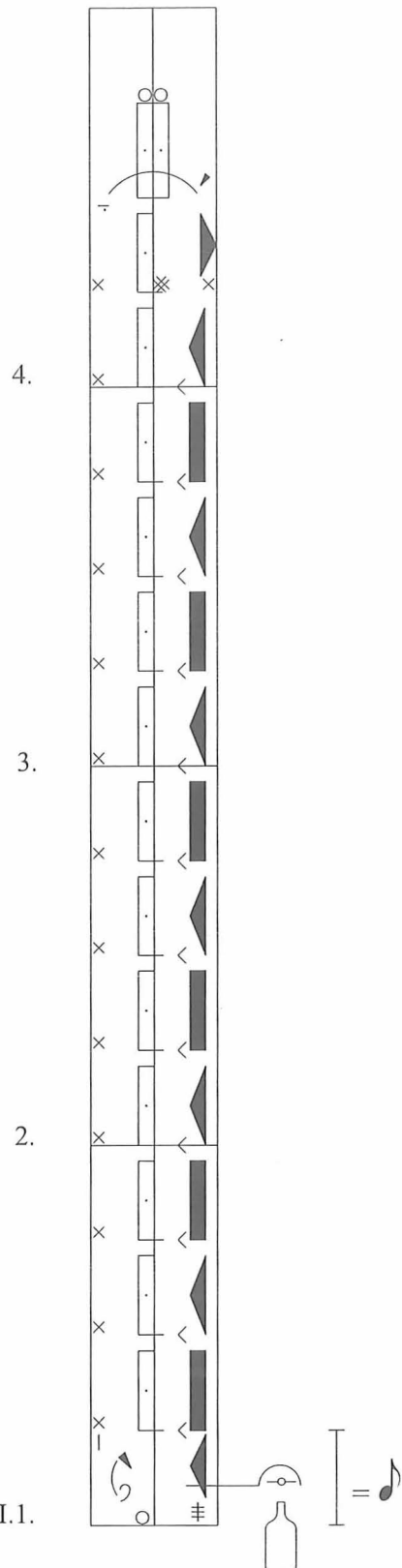
A.II.1.

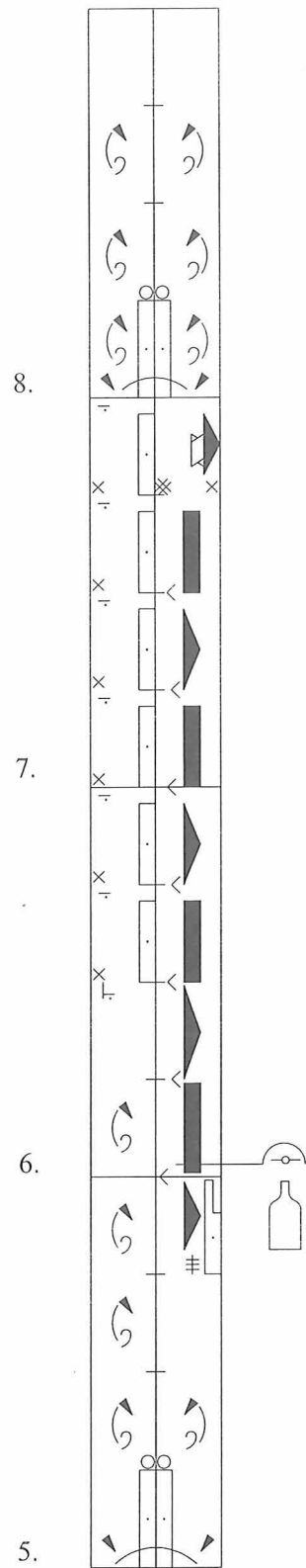
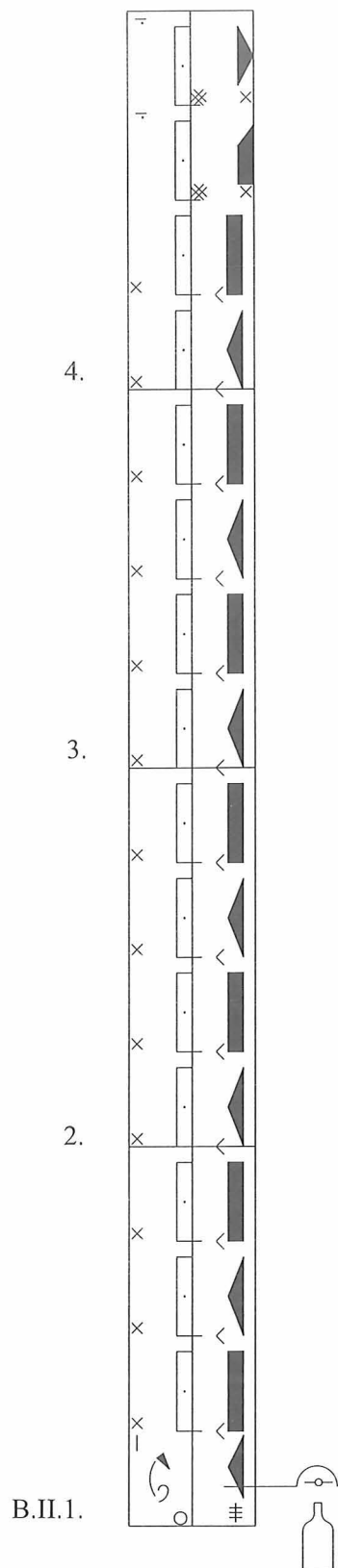
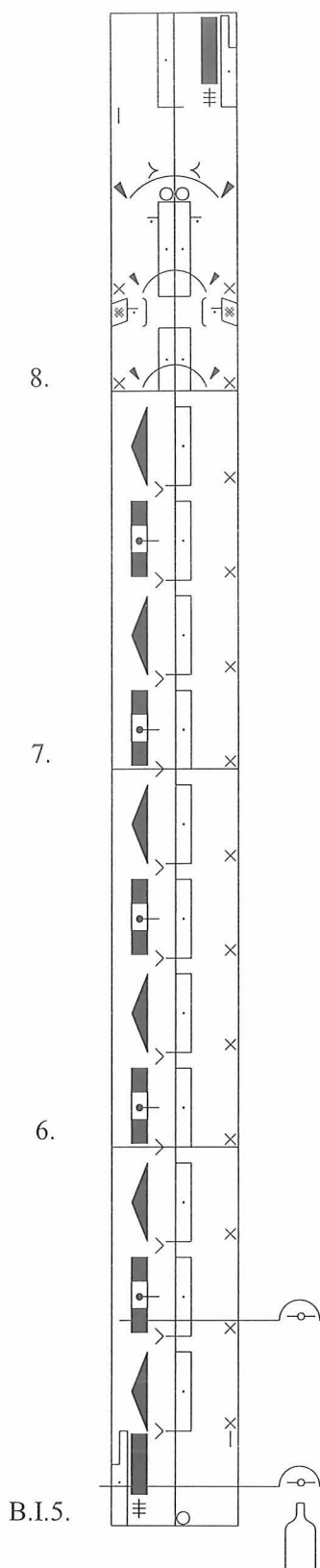
5.

B.I.1.

Üveges verbunk folytatása

Barátoké verbunk

A táncot az Ft.1172.17 sz. táncfolyamat alapján jegyeztük le (Tit.1317.). A táncot a filmen a Bertóké verbunk folytatásaként adták elő, ezért a szétszórt térformából az első dallam elején kört alakítottak. Az itt közölt lejegyzésben az új dallamra előadott, tetszés szerinti számban ismételhető táncrészt mutatjuk be. Az alább leírtakat valamennyi táncos azonosan adja elő. Az ismétléskor a tempó fokozatosan gyorsul. Kiinduló helyzetben vállfogással körben állunk (1. sugárfront).

1. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban talpon dobbantunk ♩ + a kifelé forgatott jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott III. pozícióban talpon dobbantunk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban talpon dobbantunk ♩ + a kifelé forgatott jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott III. pozícióban talpon dobbantunk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban talpon dobbantunk ♩. Az ütem minden negyedére a bal lábon lenthangsúlyosan rugózunk.

2. ütem: A kifelé forgatott jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott III. pozícióban talpon dobbantunk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban talpon dobbantunk ♩ + a kifelé forgatott jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott III. pozícióban talpon dobbantunk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban talpon dobbantunk ♩ + a kifelé forgatott jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott III. pozícióban talpon dobbantunk ♩. Az ütem minden negyedére a bal lábon lenthangsúlyosan rugózunk.

3. ütem: Azonosan megismételjük a 4. ütemet.

4. ütem: Azonosan megismételjük az 5. ütemet.

5. ütem: Azonosan megismételjük a 4. ütemet.

6. ütem: Azonosan megismételjük az 5. ütemet.

7. ütem: Azonosan megismételjük a 4. ütemet.

8. ütem: Azonosan megismételjük az 5. ütemet.

9. ütem: Azonosan megismételjük a 4. ütemet.

10. ütem: 1/8-ot jobbra fordulva (érkezés 2. sugárfront) a jobb lábbal igen kis távolságra rézsút előre lépünk ♩ + bal lábbal igen kis távolságra jobb rézsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal dobbantva kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a bal lábbal dobbantva kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal dobbantva kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ az előző három fázissal 1/8-ot fordulunk balra (érkezés 1. sugárfront).

11. ütem: Szimmetrikusan megismételjük a 4. ütemet.

12. ütem: Szimmetrikusan megismételjük az 5. ütemet.

13. ütem: Szimmetrikusan megismételjük a 4. ütemet.

14. ütem: 1/8-ot balra fordulva (érkezés 8. sugárfront) a bal lábbal igen kis távolságra rézsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra bal rézsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal dobbantva kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal dobbantva kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a bal lábbal dobbantva kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ az előző három fázissal 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 1. sugárfront).

Barátoké verbunk

$\text{♩} = 126-144$

1. 2. 3.

4. 5. 6.

7. 8. 9. 10.

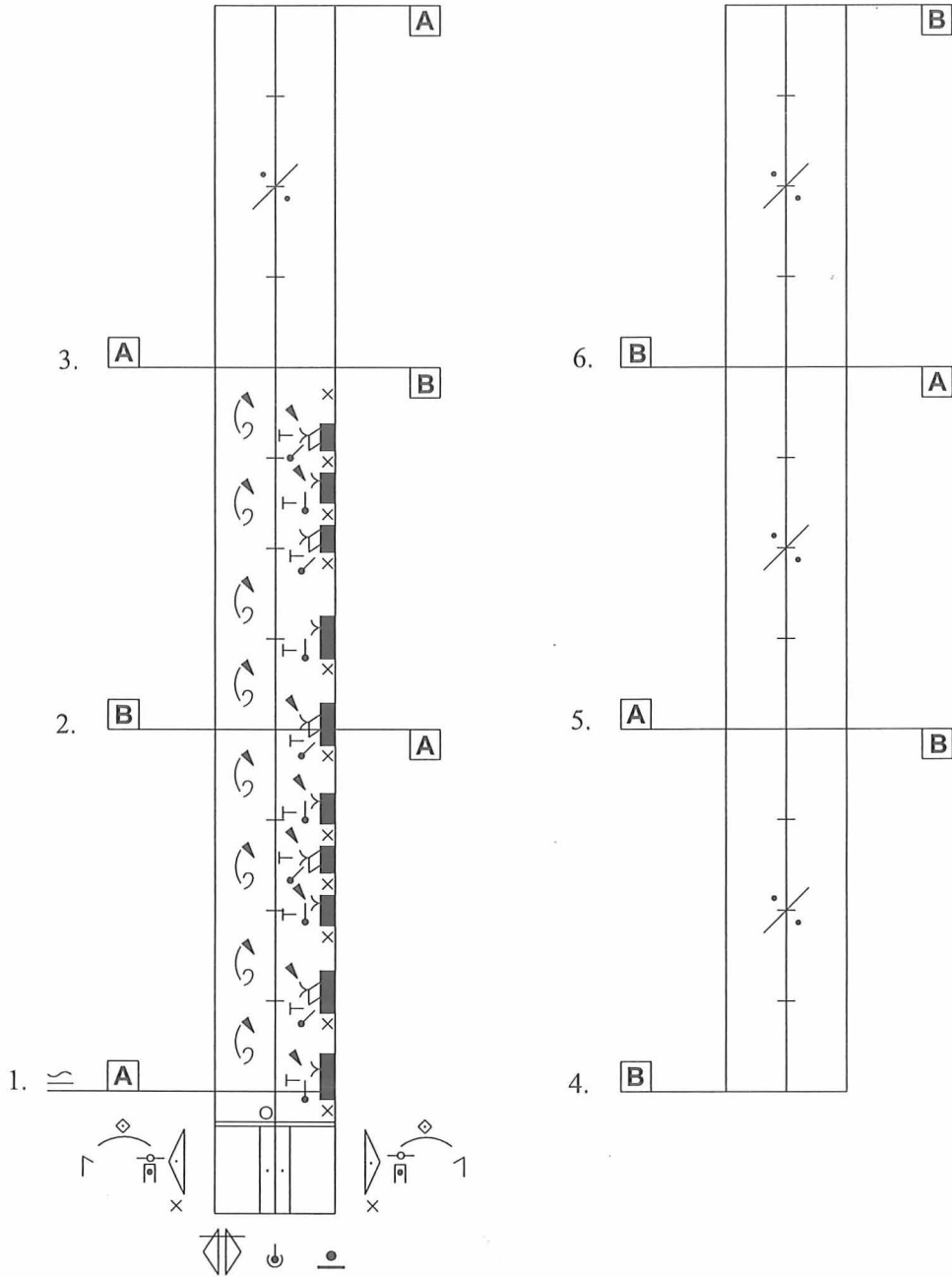
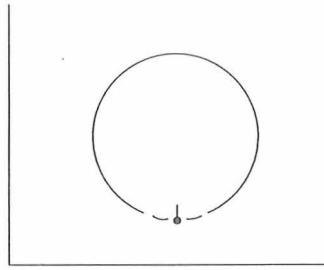
11. 12. 13. 14.

1. 2. 3.

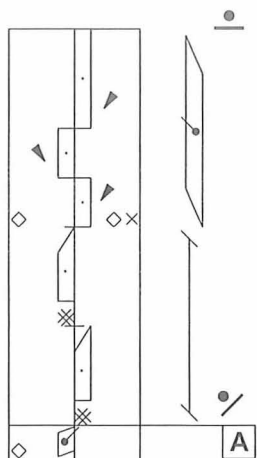
da capo *Fine*

Fellépés Vágsellyén

10.

9.

A

B

8.

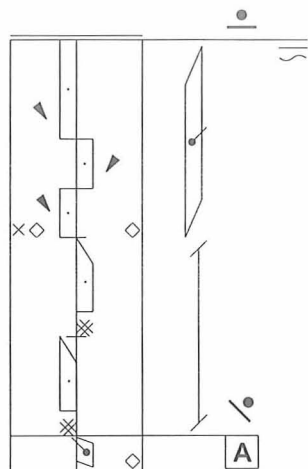
B

A

7.

A

14.

13.

A

B

12.

B

B

11.

A

Kozáktánc

Táncolta: Budai László (1936). DVDt. 10, Tit. 1332.

A felvétel indításakor a tánc már elkezdődött, így a lejegyzést a 2. ütem harmadik negyedétől kezdjük. Ekkor a 7. térben állunk, a 3. sugárfrontban (közepont tőlünk balra), előre lépésekkel balra keringünk, felsőtestünk magasan előre dől, bal kezünkkel pedig testünk mögött megfogjuk a jobb kezünket.

I. dallam

2. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ + jobb lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ .

3. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással dobantva előre lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ + a bal lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással dobantva előre lépünk ♩ .

4. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ az előre lépésekkel egy egész és 1-et keringünk balra (érkezés 5. tér) + a jobb lábat féltalpon átmenő csúsztatással elöl III. pozícióban boka alá lendítjük ♩ + 1/4-et balra forogva (érkezés 3. tér) kis térdhajlítással I. pozícióba ugrunk ♩ .

5. ütem: 1/4-et balra fordulva (érkezés 1. tér) a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat alacsony sarkon kis térdhajlítással rézsút elöl a földre érintjük ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással igen kis távolságra rézsút hátra ugrunk, mialatt a bal lábat alacsony sarkon nyitott V. pozícióban a földre érintjük ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat alacsony sarokkal előző helyén ismét a földre érintjük ♩ .

6. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással elöl III. pozícióban oldalt ugrunk, mialatt a jobb lábat egészen közel a földhöz előre lendítjük ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással igen kis távolságra oldalt ugrunk, mialatt a bal lábat kis térdhajlítással egészen közel a földhöz előre lendítjük ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással igen kis távolságra oldalt lépünk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással egészen közel a földhöz előre lendítjük ♩ + a bal lábat kifelé forgatva kis térdhajlítással bal láb elöl V. pozícióban II. pozícióba ugrunk ♩ .

7. ütem: Mindkét lábunkat balra forgatva térdhajlítással igen kis II. pozícióba ugrunk, törzsünket jobbra forgatjuk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk, törzsünkkel alapirányába visszatérünk ♩ + mindkét lábunkat jobbra forgatva térdhajlítással igen kis II. pozícióba ugrunk, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk, törzsünkkel alapirányába visszatérünk ♩ .

8. ütem: A jobb lábbal térdhajlítással parányit oldalt ugrunk, mialatt a bal lábat elöl mélybe lendítjük ♩ + a bal lábbal térdhajlítással parányit oldalt ugrunk, mialatt a jobb lábat elöl mélybe lendítjük ♩ + a bal lábbal helyben ugrunk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással oldalt lépünk ♩ .

II. dallam

1. ütem: 1/4-et balra fordulva (érkezés 7. tér) a jobb lábbal kis térdhajlítással dobbantva parányit előre lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással dobbantva parányit előre lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal helyben lépünk ♩ az előző három fázissal 1/2-et fordulunk jobbra (érkezés 3. tér, a körbe haladásunk kezdeteként 7. sugárfront).

2. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással dobbantva előre lépünk, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással előre lépünk, törzsünkkel elöl magas közelít az alap magasba emelkedünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩.

3. ütem: A jobb majd bal lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩ + a jobb lábbal elöl nyitott V. pozícióban lépünk ♩.

4. ütem: A bal lábbal elöl nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal elöl nyitott V. pozícióban lépünk ♩ a 2. ütem – 4. ütem első két fázisa alatt 3-at keringünk jobbra (érkezés 1. tér) + a bal lábbal elöl nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal oldalt lépünk ♩.

5. ütem: A bal lábbal térdhajlítással igen kis távolságra oldalt ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással igen közel a földhöz előre lendítjük, és törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + kis térdhajlítással igen kis II. pozícióba ugrunk, törzsünkkel alapirányba visszatérünk ♩ + a jobb lábbal térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat mélyen előre lendítjük, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, törzsünkkel alapirányba visszatérünk ♩.

6. ütem: A bal lábbal térdhajlítással dobbantva helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat mélyen előre vágjuk, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + kis térdhajlítással alacsony fél-talpon nyitott I. pozícióba ugrunk, törzsünkkel alapirányba visszatérünk ♩ + jobb lábbal térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat mélyen előre lendítjük ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk ♩.

7. ütem: A bal lábbal térdhajlítással oldalt ugrunk, mialatt a jobb lábat mélyen előre lendítjük ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk ♩ + a jobb lábbal térdhajlítással tágan oldalt lépünk, mialatt a bal lábat mélyen előre lendítjük ♩ + a jobb lábbal térdhajlítással helyben ugrunk ♩.

8. ütem: A bal lábbal térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb alsó lábszárat mélyen hátra emeljük, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + a jobb lábbal térdhajlítással dobbantva oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal térdhajlítással helyben lépünk, mialatt a jobb lábat mélyen előre lendítjük ♩ + a bal lábbal térdhajlítással helyben ugrunk ♩.

III. dallam

1. ütem: 1/4-et jobbra fordulva (érkezés 3. tér, keringésünk kezdeteként 7. sugárfront) a jobb lábbal kis térdhajlítással dobbantva előre lépünk, törzsünkkel elöl magas közelít az alap magasba emelkedünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással elöl V. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással elöl III. pozícióban lépünk ♩.

2. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal helyben lépünk ♩. Az 1–2. ütem alatt egy egészet keringünk jobbra.

3. ütem: A jobb lábbal térdhajlítással dobantva elől nyitott V. pozícióban lépünk, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + a bal lábbal dobantva térdhajlítással elől III. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal dobantva térdhajlítással parányit oldalt lépünk, törzsünkkel elől magas közelít az alap magasba emelkedünk ♩ + a bal lábbal dobantva térdhajlítással parányit oldalt lépünk ♩. Az ütem alatt 1/2-et fordulunk balra (érkezés 7. tér, keringésünk kezdeteként 3. sugárfront).

4. ütem: A jobb lábbal kezdve négyszer kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ ♩ ♩ ♩. Az ütem alatt 1/2-et keringünk balra (érkezés 3. tér).

5. ütem: Kis térdhajlítással nyitott I. pozícióba ugrunk, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + térdhajlítással nyitott I. pozícióba ugrunk ♩ a két fázis alatt 1/4-et forgunk balra (érkezés 1. tér) + a jobb lábbal térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kis térdhajlítással mélyen előre emeljük ♩ + a jobb lábbal térdhajlítással helyben ugrunk ♩.

6. ütem: 1/8-ot balra forogva (érkezés 8. tér) a bal lábbal térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat mélyen előre emeljük ♩ + a bal lábbal térdhajlítással helyben ugrunk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással kis távolságra oldalt lépünk, törzsünkkel alapisírnba visszatérünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal térdhajlítással parányit oldalt lépünk ♩.

7. ütem: A jobb lábbal térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat elől mélybe emeljük, és törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással kis távolságra oldalt ugrunk, törzsünkkel alapisírnba visszatérünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat elől mélybe emeljük ♩ + a bal lábbal térdhajlítással helyben ugrunk, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩.

8. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással igen kis távolságra rézsút előre ugrunk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat mélyen előre emeljük ♩ + a jobb lábbal térdhajlítással helyben ugrunk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat talpon a földre érintjük ♩.

IV. dallam

1. ütem: 1/8-ot balra fordulva (érkezés 7. tér, keringésünk kezdeteként 7. sugárfront) a bal lábbal dobantva térdhajlítással előre lépünk ♩ + a jobb lábbal térdhajlítással dobantva elől nyitott III. pozícióban lépünk, törzsünkkel elől magas közelít az alap magasba emelkedünk ♩ + a bal lábbal térdhajlítással dobantva elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal térdhajlítással dobantva elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩.

2. ütem: A bal lábbal kezdve kis térdhajlítással négyszer előre lépünk ♩ ♩ ♩ ♩.

3–4. ütem: Kétszer azonosan megismételjük a 2. ütemet. Az 1–4. ütem alatt 7-es sugárfrontban egyre táguló körben egy egészet és 3/4-et keringünk jobbra (érkezés 5. tér).

5. ütem: A bal lábbal helyben lépünk, és törzsünkkel felegyenesedünk ♩ + térdhajlítással nyitott I. pozícióba ugrunk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással parányit oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩. Az ütem alatt 1/2-et fordulunk jobbra (érkezés 1. tér).

6. ütem: A jobb lábbal térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kissé hajlítva mélyen előre emeljük, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + a jobb lábbal térdhajlítással helyben ugrunk ♩ + a jobb lábbal térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat a jobb boka alá emeljük, törzsünkkel alapisírnakba visszatérünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással igen kis távolságra oldalt ugrunk ♩ .

7. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat mélyen előre emeljük, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat a bal boka alá emeljük ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással kis távolságra elöl III. pozícióban oldalt ugrunk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással zárunk ♩ .

8. ütem: A jobb lábbal dobantva kis térdhajlítással igen kis távolságra rézsút előre ugrunk, mialatt a bal lábat közel a földhöz előre emeljük, törzsünkkel elöl magas közelít a bal rézsút elöl magasba dőlünk ♩ + a jobb lábbal térdhajlítással helyben ugrunk, törzsünkkel pozíciónyit előre dőlünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással hátul nyitott III. pozícióban ugrunk ♩ + a kis térdhajlítással nyitott I. pozícióba ugrunk ♩ .

V. dallam

1. ütem: A jobb lábbal térdhajlítással rézsút előre lépünk ♩ + 1/4-et balra fordulva (érkezés 7. tér, keringésünk kezdeteként 3. sugárfront) a bal lábbal kezdve háromszor kis térdhajlítással elöl nyitott V. pozícióban lépünk ♩ ♩ ♩ .

2. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ + a bal lábbal kezdve háromszor kis térdhajlítással elöl nyitott V. pozícióban lépünk ♩ ♩ ♩ . Az 1. ütem 2. fázisa – 2. ütem alatt 1/2-et keringünk balra (érkezés 3. tér).

3. ütem: A jobb lábbal kezdve kis térdhajlítással négyszer helyben lépünk ♩ ♩ ♩ ♩ . Az ütem alatt 3/8-ot fordulunk balra (érkezés 8. tér), törzsünkkel alapisírnakba visszatérünk.

4. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással hátul nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal hátul nyitott V. pozícióban lépünk ♩ a két fázis alatt 1/8-ot keringünk balra (érkezés 7. tér) + a jobb lábbal kis térdhajlítással elöl nyitott V. pozícióban lépünk, törzsünkkel pozíciónyit előre dőlünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással elöl III. pozícióban lépünk ♩ .

5. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ az előző három fázissal 1/8-ot keringünk jobbra (érkezés 8. tér) + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat elöl mélybe emeljük ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra rézsút hátra ugrunk ♩ + a jobb lábbal féltalpon hátul nyitott III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással elöl nyitott III. pozícióban lépünk ♩ .

6. ütem: A bal lábon térdhajlításba ereszkedünk, mialatt a jobb lábat elöl mélybe emeljük, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + kis térdhajlítással nyitott I. pozícióba ugrunk, törzsünkkel alapisírnakba visszatérünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással a jobb mellé lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással zárunk ♩ .

7. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással igen kis távolságra rézsút előre ugrunk, mialatt a bal lábat kis térdhajlítással kifelé forgatva mélyen előre emeljük, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással parányit hátra ugrunk, mialatt a bal alsó lábszárat rézsút hátul mélybe emeljük, törzsünkkel alapisírnakba visszatérünk ♩ + a bal lábbal kis térd-

hajlítással hátul nyitott III. pozícióban ugrunk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással hátul III. pozícióban ugrunk ♩ .

8. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással előre ugrunk, mialatt a jobb lábat mélyen előre lendítjük, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + a jobb alsó lábszárat hátul mélybe lendítjük, törzsünkkel alapisírányba visszatérünk ♩ + a jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ az előző két fázissal 1/4-et fordulunk jobbra (érkezés 2. tér).

VI. dallam

1. ütem: 1/8-ot jobbra fordulva (érkezés 3. tér, körbe haladásunk kezdeteként 7. sugárfront) a jobb lábbal kis térdhajlítással dobantva előre lépünk ♩ + a bal lábbal kezdve háromszor kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ ♩ ♩ .

2. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ + a bal lábbal kezdve háromszor kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ ♩ ♩ . Az 1–2. ütem alatt 3/4-et keringünk jobbra (érkezés 1. tér).

3. ütem: A jobb lábbal térdhajlítással dobantva igen kis VI. pozícióba lépünk, bal lábunk előző helyén marad, törzsünkkel magasan bal oldalt dőlünk ♩ + a bal lábbal térdhajlítással dobantva igen kis távolságra oldalt lépünk, törzsünkkel alapisírányába visszatérünk ♩ + 1/4-et jobbra fordulva (érkezés 3. tér, keringésünk kezdeteként 7. sugárfront) a jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban lépünk, törzsünkkel pozíciónyit előre dőlünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ .

4. ütem: A jobb lábbal kezdve négyszer kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ ♩ ♩ ♩ . A 3. ütem 2. fázisa – 4. ütem alatt 1/2-et keringünk jobbra (érkezés 7. tér).

5. ütem: 1/4-et jobbra forogva a jobb lábbal térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat közel a földhöz előre lendítjük, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + a jobb lábon lenthangsúlyosan rugózunk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal alsó lábszárat hátul mélybe lendítjük, törzsünkkel alapisírányba visszatérünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk ♩ .

6. ütem: A jobb lábbal térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat mélyen előre lendítjük, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + térdhajlítással bal láb elől igen kis VI. pozícióba ugrunk, jobb láb félsúllyal és féltalpon előző helyén marad, törzsünkkel alapisírányba visszatérünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal térdhajlítással elől III. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábat féltalpon a bal mellé csúsztatjuk ♩ .

7. ütem: A bal lábbal térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat közel a földhöz előre lendítjük, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt ugrunk ♩ + a bal lábbal féltalp hátul III. pozícióban lépünk ♩ az előző két fázis alatt törzsünkkel alapisírányba visszatérünk + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a jobb lábon térdhajlításba ereszkedünk, mialatt a bal lábat mélyen előre lendítjük, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ .

8. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással kis távolságra elől III. pozícióban oldalt lépünk, törzsünkkel alap magas közelít az elől magasba emelkedünk ♩ + a bal lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ az előző két fázis alatt 1/4-et fordulunk jobbra (érkezés 3. tér, keringésünk

kezdeteként 7. sugárfront) + a jobb lábbal kis térdhajlítással igen kis távolságra előre lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban lépünk ♩ .

VII. dallam

1. ütem: A jobb lábbal kezdve négyszer kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ ♩ ♩ ♩ .

2. ütem: Azonosan megismétljük a 1. ütemet. A 6. dallam 8. ütem 3. fázisától kezdve a 7. dallam 2. üteme alatt egy egészet keringünk jobbra.

3. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással igen kis távolságra dobbantva oldalt lépünk, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással igen kis távolságra oldalt lépünk, törzsünkkel alap magas közelít az elől magasba emelkedünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással a bal mellé lépünk ♩ az előző három fázis alatt 1/4-et fordulunk balra (érkezés 7. tér) + a bal lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ .

4. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással parányit oldalt lépünk ♩ az előző két fázis alatt 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 8. tér).

5. ütem: A bal lábon térdhajlításba ereszkedünk, mialatt a jobb lábat közel a földhöz előre lendítjük, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + a bal lábon kis térdhajlításig emelkedve a jobb lábbal kis térdhajlítással nyitott I. pozícióba zárunk, törzsünkkel alapirányba visszatérünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat elől mélybe lendítjük, törzsünkkel magasan előre dőlünk ♩ + a jobb lábbal helyben ugrunk ♩ .

6. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlításal dobbantva parányit oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással dobbantva elől nyitott III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábon lenhangsúlyosan rugózunk, mialatt a jobb lábat igen közel a földhöz előre lendítjük ♩ .

7. ütem: A bal lábbal térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat mélyen előre lendítjük ♩ + a bal lábon kis térdhajlításig emelkedve a jobb lábbal kis térdhajlítással zárunk ♩ + kis térdhajlítással I. pozícióban ugrunk ♩ + a bal lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + a bal lábat kissé meghajlítva a jobb lábbal kis térdhajlítással zárunk ♩ az előző két fázis alatt 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 1. tér).

8. ütem: A jobb lábon térdhajlításba ereszkedünk, mialatt a bal lábat kis térdhajlítással közel a földhöz előre lendítjük ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással parányit oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással zárunk ♩ + 1/8-ot balra fordulva a bal lábbal parányit oldalt lépünk (érkezés 2. tér) ♩ az előző két fázis alatt törzsünkkel alap magas közelít az elől magasba emelkedünk.

VIII. dallam

1. ütem: 1/8-ot jobbra fordulva (érkezés 3. tér, körbe haladásunk kezdeteként 7. sugárfront) a jobb lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ + a bal lábbal kezdve háromszor kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ ♩ ♩ .

2. ütem: A jobb lábbal kezdve négyszer kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban lépünk ♪ ♪ ♪ ♪ .

3. ütem: Azonosan megismételjük a 2. ütemet. Az ütem 1. fázisára törzsünkkel magasan előre dőlünk, 2–3. fázisára törzsünkkel alacsony közelít az elől magasba emelkedünk.

4. ütem: Azonosan megismételjük a 2. ütemet. Az 1–4. ütem alatt egy egészet és 3/4-et keringünk jobbra (érkezés 1. tér).

A zene leáll, a táncos befejezi a táncot.

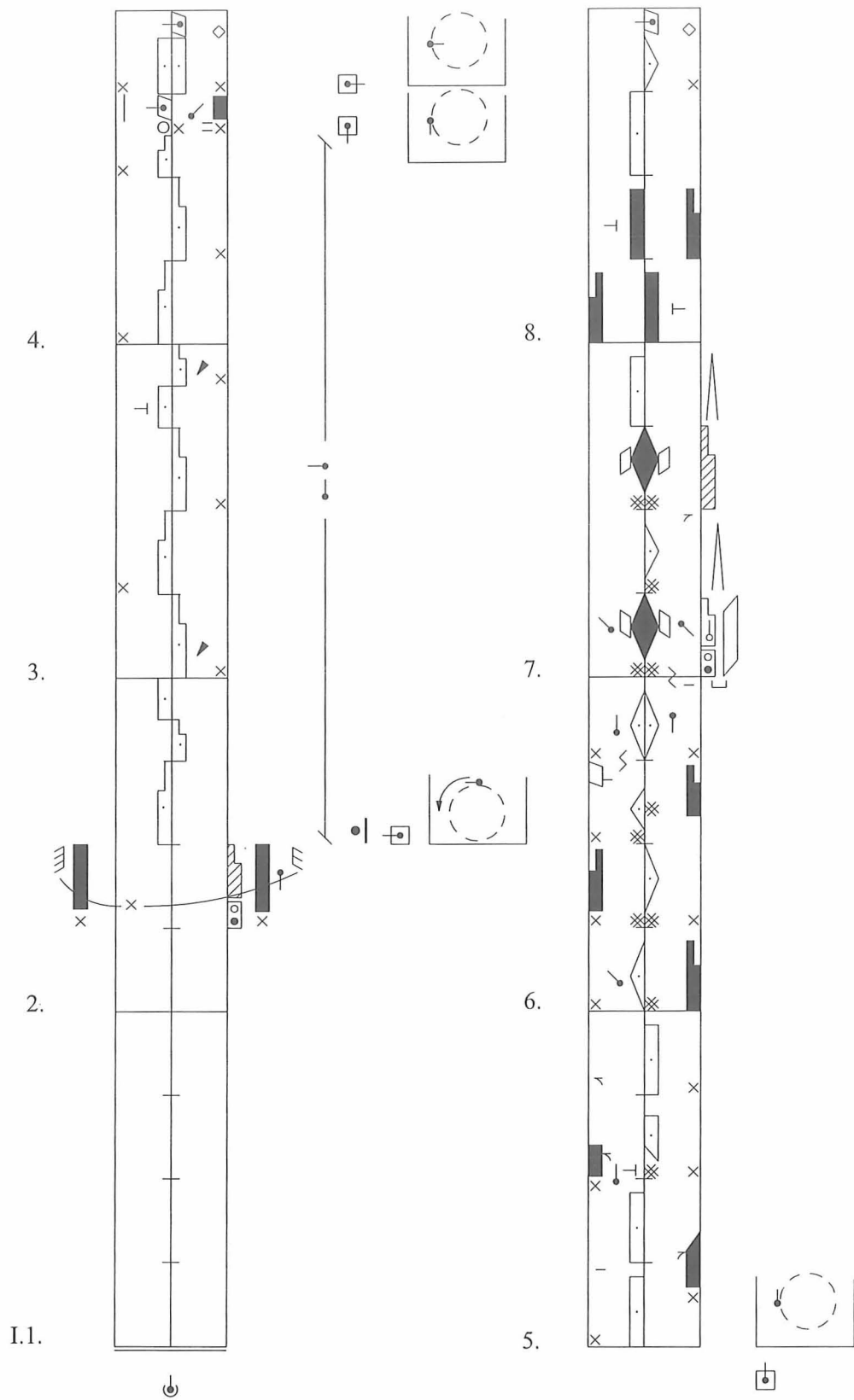
Kozáktánc

♩ = 104-108

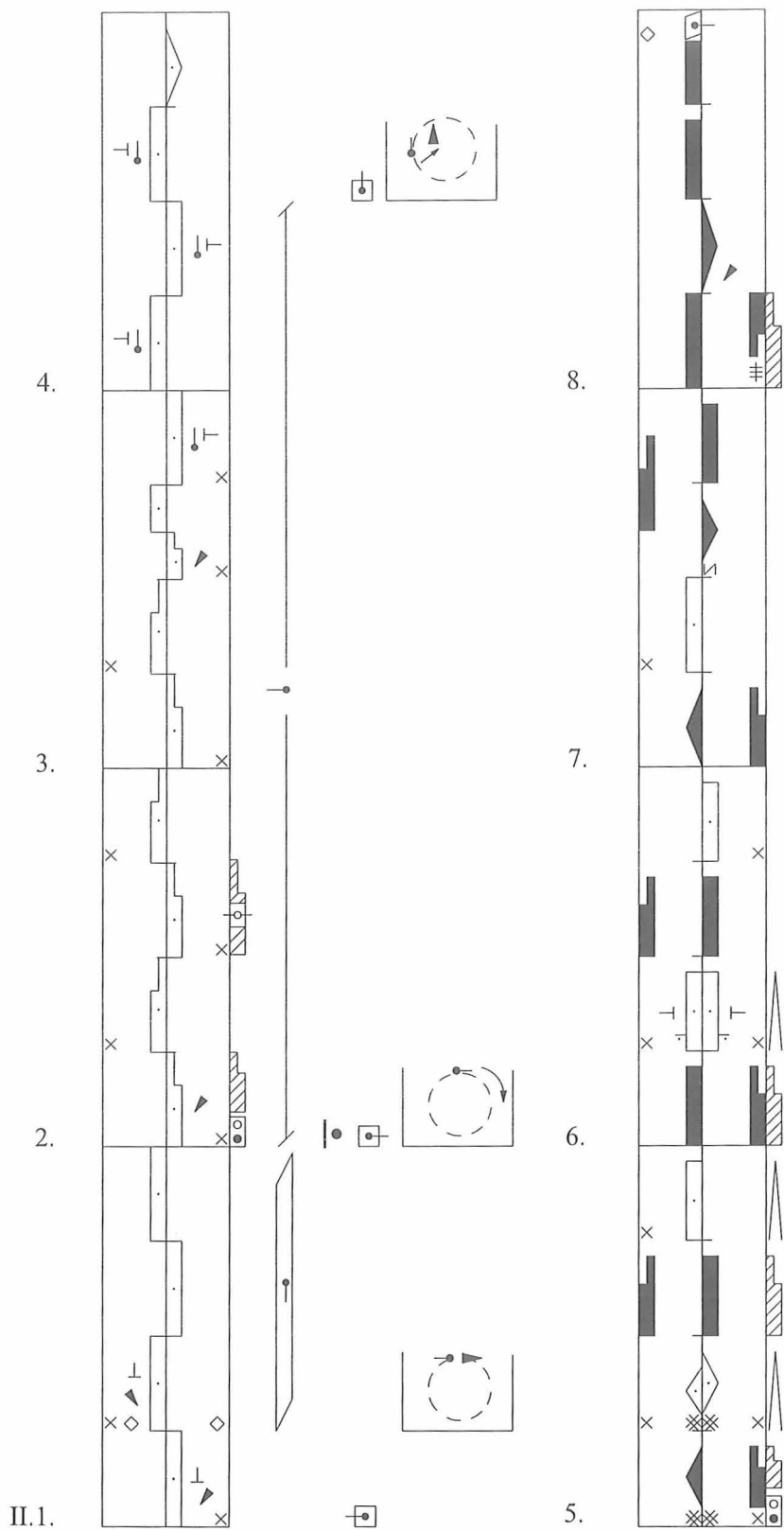
1) _____

2) _____

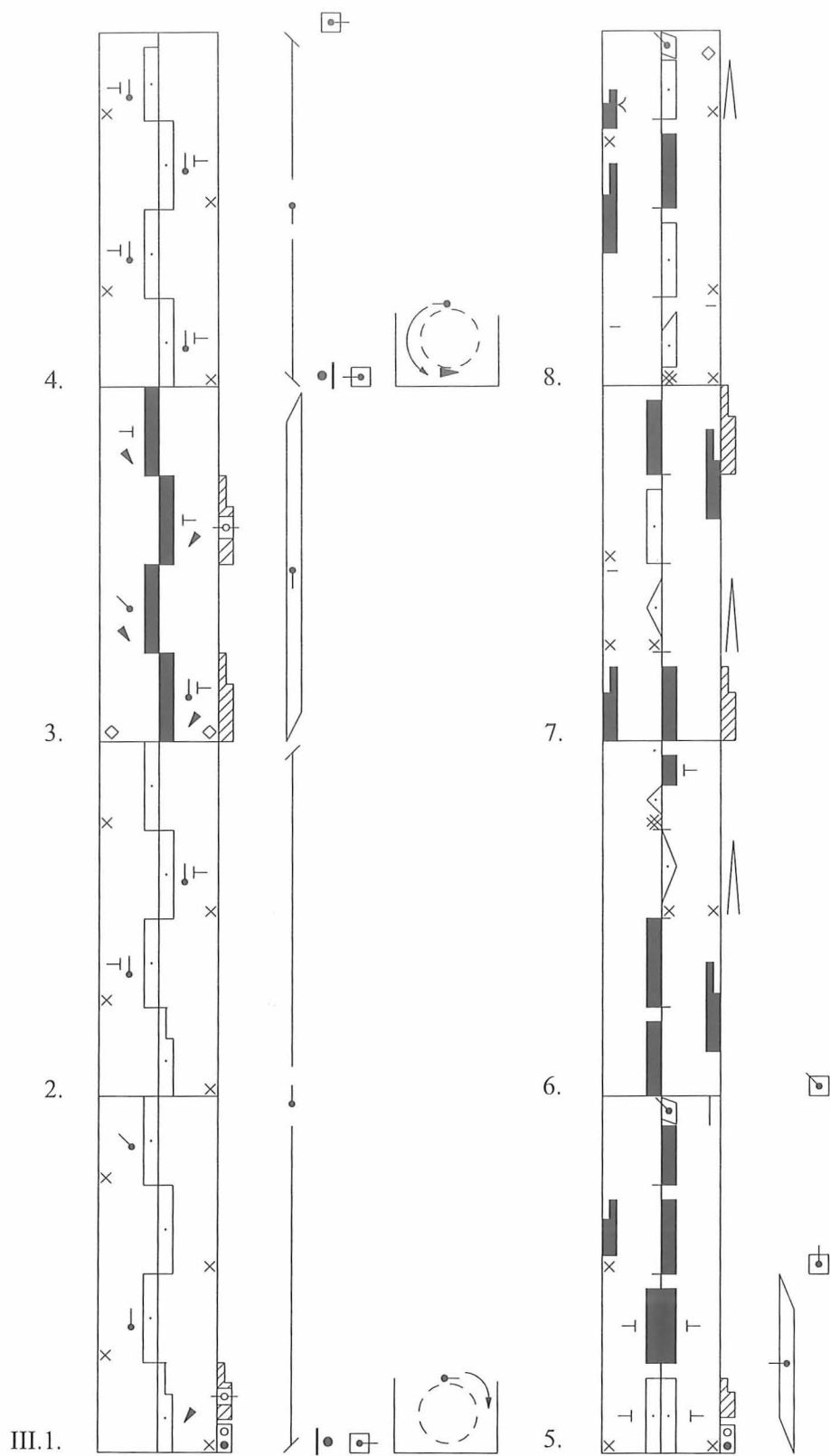
1) _____ var. 2) _____ var.

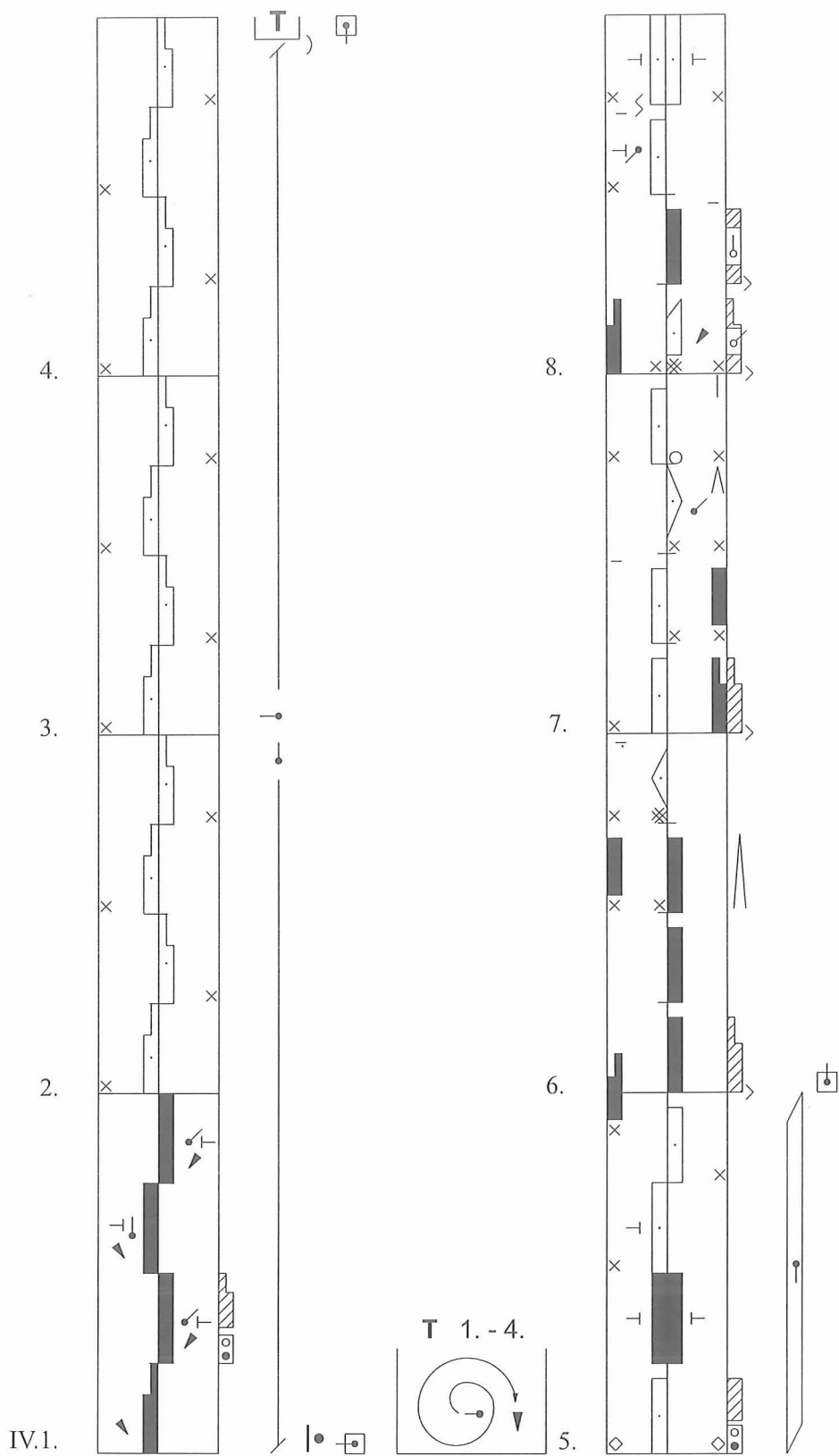

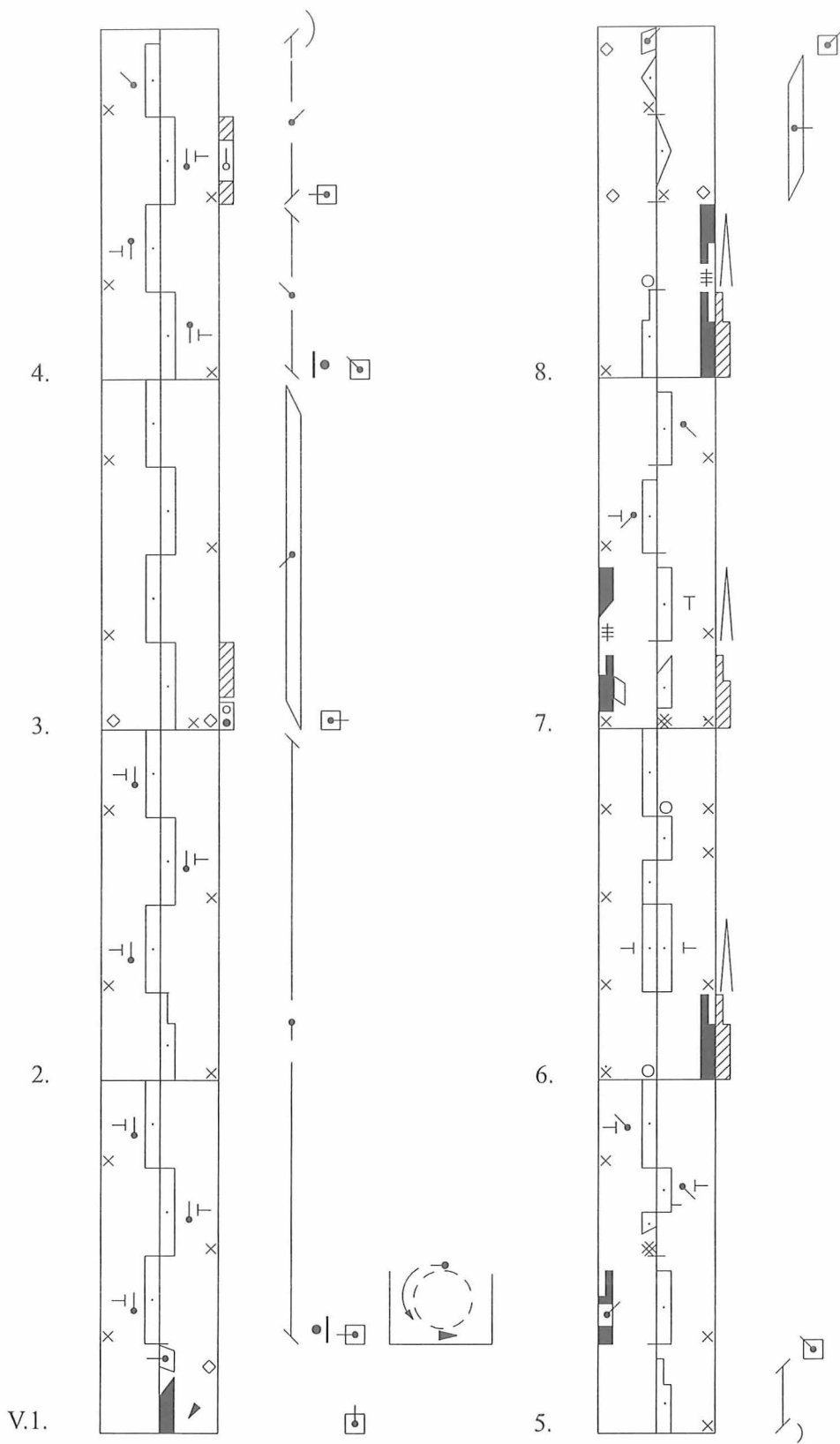
Kozáktánc

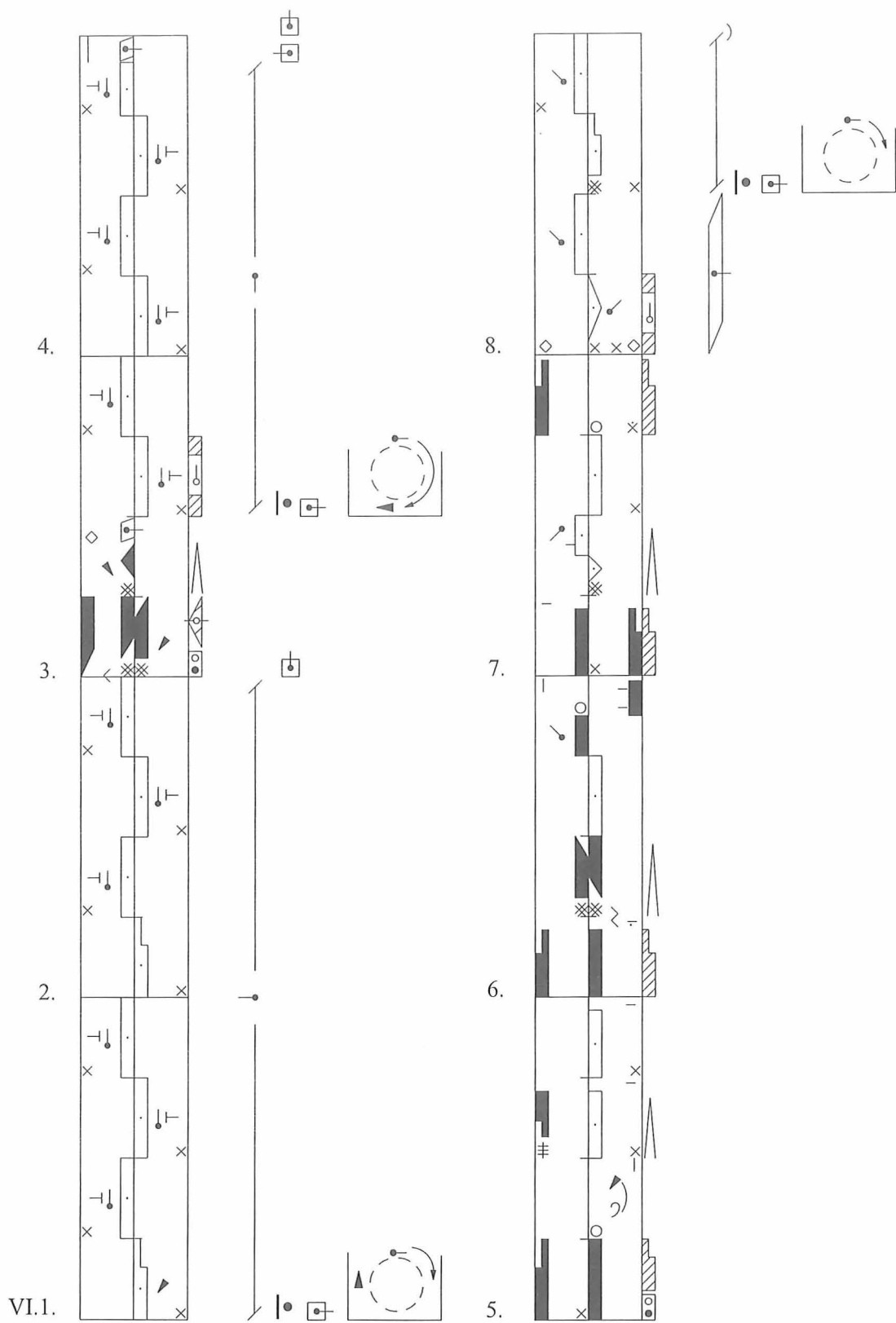
Kozáktánc folytatása

Kozáktánc folytatása

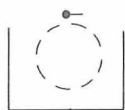
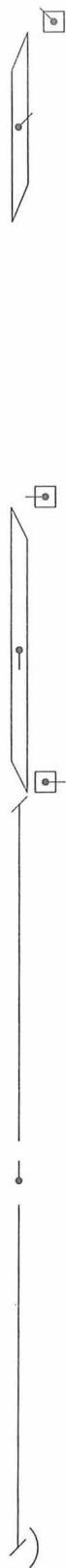
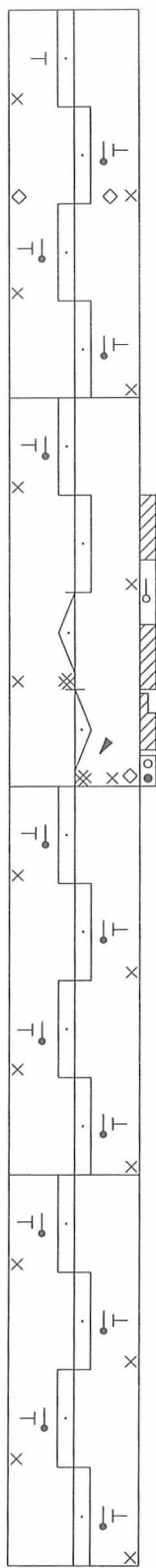
Kozáktánc folytatása

VII.1.

2.

3.

4.

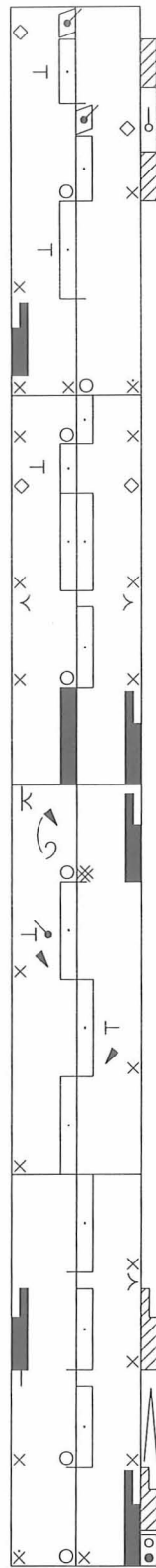
Kozáktánc folytatása

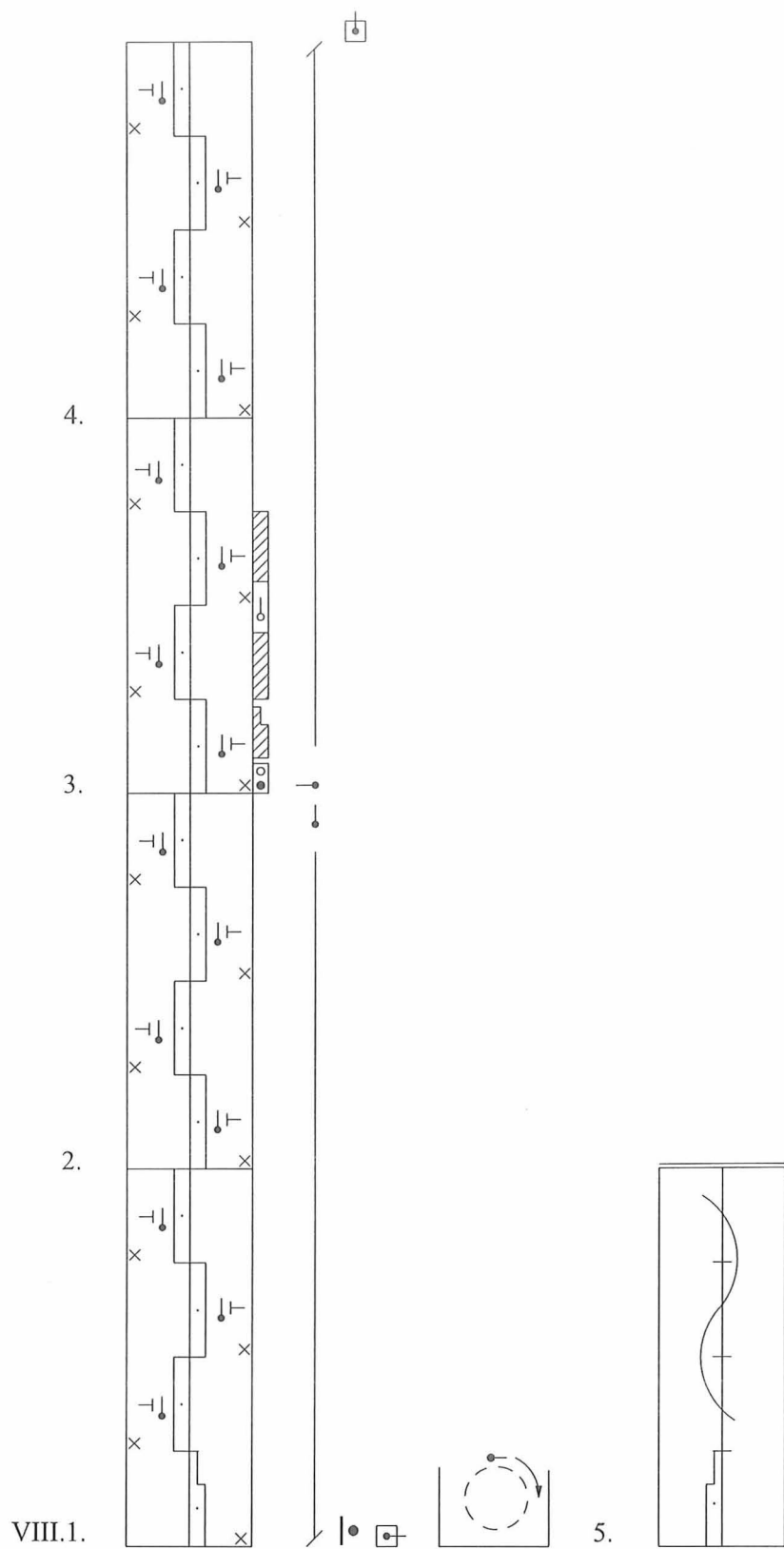
5.

6.

7.

8.

Kozáktánc folytatása

Dudatánc

Táncolta: Kiss Jenő (1939) és Kiss Jenőné sz. Nagy Ilona (1939). DVDt. 9, Tit. 1325.

Kiinduló helyzetben a férfi és a nő egymással szemben, I. pozícióban állnak, a férfi a 4., a nő a 8. térben, a férfi kissé hajlítva előre nyújtott kézzel párja derekát fogja oldalról, a nő mindkét tenyerével a férfi vállát fogja felülről.

A férfi tánca:

A-I. dallam

1. ütem: A jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + ebben a helyzetben maradunk ♩.
2. ütem: A bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩.
3. ütem: A bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal térdet kissé meghajlítjuk ♩. A 2–3. ütem alatt 1/8-ot keringünk balra (érkezés 3. tér).
4. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩. A 4. ütemtől kezdve a 16. ütemig lenthangsúlyos rugózással táncolunk.
5. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a bal lábat kis térdhajlítással talpon elől nyitott III. pozícióba talpon a földre érintjük ♩. A 4–5. ütem alatt 1/8-ot keringünk jobbra (érkezés 4. tér).
- 6–7. ütem: Szimmetrikusan megismétljük a 4–5. ütemet. A 6–7. ütem alatt 1/4-et keringünk balra (érkezés 2. tér).
8. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩.
1. ütem ismétlése: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk, a bal lábujj érintésben marad ♩ + a jobb térdet kissé meghajlítjuk ♩. A 8. ütem – 1. ütem ismétlése alatt 1/4-et keringünk jobbra (érkezés 4. tér).
2. ütem ismétlése: Lábujjról talpra gördülve testsúlyunkat a bal lábra helyezzük ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩.
3. ütem ismétlése: A bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ az előző három fázissal 1/4-et fordulunk balra (érkezés 2. tér) + a bal térdet kissé meghajlítjuk ♩.
4. ütem ismétlése: A jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal rézsút előre lépünk ♩.
5. ütem ismétlése: A jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a jobb térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a bal lábat kis térdhajlítással lábujjon a földre érintjük ♩. A 4–5. ütem ismétlése alatt az 1. tér felé haladva 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 3. tér).
- 6–7. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismétljük a 4–5. ütemet. A két ütem alatt 1/8-ot balra keringünk (érkezés 2. tér).
8. ütem ismétlése: A jobb lábbal oldalt lépünk, ezzel a fázissal 1/8-ot keringünk jobbra (érkezés 3. tér) ♩ + térdünket kissé meghajlítva a bal lábbal zárunk ♩. Ütemelőzőben 1/8-ot balra fordulunk (érkezés 2. tér), térdünket nyújtjuk.

9. ütem: A bal térdet kissé meghajlítva lenthangsúlyosan rugózunk, mialatt a jobb lábbal kis térdhajlítással a bal mellett talpon dobbantunk ♩ + lenthangsúlyosan rugózunk ♩ .

10. ütem: 1/8-ot jobbra fordulva (érkezés 3. tér) lenthangsúlyosan rugózunk, mialatt a jobb lábbal kis térdhajlítással, kifelé forgatva, igen közel a balhoz talpon dobbantunk ♩ + lenthangsúlyosan rugózunk ♩ .

11. ütem: 1/8-ot balra fordulva (érkezés 2. tér) lenthangsúlyosan rugózunk, mialatt a jobb lábbal kis térdhajlítással, kifelé forgatva, igen közel a balhoz talpon dobbantunk ♩ + lenthangsúlyosan rugózunk ♩ .

12–13. ütem: Azonosan megismételjük a 10–11. ütemet.

14–15. ütem: Azonosan megismételjük a 10–11. ütemet.

16. ütem: Azonosan megismételjük a 10. ütemet (érkezés 3. tér). Az ütem végén a fogást elengedjük.

9. ütem ismétlése: A jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + térdünket kissé meghajlítva a bal láb-bal zárunk ♩ .

10. ütem ismétlése: A jobb lábbal előre lépünk, bal karunkat kissé hajlítva elől vízszintesbe emeljük ♩ + a jobb térdet kissé meghajlítjuk ♩ .

11. ütem ismétlése: A bal lábbal hátra lépünk, jobb karunkat kissé hajlítva elől vízszintesbe emeljük, a bal karunkat kissé hajlítva alap mélybe vezetjük ♩ + a bal térdet kissé meghajlítjuk ♩ .

12. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 10. ütemet.

13. ütem ismétlése: A bal lábbal hátra lépünk ♩ + a bal térdet kissé meghajlítjuk, és bal kézzel egyet csettintünk ♩ .

14. ütem ismétlése: A jobb lábbal hátra lépünk ♩ + a jobb térdet kissé meghajlítjuk ♩ .

15. ütem ismétlése: A bal lábbal oldalt lépünk, a bal karunkat kissé hajlítva alap mélybe vezetjük ♩ + a bal térdet kissé meghajlítjuk ♩ .

16. ütem ismétlése: A jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb térdet kissé meghajlítjuk ♩ . A 10–16. ütem ismétlése alatt egy egészet forgunk jobbra, a 16. ütem ismétlésének végén páruinkkal szembekerülünk, mindkét karunkat kissé hajlítva előrenyújtjuk, és megfogjuk páruink derekát oldalról.

A-II. dallam

1. ütem: A bal lábbal lenthangsúlyos rugózással kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb láb-bal lenthangsúlyos rugózással helyben lépünk ♩ .

2. ütem: A bal lábbal lenthangsúlyos rugózással kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábat kis térdhajlítással féltalpon igen közel a balhoz oldalt csúsztatjuk ♩ .

3–4. ütem: Szimmetrikusan megismételjük az 1–2. ütemet.

5–6. ütem: Azonosan megismételjük az 1–2. ütemet. Az 1–6. ütem alatt az oldalt kétlépéses csárdással hátrafelé haladva (a középponttólünk balra) felet keringünk jobbra (érkezés 7. tér).

7–8. ütem: Szimmetrikusan megismételjük az 1–2. ütemet.

1. ütem ismétlése: A bal lábbal lenthangsúlyos rugózással oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal lenthangsúlyos rugózással a bal mellé lépünk ♩ .

2. ütem ismétlése: A bal lábbal lenthangsúlyos rugózással oldalt lépünk ♩ + lenthangsú-

lyosan rugózunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással talpon a bal mellett a földre érintjük ♩ .

3–4. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismételjük az 1–2. ütem ismétlését.

5. ütem ismétlése: A bal lábbal lenthangsúlyos rugózással oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal lenthangsúlyos rugózással a bal mellé lépünk ♩ .

6. ütem ismétlése: A bal lábbal lenthangsúlyos rugózással rézsút hátra lépünk ♩ + lenthangsúlyosan rugózunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással talpon a bal mellett a földre érintjük ♩ .

7. ütem ismétlése: A jobb lábbal lenthangsúlyos rugózással oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal lenthangsúlyos rugózással a jobb mellé lépünk ♩ .

8. ütem ismétlése: A jobb lábbal lenthangsúlyos rugózással rézsút előre lépünk, a bal láb talpérintésben marad ♩ + lenthangsúlyosan rugózunk ♩ .

9. ütem: A jobb lábon kis térdhajlítással lenthangsúlyosan rugózunk, mialatt a bal lábbal kis térdhajlítással, kifelé forgatott lábfővel egészen közel a jobbhoz talpon dobbantunk, törzsünket balra forgatjuk ♩ + lenthangsúlyosan rugózunk ♩ .

10. ütem: Lenthangsúlyosan rugózunk, mialatt a bal lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban talpon dobbantunk, törzsünket jobbra forgatjuk ♩ + lenthangsúlyosan rugózunk ♩ .

11–12. ütem: Azonosan megismételjük a 9–10. ütemet.

13–14. ütem: Azonosan megismételjük a 9–10. ütemet.

15–16. ütem: Azonosan megismételjük a 9–10. ütemet. A 16. ütem végén párunkat elengedjük.

9. ütem ismétlése: 1/4-et balra fordulva (érkezés 5. tér) a bal lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk, és egyet tapsolunk ♩ + a bal térdet kissé meghajlítjuk ♩ .

10. ütem ismétlése: A jobb lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk, bal karunkat kissé hajlítva elől vízszintesbe emeljük ♩ + a jobb térdet kissé meghajlítjuk ♩ .

11. ütem ismétlése: A bal lábbal sarkon elől nyitott V. pozícióban lépünk, jobb karunkat kissé hajlítva elől vízszintesbe emeljük, bal karunkat kissé hajlítva alap mélybe vezetjük ♩ + talpra gördülve a bal térdet kissé meghajlítjuk ♩ .

12. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismételjük a 11. ütemet.

13. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 11. ütemet.

14. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismételjük a 11. ütemet. A 9–14. ütem ismétlése alatt 3/4-et keringünk balra (érkezés 7. tér).

15. ütem ismétlése: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + ebben a helyzetben maradunk ♩ .

16. ütem ismétlése: A jobb lábbal zárunk ♩ + ebben a helyzetben maradunk ♩ .

Dudatánc frisse

B_I -I. dallam

1. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩ .

2. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk, mindkét karunkat kissé hajlítva előre emeljük, és megfogjuk párunk derekát ♩ + lenthangsúlyosan rugózunk ♩ . A két ütem alatt 1/8-ot keringünk balra (érkezés 6. tér).

3. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ .
4. ütem: A bal lábbal alacsony féltalpon részsút előre ugrunk, a bal tenyerünkkel megfogjuk párunk jobb felkarját váll alatt ♩ + 1/8-ot jobbra forogva a jobb lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban ugrunk (érkezés 7. tér) ♩ .
5. ütem: 1/8-ot jobbra forogva (érkezés 8. tér) igen kis bal láb elől VI. pozícióba ugrunk, a jobb láb alacsony féltalpon félsúllyal előző helyén marad ♩ + 1/4-et jobbra forogva (érkezés 2. tér) a jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban ugrunk ♩ .
- 6–9. ütem: Négyyszer azonosan megismételjük az 5. ütemet. A 7. ütem 2. fázisában csak 1/8-ot forgunk jobbra, így a 9. ütemben az 5. térbe érkezünk.
10. ütem: A bal lábbal lenhangsúlyos rugózással parányit oldalt lépünk, bal tenyerünkkel párunk jobb derekát megfogjuk ♩ + a jobb lábbal lenhangsúlyos rugózással kis térdhajlítással igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ .
11. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással lenhangsúlyos rugózással a jobb mellé lépünk, a jobb tenyerünkkel megfogjuk párunk bal könyökét ♩ + balra forogva igen kis jobb láb elől VI. pozícióba ugrunk, a bal láb alacsony féltalpon félsúllyal előző helyén marad ♩ .
12. ütem: Balra forogva a bal lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban ugrunk ♩ + balra forogva alacsony féltalpon igen kis jobb láb elől VI. pozícióba ugrunk, a bal láb félsúllyal előző helyén marad ♩ .
- 13–15. ütem: Háromszor azonosan megismételjük a 12. ütemet.
16. ütem: Balra forogva a bal lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban ugrunk ♩ a 11–16. ütem első fázisa alatt összesen egy egészet és 7/8-ot forgunk balra (érkezés 6. tér) + 1/8-ot balra forogva (párunkkal szembe, az 5. térbe érkezünk) kis térdhajlítással I. pozícióba ugrunk, jobb tenyerünkkel megfogjuk párunk derekát balról ♩ .

B₁ -II. dallam

1. ütem: Igen kis jobb láb elől VI. pozícióba ugrunk, a jobb láb félsúllyal előző helyén marad ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással lenhangsúlyos rugózással elől nyitott III. pozícióban lépünk ♩ .
2. ütem: A bal lábbal lenhangsúlyos rugózással oldalt lépünk, párunkkal jobb részsút előre azonos viszonyba kerülünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással előre lépünk, bal tenyerünkkel megfogjuk párunk jobb karját a váll alatt ♩ .
3. ütem: Jobbra forogva igen kis bal láb elől VI. pozícióba ugrunk, a jobb láb alacsony féltalpon félsúllyal előző helyén marad ♩ + jobbra forogva a jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban ugrunk ♩ .
- 4–8. ütem: Ötször azonosan megismételjük a 3. ütemet. Az előző hat ütem alatt összesen kettő egészet és 1-et forgunk jobbra (érkezés 7. tér).
9. ütem: 1/8-ot jobbra fordulva (párunkkal szembe, a 8. térbe érkezünk) a bal lábbal kis térdhajlítással hátul III. pozícióban dobbantva lépünk ♩ + a jobb lábbal hátul III. pozícióban dobbantva lépünk ♩ .
10. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással dobbantva parányit oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal parányit oldalt lépünk ♩ .
11. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással jobb részsút előre lépünk, párunkkal bal részsút előre azonos viszonyba kerülve jobb tenyerünkkel megfogjuk párunk bal felkarját könyök

fölött ♪ + balra forogva igen kis jobb láb elől VI. pozícióba ugrunk, a bal láb alacsony fél-
talpon félsúlyal előző helyén marad ♪ .

12. ütem: Balra forogva a bal lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban ugrunk
♪ + balra forogva igen kis jobb láb elől VI. pozícióba ugrunk, a bal láb alacsony fél-
talpon félsúlyal előző helyén marad ♪ .

13–15. ütem: Háromszor azonosan megismételjük a 12. ütemet. A 11.- 15. ütem alatt
összesen egy egészet és 1/2-et forgunk balra (érkezés 4. tér).

16. ütem: A bal lábbal lenhangsúlyos rugózással igen kis távolságra oldalt lépünk ♪ +
lenhangsúlyos rugózással a jobb lábbal III. pozícióba lépünk ♪ . Az ütem alatt 1/4-et for-
dulunk balra (párunkkal szembe, a 2. tér érkezünk).

B₂ -I. dallam

1. ütem: Lenhangsúlyos rugózással jobb láb elől nyitott III. pozícióba ugrunk ♪ +
lenhangsúlyosan rugózunk ♪ .

2. ütem: A jobb lábbal helyben lépünk ♪ + a bal lábbal részsút előre lépünk, párunkkal jobb
részsút előre viszonyba kerülünk, bal tenyerünkkel megfogjuk párunk jobb könyökét ♪ .

3. ütem: Jobbra forogva a jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban ugrunk
♪ + jobbra forogva igen kis bal láb elől VI. pozícióba ugrunk, a jobb láb alacsony fél-
talpon félsúlyal előző helyén marad ♪ .

4–8. ütem: Ötször azonosan megismételjük a 3. ütemet. Az előző hat ütem alatt összesen
kettő egészet forgunk jobbra (érkezés 2. tér).

9. ütem: 1/8-ot jobbra fordulva (párunkkal szembe, a 3. térbe érkezünk) a jobb lábbal kis
térdhajlítással dobbantva oldalt lépünk, bal tenyerünkkel megfogjuk párunk jobb derekát ♪
+ a bal lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban lépünk ♪ .

10. ütem: A jobb lábbal részsút előre lépünk, párunkkal bal részsút előre viszonyba kerülünk
♪ + balra forogva a bal lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban ugrunk ♪ .

11. ütem: Balra forogva igen kis jobb láb elől VI. pozícióba ugrunk, a bal láb alacsony fél-
talpon félsúlyal előző helyén marad ♪ + balra forogva a bal lábbal kis térdhajlítással elől
nyitott V. pozícióban ugrunk ♪ .

12–14. ütem: Háromszor azonosan megismételjük a 11. ütemet.

15. ütem: Balra forogva igen kis jobb láb elől VI. pozícióba ugrunk, a bal láb alacsony fél-
talpon félsúlyal előző helyén marad ♪ a 10. ütem 2. fázisa – 15. ütem első fázisa alatt ösz-
szesen kettő egészet forgunk balra (érkezés 3. tér) + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♪ .

16. ütem: Lenhangsúlyos rugózással a jobb lábbal zárunk ♪ az előző két fázissal 1/4-et
fordulunk balra (párunkkal szembe, az 1. térbe érkezünk) + lenhangsúlyosan rugózunk ♪ .

17. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk, párunkkal jobb részsút elől azonos viszonyba
kerülünk ♪ + jobbra forogva a jobb lábbal kis térdhajlítással bal részsút előre lépünk ♪ .

18. ütem: Jobbra forogva igen kis VI. pozícióba ugrunk, bal láb elől, a jobb láb alacsony
fél-
talpon félsúlyal előző helyén marad ♪ + jobbra forogva a jobb lábbal kis térdhajlítással
elől nyitott V. pozícióban ugrunk ♪ .

19–20. ütem: Kétszer azonosan megismételjük a 18. ütemet.

13–14. ütem ismétlése: Kétszer azonosan megismételjük a 18. ütemet.

15. ütem ismétlése: Jobbra forogva igen kis VI. pozícióba ugrunk, bal láb elől, a jobb láb

alacsony féltalpon félsúllyal előző helyén marad ♪ a 17. ütem második fázisa – 15. ütem ismétlése első fázisa alatt összesen kettő egész 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 2. tér) + a jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk, bal tenyerünkkel megfogjuk a párunk jobb derekát ♪.

16. ütem ismétlése: A bal lábbal dobantva helyben lépünk ♪ az előző két fázissal 1/4-et fordulunk jobbra (párunkkal szembe, a 4. térbe érkezünk) + a jobb lábbal hátul III. pozícióban lépünk ♪.

17. ütem ismétlése: A bal lábbal kis térdhajlítással lenthangsúlyos rugózással elől III. pozícióban lépünk ♪ + a jobb lábbal rézsút előre lépünk, párunkkal bal rézsút előre azonos viszonyba érkezünk, jobb tenyerünkkel megfogjuk párunk bal könyökét ♪.

18. ütem ismétlése: Balra forogva a bal lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban ugrunk ♪ + balra forogva igen kis VI. pozícióba ugrunk, jobb láb elől, a bal láb alacsony féltalpon félsúllyal előző helyén marad ♪.

19–20. ütem ismétlése: Kétszer azonosan megismételjük a 18. ütem ismétlését.

A zene leáll. Még egy ütemnyit tovább forogva összesen egy egészet és 1/4-et páros forgót táncolunk, majd zárunk, és a táncot abbahagyjuk.

A nő tánca

A-I. dallam

1. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♪ + a jobb lábbal féltalp félsúllyal zárunk ♪.

2. ütem: A jobb lábbal oldalt lépünk ♪ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♪.

3. ütem: A jobb lábbal oldalt lépünk ♪ + a bal lábat igen közel a jobbhoz féltalpon a földre érintjük ♪. A 2–3. ütem alatt 1/8-ot keringünk balra (érkezés 7. tér).

4. ütem: A bal lábbal lenthangsúlyosan rugózva oldalt lépünk ♪ + a jobb lábbal lenthangsúlyosan rugózva a bal mellé lépünk ♪.

5. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♪ + a jobb lábat féltalpon hátul III. pozícióban a földre érintjük ♪. A 4–5. ütem alatt 1/8-ot keringünk jobbra (érkezés 8. tér).

6–7. ütem: Szimmetrikusan megismételjük a 4.–5. ütemet (érkezés 7. tér).

8. ütem – 1. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 4–5. ütemet (érkezés 8. tér).

2–3. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismételjük a 4.–5. ütemet, negyed keringéssel (érkezés 6. tér).

4–5. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 4–5. ütemet (érkezés 7. tér).

6–7. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismételjük a 4–5. ütemet (érkezés 6. tér).

8. ütem ismétlése: A bal lábbal oldalt lépünk ♪ + mindkét térdünket kissé meghajlítva a jobb lábbal zárunk ♪.

9. ütem: 1/8-ot balra fordulva (érkezés 6. tér) a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kifelé forgatva közel a földhöz elől mélybe emeljük ♪ + lenthangsúlyosan rugózunk, mialatt a bal lábat a jobb boka alá vezetjük ♪.

10. ütem: Szimmetrikusan megismételjük a 9. ütemet (érkezés 7. tér).

11. ütem: Azonosan megismételjük a 9. ütemet (érkezés 6. tér).

12. ütem: Szimmetrikusan megismételjük a 9. ütemet (érkezés 7. tér).

13. ütem: Azonosan megismételjük a 9. ütemet (érkezés 6. tér).

14. ütem: Szimmetrikusan megismételjük a 9. ütemet (érkezés 7. tér).
15. ütem: Azonosan megismételjük a 9. ütemet (érkezés 6. tér).
16. ütem: 1/8-ot jobbra fordulva (érkezés 6. tér) a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kifelé forgatva közel a földhöz elől mélybe emeljük ♫ + kis térdhajlítással jobb láb elől III. pozícióba ugrunk, a bal láb előző helyén marad ♫ .
9. ütem ismétlése: 1/8-ot jobbra fordulva (érkezés 8. tér) a jobb lábbal előre lépünk és egyet tapsolunk ♫ + a jobb térdet egészen enyhén meghajlítjuk, mialatt a bal lábat a jobb mellé, karjainkat alap mélybe vezetjük ♫ .
10. ütem ismétlése: A bal lábbal előre lépünk ♫ + a bal térdet egészen enyhén meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat a bal mellé vezetjük ♫ .
11. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismételjük a 10. ütem ismétlését.
12. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 10. ütem ismétlését.
13. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismételjük a 10. ütem ismétlését.
14. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 10. ütem ismétlését.
15. ütem ismétlése: A jobb lábbal előre lépünk ♫ + a bal lábat talpon a jobb mellett a földre érintjük ♫ . A 9–15. ütem ismétlésével páruk előtt egy kis kört írunk le, majd párukkal szembe (7. térbe) érkezünk.
16. ütem ismétlése: A bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♫ + a jobb lábat talpon a bal mellett a földre érintjük, mindkét kezünkkel megfogjuk páruk vállát felülről ♫ .

A-II. dallam

1. ütem: A jobb lábbal lenthangsúlyosan rugózva oldalt lépünk ♫ + a bal lábbal lenthangsúlyosan rugózva a jobb mellé lépünk ♫ .
2. ütem: A jobb lábbal lenthangsúlyosan rugózva oldalt lépünk ♫ + a bal lábat talpon a jobb mellett a földre érintjük ♫ .
- 3–4. ütem: Szimmetrikusan megismételjük az 1–2 . ütemet.
- 5–6. ütem: Azonosan megismételjük az 1.-2 . ütemet. Az 1.- 6. ütem alatt páruk irányításával a kétlépéses csárdással nagy félkörön hátrafelé haladva felet keringünk balra (érkezés 3. tér).
- 7–8. ütem: Szimmetrikusan megismételjük az 1–2 . ütemet.
- 1–2. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük az 1–2 . ütemet.
- 3–4. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismételjük az 1–2 . ütemet.
5. ütem ismétlése: A jobb lábbal lenthangsúlyosan rugózva oldalt lépünk ♫ + a bal lábbal lenthangsúlyosan rugózva a jobb mellé lépünk ♫ .
6. ütem ismétlése: A jobb lábbal rézsút előre lépünk ♫ + a bal lábat alacsony féltalpon a jobb mellett a földre érintjük ♫ .
7. ütem ismétlése: A bal lábbal lenthangsúlyosan rugózva oldalt lépünk ♫ + a jobb lábbal lenthangsúlyosan rugózva hátul III. pozícióban lépünk ♫ .
8. ütem ismétlése: A bal lábbal rézsút hátra lépünk ♫ + mindkét térdünket kissé meghajlítva a jobb lábbal zárunk ♫ .
9. ütem: 1/8-ot balra fordulva (érkezés 2. tér) a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kifelé forgatva közel a földhöz elől mélybe emeljük ♫ + lenthangsúlyosan rugózunk, mialatt a bal lábat a jobb boka alá vezetjük ♫ .

10. ütem: 1/4-et jobbra fordulva (érkezés 4. tér) a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kifelé forgatva közel a földhöz elől mélybe emeljük ♩ + lenthangsúlyosan rugózunk, mialatt a jobb lábat a bal boka alá vezetjük ♩ .

11. ütem: Szimmetrikusan megismételjük a 10. ütemet.

12. ütem: Azonosan megismételjük a 10. ütemet.

13. ütem: Szimmetrikusan megismételjük a 10. ütemet.

14. ütem: Azonosan megismételjük a 10. ütemet.

15. ütem: Szimmetrikusan megismételjük a 10. ütemet.

16. ütem: 1/4-et jobbra fordulva (érkezés 4. tér) a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kifelé forgatva közel a földhöz elől mélybe emeljük ♩ + kis térdhajlítással I. pozícióba ugrunk, a jobb láb félsúlyos ♩ .

9. ütem ismétlése: A jobb lábbal előre lépünk, és egyet tapsolunk ♩ + a jobb térdet egészen enyhén meghajlítjuk ♩ .

10. ütem ismétlése: A bal lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk + a bal térdet egészen enyhén meghajlítjuk ♩ .

11. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismételjük a 10. ütem ismétlését.

12. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 10. ütem ismétlését.

13. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismételjük a 10. ütem ismétlését.

14. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 10. ütem ismétlését. A 9–14. ütem ismétlése alatt jobbra keringve egy kis kört írunk le a tánclejegyzésnél közölt térrajz szerint (érkezés 2. tér).

15. ütem ismétlése: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk ♩ .

16. ütem ismétlése: A bal lábbal elől nyitott III. pozícióban lépünk ♩ + a bal térdünket kissé meghajlítjuk ♩ .

Dudatánc frisse

B_I -I. dallam

1. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal zárunk, mindkét karunkat kissé hajlítva előre emeljük, és kezünkkel megfogjuk páruink vállát felülről ♩ .

2. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal félsúllyal zárunk ♩ .

3. ütem: A jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩ .

4. ütem: A jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra rézsút előre lépünk, páruinkkal jobb rézsút előre azonos viszonyba kerülünk, és jobbra forgással kezdjük a páros forgót ♩ .

5. ütem: A jobb lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra rézsút előre lépünk ♩ .

6–8. ütem: Háromszor azonosan megismételjük az 5. ütemet.

9. ütem: A jobb lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ a 4. ütem második fázisa – 9. ütem első fázisa alatt egy egészet és 5/8-ot keringünk jobbra (érkezés 7. tér) + 1/4-et jobbra fordulva (érkezés 1. tér) a bal lábbal helyben lépünk, páruinkkal szemben azonos viszonyba kerülünk ♩ .

10. ütem: A jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal helyben lépünk ♩ .

11. ütem: A jobb lábbal kis távolságra rézsút előre lépünk, jobb kezünkkel a felülről vállfogást elengedjük, és párunk bal vállát oldalról fogjuk meg ♩ + a bal lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ .

12–15. ütem: Négyszer azonosan megismételjük a 11. ütemet.

16. ütem: A jobb lábbal rézsút előre lépünk ♩ a 11. ütem – 16. ütem első fázisa alatt egy egészet és 1/8-ot keringünk balra (érkezés 2. tér) + 1/8-ot balra fordulva (érkezés párunkkal szembe, az 1. térbe) a bal lábbal helyben lépünk, a jobb kézzel ismét párunk bal vállát fogjuk meg felülről ♩ .

B₁ -II. dallam

1. ütem: A jobb lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal parányit oldalt lépünk ♩ .

2. ütem: A jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra rézsút előre lépünk, párunkkal jobb rézsút előre azonos viszonyba kerülünk, és jobbra forgással kezdjük a páros forgót, bal kezünkkel az előző fogást elengedjük és párunk jobb vállát fogjuk meg oldalról ♩ .

3. ütem: A jobb lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra rézsút előre lépünk ♩ .

4–8. ütem: Ötször azonosan megismételjük a 3. ütemet. A 2. ütem második fázisa – 8. ütem alatt két egészet és 1/4-et keringünk jobbra (érkezés 3. tér).

9. ütem: 1/8-ot jobbra fordulva (érkezés párunkkal szembe, a 4. térbe) a jobb lábbal a bal mellé lépünk, bal kezünkkel ismét párunk jobb vállát fogjuk felülről ♩ + a bal lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ .

10. ütem: A jobb lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal helyben lépünk ♩ .

11. ütem: A jobb lábbal kis távolságra rézsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ .

12–15. ütem: Négyszer azonosan megismételjük a 11. ütemet. A 11–15. ütem alatt egy egészet és 1/2-et keringünk balra (érkezés 8. tér).

16. ütem: A jobb lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩ . Az ütem alatt 1/4-et fordulunk balra (érkezés párunkkal szembe, a 6. térbe), jobb kezünkkel megfogjuk párunk bal vállát felülről.

B₂ -I. dallam

1. ütem: A jobb lábbal zárunk ♩ + ebben a helyzetben maradunk ♩ .

2. ütem: A bal lábbal igen kis távolságra rézsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ .

3. ütem: A bal lábbal kis távolságra rézsút előre lépünk, bal kezünkkel megfogjuk párunk jobb vállát oldalról ♩ + a jobb lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ .

4–8. ütem: Ötször azonosan megismételjük a 3. ütemet. A 2–8. ütem alatt két egészet keringünk jobbra (érkezés 4. tér).

9. ütem: A bal lábbal kis távolságra rézsút hátra lépünk, bal kezünkkel megfogjuk párunk jobb vállát felülről ♩ + a jobb lábbal oldalt lépünk ♩ . Az ütem alatt 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 7. tér).

10. ütem: A bal lábbal elől V. pozícióban lépünk, a jobb kezünkkel megfogjuk párunk bal vállát oldalról ♩ + a jobb lábbal rézsút előre lépünk ♩.

11. ütem: A bal lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal kis távolságra rézsút előre lépünk ♩.

12–14. ütem: Háromszor azonosan megismételjük a 11. ütemet.

15. ütem: A bal lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ a 10. ütem második fázisa – 15. ütem első fázisa alatt kettő egészet keringünk balra (érkezés 7. tér) + a jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk, jobb kezünkkel megfogjuk párunk bal vállát felülről ♩.

16. ütem: A bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩ az előző két fázis alatt 1/4-et fordulunk balra (párunkkal szembe, az 5. térbe érkezünk) + a jobb lábbal helyben lépünk ♩.

17. ütem: A bal lábbal kis távolságra rézsút előre lépünk, bal kezünkkel megfogjuk párunk jobb vállát oldalról ♩ + a jobb lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩.

18–20. ütem: Háromszor azonosan megismételjük a 17. ütemet.

13–14. ütem ismétlése: Kétszer azonosan megismételjük a 17. ütemet.

15. ütem ismétlése: A bal lábbal igen kis távolságra rézsút előre lépünk ♩ a 17. ütem – 15. ütem ismétlésének első fázisa alatt kettő egészet és 1/8-ot keringünk jobbra (érkezés 6. tér) + a jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk, bal kezünkkel megfogjuk párunk bal vállát felülről.

16. ütem ismétlése: A bal lábbal hátul III. pozícióban lépünk ♩ az előző két fázissal 1/4-et fordulunk jobbra (párunkkal szembe érkezünk, a 8. térbe) + a jobb lábbal hátul nyitott III. pozícióban lépünk ♩.

17. ütem ismétlése: A bal lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra rézsút előre lépünk, a jobb kezünkkel megfogjuk párunk bal vállát oldalról ♩.

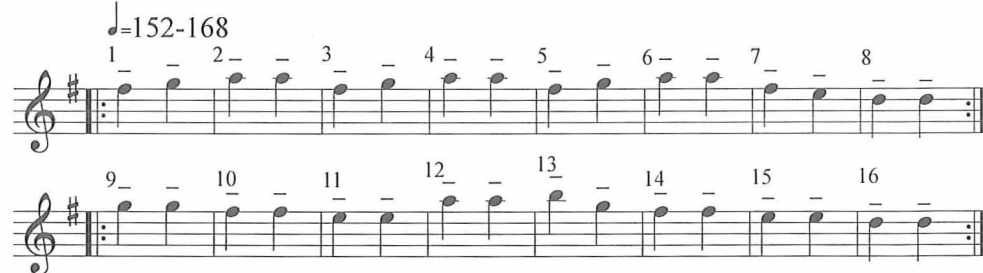
18. ütem ismétlése: A bal lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra rézsút előre lépünk ♩.

19–20. ütem ismétlése: Kétszer azonosan megismételjük a 17. ütem ismétlését.

A zene leáll. Még egy ütemnyit tovább forogva összesen egy egészet és 1/4-et keringünk balra, majd zárunk, és a táncot abbahagyjuk.

Dudatánc Dudacsárdás és friss

"A" dallam

"B1" dallam

$\text{♩} = 184-192$

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

Detailed description: This block contains the musical notation for the first 16 measures of the 'B1' dallam. The notation is written on a single staff in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is indicated as 184-192 beats per minute, with a quarter note symbol. The measures are numbered 1 through 16. Measures 1-4: Measure 1 has a quarter note G4. Measure 2 has a quarter note A4. Measure 3 has a quarter note B4. Measure 4 has a quarter note C5. Measures 5-8: Measure 5 has a quarter note D5. Measure 6 has a quarter note E5. Measure 7 has a quarter note F5. Measure 8 has a quarter note G5. Measures 9-12: Measure 9 has a quarter note A5. Measure 10 has a quarter note B5. Measure 11 has a quarter note C6. Measure 12 has a quarter note D6. Measures 13-16: Measure 13 has a quarter note E6. Measure 14 has a quarter note F6. Measure 15 has a quarter note G6. Measure 16 has a quarter note A6.

"B2" dallam

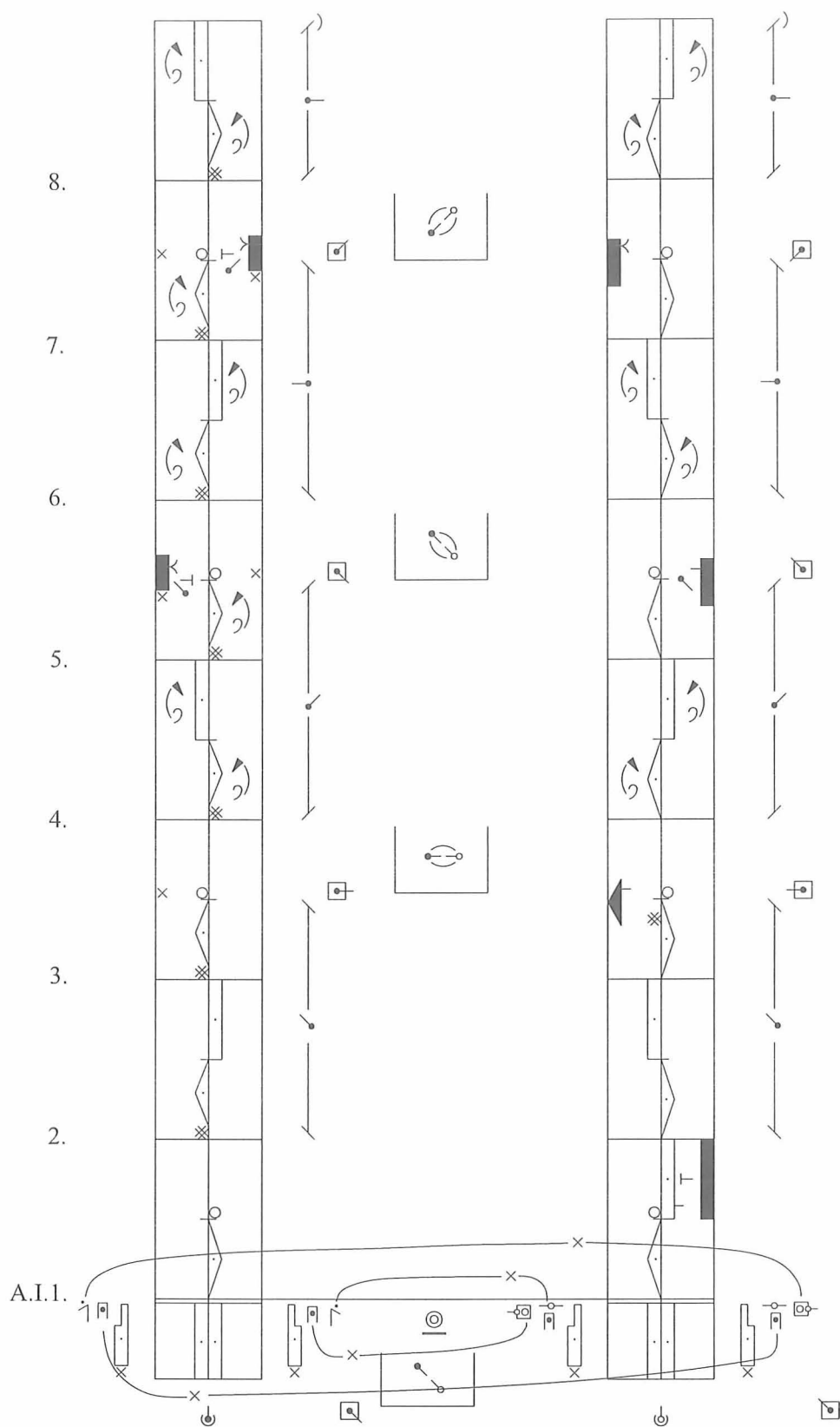
$\text{♩} = 184-192$

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

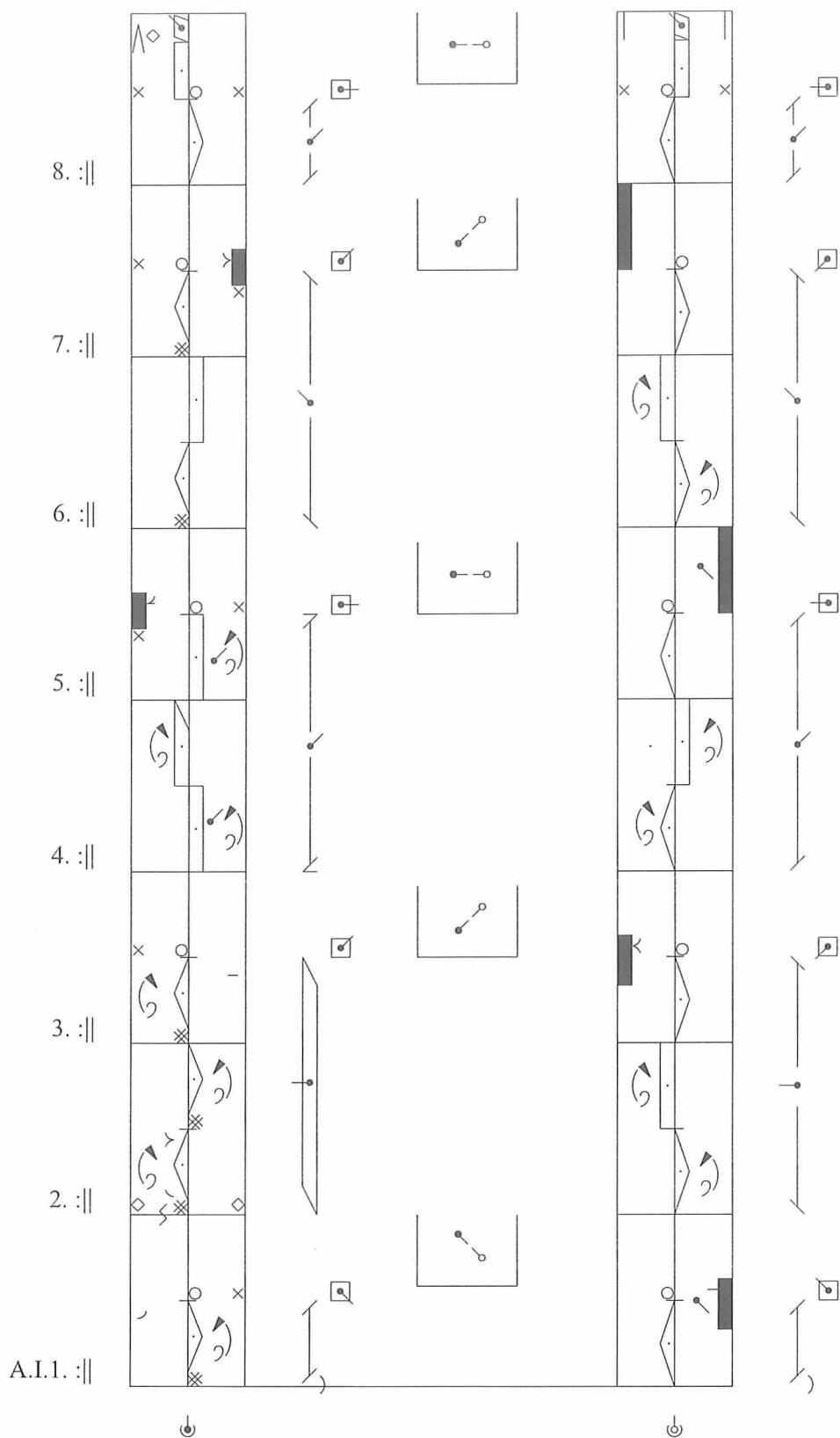
Detailed description: This block contains the musical notation for the first 20 measures of the 'B2' dallam. The notation is written on a single staff in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is indicated as 184-192 beats per minute, with a quarter note symbol. The measures are numbered 1 through 20. Measures 1-4: Measure 1 has a quarter note G4. Measure 2 has a quarter note A4. Measure 3 has a quarter note B4. Measure 4 has a quarter note C5. Measures 5-8: Measure 5 has a quarter note D5. Measure 6 has a quarter note E5. Measure 7 has a quarter note F5. Measure 8 has a quarter note G5. Measures 9-12: Measure 9 has a quarter note A5. Measure 10 has a quarter note B5. Measure 11 has a quarter note C6. Measure 12 has a quarter note D6. Measures 13-16: Measure 13 has a quarter note E6. Measure 14 has a quarter note F6. Measure 15 has a quarter note G6. Measure 16 has a quarter note A6. Measures 17-20: Measure 17 has a quarter note B6. Measure 18 has a quarter note C7. Measure 19 has a quarter note D7. Measure 20 has a quarter note E7.

da capo

Fine

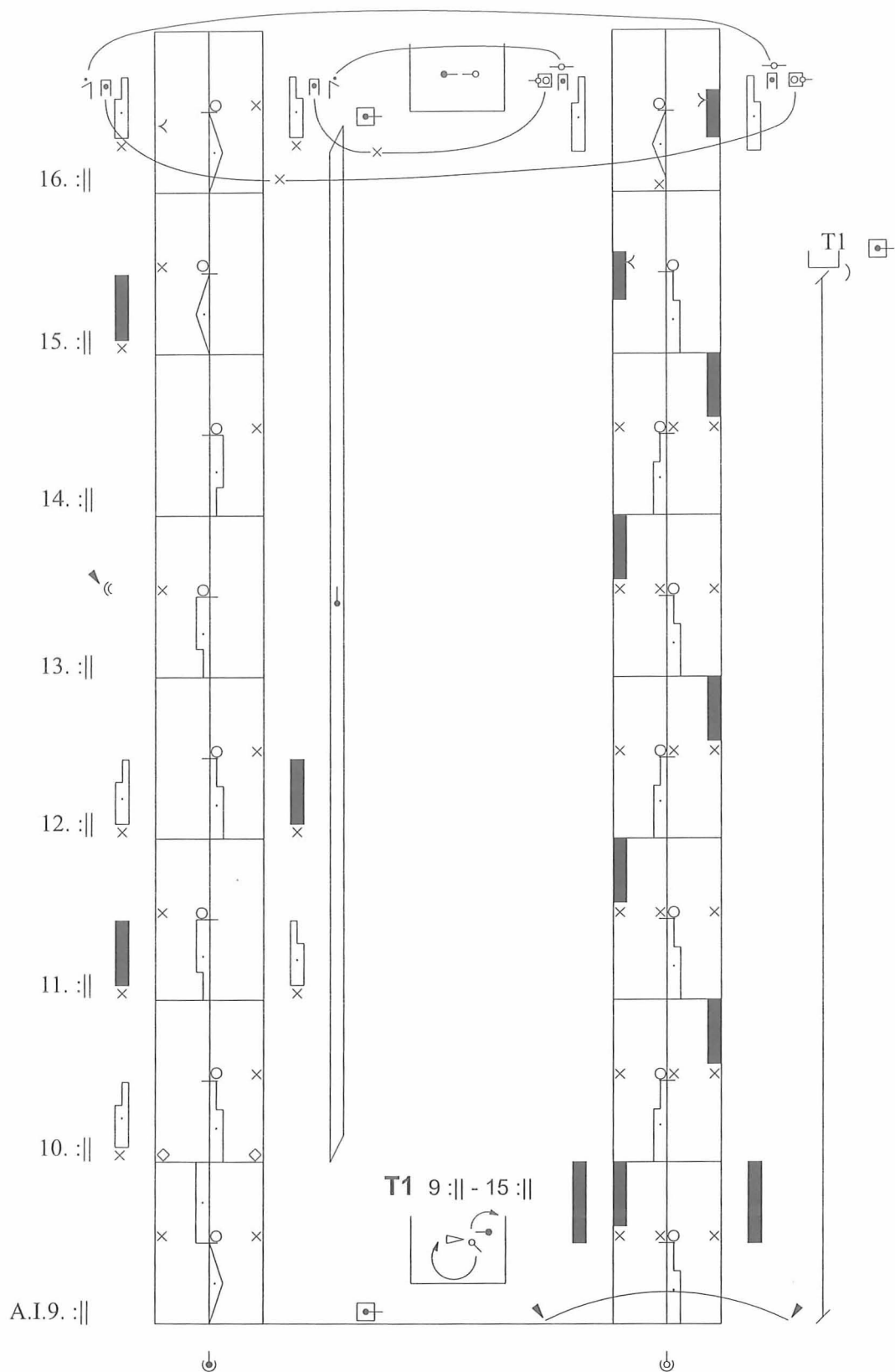
Dudatánc

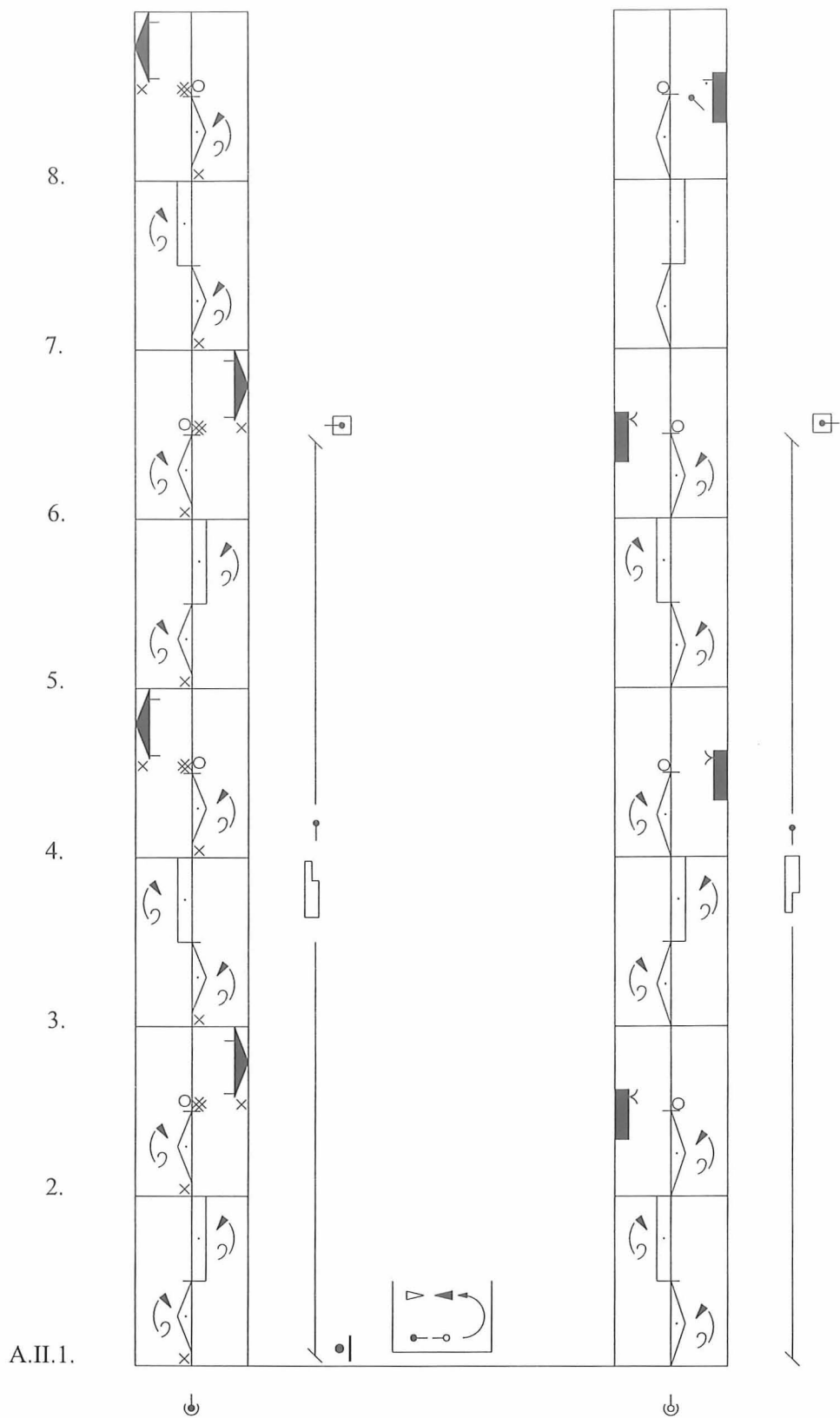

Dudatánc folytatása

A.I.9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				

Dudatánc folytatása

A.II.1. :||

2. :||

3. :||

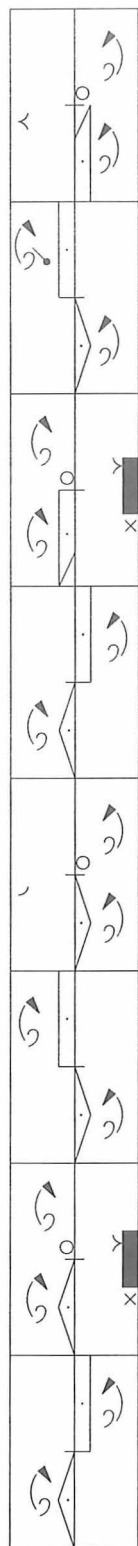
4. :||

5. :||

6. :||

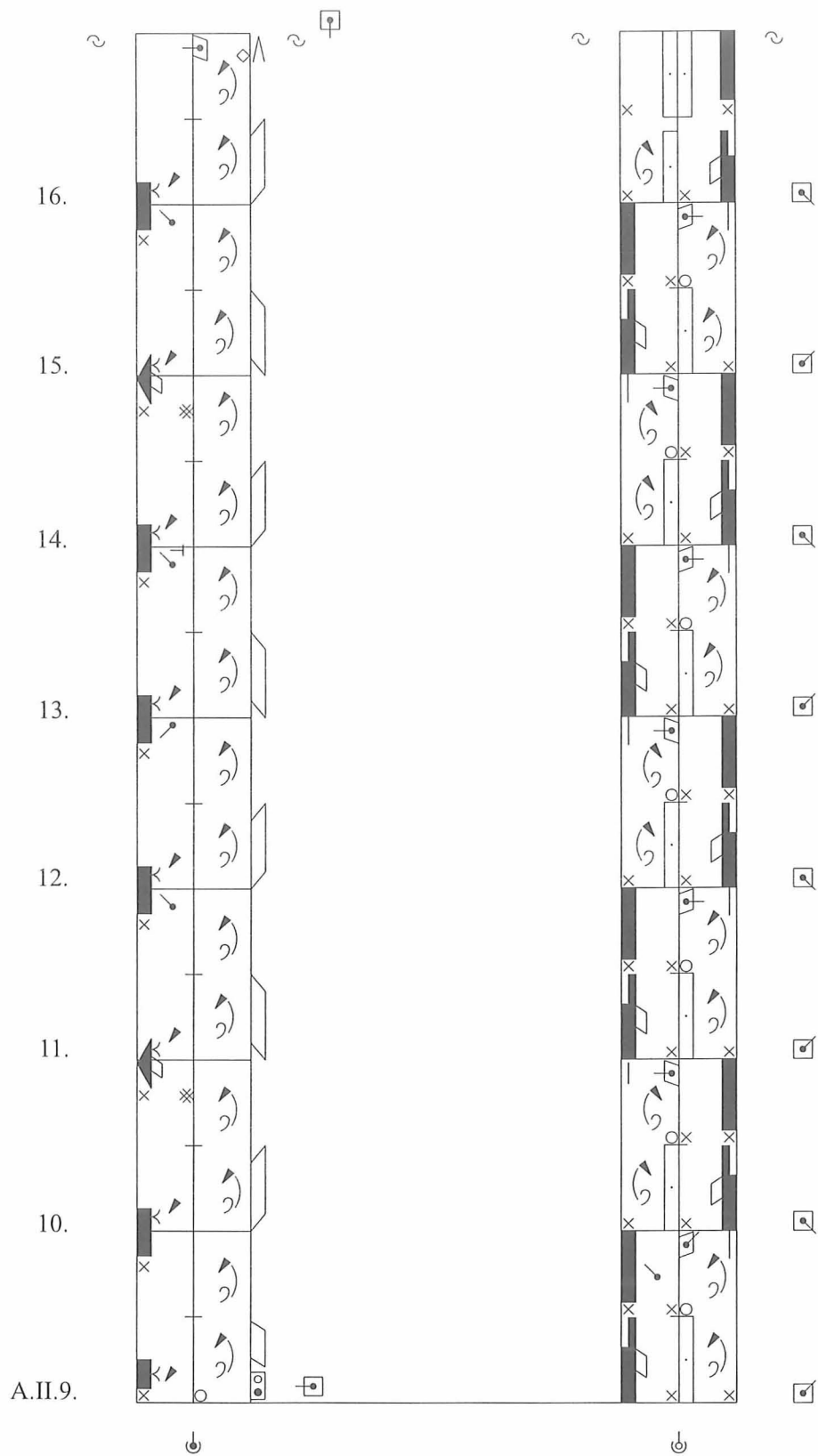
7. :||

8. :||

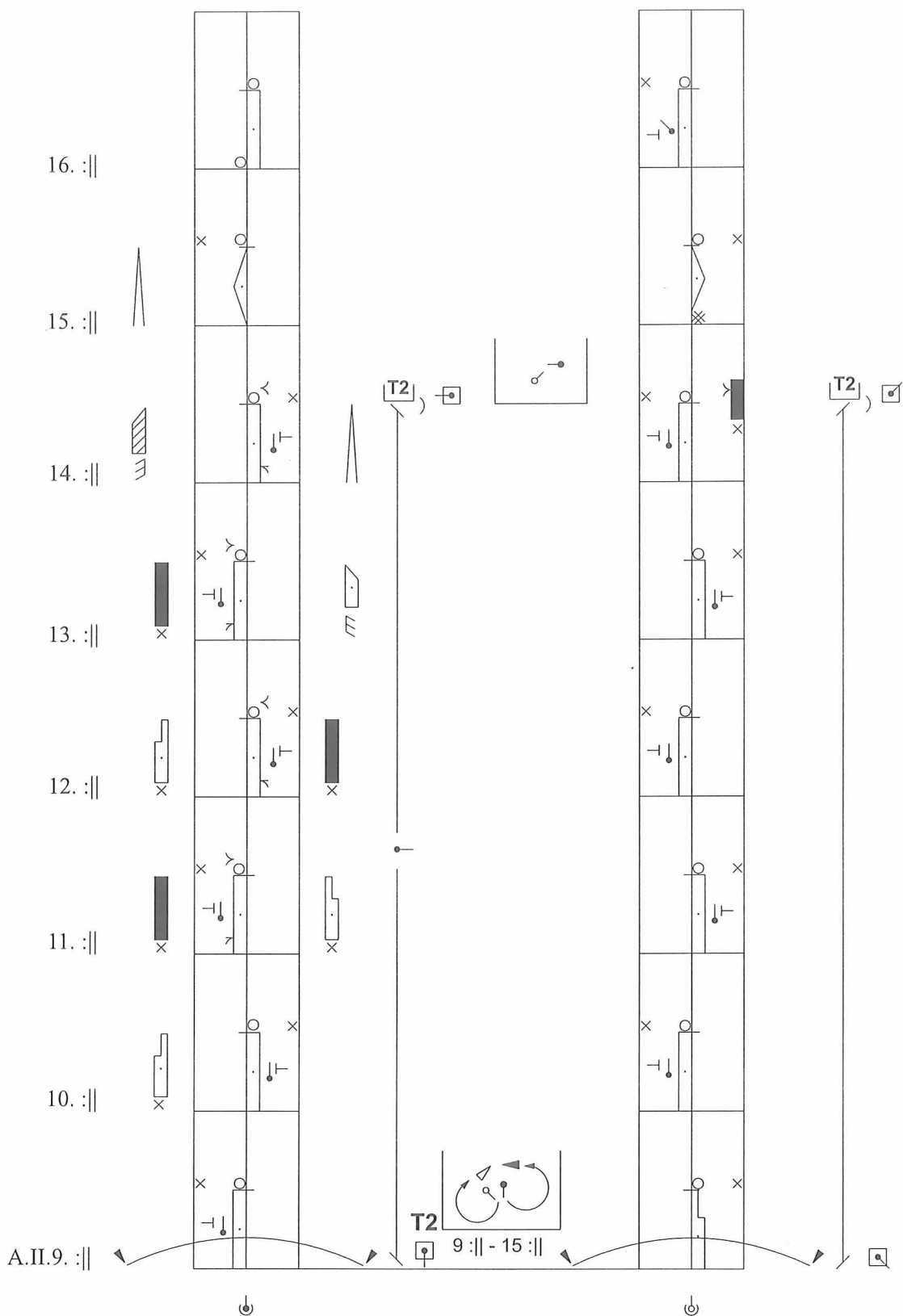

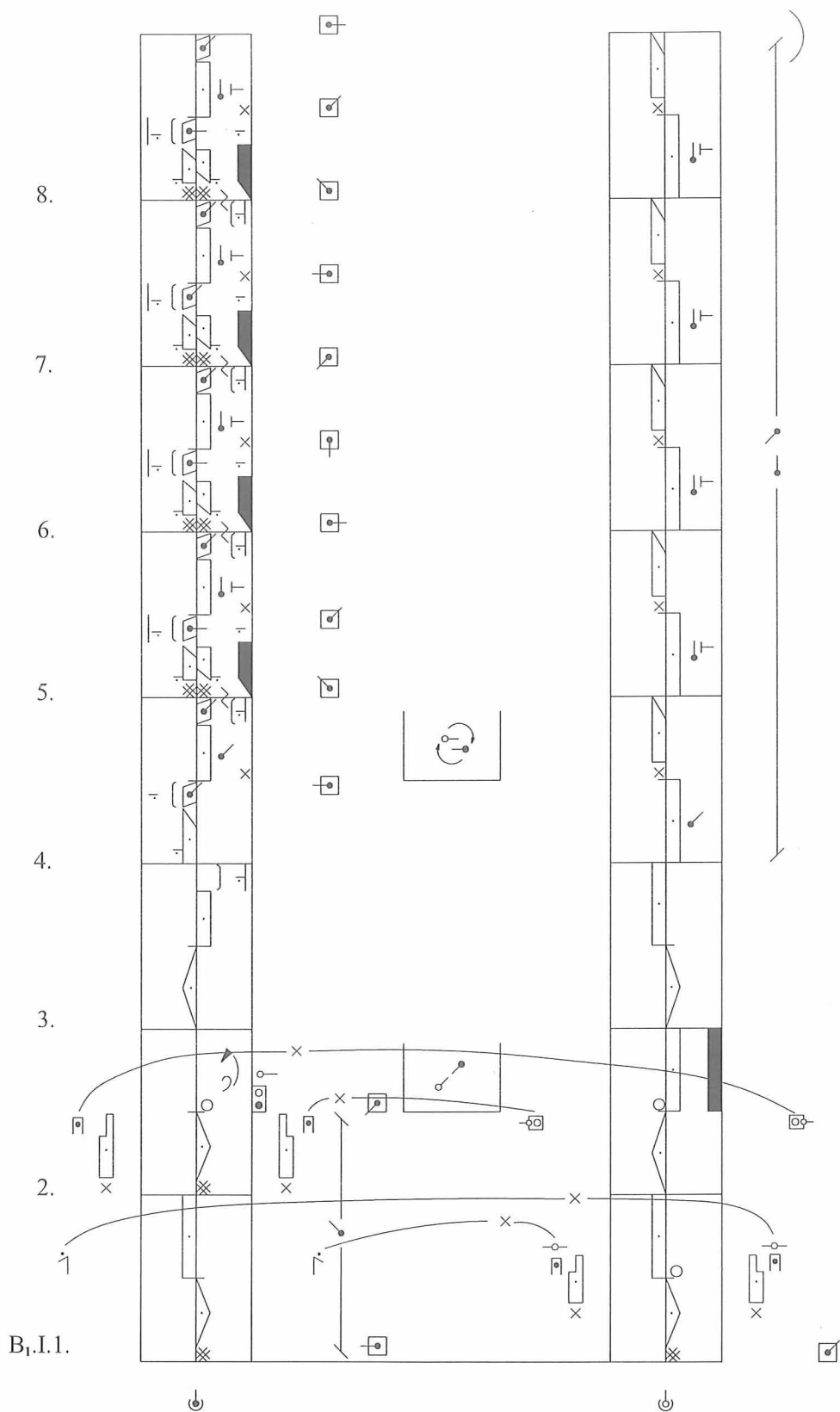
Dudatánc folytatása

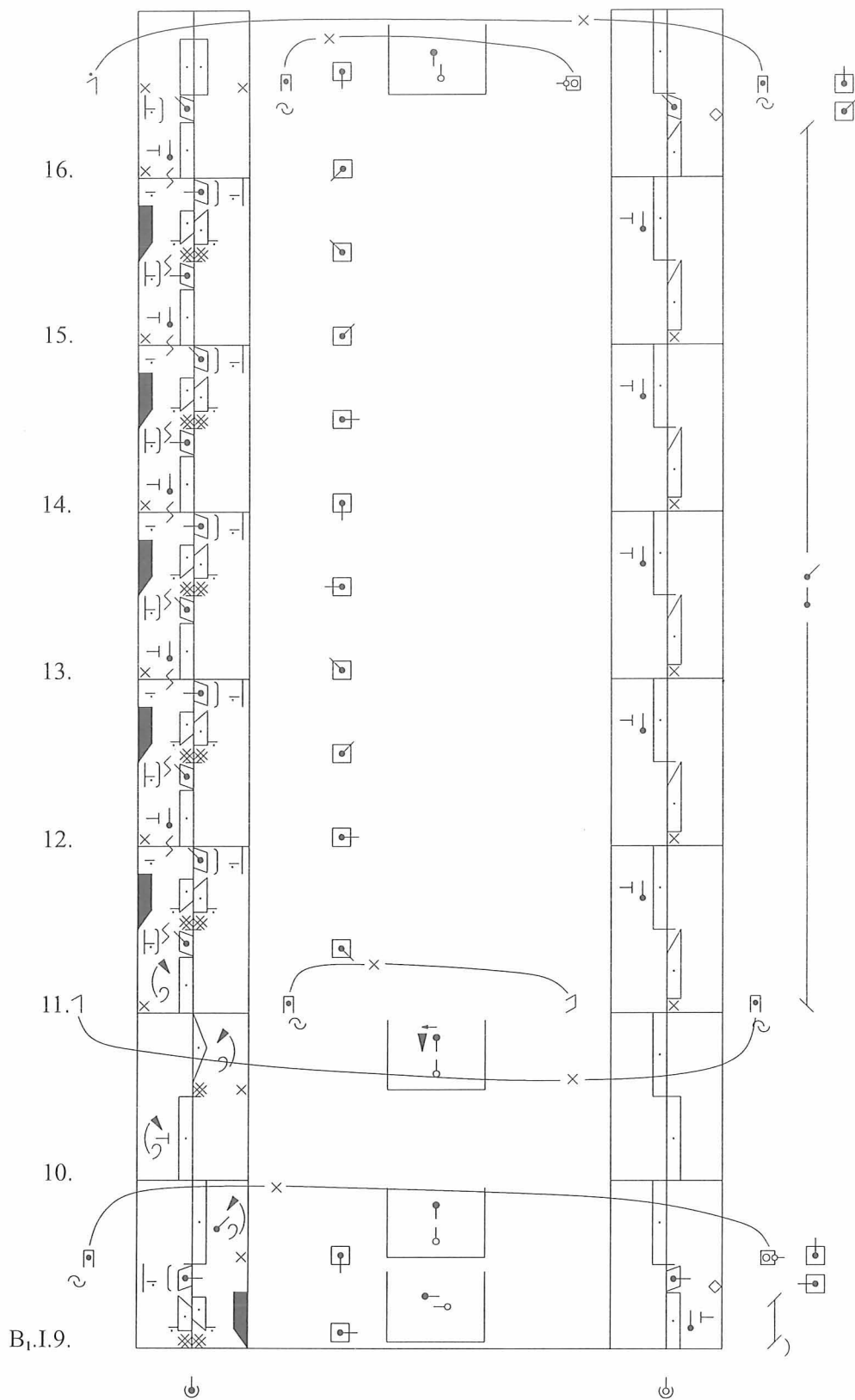

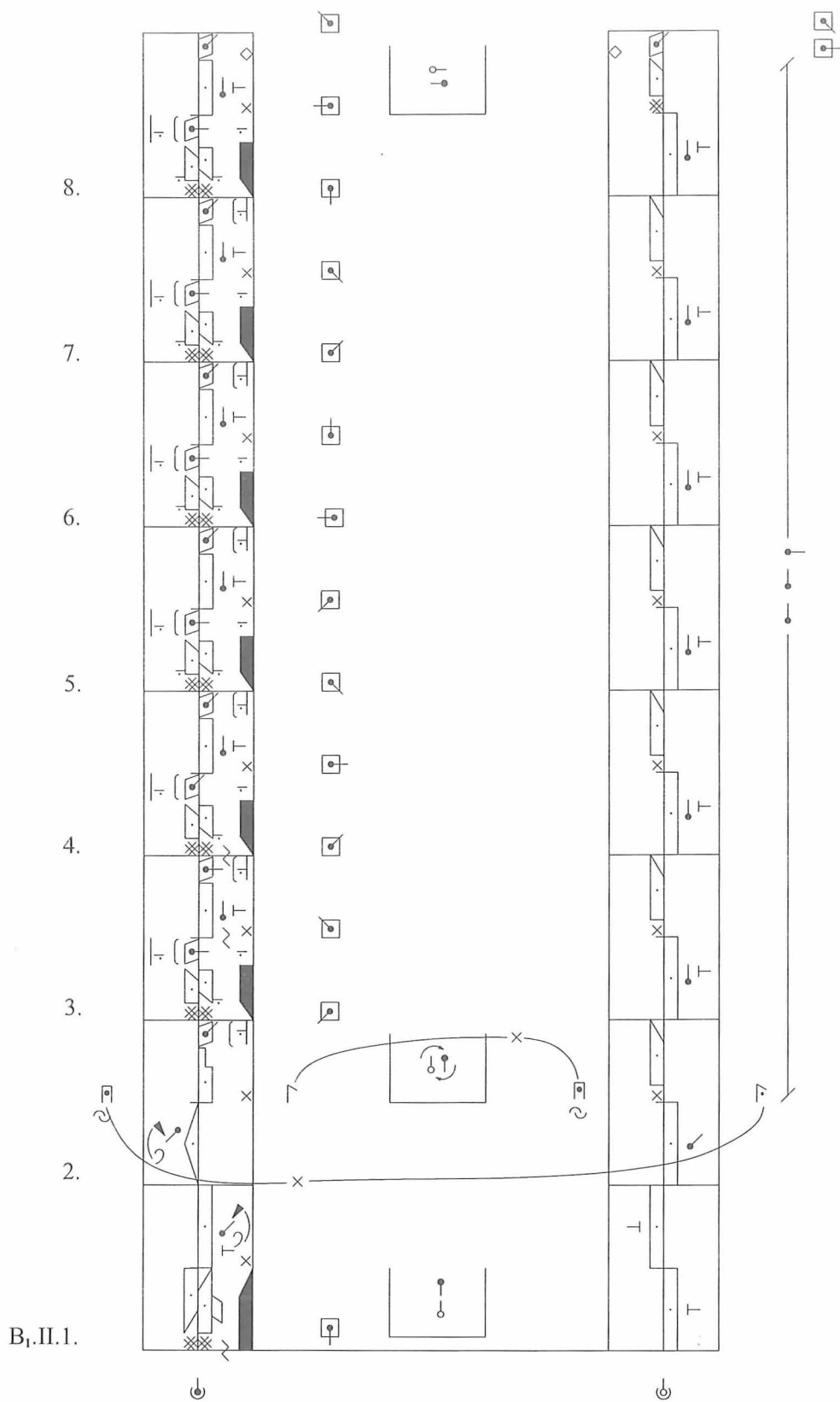
Dudatánc folytatása

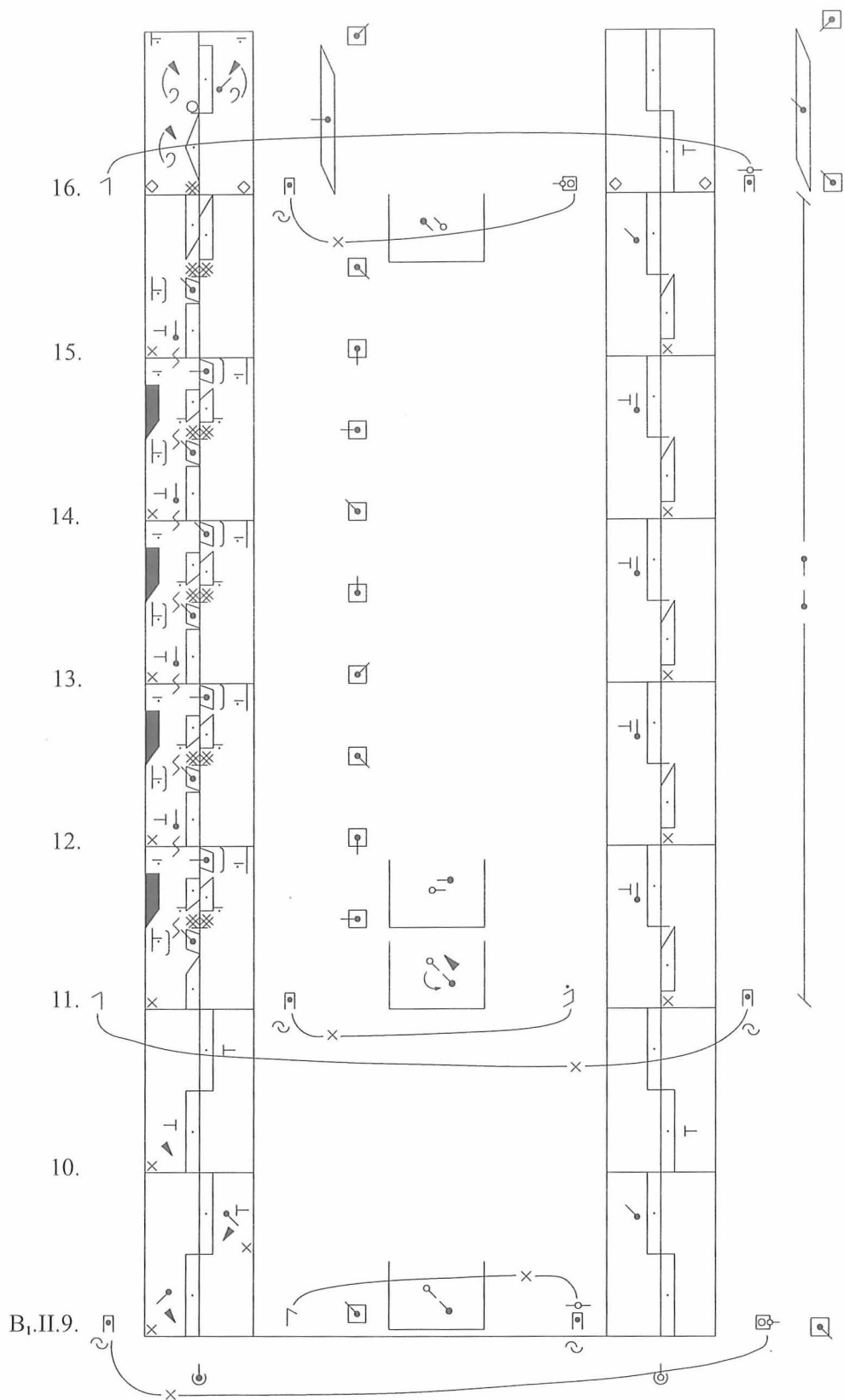

Dudatánc folytatása

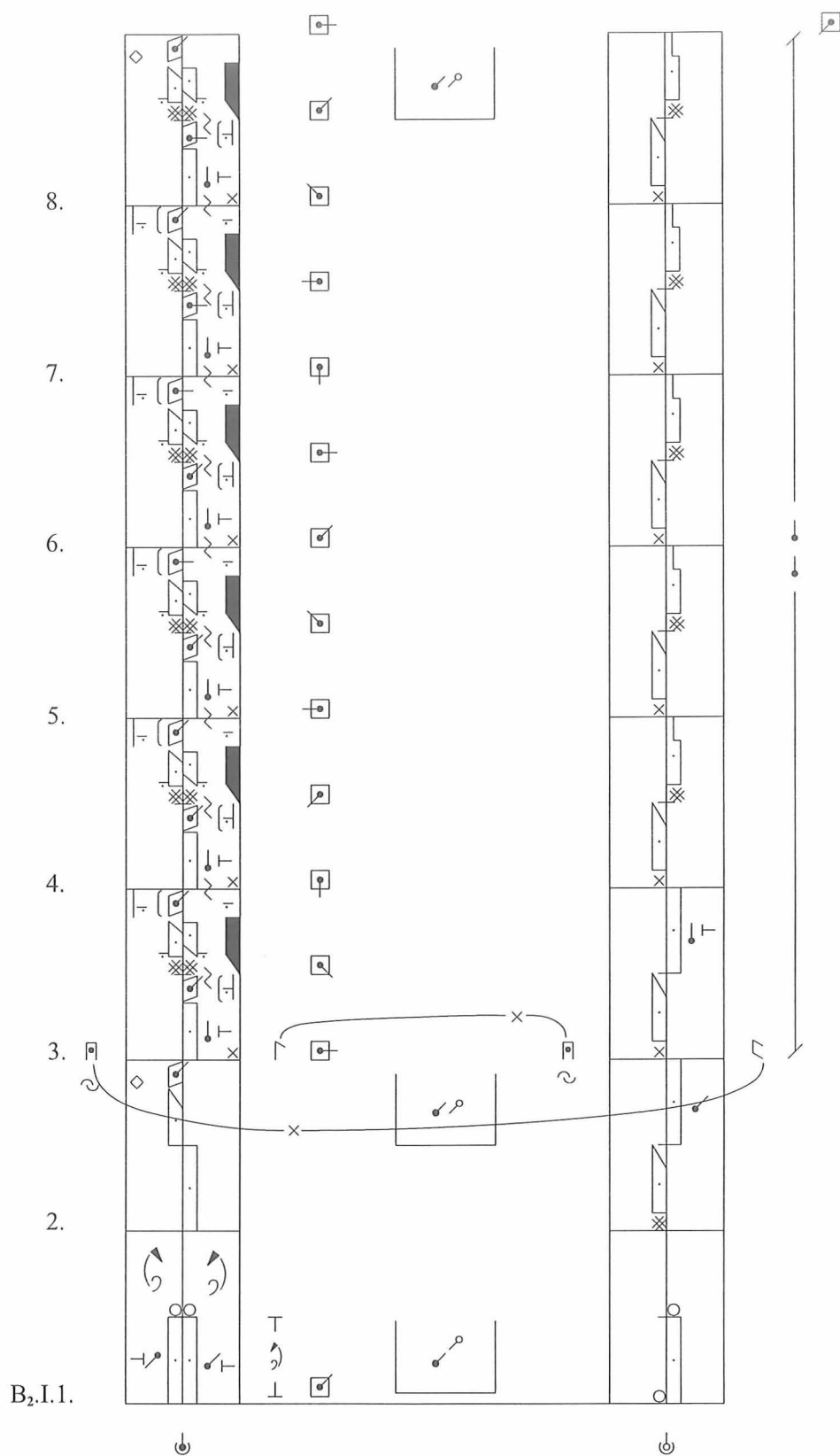

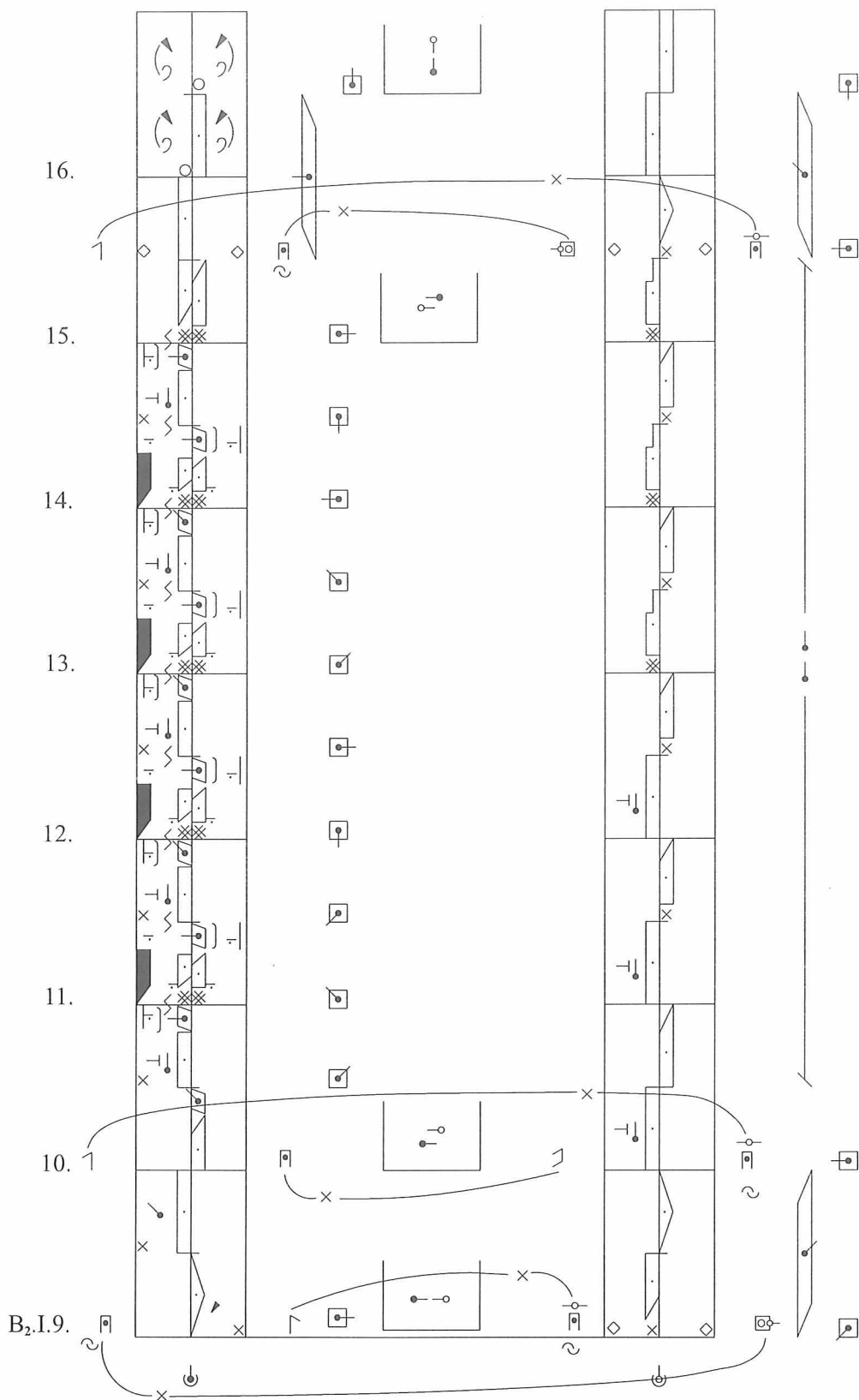
Dudatánc folytatása

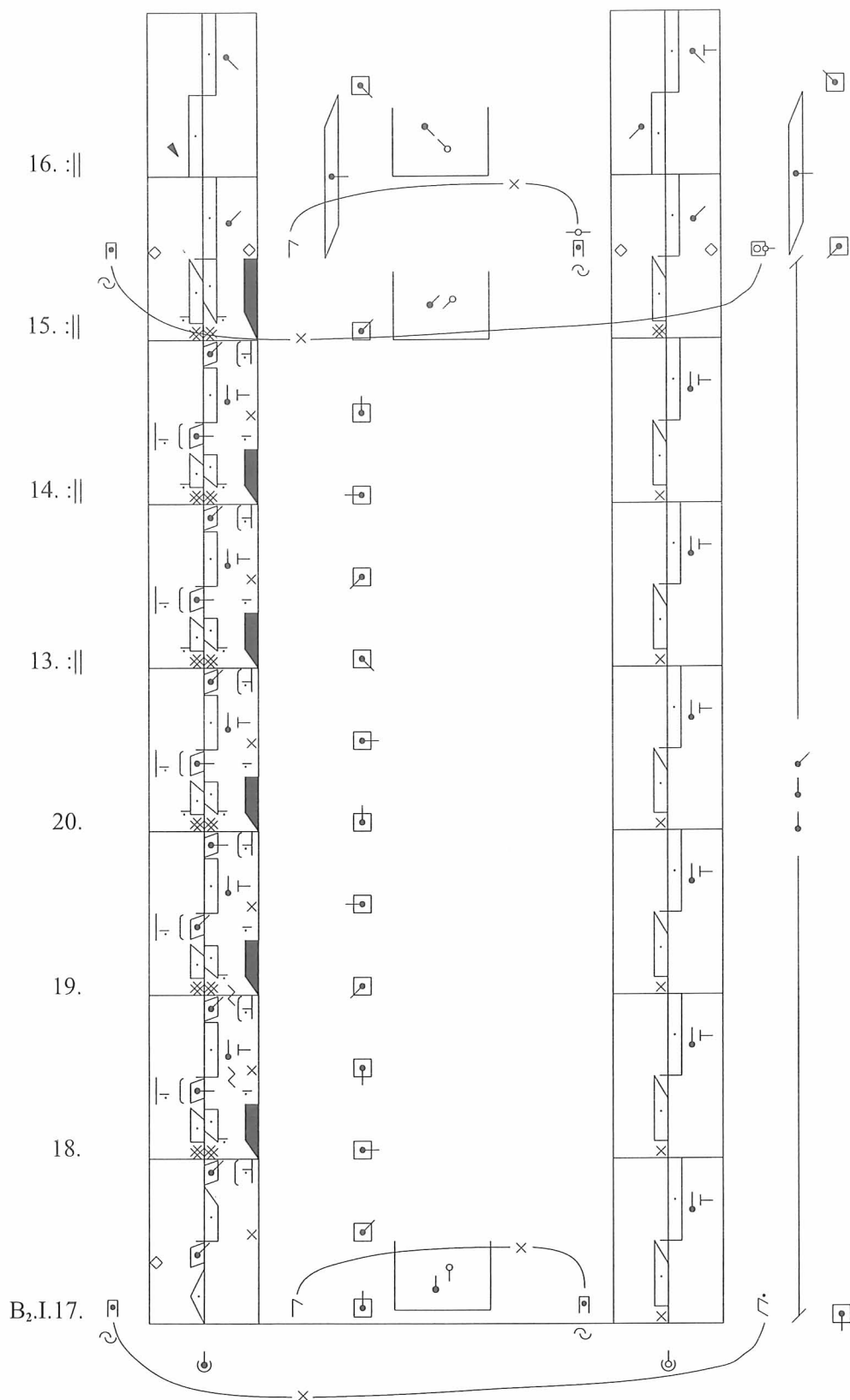
Dudatánc folytatása

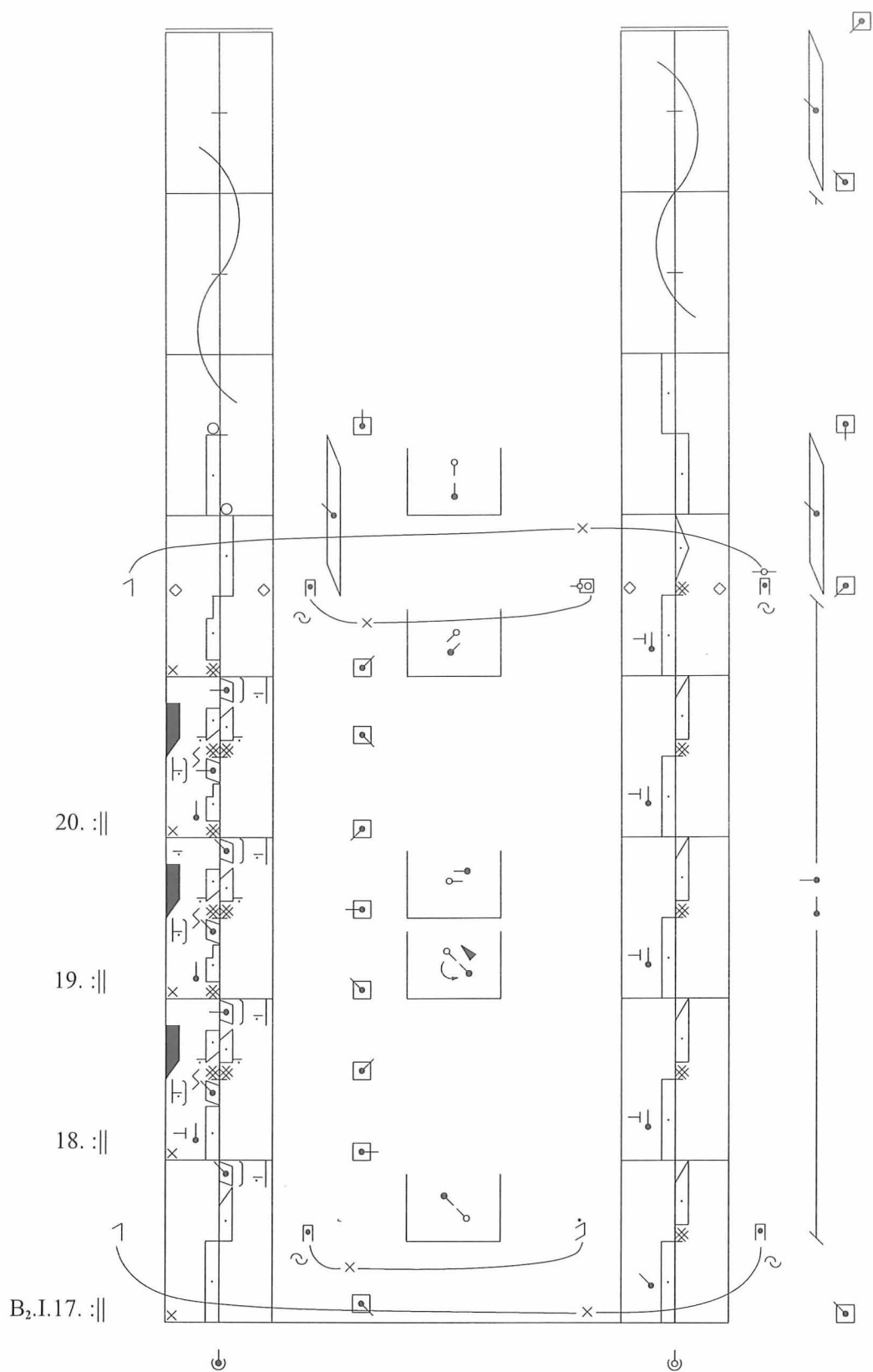
Dudatánc folytatása

Dudatánc folytatása

Dudatánc folytatása

Lassú és friss csárdás I.

Táncolta: Ravasz Sándor (1915) és Szitás Lajosné sz. Tankó Emerencia (1907).
Ft. 1172.38-39, Tit. 1318-1319.

Kiinduló helyzetben a férfi és a nő egymással szemben és egymástól távol állnak, a férfi a 7. térben jobb lábon áll, bal lába elől III. pozícióban talpon érint, teste mögött a bal kezével a jobb csuklóját fogja, a nő a 3. térben I. pozícióban áll, karjai alap mélyben.

A férfi tánca:

Lassú csárdás

A-I. dallam

1. ütem: Kiinduló helyzetben maradunk ♪ + a jobb lábon lenthangsúlyosan rugózunk, mialatt a bal lábat kis térdhajlítással kifelé forgatva elől nyitott V. pozícióba sarkon a földre érintjük ♪ + megismételjük az előző fázist ♪ + a bal lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk, a csuklófogást elengedve karjainkat alap mélybe visszük ♪ .

2. ütem: A jobb lábat kis térdhajlítással hátul III. pozícióban féltalpon a talajra érintjük ♪ + jobb lábat kis térdhajlítással a bal mellett féltalpon a talajra érintjük ♪ + a jobb lábbal tágan előre lépünk ♪ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk, a bal lábat kis térdhajlítással féltalpon hátul nyitott V. pozícióban a talajra érintjük, törzsünket 1/8-ot jobbra forgatjuk ♪ .

3. ütem: A bal lábbal nyitott V. pozícióban előre lépünk, törzsünket visszaforgatjuk ♪ + jobb lábat kis térdhajlítással elől III. pozícióban féltalpon a talajra érintjük, törzsünket 1/8-ot balra forgatjuk ♪ + a jobb lábbal tágan előre lépünk ♪ + a bal lábbal félsúllyal elől III. pozícióban lépünk ♪ + a jobb lábbal kis térdhajlítással talpon csúszva a bal mellé lépünk ♪ az előző három fázis alatt törzsünket 1/8-ot jobbra forgatjuk.

4. ütem: A bal lábbal tágan előre lépünk, törzsünket visszaforgatjuk ♪ + a jobb lábbal félsúllyal és alacsony féltalpon parányit oldalt lépünk ♪ + a bal lábbal talpon csúszva a bal mellé lépünk ♪ az előző három fázissal egyenes úton haladva balra 1/8-ot forgunk (érkezés 6. tér) + jobb lábbal előre lépünk ♪ + a bal lábat féltalpon kis távolságra hátra csúsztatjuk ♪ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk ♪ az előző három fázis alatt visszaforgunk a 7. térbe, és mindkét karunkat kissé hajlítva elől mélybe emeljük.

5. ütem: A bal lábbal hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♪ + a bal térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat féltalpon elől III. pozícióban a talajra érintjük ♪ + a jobb lábbal oldalt lépünk ♪ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a bal lábat féltalpon a jobb mellett a talajra érintjük, és megfogjuk jobb tenyerünkkel párunk derekát oldalt, bal kezünkkel pedig jobb karját váll alatt ♪ .

6. ütem: A bal lábbal hátul nyitott III. pozícióban lépünk ♪ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♪ + a bal lábbal helyben lépünk ♪ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♪ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk, és törzsünkkel pozíciónyit magasan oldalt dőlünk ♪ .

7. ütem: 1/8-ot jobbra fordulva (érkezés 8. tér) a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat féltalpon a bal mellett a földre érintjük ♩ .

8. ütem: A jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábat igen kis távolságra kis térdhajlítással féltalpon a földre érintjük ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk ♩ .

9. ütem: Azonosan megismételjük a 7. ütemet.

10. ütem: A jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábat kis térdhajlítással féltalpon a jobb mellett a földre érintjük ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk ♩ .

11. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a bal lábbal rézsút előre lépünk ♩ + a jobb lábat féltalpon hátul III. pozícióban a földre érintjük ♩ + a bal térdünket kissé meghajlítjuk ♩ .

12. ütem: Azonosan megismételjük a 10. ütemet.

13. ütem: Szimmetrikusan megismételjük a 10. ütemet.

14. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábat kis térdhajlítással féltalpon parányi távolságra a jobb mellé csúsztatjuk ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk ♩ .

15. ütem: A bal lábbal rézsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal parányit rézsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal zárunk ♩ + testsúlyunkat a bal lábra helyezve térdünket kissé meghajlítjuk ♩ .

16. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábat kis térdhajlítással féltalpon a jobb mellett a földre érintjük ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk ♩ .

9. ütem ismétlése: A bal lábbal tágan rézsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal rézsút előre lépünk ♩ ezzel a három fázissal egyenes úton 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 1. tér) + jobb lábbal előre lépünk, jobb tenyerünkkel megfogjuk párunk bal felkarját váll alatt ♩ + a bal lábbal helyben lépünk ♩ e két lépéssel mint páros forgóval jobbra keringünk.

10. ütem ismétlése: A páros forgó jobbra keringését folytatva jobb lábbal kezdve négyet előre lépünk ♩ ♩ ♩ ♩ .

11. ütem ismétlése: A páros forgó jobbra keringését folytatva jobb lábbal kezdve négyet előre lépünk ♩ ♩ ♩ ♩ .

12. ütem ismétlése: A jobbra keringést folytatva jobb lábbal dobantva kis térdhajlítással előre ugrunk, mialatt a bal alsó lábszárat hátul vízszintesbe lendítjük ♩ + az előző fázist szimmetrikusan megismételjük ♩ az előző tizenkét fázissal összesen egy egészet és 3/4-et keringünk jobbra (érkezés 7. tér), majd párunkat elengedjük + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal alsó lábszárat hátul mélybe lendítjük ♩ + az előző fázist szimmetrikusan megismételjük ♩ .

13. ütem ismétlése: A jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal alsó lábszárat hátul mélybe lendítjük ♩ az előző három fázissal felet forgunk jobbra, (érkezés 3. tér) + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással lent-

hangsúlyos rugózással helyben lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással lenghangsúlyos rugózással helyben lépünk ♩.

14. ütem ismétlése: A jobb lábbal rézsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal féltalpon negyed súllyal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra jobb rézsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal negyed súllyal féltalpon a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással parányit oldalt lépünk ♩. Az ütem alatt a 4. tér felé haladva 5/8-ot forgunk jobbra (érkezés 8. tér).

15. ütem ismétlése: A jobb lábbal negyed súllyal féltalpon elől V. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ + a bal lábbal negyed súllyal féltalpon parányit oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ az előző két fázissal 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 1. tér) + a bal lábbal kis térdhajlítással tágan oldalt lépünk ♩.

16. ütem ismétlése: A jobb lábbal féltalpon negyed súllyal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal kis II. pozícióba lépünk ♩ + a jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩.

A-II. dallam

1. ütem: A jobb lábbal féltalpon negyed súllyal a jobb mellé lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a bal lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + a bal térdet kissé meghajlítva a jobb lábbal kis térdhajlítással nyitott I. pozícióba zárunk ♩.

2. ütem: A jobb lábbal tágan oldalt lépünk ♩ + a bal lábat kis térdhajlítással belső élen oldalt csúsztatjuk, törzsünket jobbra forgatva magasan oldalt dőlünk ♩ + a bal lábbal előre lépünk, törzsünket visszaforgatva felegyenesedünk ♩ + a bal lábbal 1/4-et balra forogva (érkezés 7. tér) helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással oldalt féltalpon a földre érintjük ♩.

3. ütem: A jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal féltalpon hátul nyitott V. pozícióban lépünk ♩ ezzel a két fázissal 1/8-ot keringünk balra (érkezés 6. tér) + jobb láb elől nyitott V. pozícióba ugrunk, a bal láb előző helyén marad ♩ + a bal lábbal előző helyére ugrunk ♩ + a jobb lábat kifelé forgatva féltalpon elől V. pozícióban a talajra érintjük ♩.

4. ütem: A jobb lábbal tágan oldalt lépünk ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a bal lábat kis térdhajlítással féltalpon elől a földre érintjük ♩ + a bal lábbal hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a bal térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással talpon elől III. pozícióban oldalt a földre érintjük, törzsünkkel magasan oldalt dőlünk ♩.

5. ütem: A jobb lábbal tágan oldalt lépünk, törzsünkkel visszatérünk alap magasba ♩ + a bal lábat kis térdhajlítással féltalpon parányit oldalra nyitva a földre érintjük ♩ + a bal lábbal tágan oldalt lépünk ♩ + jobb lábat kis térdhajlítással féltalpon oldalt a földre érintjük ♩.

6. ütem: A jobb lábbal előre lépünk ♩ + a bal lábbal helyben ugrunk ♩ az előző két fázis alatt mindkét karunkat kissé hajlítva elől mélybe vezetjük + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + 1/8-ot jobbra forogva (érkezés 6. tér) a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat elől III. pozícióban féltalpon a földre érintjük ♩.

7. ütem: A jobb lábbal tág III. pozícióban előre lépünk ♩ + a jobb térdünket kissé meghaj-

lítjuk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat elől III. pozícióban alacsony féltalpon a földre érintjük ♩ .

8. ütem: A jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábat kis térdhajlítással a jobb mellett alacsony féltalpon a földre érintjük ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk ♩ .

9. ütem: A bal lábbal hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat elől III. pozícióban féltalpon a földre érintjük ♩ .

10. ütem: A jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk ♩ .

11. ütem: A bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat a bal mellett féltalpon a földre érintjük ♩ .

12. ütem: A jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal helyben lépünk ♩ + térdünket kissé meghajlítva a jobb lábbal zárunk ♩ + térdünket nyújtva a bal lábbal ismét zárunk ♩ + ebben a helyzetben maradunk ♩ .

13. ütem: Azonosan megismétljük a 11. ütemet.

14. ütem: Szimmetrikusan megismétljük a 11. ütemet.

15. ütem: Azonosan megismétljük a 11. ütemet.

16. ütem: Szimmetrikusan megismétljük a 11. ütemet. A 11–16. ütem alatt a pár a tánclejegyzésnél megadott ténny szerinti köríven halad.

9. ütem ismétlése: Azonosan megismétljük a 11. ütemet.

10. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismétljük a 11. ütemet.

11. ütem ismétlése: Azonosan megismétljük a 11. ütemet.

12. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismétljük a 11. ütemet.

13. ütem ismétlése: Azonosan megismétljük a 11. ütemet.

14. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismétljük a 11. ütemet. A 9–14. ütem ismétlése alatt a pár a tánclejegyzésnél megadott ténny szerinti köríven halad. A férfi az 5. térbe érkezik.

15. ütem ismétlése: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + térdünket kissé meghajlítva a jobb lábbal féltalpon zárunk ♩ + testsúlyunkat a bal lábra helyezve a bal térdet nyújtjuk ♩ + a bal térdünket kissé meghajlítjuk ♩ .

16. ütem ismétlése: A jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + ebben a helyzetben maradunk ♩ .

Friss csárdás

B-I. dallam

1. ütem: A bal lábbal hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal elől III. pozícióban igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ .

2. ütem: A bal lábbal hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott III. pozícióban lépünk ♩ .
3. ütem: A bal lábbal hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban lépünk ♩ .
4. ütem: Azonosan megismétljük a 3. ütemet. A 2–4. ütem alatt 1/4-et keringünk jobbra (érkezés 7. tér).
5. ütem: A bal lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal előre lépünk ♩ .
6. ütem: A bal lábbal elől nyitott III. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ . Az ütem alatt páros forgót kezdünk jobbra keringve.
- 7–12. ütem: A páros forgót folytatva hatszor azonosan megismétljük a 6. ütemet.
13. ütem: A bal lábbal elől nyitott III. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra rézsút előre lépünk ♩ .
14. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal rézsút előre lépünk ♩ .
15. ütem: A jobb lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal rézsút előre lépünk ♩ .
16. ütem: A jobb lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ A 6. ütem – 16. ütem 1. fázisa alatt két egészet és 3/4-et keringünk jobbra (érkezés 5. tér) + a bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ .
17. ütem: A jobb lábbal dobbantva parányit oldalt lépünk ♩ az előző két fázis alatt 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 6. tér) + a bal lábbal kis térdhajlítással igen kis távolságra oldalt ugrunk, a páros fogást elengedjük ♩ .
18. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással dobbantva helyben futunk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással igen kis távolságra oldalt ugrunk ♩ .
19. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra rézsút előre lépünk, kezünket csípőre tesszük ♩ + a bal lábbal helyben lépünk ♩ . Az ütem alatt 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 7. tér),
20. ütem: A jobb lábbal előre lépünk ♩ + a jobb lábon 1/8-ot balra fordulva (érkezés 6. tér) térdünket kissé meghajlítjuk ♩ .
13. ütem ismétlése: A bal lábbal tágan oldalt lépünk ♩ + a bal lábon kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással kifelé forgatva féltalpon parányit oldalt a földre érintjük ♩ . Az ütem alatt törzsünkkel pozíciónyit magasan jobbra dőlünk.
14. ütem ismétlése: A jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + térdünket kissé meghajlítva a bal láb-bal zárunk ♩ . Az ütem alatt törzsünkkel pozíciónyit magasan balra dőlünk.
15. ütem ismétlése: A bal lábbal tágan hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a jobb lábat féltalpon oldalt a földre érintjük ♩ . Az ütem alatt törzsünkkel pozíciónyit magasan jobbra dőlünk.
16. ütem ismétlése: A jobb lábat féltalpon elől nyitott III. pozícióban a földre érintjük ♩ + a jobb lábbal oldalt lépünk ♩ .
17. ütem ismétlése: A jobb térdet kissé meghajlítva a bal lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban talpon dobbantunk ♩ , az előző két fázis alatt törzsünkkel pozíciónyit magasan balra dőlünk + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ .
18. ütem ismétlése: A bal térdet kissé meghajlítva a jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott III. pozícióban talpon dobbantunk ♩ , az előző két fázis alatt törzsünkkel pozíciónyit magasan jobbra dőlünk + a jobb lábbal oldalt lépünk ♩ .
19. ütem ismétlése: A jobb térdet kissé meghajlítva a bal lábbal kis térdhajlítással elől nyi-

tott III. pozíciósan talpon dobbantunk ♩ , az előző két fázis alatt törzsünkkel pozíciónyit magasan jobbra dőlünk + a bal lábbal tágan rézsút hátra lépünk ♩ .

20. ütem ismétlése: A bal térdet kissé meghajlítva a jobb lábbal kis térdhajlítással kifelé forgatott lábfővel elől nyitott V. pozíciósan talpon dobbantunk ♩ , az előző két fázis alatt törzsünkkel pozíciónyit magasan jobbra dőlünk + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ . A 14. ütem ismétlése – 20. ütem ismétlése alatt hátra, a 2. tér felé haladunk.

B-II. dallam

1. ütem: A jobb lábbal helyben ugrunk, mialatt a bal lábbal kis térdhajlítással elől III. pozíciósan talpon dobbantunk, törzsünkkel visszatérünk alapirányba ♩ + a jobb térdet kissé meghajlítjuk ♩ .

2. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással dobbantva igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással dobbantva elől III. pozíciósan lépünk ♩ .

3. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással dobbantva parányit oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábat féltalpon elől III. pozíciósan a földre érintjük ♩ .

4. ütem: A jobb lábbal helyben ugrunk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ .

5. ütem: A jobb lábat kis térdhajlítással féltalpon elől III. pozíciósan a földre érintjük ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással igen kis távolságra előre lépünk ♩ + a bal lábbal negyed súllyal féltalpon hátul nyitott V. pozíciósan lépünk ♩ . E két fázis alatt karunkat kissé hajlítva elől mélybe, páruink felé emeljük.

6. ütem: A jobb lábbal helyben lépünk ♩ + 1/8-ot jobbra keringve (érkezés 7. tér) a bal lábbal kis térdhajlítással hátul III. pozíciósan oldalt lépünk, jobb tenyerünkkel páruink bal derekát, bal tenyerünkkel páruink jobb felkarját váll alatt megfogjuk ♩ .

7. ütem: A jobb lábat féltalpon elől III. pozíciósan földre érintjük ♩ + a jobb lábbal elől III. pozíciósan lépünk ♩ .

8. ütem: A bal lábbal helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal elől nyitott V. pozíciósan lépünk ♩ . Az ütem alatt jobbra keringéssel kezdjük a páros forgót.

9. ütem: A jobb lábbal elől III. pozíciósan lépünk ♩ + a bal lábbal elől III. pozíciósan lépünk ♩ .

10. ütem: A jobb lábbal elől nyitott V. pozíciósan lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra rézsút előre lépünk ♩ .

11–17. ütem: Hétszer azonosan megismételjük a 10. ütemet. A 8–17. ütem alatt kettő egészet és egy felet keringünk jobbra (érkezés 3. tér).

18. ütem: A jobb lábbal elől nyitott III. pozíciósan lépünk ♩ + a bal lábbal hátul nyitott III. pozíciósan lépünk ♩ , e két fázis alatt 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 4. tér).

19. ütem: A jobb lábbal elől nyitott III. pozíciósan lépünk ♩ + a bal lábbal parányit oldalt lépünk ♩ .

20. ütem – 13. ütem ismétlése: Kétszer azonosan megismételjük a 19. ütemet.

14. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 19. ütemet, az ütem alatt 1/8-ot fordulunk balra (érkezés 3. tér), az ütem elején fogásunkat a balra keringés kezdeteként módosítjuk, jobb tenyérrel páruink felkarját fogjuk meg váll alatt.

15. ütem ismétlése: A jobb lábbal elől III. pozíciósan lépünk ♩ + a bal lábbal elől nyitott III. pozíciósan lépünk ♩ .

16. ütem ismétlése: A jobb lábbal igen kis távolságra rézsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal elől nyitott III. pozícióban lépünk ♩ .

17. ütem ismétlése – 20. ütem ismétlése: Négyyszer azonosan megismételjük a 16. ütem ismétlése alatt táncoltakat. A 15. ütem ismétlése – 20. ütem ismétlése alatt balra keringünk.

B-III. dallam

1. ütem: Továbbkeringve azonosan megismételjük a B-II/16. ütem ismétlése alatt táncoltakat. A B-II/15. ütem ismétlése – B-III/1. ütem alatt egy egészet és 5/8-ot keringünk balra (érkezés 6. tér).

2. ütem: A jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal parányi távolságra oldalt lépünk ♩ . Az ütem alatt 1/4-et fordulunk balra (érkezés 4. tér), fogásunkat párunkkal szembe érkezve módosítjuk, bal tenyerünkkel megfogjuk párunk jobb vállát.

3. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩ + ezt a két fázist azonosan megismételjük ♩♩ .

4. ütem: A jobb lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + a bal lábat féltalpon a jobb mellett a földre érintjük ♩ .

5. ütem: 1/8-ot jobbra forogva (érkezés 5. tér) a bal lábbal rézsút hátra ugrunk, a fogást elengedjük ♩ + a bal lábbal helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat féltalpon a bal mellett a földre érintjük, mindkét karunkat kissé hajlítva és befelé fogatva alap mélybe vezetjük ♩ .

6. ütem: A jobb lábbal tágan oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben ugrunk, mialatt a bal lábat mélyen oldalt emeljük ♩ .

7. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábat féltalpon elől III. pozícióban a földre érintjük ♩ .

8. ütem: A jobb lábbal kis távolságra rézsút előre lépünk ♩ + a jobb térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a bal lábat féltalpon elől III. pozícióban a földre érintjük ♩ .

9. ütem: A bal lábbal tágan rézsút hátra lépünk ♩ + a bal térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással féltalpon elől III. pozícióban a földre érintjük ♩ .

10. ütem: A jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a bal lábat kis térdhajlítással féltalpon elől III. pozícióban a földre érintjük ♩ .

11. ütem: A bal lábbal tágan oldalt lépünk ♩ .

12. ütem: A bal térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással féltalpon elől III. pozícióban a földre érintjük ♩ + a jobb lábbal lenhangsúlyos rugózással oldalt lépünk ♩ .

13. ütem: A jobb lábon egyet lenhangsúlyosan rugózunk, mialatt a bal lábat kis térdhajlítással féltalpon elől III. pozícióban oldalt a földre érintjük ♩ + a bal lábbal tágan hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ .

14. ütem: A bal térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással féltalpon elől III. pozícióban oldalt a földre érintjük ♩ + a jobb lábat kis térdhajlítással féltalpon igen közel a bal lábhoz elől III. pozícióban oldalt a földre érintjük ♩ .

15. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra hátul V. pozícióban oldalt futunk ♩ .

16. ütem: Azonosan megismételjük 15. ütemet.

17. ütem: Azonosan megismételjük 15. ütemet. A 15–17. ütem alatt párunk körül 5/8-ot keringünk jobbra (érkezés 2. tér), keringés közben tekintetünket párunkon tartjuk.

18. ütem: A jobb lábbal hátul nyitott III. pozícióban lépünk $\downarrow$ + a bal lábat féltalpon elől III. pozícióban a földre érintjük $\downarrow$.

19. ütem: A bal lábbal tágan rézsút hátra lépünk $\downarrow$ + a jobb lábat a baltól igen kis távolságra féltalpon rézsút elől a földre érintjük $\downarrow$.

20. ütem: A jobb lábbal oldalt lépünk $\downarrow$ + a bal lábat féltalpon parányit oldalt a földre érintjük $\downarrow$.

13. ütem ismételése: A bal lábbal oldalt lépünk $\downarrow$ + a jobb lábat féltalpon parányit oldalt a földre érintjük $\downarrow$.

14. ütem ismételése: A jobb lábbal oldalt lépünk $\downarrow$ + a bal lábat féltalpon közel a jobb lábhoz oldalt a földre érintjük $\downarrow$.

15. ütem ismételése: A bal lábbal oldalt lépünk $\downarrow$ + a jobb lábat féltalpon közel a bal lábhoz oldalt csúsztatjuk $\downarrow$.

16. ütem ismételése: A jobb lábbal tágan hátul III. pozícióban oldalt lépünk $\downarrow$ + a bal lábat féltalpon közel a jobbhoz elől III. pozícióban oldalt csúsztatjuk $\downarrow$. A 13. ütem ismételése – 16. ütem ismételése alatt nagy köríven, 7. sugárfrontban, hátrafelé haladva 1/8-ot keringünk balra (érkezés 1. tér).

17. ütem ismételése: A bal lábbal tágan oldalt lépünk $\downarrow$ + a jobb lábbal kis térdhajlítással talpon csúsztatva kis távolságra oldalt lépünk $\downarrow$.

18. ütem ismételése: A bal lábbal félsúllyal kis II. pozícióba lépünk $\downarrow$ + testsúlyunkat a jobb lábra helyezve térdünket kissé meghajlítjuk $\downarrow$.

19. ütem ismételése: A bal lábbal tágan elől V. pozícióban oldalt lépünk $\downarrow$ + a jobb lábbal talpon csúsztatva igen kis távolságra oldalt lépünk $\downarrow$.

20. ütem ismételése: A bal lábbal tágan hátul III. pozícióban oldalt lépünk $\downarrow$ + a jobb lábbal kis térdhajlítással elől V. pozícióban lépünk $\downarrow$. Páros forgó előkészítéseként jobb tenyerünkkel párunk bal derekát, bal kezünkkel felkarját váll alatt megfogjuk.

A zene leáll. Táncunk lezárásaként a fogást megtartva bal lábbal oldalt lépve és jobbal zárva párunk felé meghajolunk, felegyenesedünk, majd a fogást elengedjük, és párunktól ellépünk.

A nő tánca:

Lassú csárdás

A-I. dallam

1. ütem: Az ütem alatt a kiinduló helyzetben állunk.

2. ütem: A bal lábbal előre lépünk $\circ$.

3. ütem: A jobb lábbal előre lépünk $\downarrow$ + a bal lábbal előre lépünk $\downarrow$.

4. ütem: A jobb lábbal V. pozícióban előre lépünk $\downarrow$ + a bal lábbal oldalt lépünk $\downarrow$.

5. ütem: A jobb lábbal elől III. pozícióban oldalt lépünk $\downarrow$ + a bal lábbal helyben lépünk $\downarrow$ + a jobb lábbal előre lépünk $\downarrow$ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk, törzsünkkel magasan balra dőlünk, bal kezünkkel megfogjuk párunk jobb karját könyök alatt, jobb kezünkkel bal vállát $\downarrow$.

6. ütem: A bal lábbal igen kis távolságra rézsút előre lépünk, törzsünkkel visszatérünk alap magas irányba ♩ + a jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal térdünket kissé meghajlítjuk, a jobb lábat boka alá emeljük, törzsünkkel pozíciónyit jobbra dőlünk ♩.

7. ütem: 1/8-ot jobbra fordulva (érkezés 4. tér) jobb lábbal oldalt lépünk, törzsünkkel visszatérünk alap magas irányba ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a bal lábat alacsony fél-talpon a jobb mellett a talajra érintjük ♩.

8. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a befelé forgatott bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat fél-talpon, kifelé forgatva elől III. pozícióban a talajra érintjük, csípőnket jobbra forgatjuk ♩.

9. ütem: A 8. ütem szimmetrikusát járjuk. (Az ütem elején csípőnket visszaforgatjuk alap-helyzetébe.)

10. ütem: Azonosan megismétljük a 8. ütemet.

11. ütem: Szimmetrikusan megismétljük a 8. ütemet.

12. ütem: Azonosan megismétljük a 8. ütemet.

13. ütem: Szimmetrikusan megismétljük a 8. ütemet.

14. ütem: Azonosan megismétljük a 8. ütemet, az utolsó fázisban 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 5. tér).

15. ütem: Szimmetrikusan megismétljük a 8. ütemet, a harmadik fázisban 1/8-ot forgunk balra (érkezés 4. tér).

16. ütem: Azonosan megismétljük a 8. ütemet, az utolsó fázisban 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 5. tér).

9. ütem ismétlése: A jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással V. pozícióban előre lépünk, jobb tenyerünkkel felülről megfogjuk partnerünk bal vállát ♩ + a bal lábbal hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩. Az előző két fázisban páros forgóval jobbra keringünk.

10. ütem ismétlése: A jobb lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ + a bal lábbal helyben lépünk ♩ + ezt a két fázist azonosan megismétljük ♩ ♩.

11. ütem ismétlése: Azonosan megismétljük a 10. ütemet.

12. ütem ismétlése: A jobb lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♩ + a bal lábbal helyben lépünk ♩ az előző 12 fázissal egy egészet és 3/4-et keringünk jobbra (érkezés 3. tér), keringés végén párunkat elengedjük + a jobb lábbal előre lépünk ♩ + a bal lábbal előre lépünk ♩.

13. ütem ismétlése: A jobb lábbal V. pozícióban hátra lépünk ♩ az előző három fázissal egyenes úton haladva felet forgunk jobbra (érkezés 7. tér) + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk ♩ + a bal lábbal bal testoldal vezetéssel tágan előre lépünk ♩ + a bal térdünket kissé meghajlítjuk ♩.

14. ütem ismétlése: A jobb lábbal igen kis távolságra rézsút előre lépünk, karunkat kissé hajlítva alap mélybe vezetjük ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a bal lábat hátul nyitott III. pozícióba a bokához emeljük ♩ + a bal lábbal parányit oldalt lépünk ♩ az előző három fázissal 3/8-ot forgunk balra (érkezés 4. tér) + a bal térdünket kissé meghajlítjuk ♩.

15. ütem ismétlése: A jobb lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk, törzsünkkel pozíciónyit balra dőlünk ♩ + a bal lábbal rézsút előre lépünk ♩

+ a bal térdünket kissé meghajlítjuk, a jobb lábat kissé nyitva a bokához emeljük, törzsünkkel pozíciónyit jobbra dőlünk ♩.

16. ütem ismétlése: 1/8-ot jobbra fordulva (érkezés 5. tér) a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk, törzsünkkel visszatérünk alapirányba ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk ♩ + ezt a két fázist szimmetrikusan megismételjük ♩ ♩.

A-II. dallam

1. ütem: A jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal elől nyitott III. pozícióban lépünk ♩ + a bal alsó lábszárat rézsút hátul mélybe emeljük, törzsünkkel pozíciónyit balra dőlünk ♩.

2. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk, törzsünkkel visszatérünk alapirányba ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal térdünket kissé meghajlítjuk, törzsünkkel pozíciónyit jobbra dőlünk ♩.

3. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra hátul III. pozícióban oldalt lépünk, törzsünkkel visszatérünk alapirányba ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk, törzsünkkel pozíciónyit balra dőlünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra elől III. pozícióban oldalt lépünk, törzsünkkel visszatérünk alapirányba ♩ + ebben a helyzetben maradunk ♩.

4. ütem: A jobb lábbal helyben lépünk ♩ + ebben a helyzetben maradunk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + törzsünkkel pozíciónyit jobbra dőlünk ♩.

5. ütem: A jobb lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk, törzsünkkel visszatérünk alapirányba ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk, törzsünkkel pozíciónyit balra dőlünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk, törzsünkkel visszatérünk alapirányba ♩ + a bal térdünket kissé meghajlítjuk, törzsünkkel pozíciónyit jobbra dőlünk ♩.

6. ütem: A jobb lábbal rézsút előre lépünk, törzsünkkel visszatérünk alapirányba ♩ + a bal lábat kis térdhajlítással féltalpon a jobb mellett a talajra érintjük ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábat kis térdhajlítással féltalpon a bal mellett a talajra érintjük ♩.

7. ütem: A jobb lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩ + a jobb lábbal elől V. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt bal lábat hátul III. pozícióban féltalpon a földre érintjük ♩.

8. ütem: A bal lábbal igen kis távolságra hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat elől III. pozícióban féltalpon a talajra érintjük ♩.

9. ütem: A jobb lábbal elől III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩ + a jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a bal alsó lábszárat hátul vízszintesbe emeljük ♩.

10. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással a jobb mellé lépünk ♩ + a bal lábbal féltalpon oldalt lépünk ♩ + 1/8-ot jobbra forogva (érkezés 2. tér) bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk ♩.

11. ütem: 1/8-ot balra fordulva (érkezés 3. tér) a jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a bal lábat hátul III. pozícióban a boka mellé emeljük ♩.

12. ütem: A bal lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat féltalpon a bal mellett a talajra érintjük, törzsünket jobbra forgatjuk ♩ .

13. ütem: A jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk, törzsünket alaphelyzetébe visszaforgatjuk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩ + a jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a bal alsó lábszárat hátul mélybe emeljük, törzsünket balra forgatjuk ♩ .

14. ütem: A bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk, törzsünket alaphelyzetébe visszaforgatjuk ♩ + a jobb lábbal a jobb mellé lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással parányit oldalt lépünk ♩ az előző két fázis alatt törzsünket jobbra forgatjuk.

15. ütem: A jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk, törzsünket alaphelyzetébe visszaforgatjuk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩ + a jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat hátul III. pozícióban a boka mellé emeljük, törzsünket balra forgatjuk ♩ .

16. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk, törzsünket alaphelyzetébe visszaforgatjuk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással féltalpon elől III. pozícióban a talajra érintjük, törzsünket jobbra forgatjuk ♩ . A 11–16. ütem alatt a pár a tánclejegyzésnél megadott ténny szerinti köríven halad.

9. ütem ismétlése: A jobb lábbal oldalt lépünk, törzsünket alaphelyzetébe visszaforgatjuk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩ + a jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat hátul III. pozícióban a boka mellé emeljük, törzsünket balra forgatjuk ♩ .

10. ütem ismétlése: A bal lábbal oldalt lépünk, törzsünket alaphelyzetébe visszaforgatjuk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal tágan oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással féltalpon elől III. pozícióban a talajra érintjük, törzsünket jobbra forgatjuk ♩ .

11. ütem ismétlése: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk, törzsünket alaphelyzetébe visszaforgatjuk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal alsó lábszárat hátul mélybe emeljük, törzsünket balra forgatjuk ♩ .

12. ütem ismétlése: A bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk, törzsünket alaphelyzetébe visszaforgatjuk ♩ + a jobb lábbal hátul III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, törzsünket balra forgatjuk ♩ .

13. ütem ismétlése: A jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk, törzsünket alaphelyzetébe visszaforgatjuk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩ + a jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk, mialatt a bal alsó lábszárat hátul mélybe emeljük ♩ .

14. ütem ismétlése: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással féltalpon elől III. pozícióban a talajra érintjük ♩ . A 9–14. ütem ismétlése alatt a pár a tánclejegyzésnél megadott ténny szerinti köríven halad. A nő az 1. térbe érkezik.

15. ütem ismétlése: A jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩ + a jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb térdünket kissé meghajlítjuk ♩.

16. ütem ismétlése: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + 1/8-ot jobbra forogva (érkezés 2. tér) a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással féltalpon a bal mellett a talajra érintjük ♩.

Friss csárdás

B-I. dallam

1. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal parányit oldalt lépünk ♩.

2. ütem: A jobb lábbal parányit oldalt ugrunk ♩ + a bal lábbal parányit oldalt ugrunk, mialatt a jobb lábat kifelé forgatva, kis térdhajlítással, féltalpon, igen közel a bal lábhoz oldalt a földre érintjük ♩.

3. ütem: A jobb lábbal parányit oldalt ugrunk, mialatt a bal lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva igen közel a földhöz oldalt emeljük ♩ + a bal lábbal parányit oldalt ugrunk, mialatt a jobb lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva igen közel a földhöz oldalt emeljük ♩.

4–5. ütem: Kétszer azonosan megismételjük a 3. ütemet. A 4–5. ütem alatt 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 3. tér).

6. ütem: A jobb lábbal helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kifelé forgatva és kissé hajlítva igen közel a földhöz oldalt emeljük ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra féltalpon oldalt lépünk ♩. Az ütem alatt páros forgót kezdünk jobbra keringéssel.

7. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással bal részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal féltalpon részsút előre futunk ♩.

8–15. ütem: Nyolcszor azonosan megismételjük a 7. ütemet. (A 11–12. ütem alatt a nő ritmust téveszt, négy lépés helyett hármat ad elő, így hangsúlyt vált. A 16. ütemtől e hangsúlyváltás szerint írjuk tovább a táncot.)

16. ütem: A bal lábbal féltalpon részsút előre futunk ♩, a 6–16. ütem alatt két egészet és 3/4-et keringünk jobbra (érkezés 1. tér) + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk ♩.

17. ütem: A bal lábbal parányit oldalt lépünk, mialatt a jobb lábat kissé hajlítva igen közel a földhöz oldalt emeljük ♩ az előző két fázis alatt 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 2. tér) + a jobb lábbal oldalt lépünk, a fogást elengedjük ♩.

18. ütem: A bal lábbal helyben lépünk, karunkat alap mélybe vezetjük ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra kis térdhajlítással oldalt lépünk ♩.

19. ütem: A bal lábbal féltalpon hátul nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal féltalpon hátul III. pozícióban lépünk ♩.

20. ütem: A bal lábbal féltalpon helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal féltalpon hátul nyitott V. pozícióban lépünk ♩. A 19–20. ütem alatt 1/8-ot keringünk balra (érkezés 1. tér).

13. ütem ismétlése: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábat kis távolságra oldalt talpon a földre érintjük ♩.

14. ütem ismétlése: A jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb térdet kissé meghajlítjuk,

mialatt a bal lábat féltalpon kis térdhajlítással a jobb mellett a földre érintjük, törzsünkkel pozíciónyit magasan balra dőlünk ♫ .

15. ütem ismételése: A bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♫ + a jobb láb féltalp érintésben marad ♫ + a bal térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat érintésben befelé forgatjuk ♫ . Az ütem alatt törzsünkkel pozíciónyit jobbra dőlünk.

16. ütem ismételése: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♫ + a jobb térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a bal lábat igen kis távolságra kis térdhajlítással mélyen oldalt emeljük ♫ . Az ütem alatt törzsünkkel pozíciónyit balra dőlünk.

17. ütem ismételése: A bal lábbal helyben lépünk ♫ + a bal térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat igen kis távolságra kis térdhajlítással mélyen oldalt emeljük ♫ . Az ütem alatt törzsünkkel pozíciónyit jobbra dőlünk.

18. ütem ismételése: A bal térdet nyújtva a jobb lábat a balhoz zárjuk ♫ + a jobb térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a bal lábat igen kis távolságra kis térdhajlítással mélyen oldalt emeljük ♫ . Az ütem alatt törzsünkkel pozíciónyit balra dőlünk.

19. ütem ismételése: A bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♫ + a bal térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat a bokához emeljük ♫ . Az ütem alatt törzsünkkel pozíciónyit jobbra dőlünk.

20. ütem ismételése: A bal térdet nyújtva a jobb lábat a nyitott I. pozícióban a balhoz zárjuk ♫ + a jobb térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a bal lábat igen kis távolságra kis térdhajlítással kissé nyitva a jobb bokához emeljük ♫ . Az ütem alatt törzsünkkel pozíciónyit balra dőlünk.

B-II. dallam

1. ütem: Szimmetrikusan megismételjük a B-1/20. ütem ismétlését. A B-1/14. ütem ismételése – B-2/1 ütem alatt előre haladva (párunk hátra haladását követve) 1/8-ot keringünk jobbra (érkezés 2. tér).

2. ütem: Azonosan megismételjük a B-1/20. ütem ismétlését.

3. ütem: Szimmetrikusan megismételjük a B-1/20. ütem ismétlését.

4. ütem: Azonosan megismételjük a B-1/20. ütem ismétlését.

5. ütem: Szimmetrikusan megismételjük a B-1/20. ütem ismétlését.

6. ütem: A bal térdet nyújtva a jobb lábat nyitott III. pozícióban a balhoz zárjuk, törzsünkkel visszatérünk alapirányba ♫ + testsúlyunkat a jobb lábra helyezve térdünket kissé meghajlítjuk, jobb tenyerünket párunk vállára helyezzük felülről, bal kezünkkel megfogjuk párunk jobb karját könyök fölött ♫ .

7. ütem: A bal lábbal helyben lépünk ♫ az előző két fázissal 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 3. tér) + a jobb lábbal kis térdhajlítással előre lépünk ♫ .

8. ütem: A bal lábbal igen kis távolságra féltalpon rézsút előre lépünk ♫ + a jobb lábbal kis térdhajlítással bal rézsút előre lépünk ♫ . Az ütem alatt páros forgót kezdünk jobbra keringéssel.

9–17. ütem: Kilencszer azonosan megismételjük a 8. ütemet. Az előző tíz ütem alatt kettő egész és felet keringünk jobbra (érkezés 7. tér). (A 15–17. ütem alatt a nő ismét ritmust téveszt, így főhangsúlyra súlyláb oldalt cserél. A 18. ütemtől e hangsúlyváltás szerint írjuk tovább a táncot.)

18. ütem: A jobb lábbal elöl nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal féltalpon hátul III. pozícióban lépünk ♩ . Az ütem alatt 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 8. tér).

19. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással elöl III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal féltalpon helyben lépünk ♩ .

20. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással hátul III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal hátul III. pozícióban lépünk ♩ .

13. ütem ismétlése: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal zárunk ♩ ezzel a két fázissal 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 1. tér).

14. ütem ismétlése: A jobb lábbal rézsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással jobb rézsút előre lépünk ♩ . Az ütem elején jobb kézzel megfogjuk párunk bal karját könyök fölött, bal tenyerünket párunk jobb vállára helyezzük felülről. Az ütem alatt 1/4-et keringünk balra (érkezés 7. tér).

15. ütem ismétlése: A jobb lábbal rézsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással jobb rézsút előre lépünk ♩ . A páros forgót balra keringéssel indítjuk.

16. ütem ismétlése – 20. ütem ismétlése: Hatszor azonosan megismételjük a 15. ütem ismétlését.

B-3 dallam

1. ütem: A jobb lábbal féltalpon igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra kis térdhajlítással jobb rézsút előre lépünk ♩ . A B-2/15. ütem ismétlése - B-3/1 ütem alatt egy egész és 5/8-ot keringünk balra (érkezés 2. tér).

2–3. ütem (A két ütem alatt a nő ritmust tévesztve zenén kívül hármal lép): A jobb lábbal féltalpon igen kis távolságra oldalt lép + a bal lábbal igen kis távolságra oldalt, ezzel a két fázissal 1/4-et fordul balra (érkezés 8. tér) + a jobb lábbal kis térdhajlítással parányit oldalt lép.

4. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal hátul III. pozícióban ugrunk ♩ .

5. ütem: A bal lábbal hátul nyitott III. pozícióban lépünk, a fogást elengedjük ♩ az előző két fázissal 1/8-ot keringünk jobbra (érkezés 1. tér) + a jobb lábbal hátul nyitott III. pozícióban lépünk, mindkét karunkat leengedjük ♩ .

6. ütem: A bal lábbal hátul III. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal hátul nyitott III. pozícióban lépünk ♩ .

7. ütem: A bal lábbal igen kis távolságra rézsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal nyitott I. pozícióba zárunk ♩ .

8. ütem: A bal lábbal parányit előre lépünk ♩ + a jobb lábbal parányit előre lépünk ♩ .

9. ütem: A bal lábbal igen kis távolságra rézsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ .

10. ütem: A bal lábbal elöl III. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal elöl III. pozícióban lépünk ♩ .

11. ütem: A bal lábbal helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal elöl III. pozícióban lépünk ♩ .

12. ütem: A bal lábbal elöl nyitott III. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal elöl III. pozícióban lépünk ♩ .

13. ütem: A bal lábbal hátul nyitott III. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással dobbantva a bal mellé lépünk ♩ .

14. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal zárunk ♩ .
15. ütem: A bal lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ .
16. ütem: A bal lábbal elől nyitott III. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ .
17. ütem: A jobb térdet kissé meghajlítjuk ♩ + a bal lábbal rézsút hátra lépünk ♩ .
18. ütem: A jobb lábbal oldalt lépünk ♩ az előző négy fázissal 5/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 6. tér) + a jobb térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a bal lábat igen közel a jobbhoz, féltalpon, kissé hajlítva és befelé forgatva a földre érintjük ♩ .
19. ütem: A bal lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással a bal mellé lépünk, mialatt a bal lábat igen közel a jobbhoz kis térdhajlítással mélyen oldalt emeljük, törzsünkkel pozíciónyit magasan balra dőlünk ♩ .
20. ütem: A bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal térdet kissé meghajlítjuk ♩ . Az ütem alatt törzsünkkel pozíciónyit magasan jobbra dőlünk.
13. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismételjük a 20. ütemet.
14. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 20. ütemet.
15. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismételjük a 20. ütemet.
16. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 20. ütemet.
17. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismételjük a 20. ütemet.
18. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 20. ütemet. A 13. ütem ismétlése – 18. ütem ismétlése alatt előre haladva (párunk haladását követve) 1/8-ot balra keringünk (érkezés 5. tér).
19. ütem ismétlése: A jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a jobb térdet kissé meghajlítjuk ♩ .
20. ütem ismétlése: A bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra kis térdhajlítással rézsút előre lépünk ♩ .
- A zene leáll. Táncunk lezárásaként a fogást megtartva bal lábbal oldalt lépve párunk felé meghajolunk, majd felegyenesedve 1/4-et jobbra fordulunk, a fogást elengedjük, és párunktól ellépünk.

„A” dallam

$\text{♩} = 152-160$

1 2 3 4

5 6 7 8 1)

9 2) 10 3) 11 12

13 14 15 16 1.

2. 3.

da capo *Fine*

1) var. 2) var. 3) var.

„B” dallam

$\text{♩} = 184-192$

1 2 3 4

5 6 7 8

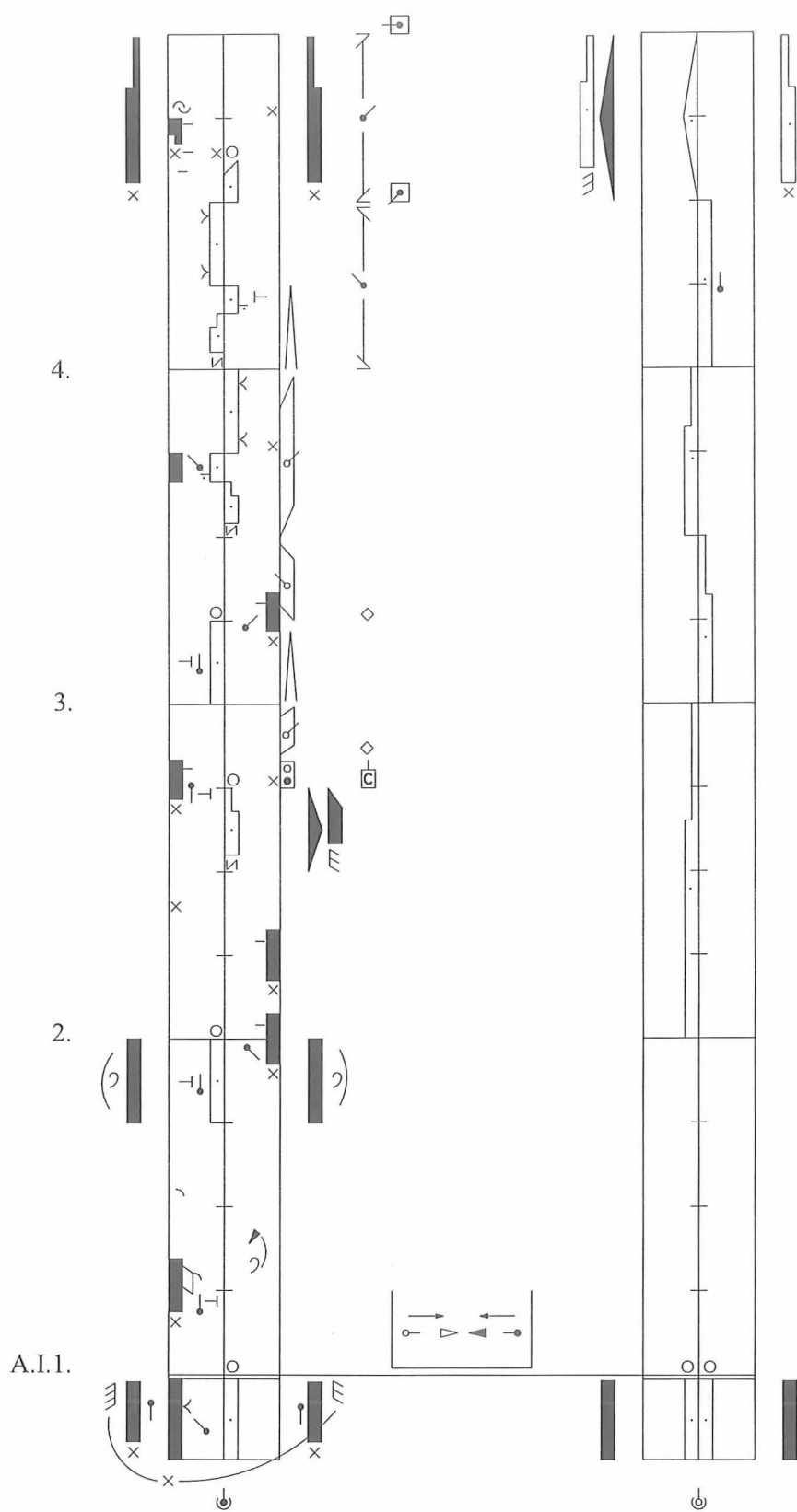
9 10 11 12

13 14 15 16

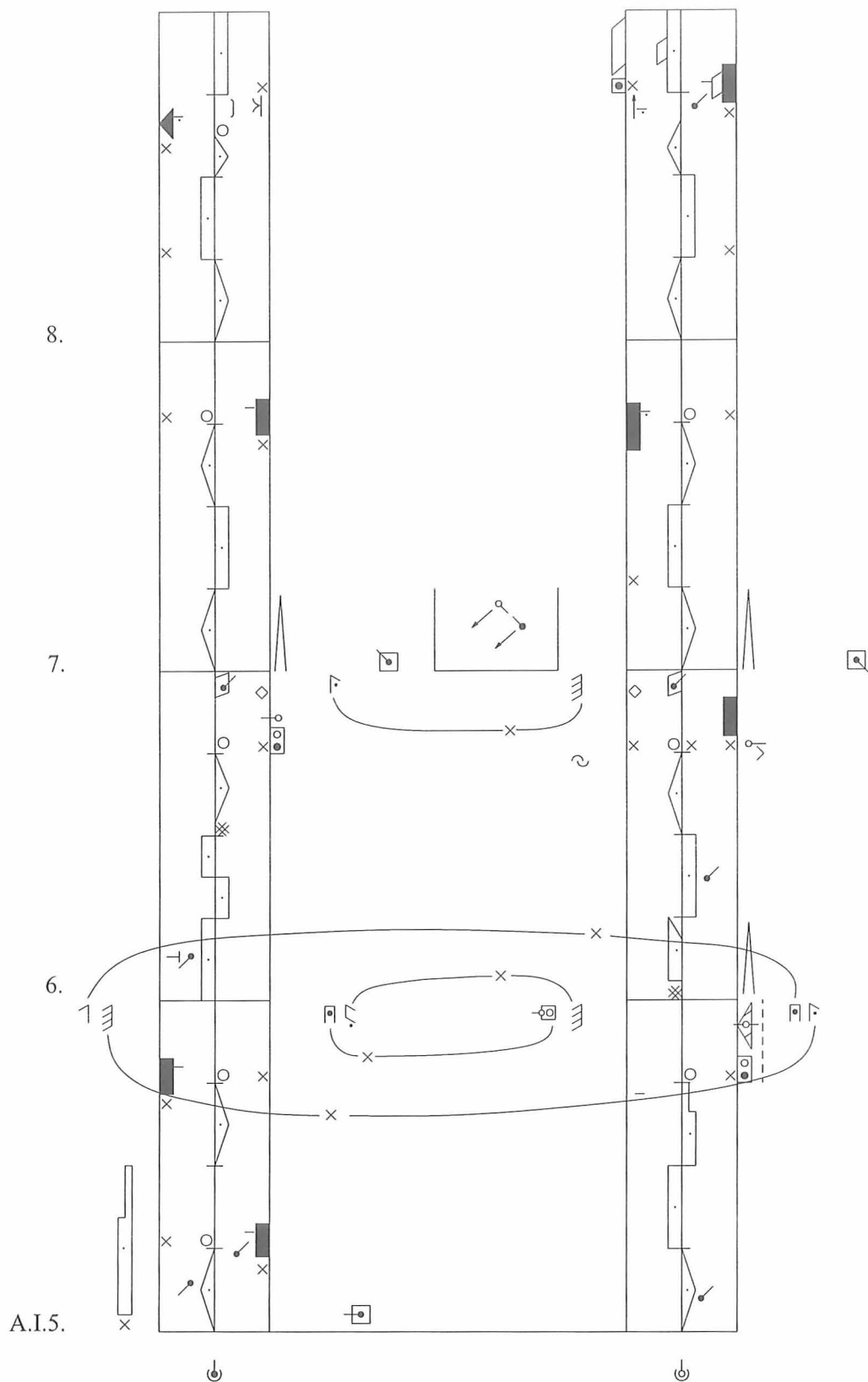
17 18 19 20 1.

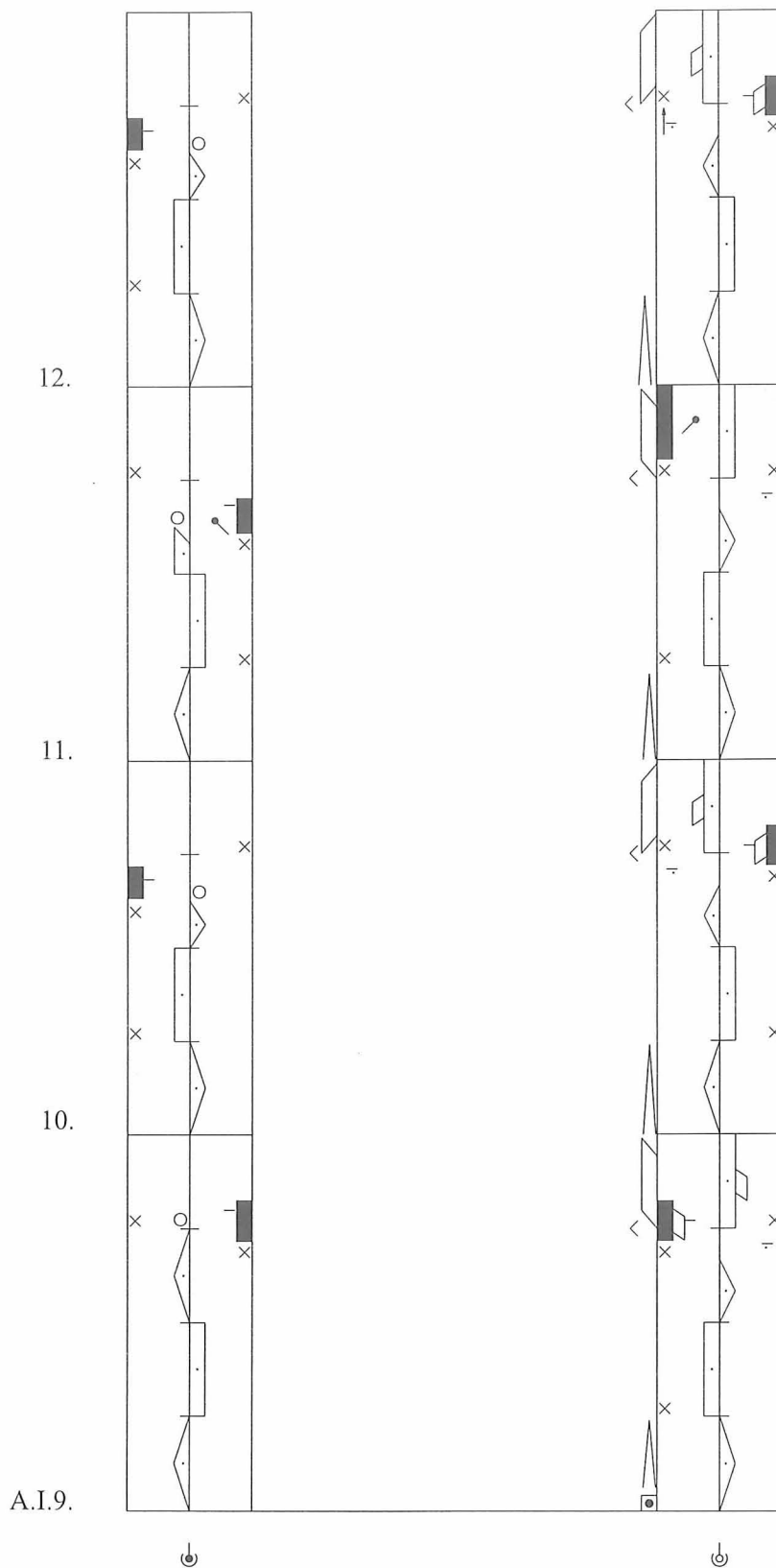
2. 3.

da capo *Fine*

Lassú csárdás

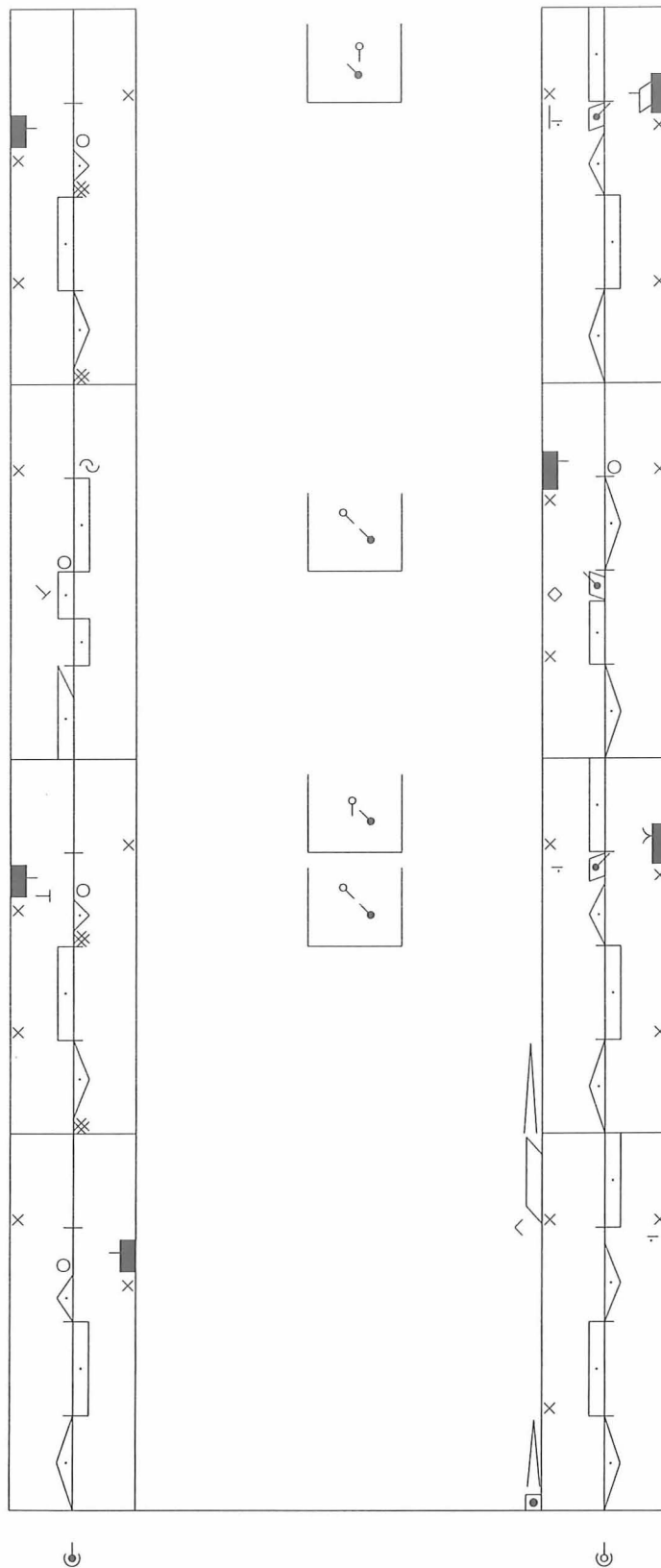

A.I.13.

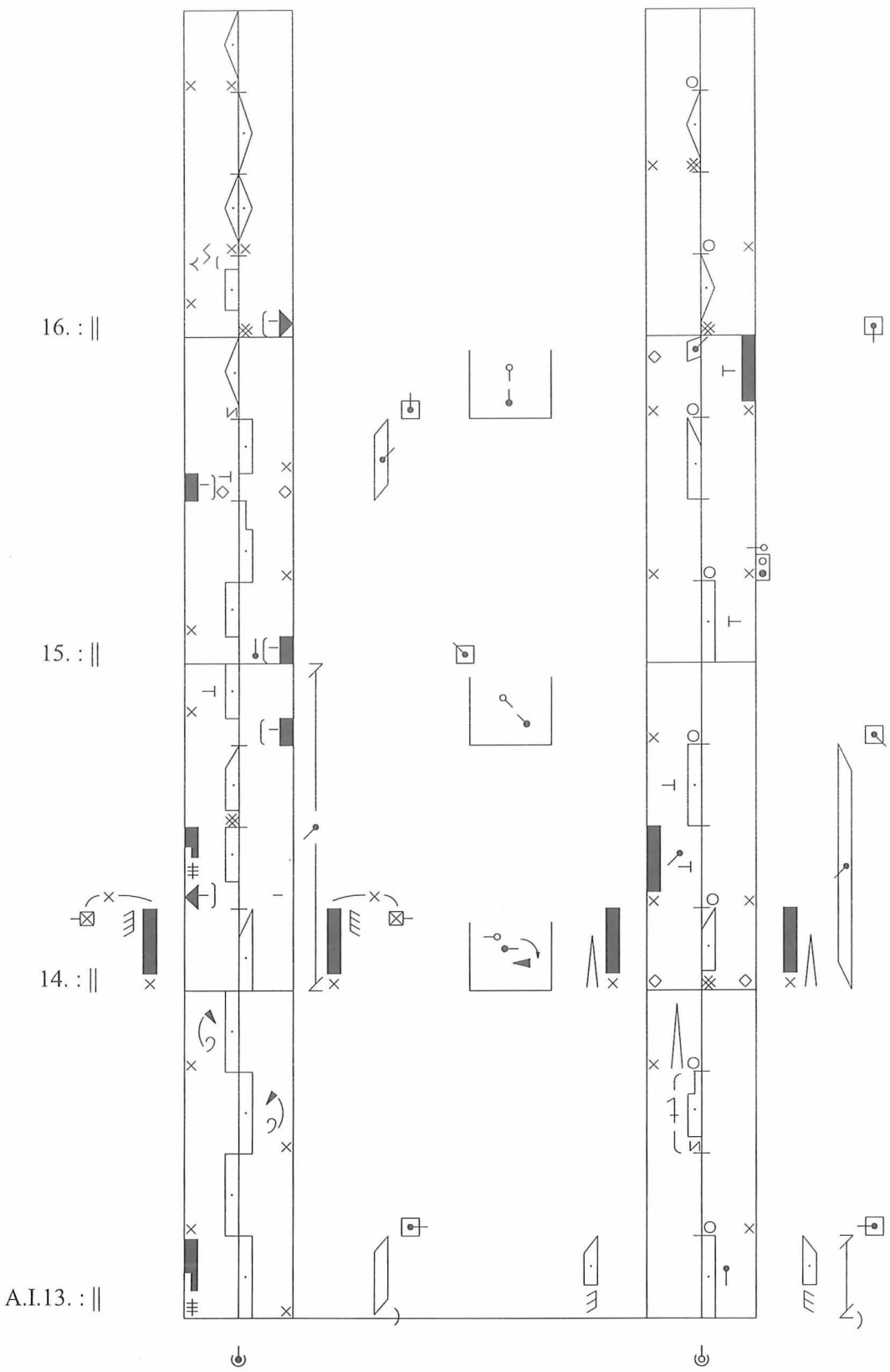
14.

15.

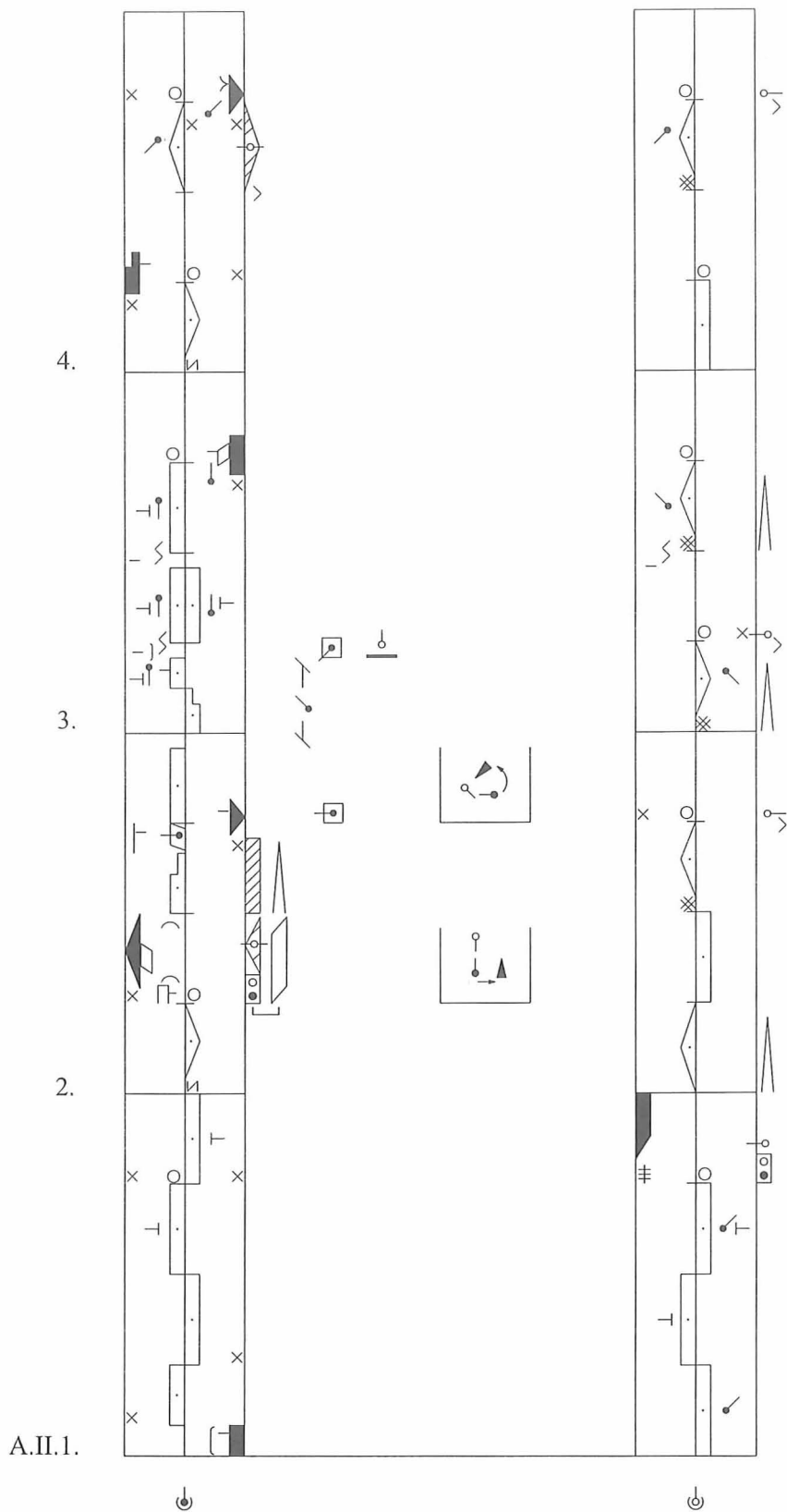
16.

Lassú csárdás I. folytatása

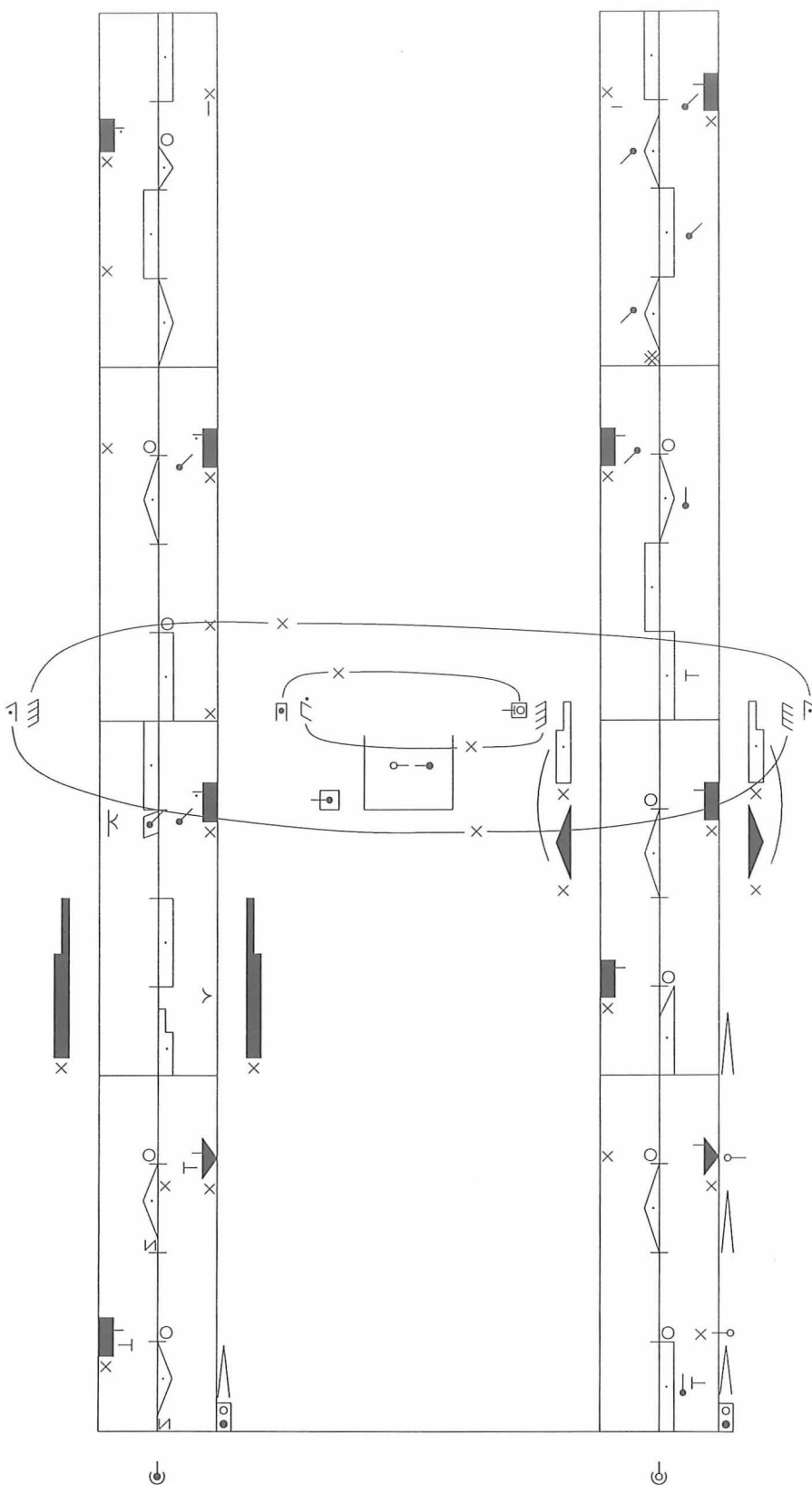

A.II.5.

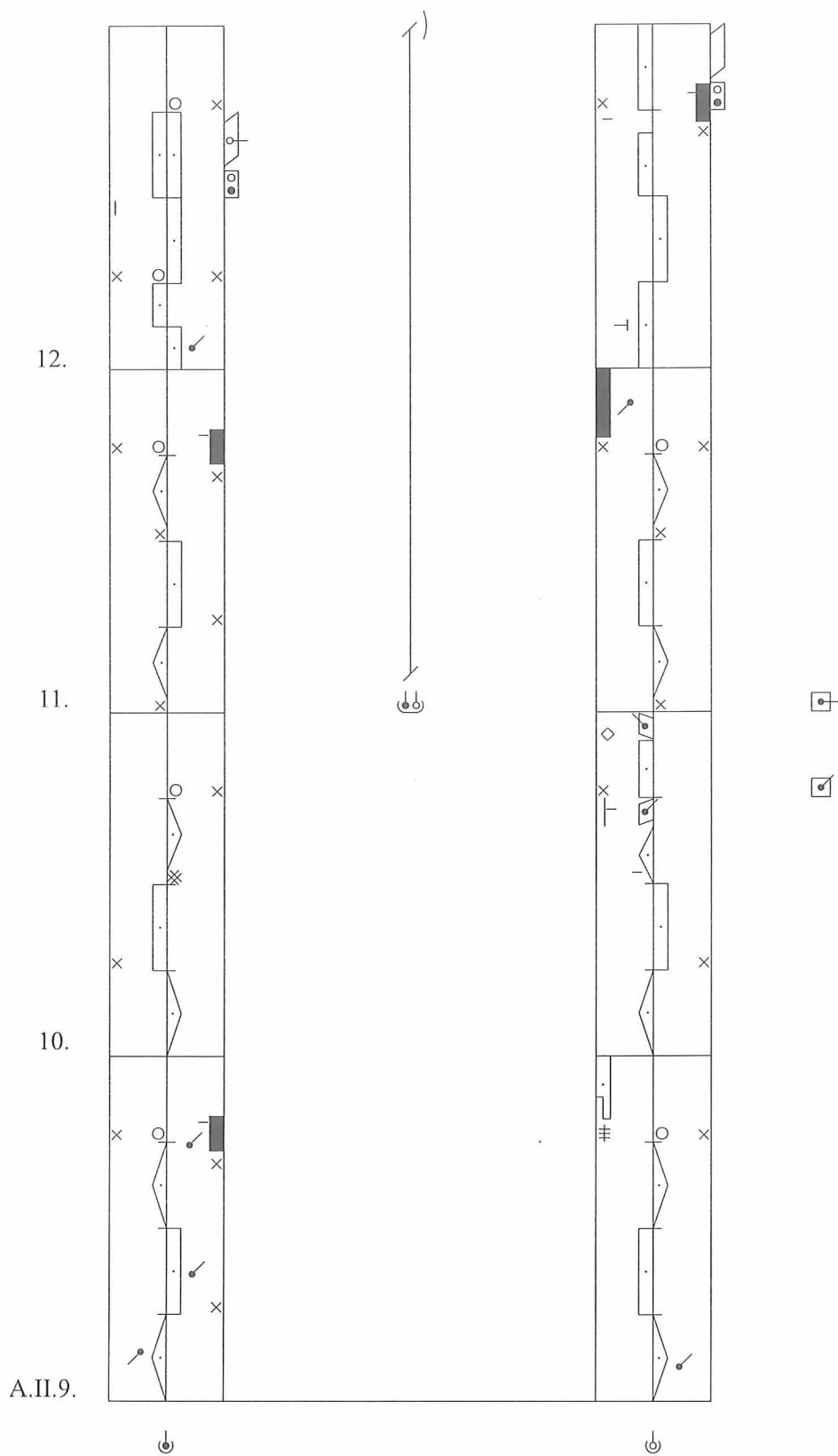
6.

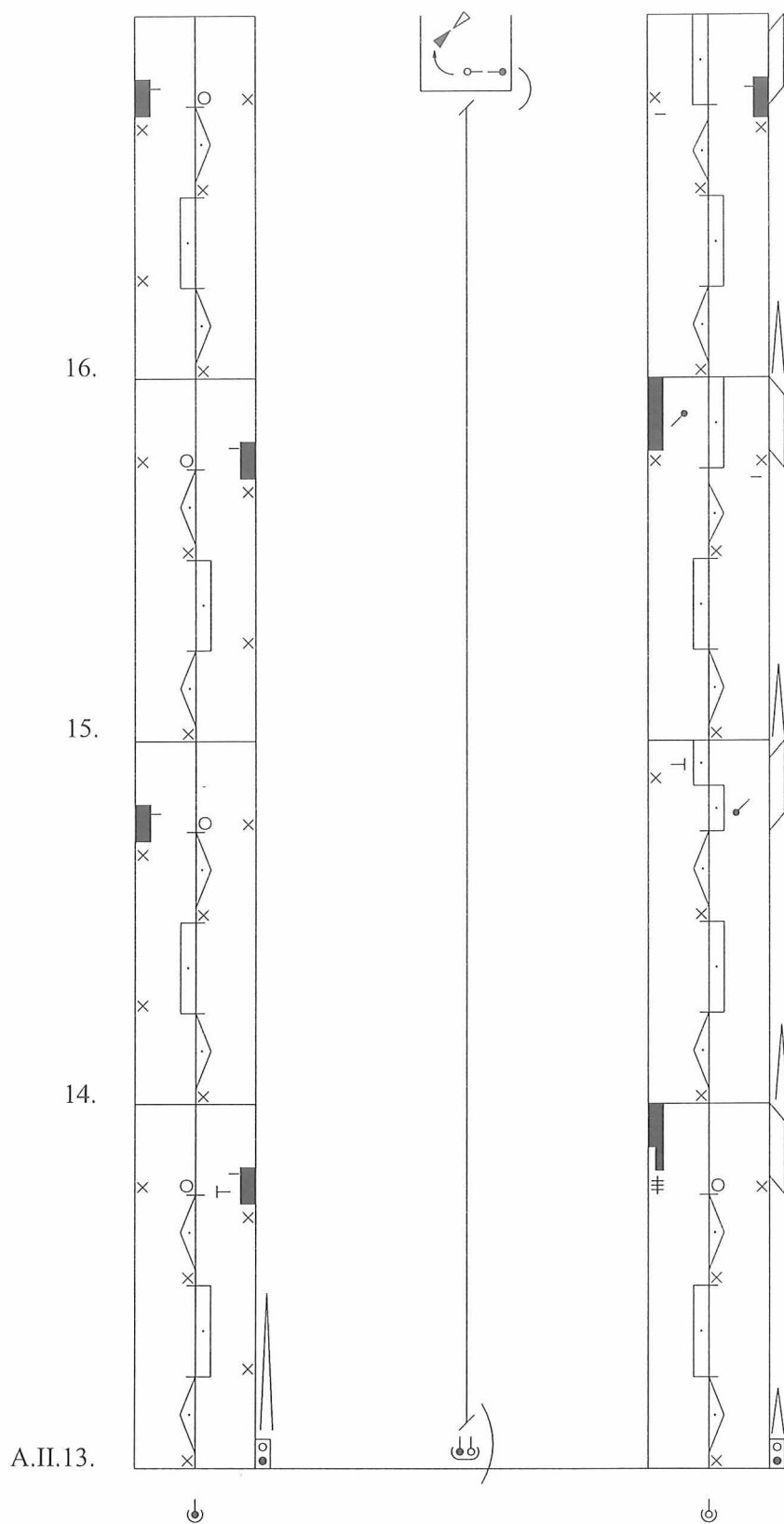
7.

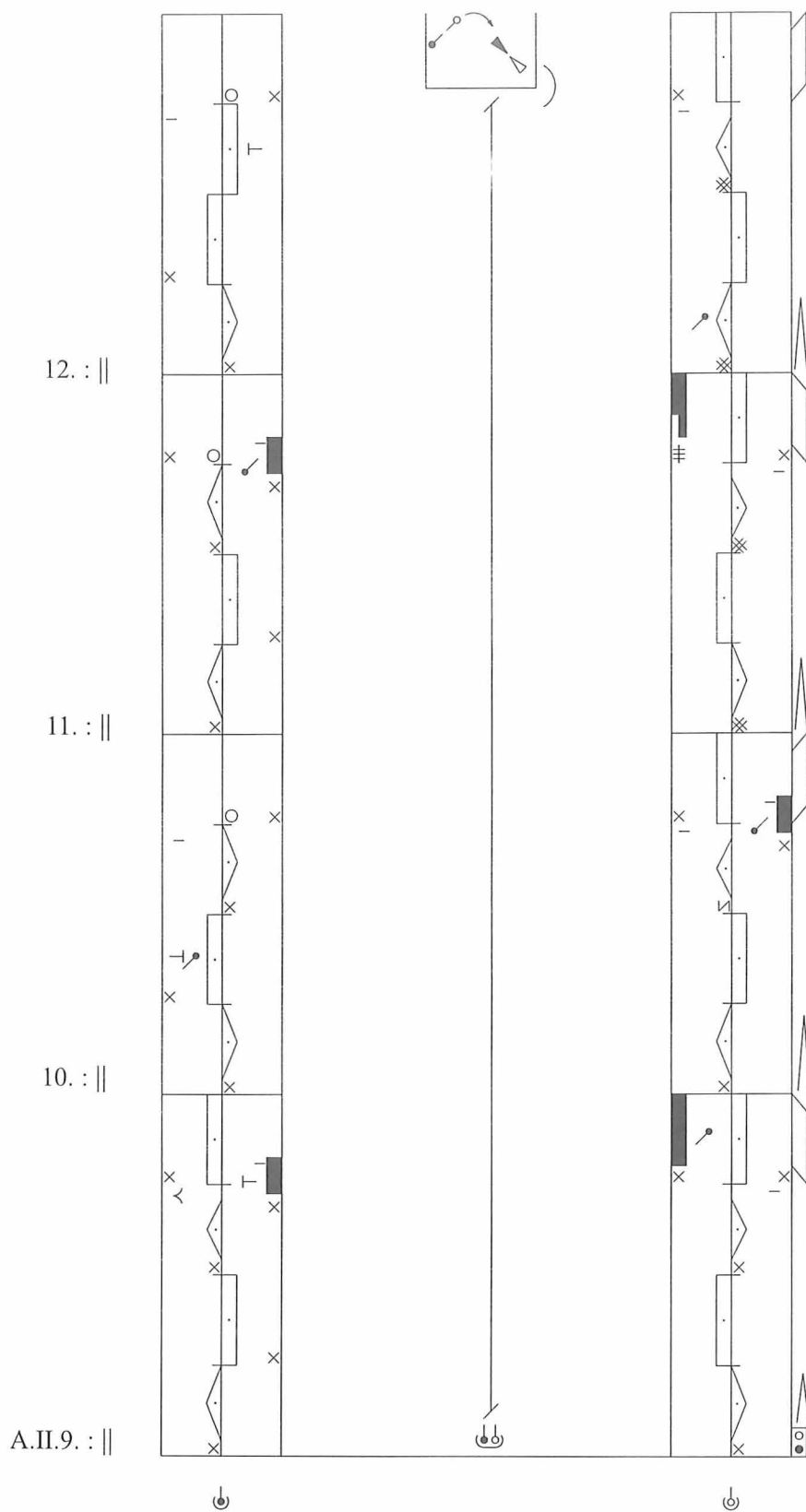
8.

Lassú csárdás I. folytatása

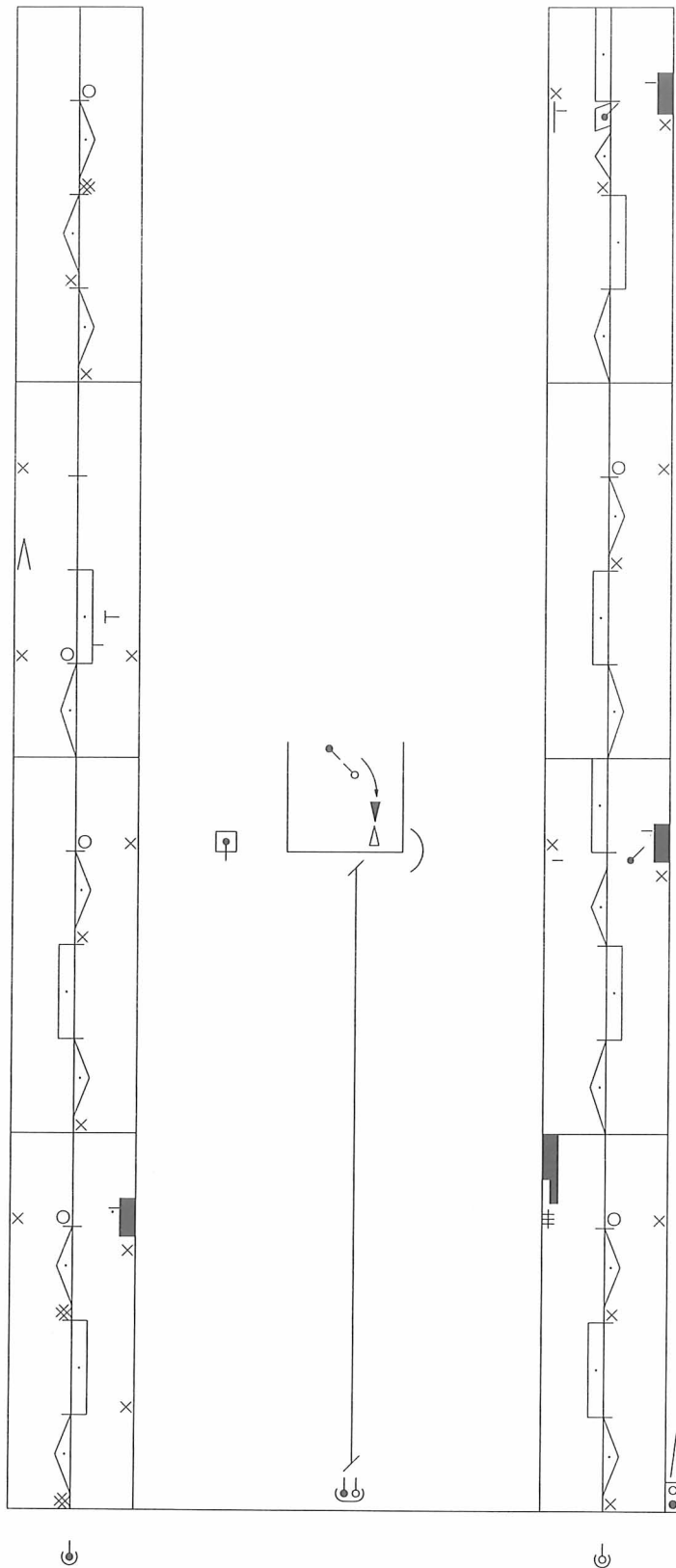

A.II.13. : ||

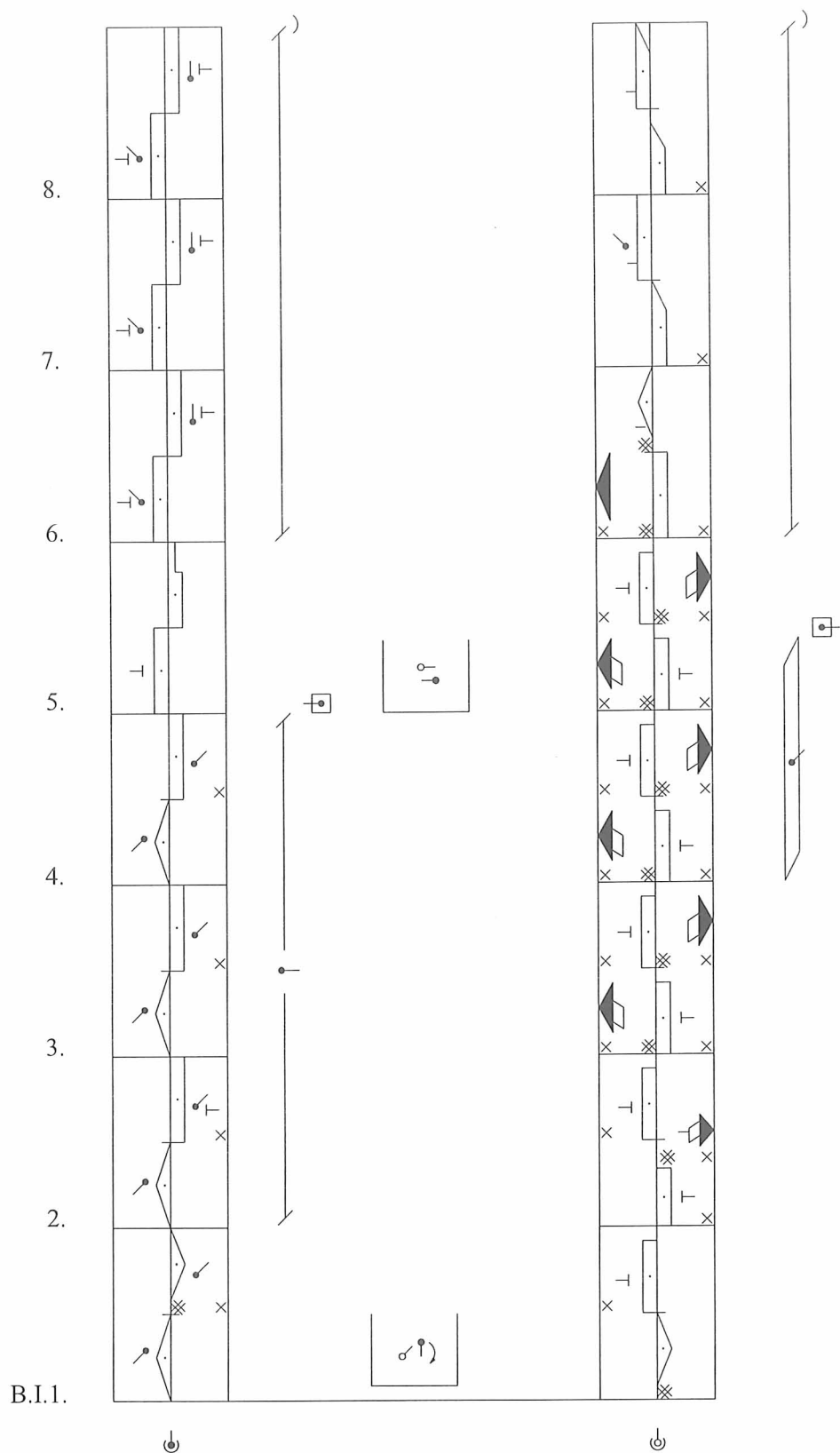
14. : ||

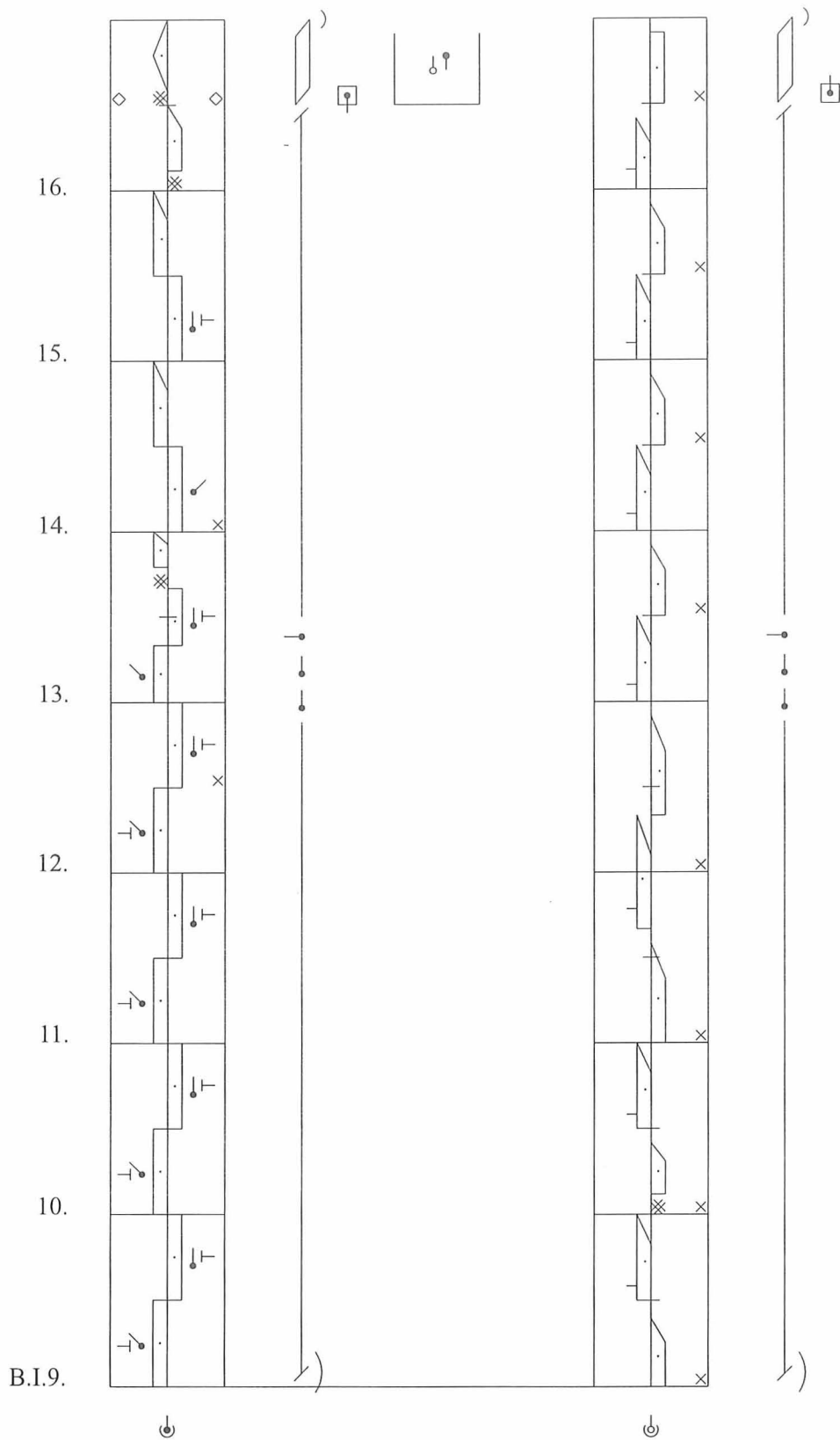
15. : ||

16. : ||

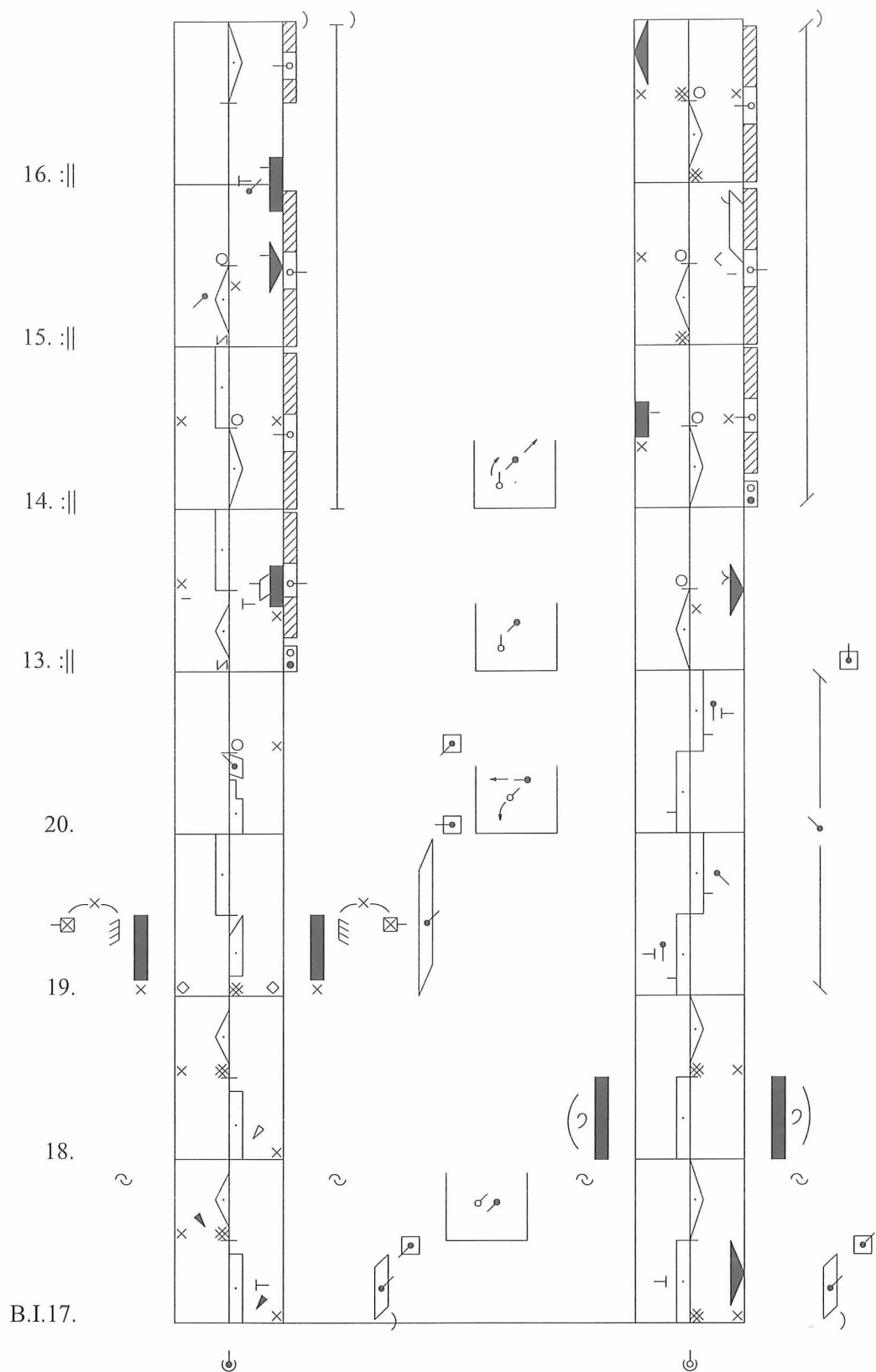

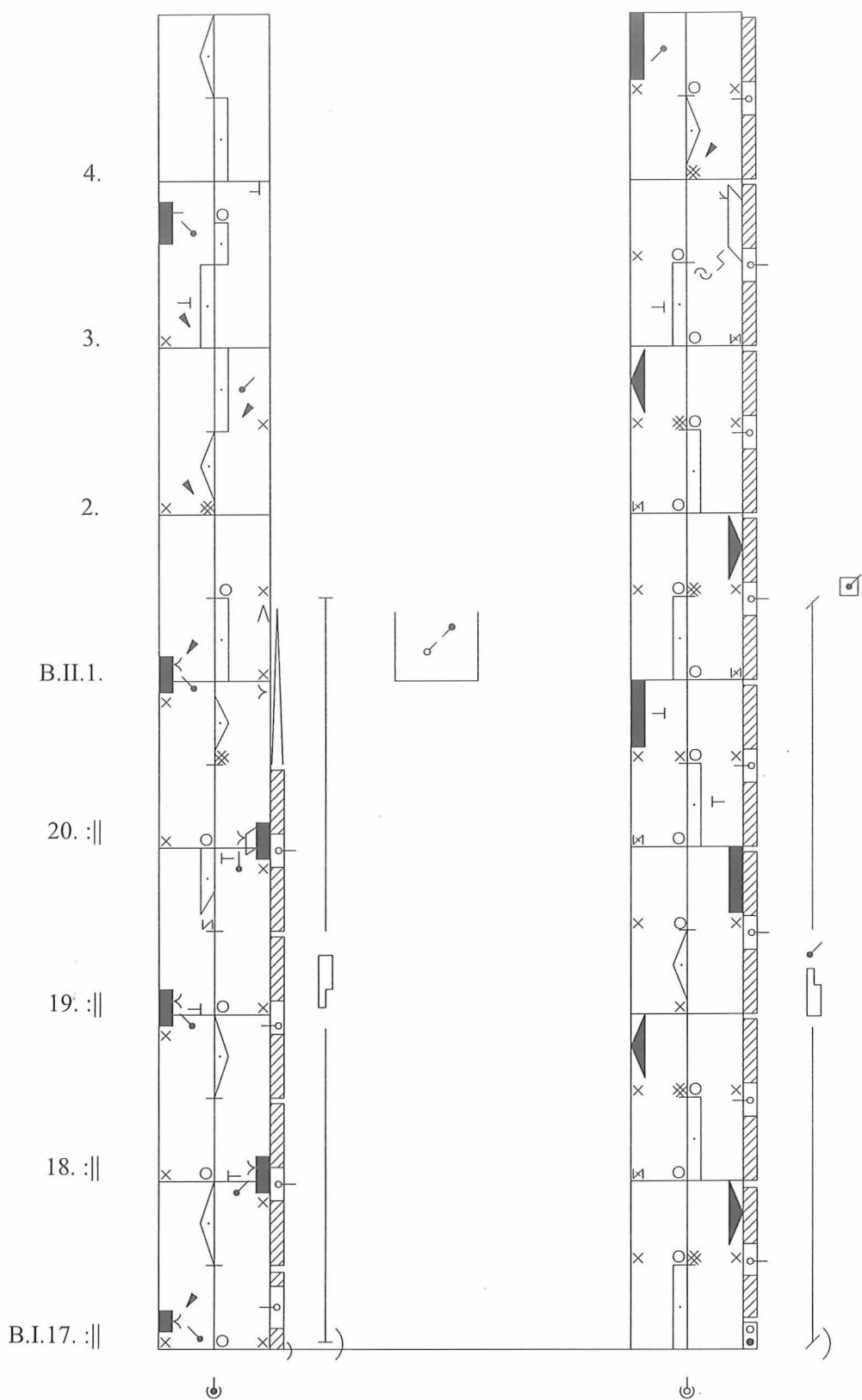
Lassú csárdás I. folytatása

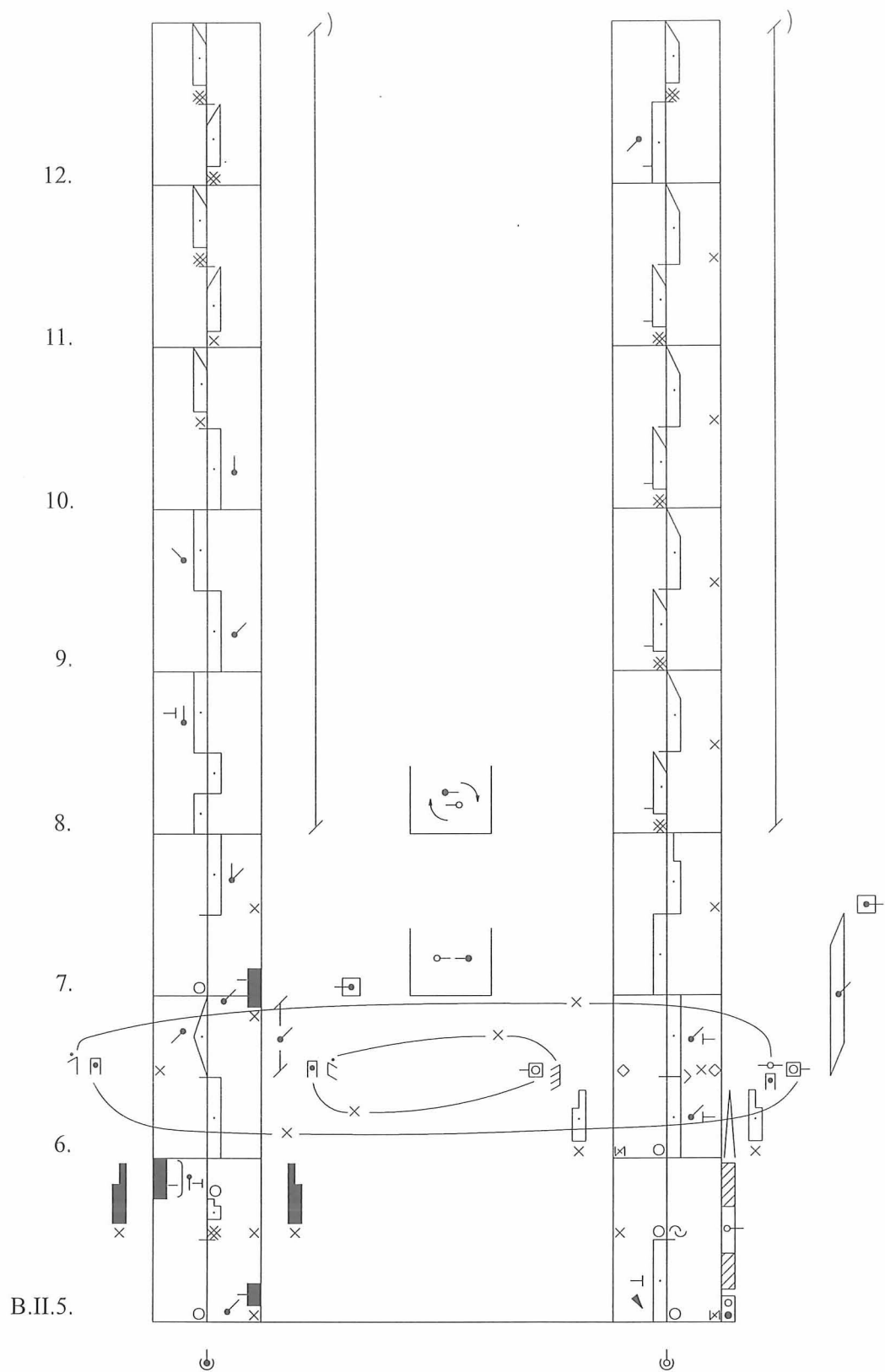

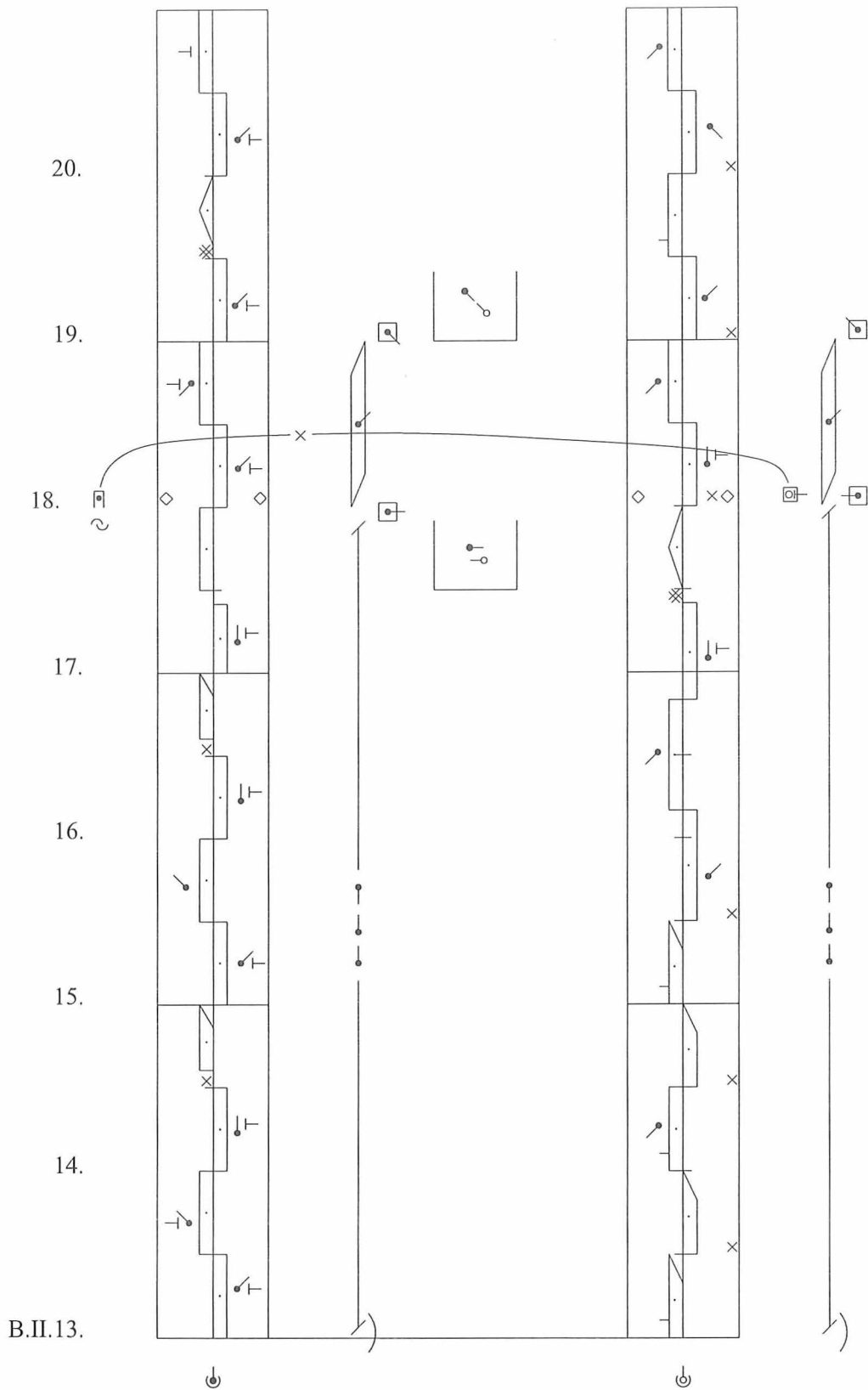

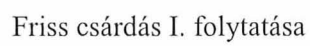
Friss csárdás I. folytatása

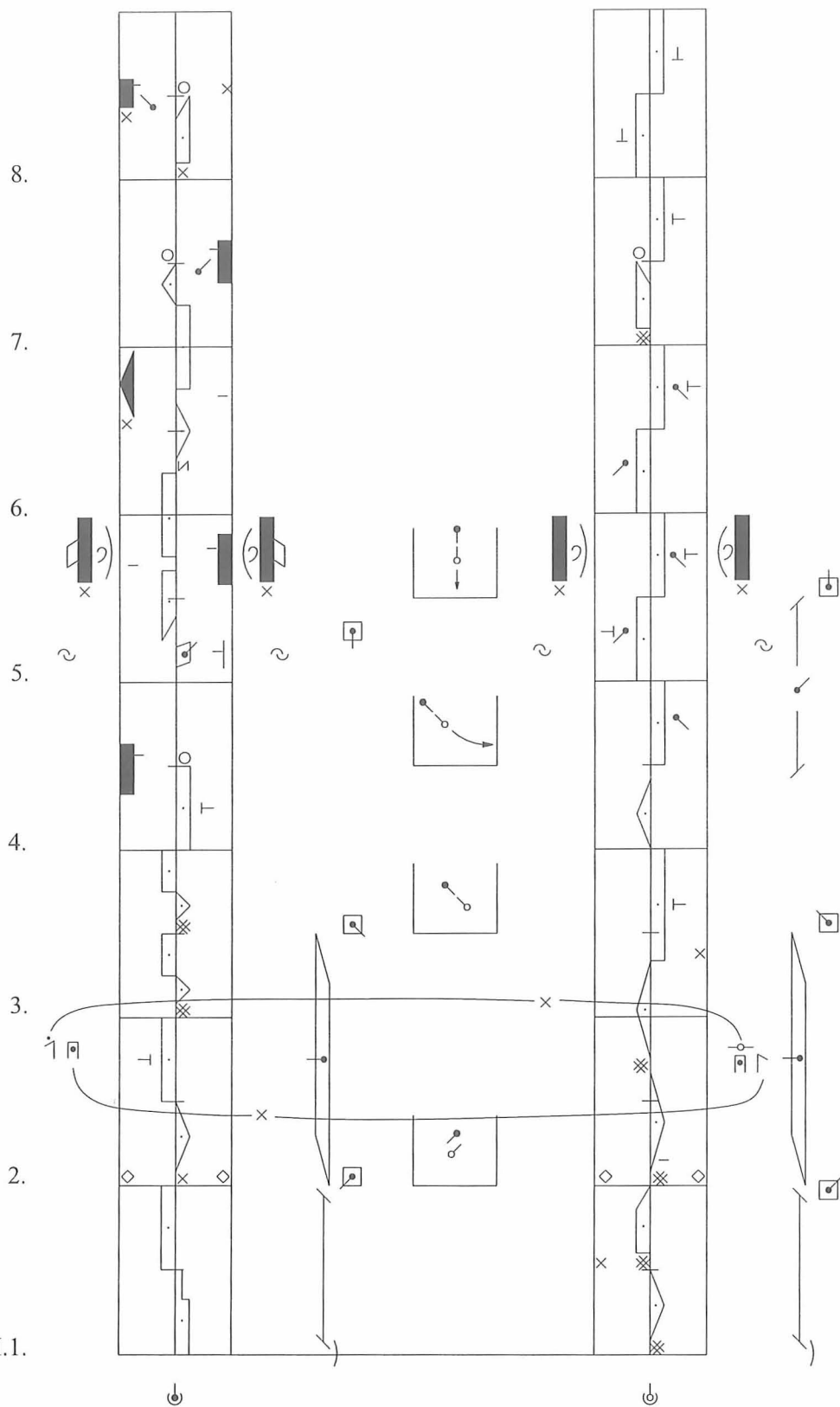

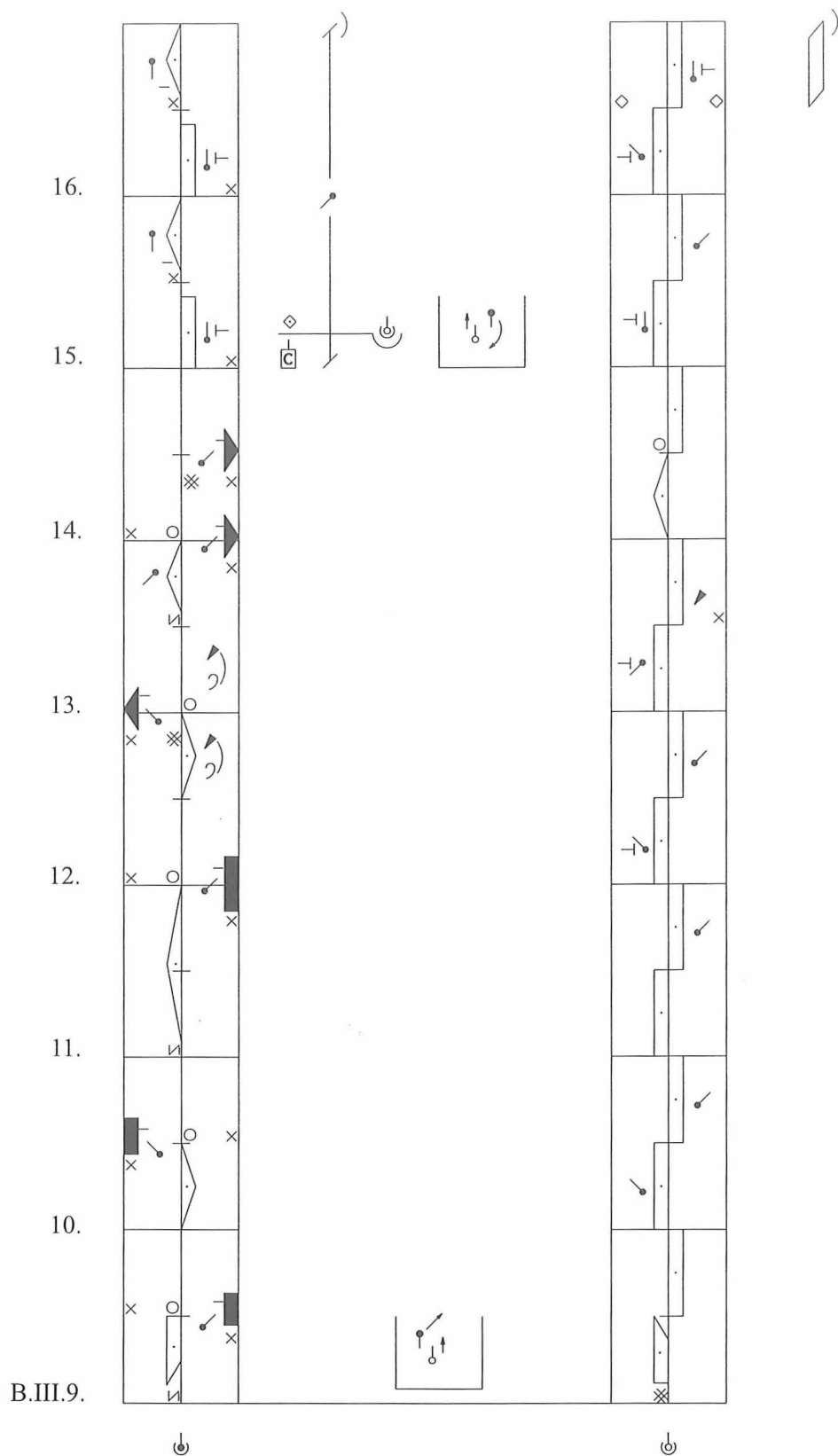

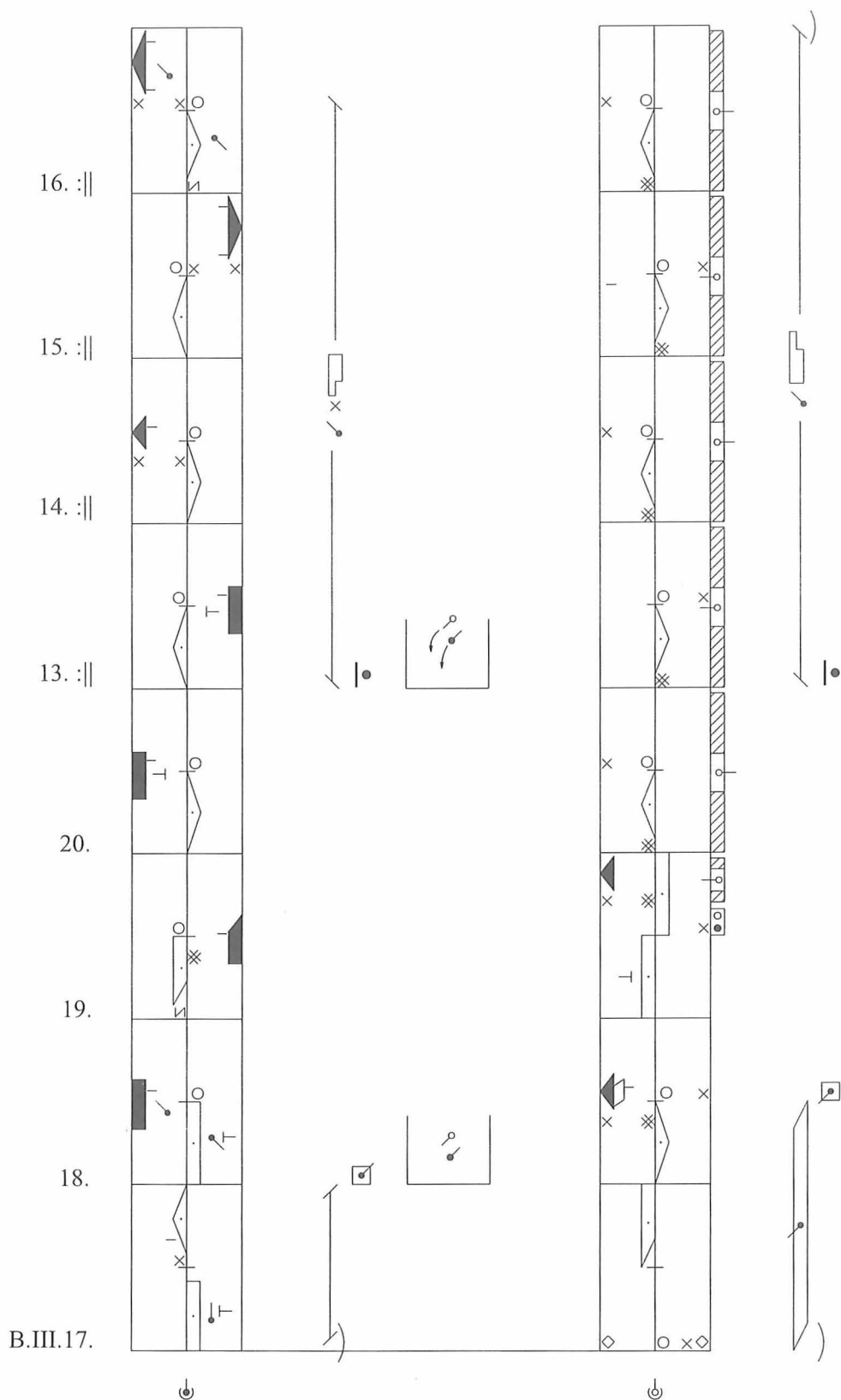

B.III.1.

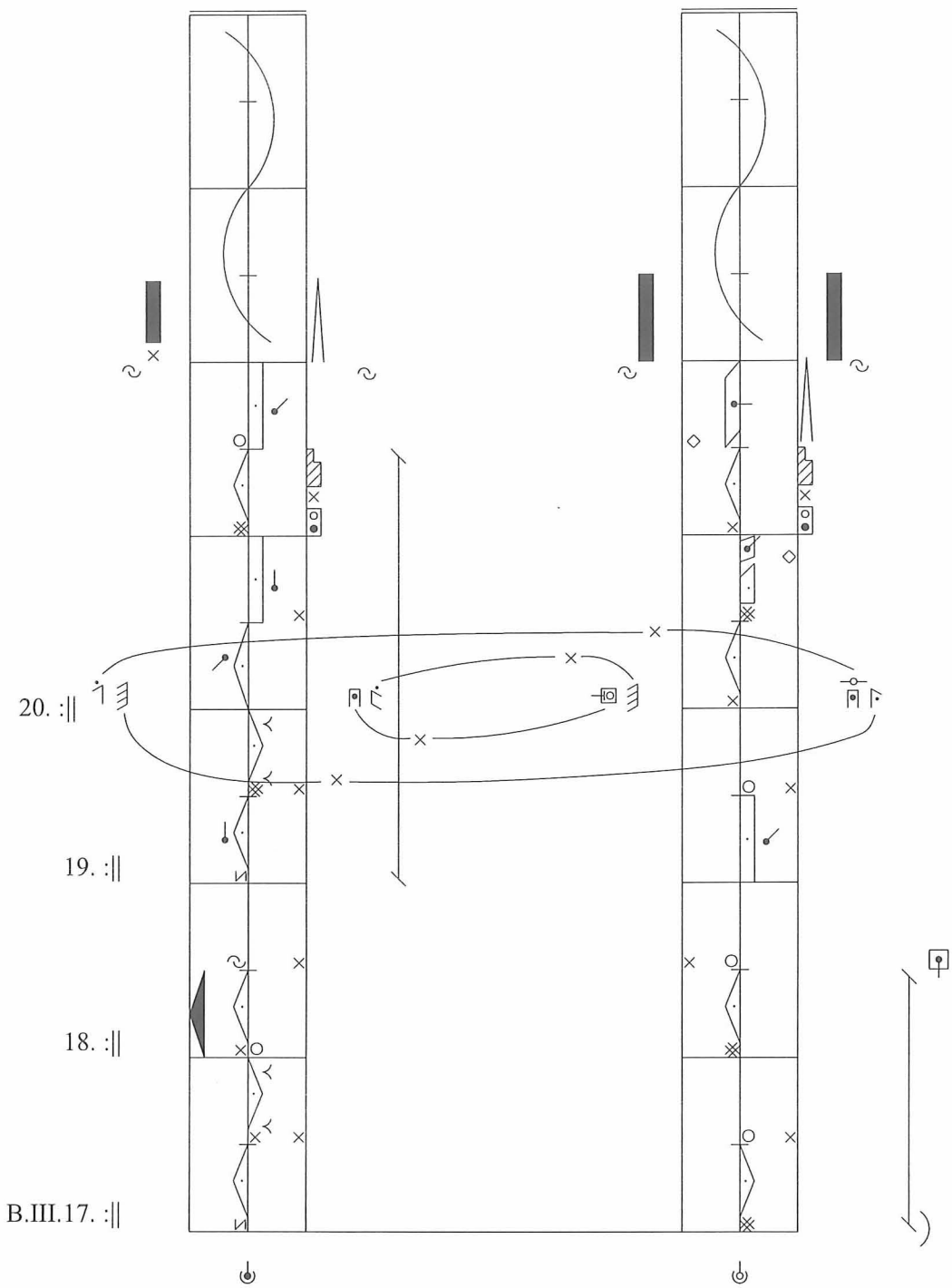

Friss csárdás I. folytatása

Friss csárdás I. folytatása

Lassú és friss csárdás II.

Táncolta: Hervai László (1907) és Horváth Péterné sz. Hervai Rozália (1935).

Ft. 1172.38-39, Tit.1320-1321. A tánc kísérő dallamai megegyeznek a Lassú és friss csárdás I.-nél közölt dallamokkal.

Kiinduló helyzetben a férfi nyitott, a nő zárt I. pozícióban egymással szemben, és egy-mástól távol áll, karjaik alap mélyben.

A férfi tánca:

Lassú csárdás

A-I. dallam

1. ütem: Kiinduló helyzetben maradunk $\circ$.

2. ütem: A jobb lábbal zárunk $\downarrow$ + ebben a helyzetben maradunk, jobb karunkat testünk elé vezetve párunknak intve táncha hívjuk ♩ + a bal lábbal elől III. pozícióban lépünk $\downarrow$ + ebben a helyzetben maradunk ♩ .

3. ütem: A jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk $\downarrow$ + 1/8-ot jobbra forogva (érkezés 8. tér) a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kis térdhajlítással féltalpon a jobb mellett a földre érintjük $\downarrow$ + a bal lábbal előre lépünk $\downarrow$ + a jobb lábbal alacsony féltalpon háromnegyed súllyal hátul III. pozícióban lépünk $\downarrow$ az előző két fázissal 1/8-ot fordulunk balra (érkezés 7. tér) + a bal lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban lépünk $\downarrow$.

4. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban lépünk $\downarrow$ + a bal lábbal háromnegyed súllyal alacsony féltalpon helyben lépünk $\downarrow$ + a jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk $\downarrow$ az előző három fázist szimmetrikusan megismételjük $\text{♩} \text{♩} \text{♩}$.

5. ütem: A jobb lábbal helyben lépünk $\downarrow$ + a bal lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban lépünk, mindkét tenyerünkkel megfogjuk párunk derekát oldalról $\downarrow$ + a jobb lábbal hátul III. pozícióban lépünk $\downarrow$ + a bal lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban lépünk $\downarrow$.

6. ütem: A jobb lábbal hátul III. pozícióban lépünk $\downarrow$ + a bal lábbal negyed súllyal féltalpon elől nyitott III. pozícióban lépünk $\downarrow$ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk $\downarrow$ az előző három fázissal 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 8. tér) + a bal lábbal oldalt lépünk $\downarrow$ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk $\downarrow$.

7. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk $\downarrow$ + a jobb lábbal féltalpon a baltól kis távolságra negyed súllyal oldalt lépünk $\downarrow$ + a bal lábbal kis térdhajlítással oldalt lépünk $\downarrow$ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk $\downarrow$ + a bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk $\downarrow$.

8. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk $\downarrow$ + a bal lábbal negyed súllyal féltalpon hátul III. pozícióban lépünk $\downarrow$ + jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk $\downarrow$ az előző 5 fázis alatt 3/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 3. tér) + a bal lábbal oldalt lépünk $\downarrow$ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk $\downarrow$.

9. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk $\downarrow$ + a jobb lábbal kis térdhajlítással féltalpon a baltól

igen kis távolságra negyed súllyal oldalt lépünk ♪ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♪ + a jobb lábbal helyben lépünk ♪ + a bal lábbal kis térdhajlítással oldalt lépünk ♪ .

10. ütem: A jobb lábbal a bal mellé lépünk ♪ + a bal lábbal negyed súllyal kis távolságra féltalpon rézsút hátra lépünk ♪ + jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♪ + a bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♪ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♪ .

11. ütem: Azonosan megismételjük a 9. ütemet.

12. ütem: Azonosan megismételjük a 10. ütemet.

13. ütem: Azonosan megismételjük a 9. ütemet.

14. ütem: A jobb lábbal helyben lépünk ♪ + a bal lábbal negyed súllyal kis távolságra féltalpon rézsút hátra lépünk ♪ + jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♪ a 9. ütem második fele – 14. ütem első fele alatt két egészet keringünk jobbra (érkezés 3. tér) + a bal lábbal igen kis távolságra elől III. pozícióban oldalt lépünk ♪ + a jobb lábbal igen kis távolságra hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♪ .

15. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással igen kis távolságra oldalt lépünk ♪ + a jobb lábbal negyed súllyal féltalpon parányit oldalt lépünk ♪ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♪ az előző 5 fázissal 1/8-ot fordulunk balra (érkezés 2. tér) + a jobb lábbal igen kis távolságra elől III. pozícióban oldalt lépünk ♪ + a bal lábbal kis térdhajlítással hátul nyitott III. pozícióban lépünk ♪ .

16. ütem: Az előző két fázist azonosan megismételjük ♪ ♪ a páros fogást elengedjük, jobb karunkat kissé hajlítva alap mélybe visszük, bal kezünkkel megfogjuk párunk jobb felkarját váll alatt + a jobb lábbal helyben lépünk ♪ + a bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♪ .

9. ütem ismétlése: A jobb lábbal helyben lépünk ♪ + a bal lábbal tágan oldalt lépünk ♪ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♪ + a bal lábbal oldalt lépünk ♪ .

10. ütem ismétlése: A jobb lábbal a bal mellé lépünk ♪ + a bal lábbal oldalt lépünk ♪ a 15. ütem második fele – 10. ütem ismétlése első fele alatt 5/8-ot keringünk jobbra (érkezés 7. tér) + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♪ + a bal lábbal féltalpon negyed súllyal hátul III. pozícióban lépünk ♪ + a jobb lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban lépünk, mialatt a bal lábat egészen közel a földhöz kis térdhajlítással oldalt emeljük ♪ .

11. ütem ismétlése: A bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat egészen közel a földhöz, befelé forgatva, kis térdhajlítással oldalt emeljük ♪ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal alsó lábszárat mélyen hátra emeljük ♪ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb alsó lábszárat rézsút hátra emeljük ♪ + a jobb lábujjat a talajra érintjük ♪ .

12. ütem ismétlése: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♪ + a bal lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban dobantva lépünk, mialatt a jobb alsó lábszárat rézsút hátul mélybe emeljük ♪ + a jobb lábbal igen kis távolságra kis térdhajlítással dobantva oldalt lépünk ♪ + a jobb térdet nyújtva és lenthangsúlyosan rugózva a bal lábbal zárunk ♪ .

13. ütem ismétlése: A bal lábbal lenthangsúlyos rugózással elől III. pozícióban lépünk ♪ + a jobb lábbal lenthangsúlyos rugózással helyben lépünk ♪ + a bal lábbal lenthangsúlyos rugózással zárunk ♪ + lenthangsúlyosan rugózunk ♪ .

14. ütem ismétlése: A jobb lábbal lenthangsúlyos rugózással elől III. pozícióban lépünk ♪ + a bal lábbal lenthangsúlyos rugózással elől III. pozícióban lépünk ♪ mindkét karunkat

kissé hajlítva előre nyújtjuk, és tenyerünkkel megfogjuk párunk derekát a lapocka alatt + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábat talpon elől III. pozícióba a talajra érintjük ♩ + a bal térdet kissé meghajlítva testsúlyunkat a bal lábra helyezzük, jobb lábunk talpérítésbe kerül ♩.

15. ütem ismétlése: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + kis térdhajlítással balra forgatott I. pozícióba ugrunk ♩. Az ütem alatt 1/8-ot keringünk balra (érkezés 6. tér).

16. ütem ismétlése: A jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással II. pozícióba lépünk ♩ + jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal negyed súllyal kis térdhajlítással féltalpon rézsút hátra lépünk ♩ + jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩.

A-II. dallam

1. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk ♩ + a bal lábbal félsúllyal oldalt lépünk ♩ + jobb lábbal kis térdhajlítással hátul III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal negyed súllyal féltalpon rézsút hátra lépünk ♩ + jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩.

2. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩.

3. ütem: A jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal hátul III. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban lépünk ♩.

4. ütem: A bal lábbal hátul III. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + ezt a két fázist azonosan megismételjük ♩ ♩.

5. ütem: Az előző két fázist azonosan megismételjük ♩ ♩ az A.I. 16. ütem ismétlése – 5. A.II. ütem első fele alatt kettő egészet és 7/8-ot keringünk jobbra (érkezés 5. tér) + a jobb sarkon 1/8-ot jobbra perdülve (érkezés 6. tér) a bal lábbal kis térdhajlítással kis II. pozícióba lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩.

6. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban ugrunk, mialatt a jobb alsó láb-szárat rézsút hátul mélybe emeljük, jobb kézzel az előző fogást elengedjük, majd megfogjuk párunk jobb könyökét ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩.

7. ütem: Az előző két fázist kétszer azonosan megismételjük ♩ ♩ ♩ ♩.

8. ütem: Az előző két fázist azonosan megismételjük ♩ ♩ + a bal lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ a 6. ütem – 8. ütem első három fázisa alatt egy egészet és 3/8-ot keringünk balra (érkezés 3. tér) + 1/4-et balra fordulva (érkezés 1. tér) a jobb lábbal oldalt lépünk ♩.

9. ütem: 1/4-et balra fordulva (érkezés 7. tér) a bal lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal hátul III. pozícióban lépünk ♩.

10. ütem: A bal lábbal elől III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábat féltalpon parányit oldalt a földre érintjük ♩.

11. ütem: A jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + jobb lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal negyed súllyal kis térdhajlítással féltalpon hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ . Az ütem alatt 1/4-et fordulunk jobbra (érkezés 1. tér).

12. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + térdünket kissé meghajlítva a jobb lábbal igen kis II. pozícióba lépünk ♩ . Az ütem alatt 1/8-ot keringünk balra (érkezés 8. tér).

13. ütem: A jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal negyed súllyal kis távolságra féltalpon rézsút hátra lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ .

14. ütem: A bal lábbal tágan oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal bokázva a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal negyed súllyal féltalpon a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással hátul nyitott III. pozícióban lépünk ♩ .

15. ütem: A jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kis térdhajlítással igen közel a földhöz rézsút hátra emeljük ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással negyed súllyal féltalpon rézsút hátra lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ .

16. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ a 13. ütem – 16. ütem első három fázisa alatt egy egészet és 5/8-ot keringünk jobbra (érkezés 5. tér) + a jobb lábbal kis térdhajlítással kis távolságra oldalt lépünk ♩ .

9. ütem ismétlése: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra elől III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással kis II. pozícióba lépünk ♩ . Az ütem alatt 1/8-ot fordulunk balra (érkezés 4. tér).

10. ütem ismétlése: A jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal negyed súllyal kis térdhajlítással féltalpon hátul nyitott III. pozícióban lépünk ♩ + jobb lábbal helyben lépünk ♩ .

11. ütem ismétlése: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + térdünket kissé meghajlítva a jobb lábbal zárunk ♩ .

12. ütem ismétlése: A jobb lábbal helyben lépünk ♩ + térdünket kissé meghajlítva a bal lábbal II. pozícióba lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal negyed súllyal kis távolságra féltalpon rézsút hátra lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ . Az ütem alatt 3/8-ot keringünk jobbra (érkezés 2. tér).

13. ütem ismétlése: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk, jobb lábunk féltalp érintésben marad ♩ + a bal térdet kissé meghajlítjuk, jobb lábunkat beforgatjuk ♩ .

14. ütem ismétlése: A jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal negyed súllyal igen kis távolságra féltalpon rézsút hátra lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩ . Az ütem alatt 1/4-et fordulunk jobbra (érkezés 4. tér).

15. ütem ismétlése: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + térdünket kissé meghajlítva a jobb lábbal igen kis II. pozícióba lépünk ♩ .

16. ütem ismétlése: A jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal elől nyitott III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal negyed súllyal igen kis távolságra féltalpon rézsút hátra lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben lépünk ♩. Az ütem alatt 3/8-ot keringünk jobbra (érkezés 7. tér).

Friss csárdás

B-I. dallam

1. ütem: A bal lábbal hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩.

2.-7. ütem: Hatszor azonosan megismétljük az 1. ütemet. A hat ütem alatt egy egészet és 3/8-ot keringünk jobbra (érkezés 2. tér).

8. ütem: A bal lábbal igen kis távolságra oldalt ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással kifelé forgatva igen közel a balhoz talpon a földre érintjük ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a bal lábat talpérintő helyzetben kifelé forgatjuk ♩.

9. ütem: A bal lábbal parányit oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩.

10. ütem: A bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩.

11–14. ütem: Ötször azonosan megismétljük a 14. ütemet. A 9–14. ütem alatt 7/8-ot fordulunk balra (érkezés 3. tér).

15. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩.

16. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással oldalt lépünk, a jobb láb kifelé forgatva talpérintésben negyed súllyal előző helyén marad ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩.

17. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩.

18–20. ütem: Négyszer azonosan megismétljük a 17. ütemet.

13. ütem ismétlése: Azonosan megismétljük a 17. ütemet. A 16. ütem – 13. ütem ismétlése alatt egy egészet és 1/8-ot keringünk jobbra (érkezés 4. tér). A jobbra keringő páros forgó alatt párunk tőlünk előre irányban helyezkedik el.

14. ütem ismétlése: A bal lábbal kis távolságra oldalt ugrunk, a jobb lábat kifelé forgatva talpérintésben előző helyén tartjuk ♩ + a jobb lábbal kis távolságra oldalt ugrunk, a bal lábat kifelé forgatva talpérintésben előző helyén tartjuk ♩.

15. ütem ismétlése: A bal lábbal kis távolságra oldalt ugrunk, a jobb lábat kifelé forgatva talpérintésben előző helyén tartjuk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩.

16–17. ütem ismétlése: Kétszer azonosan megismétljük a 15. ütem ismétlését.

18. ütem ismétlése: A bal lábbal kis távolságra oldalt ugrunk, a jobb lábat kifelé forgatva talpérintésben előző helyén tartjuk ♩ + a jobb lábbal parányit oldalt lépünk ♩.

19. ütem ismétlése: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩.

20. ütem ismétlése: Azonosan táncoljuk a 19. ütem ismétlését.

B-II. dallam

1–2. ütem: Kétszer azonosan táncoljuk a 19. ütem ismétlését.

3. ütem: A bal lábbal helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ . Az ütem alatt párunk tőlünk jobb rézsút előre viszonyba kerül.

4. ütem: A bal lábbal sarokról talpra gördülve rézsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban lépünk ♩ .

5–8. ütem: Négyyszer azonosan megismételjük a 4. ütemet.

9. ütem: 1/8-ot jobbra fordulva (a fordulással párunk ismét tőlünk előre irányba kerül) a bal lábbal hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ .

10. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal parányit oldalt lépünk ♩ . A B-I/20. ütem ismétlése – B-II/10. ütem alatt három egészet keringünk jobbra (érkezés 4. tér).

11. ütem: A bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk, a jobb lábat kifelé forgatva talpérin-
tésben előző helyén tartjuk ♩ + a jobb lábbal parányit oldalt lépünk ♩ .

12. ütem: A bal lábbal elől nyitott III. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távol-
ságra hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ .

13–19. ütem: Hétszer azonosan megismételjük a 12. ütemet. A 12–19. ütem alatt egy
egészet és 1/4-et fordulunk balra (érkezés 2. tér).

20. ütem: A bal lábbal helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ .

13. ütem ismétlése: A bal lábbal rézsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal elől III. pozícióban
lépünk ♩ .

14–19. ütem ismétlése: Hatszor azonosan megismételjük a 13. ütem ismétlését. A 13.-19.
ütem ismétlése alatt egy egészet és 3/4-et keringünk jobbra (érkezés 8. tér).

20. ütem ismétlése: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal kis távolságra oldalt
lépünk ♩ .

B-III. dallam

1. ütem: A bal lábbal igen kis távolságra oldalt ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhaj-
lítással kifelé forgatva igen közel a balhoz talpon a földre érintjük ♩ + a jobb lábbal bokáz-
va I. pozícióba zárunk ♩ . Az ütem alatt 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 2. tér).

2. ütem: A bal lábbal oldalt ugrunk, mialatt a jobb lábat kifelé forgatva talpérin-
tő helyzetben előző helyén tartjuk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé ugrunk, mialatt a bal lábat
kifelé forgatva talpérin-
tő helyzetben előző helyén tartjuk ♩ .

3. ütem: A bal lábbal helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kifelé forgatva fél-
talpon pará-
nyit oldalt a földre érintjük ♩ + a jobb lábbal parányit oldalt lépünk ♩ .

4. ütem: A bal lábbal igen kis távolságra oldalt ugrunk, mialatt a jobb lábat kifelé forgat-
va talpérin-
tő helyzetben előző helyén tartjuk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ .

5–8. ütem: Négyyszer azonosan megismételjük a 4. ütemet.

9. ütem: A bal lábbal hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal elől III. po-
zí-
cióban lépünk ♩ .

10–12. ütem: Háromszor azonosan megismételjük a 9. ütemet. A 4–12. ütem alatt egy
egészet és 3/8-ot keringünk jobbra (érkezés 5. tér).

13. ütem: A bal lábbal igen kis távolságra rézsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis
távolságra rézsút hátra lépünk ♩ .

14–17. ütem: Négyyszer megismételjük a 13. ütemet.

18. ütem: A bal lábbal igen kis távolságra rézsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kis térdhajlítással kifelé forgatva talpon oldalt a földre érintjük ♩ . A 13–18. ütem alatt egy egészet fordulunk balra (érkezés 5. tér).

19. ütem: A bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal parányit oldalt lépünk ♩ .

20. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal zárunk ♩ .

13. ütem ismétlése: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal parányit oldalt lépünk ♩ .

14. ütem ismétlése: A bal lábbal rézsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ .

15–18. ütem ismétlése: Négyyszer megismételjük a 14. ütem ismétlését. A 14–18. ütem ismétlése alatt egy egészet és 1/4-et keringünk jobbra (érkezés 7. tér).

19. ütem ismétlése: 1/8-ot jobbra fordulva (érkezés 8. tér) a bal lábbal tágan oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ .

20. ütem ismétlése: A bal lábbal kis távolságra oldalt ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással kifelé forgatva közel a balhoz talpon a földre érintjük, a fogást elengedjük ♩ + a jobb lábbal II. pozícióba lépünk, a tánc lezárásaként párunk felé pozíciónyit meghajlunk ♩ .

A zene leáll, törzsünkkel felegyenesedünk, majd párunktól ellépünk.

A nő tánca:

A páros forgó lépéseket kivéve a nő minden fázist lenghangsúlyos rugózással táncol.

Lassú csárdás

A-I. dallam

1. ütem: Az ütem alatt a kiinduló helyzetben állunk.

2. ütem: A jobb lábbal előre lépünk ♩ + a bal lábat kis térdhajlítással féltalpon elől III. pozícióba a földre érintjük, törzsünket jobbra forgatjuk ♩ + a bal lábbal előre lépünk, törzsünket alaphelyzetébe visszaforgatjuk ♩ + a jobb lábat kis térdhajlítással féltalpon elől III. pozícióba a földre érintjük, törzsünket balra forgatjuk ♩ .

3. ütem: Azonosan megismételjük a 2. ütemet.

4. ütem: Azonosan megismételjük a 2. ütemet.

5. ütem: A jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk, törzsünket alaphelyzetébe visszaforgatjuk ♩ + a bal lábat kis térdhajlítással a jobb mellett féltalpon a földre érintjük, karunkat kissé hajlítva előre nyújtjuk, tenyerünkkel megfogjuk párunk vállát felülről ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ .

6. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal zárunk ♩ az előző négy fázissal 1/8-ot keringünk jobbra (érkezés 4. tér) + a jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩ .

7. ütem: A jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal zárunk ♩ + a bal lábbal tágan oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ .

8. ütem: A bal lábbal tágan oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal zárunk ♩ az előző négy fázissal 3/8-ot keringünk jobbra (érkezés 7. tér) + a jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩.

9. ütem: A jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a bal lábat kis térdhajlítással talpon a jobb mellett a földre érintjük ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩.

10. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással fél talpon a bal mellett a földre érintjük ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩.

11. ütem: A jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábat fél talpon a jobb mellett a földre érintjük ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩.

12. ütem: Azonosan megismételjük a 10. ütemet.

13. ütem: Azonosan megismételjük a 11. ütemet.

14. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással fél talpon hátul III. pozícióba a földre érintjük ♩ a 9. ütem – 14. ütem első fele alatt két egészet keringünk jobbra (érkezés 7. tér) + a jobb lábbal igen kis távolságra hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással elől III. pozícióban lépünk ♩.

15. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ az előző három fázis alatt 1/8-ot keringünk balra (érkezés 6. tér) + mindkét térdet kissé meghajlítva balra forgatott I. pozícióba ugrunk ♩ + a bal lábbal helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ e két fázis alatt 1/8-ot fordulunk balra (érkezés 5. tér).

16. ütem: A bal lábbal rézsút előre lépünk, bal kezünkkel a fogást elengedjük, karunkat alap mélybe visszük ♩ + a bal térdet kissé meghajlítjuk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással fél talpon a bal mellett a földre érintjük ♩ + a jobb lábbal előre lépünk ♩ + a bal lábat kis térdhajlítással fél talpon a jobb mellett a földre érintjük ♩.

9. ütem ismétlése: A bal lábbal előre lépünk ♩ az előző három fázis alatt 1/4-et keringünk jobbra (érkezés 7. tér) + a térdet kissé meghajlítva a jobb lábbal zárunk, a fogást jobb kezünkkel is elengedjük ♩ + a jobb lábbal előre lépünk ♩ + a bal lábat kis térdhajlítással fél talpon a jobb mellett a földre érintjük ♩.

10. ütem ismétlése: A bal lábbal előre lépünk ♩ + a jobb lábat kis térdhajlítással fél talpon a bal mellett a földre érintjük ♩ + a jobb lábbal előre lépünk ♩ + a bal lábat kis térdhajlítással fél talpon a jobb mellett a földre érintjük ♩.

11. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 10. ütem ismétlését.

12. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 10. ütem ismétlését. A 9. ütem ismétlésének második fele – 12. ütem ismétlésének első fele alatt egyenes úton a 7. tér felé haladva egy egészet és 1/2-et fordulunk jobbra (érkezés 3. tér).

13. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 10. ütem ismétlését.

14. ütem ismétlése: A bal lábbal kis térdhajlítással kis távolsága rézsút előre lépünk, karunkat párunk felé emeljük ♩ + a jobb lábat kis térdhajlítással fél talpon hátul III. pozícióban a földre érintjük, mindkét kezünkkel megfogjuk párunk vállát felülről ♩ + a jobb lábbal zárunk ♩ + ebben a helyzetben maradunk ♩.

15. ütem ismétlése: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb térdünket kissé

meghajlítjuk, mialatt a bal lábat kis térdhajlítással talpon elől III. pozícióba a földre érintjük ♩ . Az ütem alatt 1/8-ot keringünk balra (érkezés 2. tér).

16. ütem ismétlése: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal tágan oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással féltalpon a bal mellett a földre érintjük ♩ .

A-II. dallam

1. ütem: A jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal igen kis távolságra bal részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal részsút előre lépünk ♩ .

2. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra bal részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal részsút előre lépünk ♩ + azonosan megismételjük az előző két fázist ♩ ♩ .

3. ütem: Azonosan megismételjük a 2. ütemet.

4. ütem: Azonosan megismételjük a 2. ütemet.

5. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra bal részsút előre lépünk ♩ a A.I./16. ütem ismétlése – A.II./5. ütem első fázisa alatt kettő egészet és 3/4-et keringünk jobbra (érkezés 8. tér) + 1/8-ot jobbra fordulva (érkezés 1. tér) a bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal helyben lépünk ♩ az előző két fázissal 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 2. tér) .

6. ütem: A jobb lábbal részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ .

7. ütem: Kétszer azonosan megismételjük az előző két fázist ♩ ♩ ♩ ♩ .

8. ütem: Azonosan megismételjük az előző két fázist ♩ ♩ + a jobb lábbal elől nyitott V. pozícióban lépünk ♩ a 6. ütem – 8. ütem első három fázisa alatt egy egészet és 5/8-ot keringünk balra (érkezés 7. tér) + 1/4-et balra fordulva (érkezés 5. tér) a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩ .

9. ütem: 1/4-et balra fordulva (érkezés 3. tér) a jobb lábbal hátra lépünk ♩ + a bal lábbal zárunk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábat talpon a bal mellett a földre érintjük ♩ .

10. ütem: A jobb lábbal hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a jobb lábbal hátul III. pozícióban oldalt lépünk ♩ + mindkét térdet kissé meghajlítva a bal lábbal zárunk ♩ .

11. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal tágan oldalt lépünk ♩ + a jobb lábat féltalpon a bal mellett a földre érintjük ♩ . Az ütem alatt 3/8-ot keringünk jobbra (érkezés 6. tér).

12. ütem: A 11. ütem szimmetrikusát táncoljuk. Az ütem alatt 1/4-et keringünk balra (érkezés 4. tér).

13. ütem: A bal lábbal tágan oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábat féltalpon hátul III. pozícióban a földre érintjük ♩ .

14. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ .

15. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal hátul III. pozícióban lépünk ♩.

16. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábat féltalpon hátul III. pozícióban a földre érintjük ♩. A 12–16. ütem alatt egy egész és 5/8-ot keringünk jobbra (érkezés 1. tér).

9. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismétljük a 16. ütemet. Az ütem alatt 1/8-ot keringünk balra (érkezés 8. tér).

10. ütem ismétlése: Azonosan megismétljük a 16. ütemet. Az ütem alatt 3/8-ot keringünk jobbra (érkezés 3. tér).

11. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismétljük a 16. ütemet.

12. ütem ismétlése: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal kis térdhajlítással helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással féltalpon hátul III. pozícióban a földre érintjük ♩. Az ütem alatt 3/8-ot keringünk jobbra (érkezés 6. tér).

13. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismétljük a 16. ütemet.

14. ütem ismétlése: Azonosan megismétljük a 12. ütem ismétlését. Az ütem alatt 1/4-et keringünk jobbra (érkezés 8. tér).

15. ütem ismétlése: Szimmetrikusan megismétljük a 16. ütemet.

16. ütem ismétlése: Azonosan megismétljük a 12. ütem ismétlését. Az ütem alatt 3/8-ot keringünk jobbra (érkezés 3. tér).

Friss csárdás

B-I. dallam

1. ütem: A jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩.

2. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra bal részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra részsút előre lépünk ♩.

3–6. ütem: Négyyszer azonosan megismétljük a 2. ütemet.

7. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra bal részsút előre lépünk ♩ a 2. ütem – 7. ütem első fázisa alatt egy egészet és 1/4-et keringünk jobbra (érkezés 5. tér) + 1/8-ot jobbra fordulva (érkezés 6. tér) a bal lábbal oldalt lépünk ♩.

8. ütem: A jobb lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩.

9. ütem: 1/8-ot balra fordulva (érkezés 5. tér) a jobb lábbal igen kis távolságra részsút hátra lépünk ♩ + a bal lábbal hátul III. pozícióban lépünk ♩.

10. ütem: A jobb lábbal részsút hátra lépünk ♩ + a bal lábbal hátul III. pozícióban lépünk ♩.

11–14. ütem: Négyyszer azonosan megismétljük a 10. ütemet. A 9–14. ütem alatt 7/8-ot keringünk balra (érkezés 6. tér).

15. ütem: A jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩.

16. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra bal részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra részsút előre lépünk ♩ .

17–19. ütem: Háromszor azonosan megismétljük a 16. ütemet. A 16–19. ütem alatt 7/8-ot keringünk jobbra (érkezés 5. tér).

20. ütem: A jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal parányit oldalt lépünk ♩ .

13. ütem ismétlése: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ . A 20. ütem – 13. ütem ismétlése alatt 3/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 8. tér).

14. ütem ismétlése: A jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ .

15. ütem ismétlése: A jobb lábbal a bal mellé lépünk ♩ + a bal lábbal helyben lépünk, mialatt a jobb alsó lábszárat részsút hátra emeljük ♩ .

16. ütem ismétlése: A jobb lábbal helyben ugrunk, mialatt a bal alsó lábszárat részsút hátra emeljük ♩ + a bal lábbal helyben ugrunk, mialatt a jobb alsó lábszárat részsút hátra emeljük ♩ .

17–19. ütem ismétlése: Háromszor azonosan megismétljük a 16. ütem ismétlését.

20. ütem ismétlése: A jobb lábbal helyben ugrunk ♩ + a bal lábbal részsút előre ugrunk ♩ .

B-II. dallam

1. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra bal részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra részsút előre lépünk ♩ .

2–9. ütem: Nyolcszor azonosan megismétljük az 1. ütemet.

10. ütem: A jobb lábbal elől III. pozícióban ugrunk ♩ + a bal lábbal elől III. pozícióban ugrunk ♩ . A B-I/20. ütem ismétlése – B-II/10. ütem alatt kettő egészet és 7/8-ot keringünk jobbra (érkezés 7. tér).

11. ütem: A jobb lábbal helyben ugrunk ♩ + a bal lábbal hátul III. pozícióban lépünk ♩ .

12. ütem: A jobb lábbal hátul nyitott V. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal hátul nyitott V. pozícióban lépünk ♩ .

13–19. ütem: Hétszer azonosan megismétljük az 12. ütemet. A 12–19. ütem alatt egy egészet és 1/8-ot keringünk balra (érkezés 6. tér).

20. ütem: A jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal parányit oldalt lépünk ♩ .

13. ütem ismétlése: A jobb lábbal igen kis távolságra bal részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra részsút előre lépünk ♩ .

14–18. ütem ismétlése: Ötször azonosan megismétljük az 13. ütem ismétlését.

19. ütem ismétlése: A jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat parányit oldalt a bokához emeljük ♩ . A 13–19. ütem ismétlése alatt egy egészet és 3/4-et keringünk jobbra (érkezés 4. tér).

20. ütem ismétlése: A jobb lábbal helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kis térdhajlítással egészen közel a földhöz párhuzamosan oldalt emeljük ♩ + 1/8-ot jobbra forogva (érkezés 5. tér) a bal lábbal helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással egészen közel a földhöz párhuzamosan oldalt emeljük ♩ .

1. ütem: A jobb lábbal helyben ugrunk, mialatt a bal lábat kis térdhajlítással egészen közel a földhöz párhuzamosan oldalt emeljük ♩ + a bal lábbal helyben ugrunk, mialatt a jobb lábat kis térdhajlítással egészen közel a földhöz párhuzamosan oldalt emeljük ♩.

2–5. ütem: Négyszer azonosan megismételjük az 1. ütemet.

6. ütem: A jobb lábbal hátul III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal elől III. pozícióban ugrunk ♩. A 4–6. ütem alatt 1/4-et forgunk jobbra (érkezés 7. tér).

7. ütem: A jobb lábbal igen kis távolságra bal részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra részsút előre lépünk ♩.

8–12. ütem: Ötször azonosan megismételjük a 7. ütemet. A 7–12. ütem alatt egy egész és 1/8-ot keringünk jobbra (érkezés 8. tér).

13. ütem: A jobb lábbal részsút hátra lépünk ♩ + a bal lábbal hátul III. pozícióban lépünk ♩.

14–18. ütem: Ötször azonosan megismételjük a 13. ütemet. A 13–18. ütem alatt egy egészet keringünk balra (érkezés 8. tér).

19. ütem: A jobb lábbal részsút hátra lépünk ♩ + a bal lábbal hátul III. pozícióban lépünk ♩.

20. ütem: A jobb lábbal részsút hátra lépünk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé lépünk ♩.

13. ütem ismétlése: A jobb lábbal elől III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal részsút előre lépünk ♩.

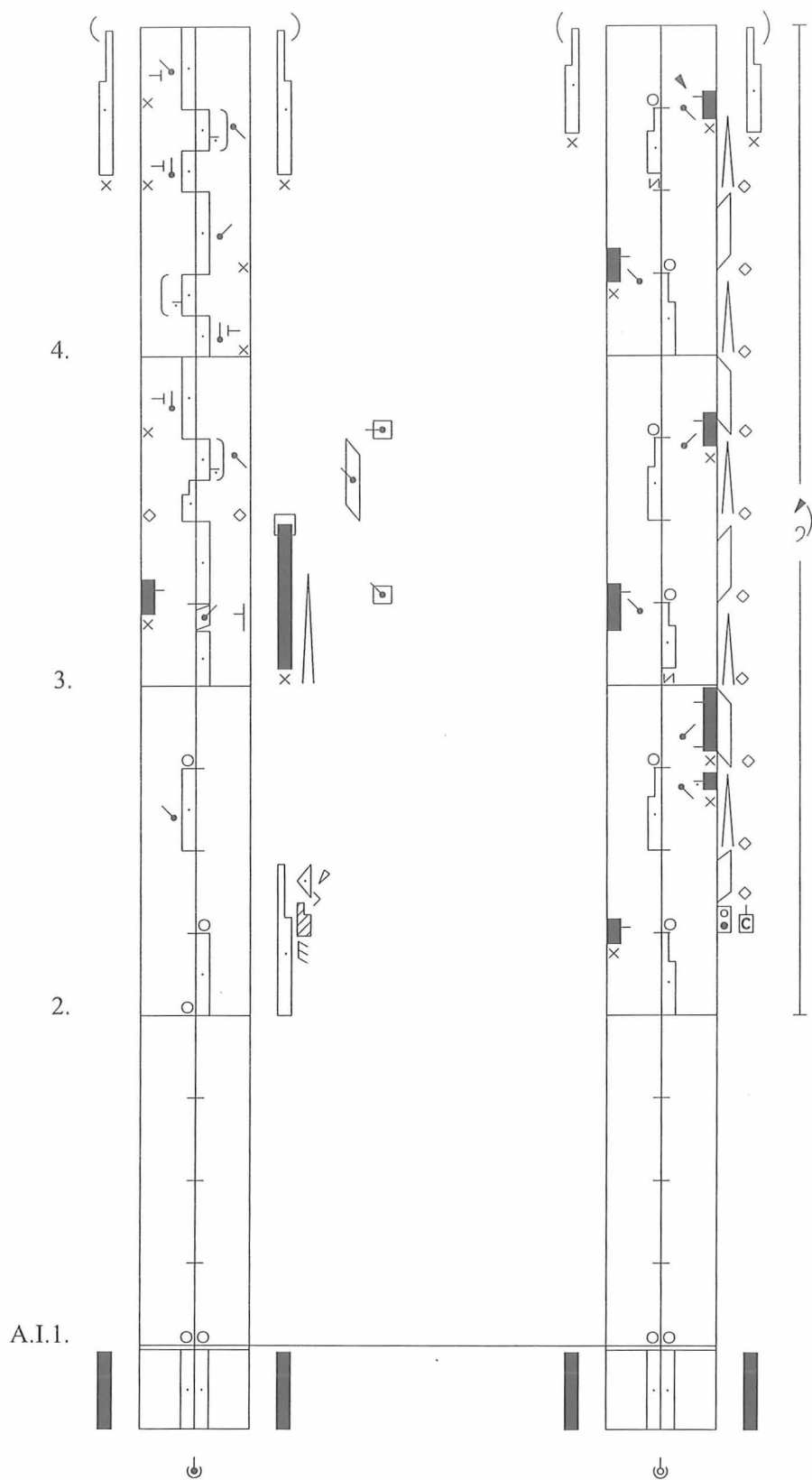
14. ütem ismétlése: A jobb lábbal igen kis távolságra bal részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra részsút előre lépünk ♩.

15–18. ütem ismétlése: Négyszer azonosan megismételjük a 14. ütem ismétlését. A 13–18. ütem ismétlése alatt egy egészet és 3/8-ot keringünk jobbra (érkezés 3. tér).

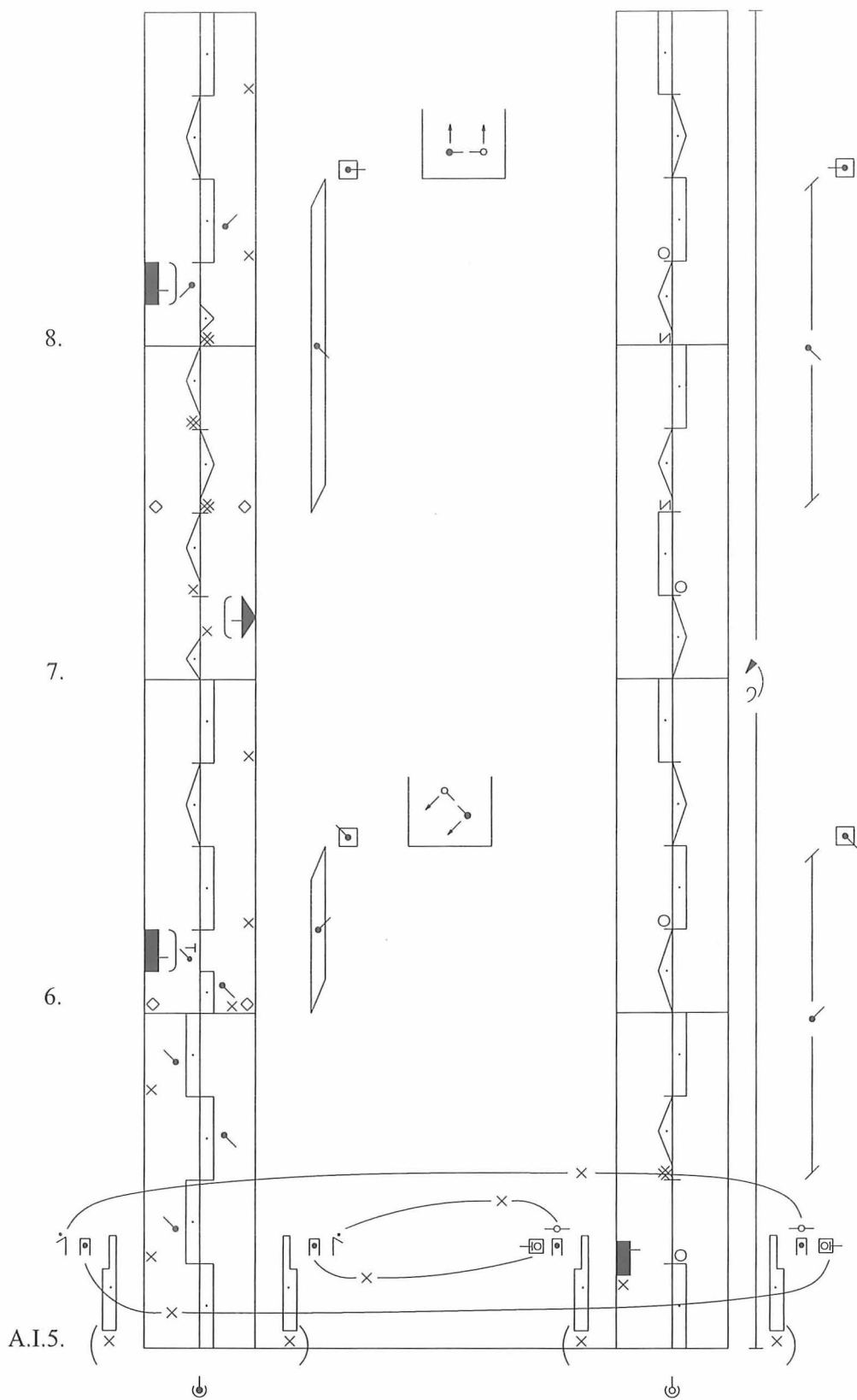
19. ütem ismétlése: A jobb lábbal hátul nyitott III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal hátul III. pozícióban lépünk, a fogást elengedjük ♩. Az ütem alatt 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 4. tér).

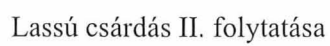
20. ütem ismétlése: A jobb lábbal hátul III. pozícióban lépünk ♩ + a bal lábbal hátul III. pozícióba zárunk ♩.

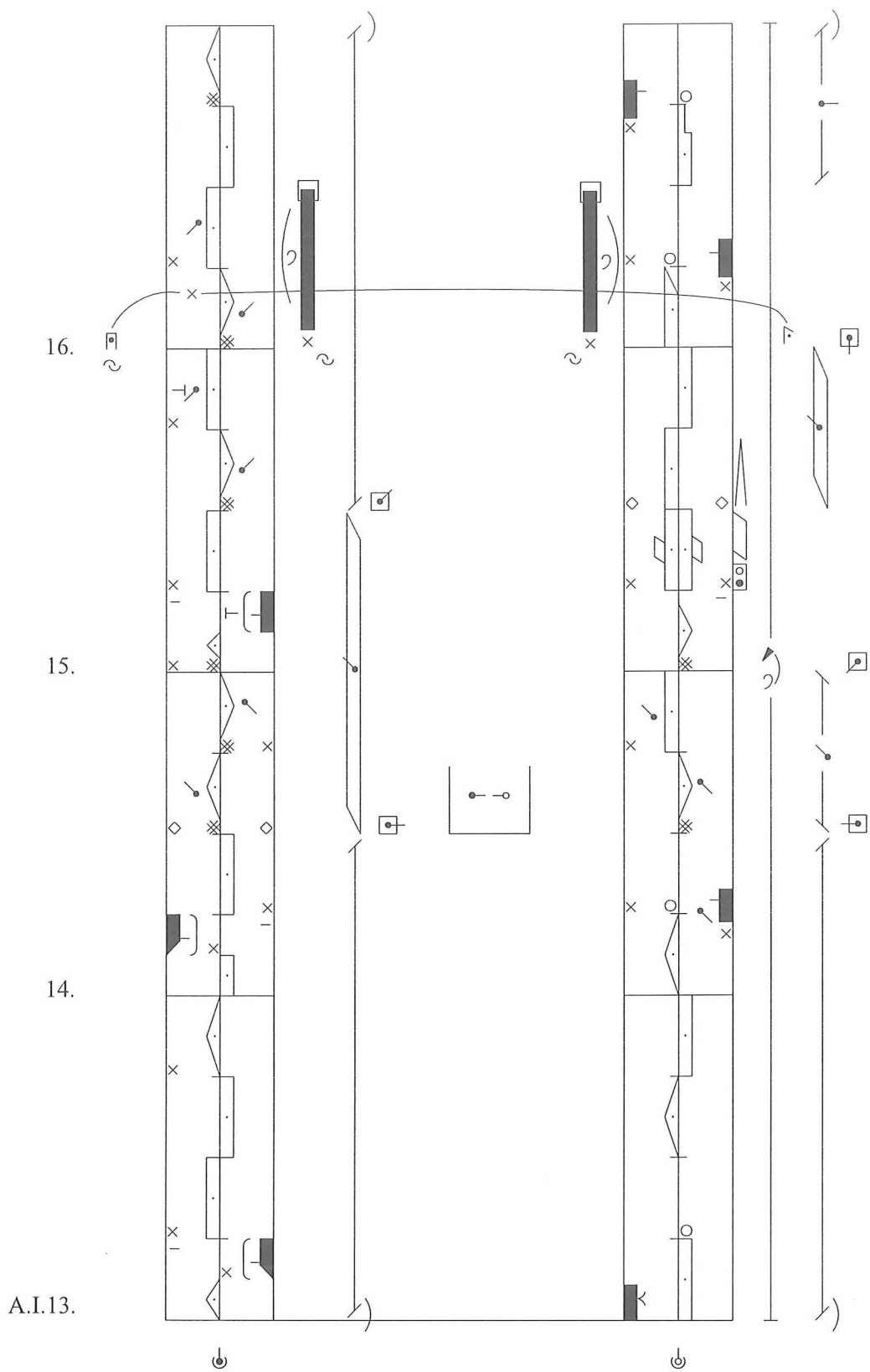
A zene leáll. Táncunk lezárásaként párunk felé kissé meghajlunk, majd törzsünkkel fel-egyenesedünk, és párunktól ellépünk.

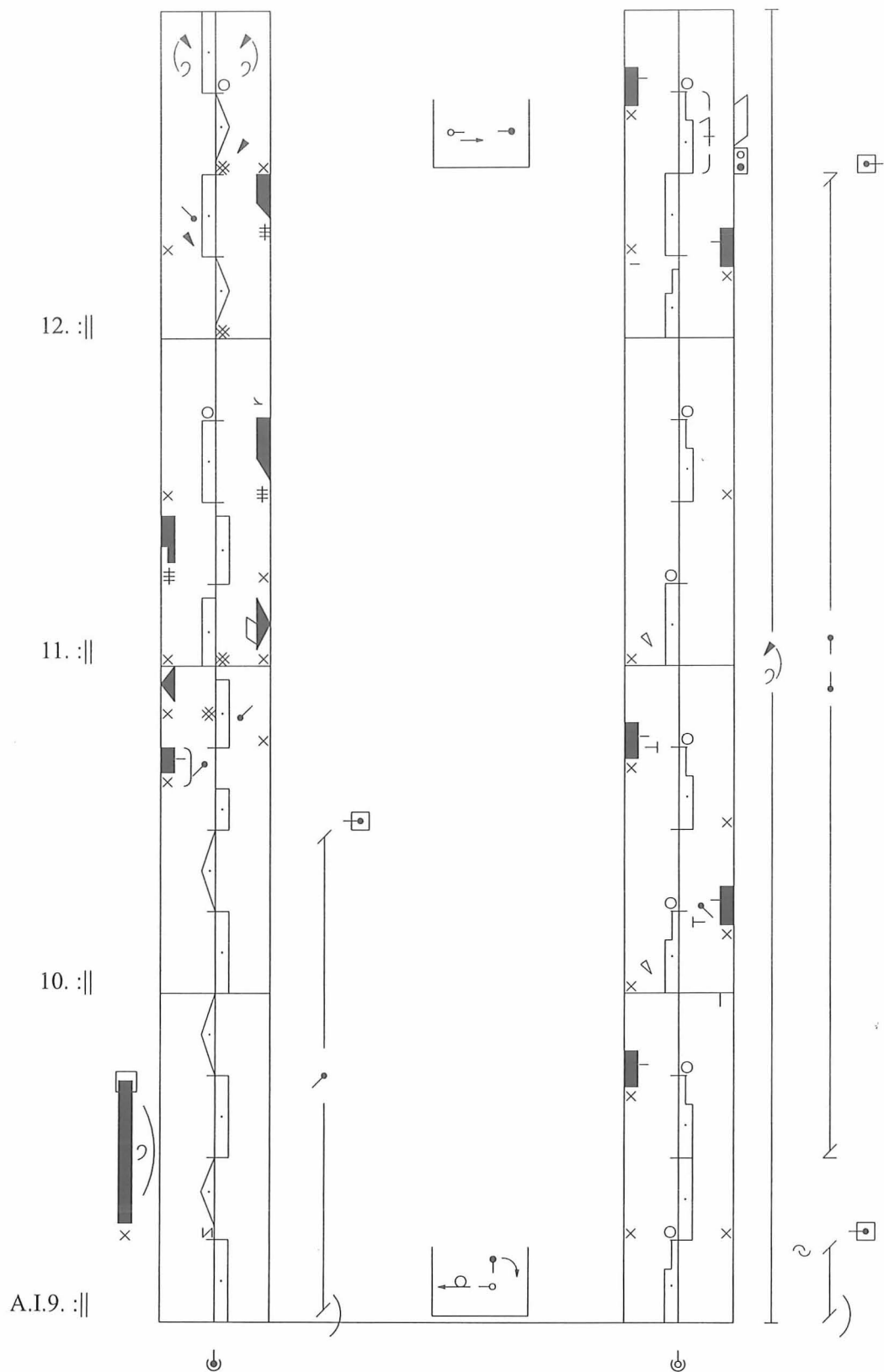

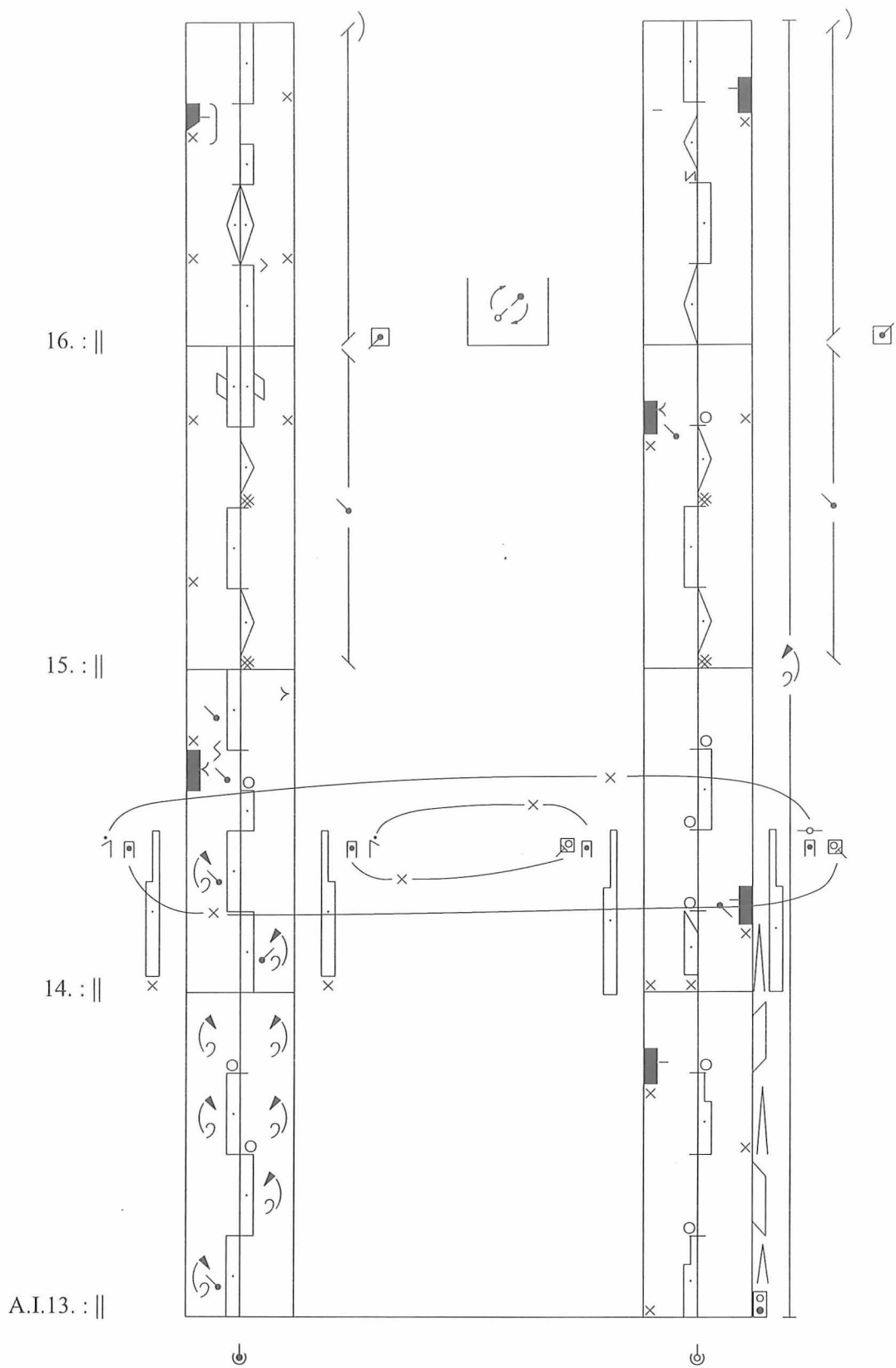
Lassú csárdás II.

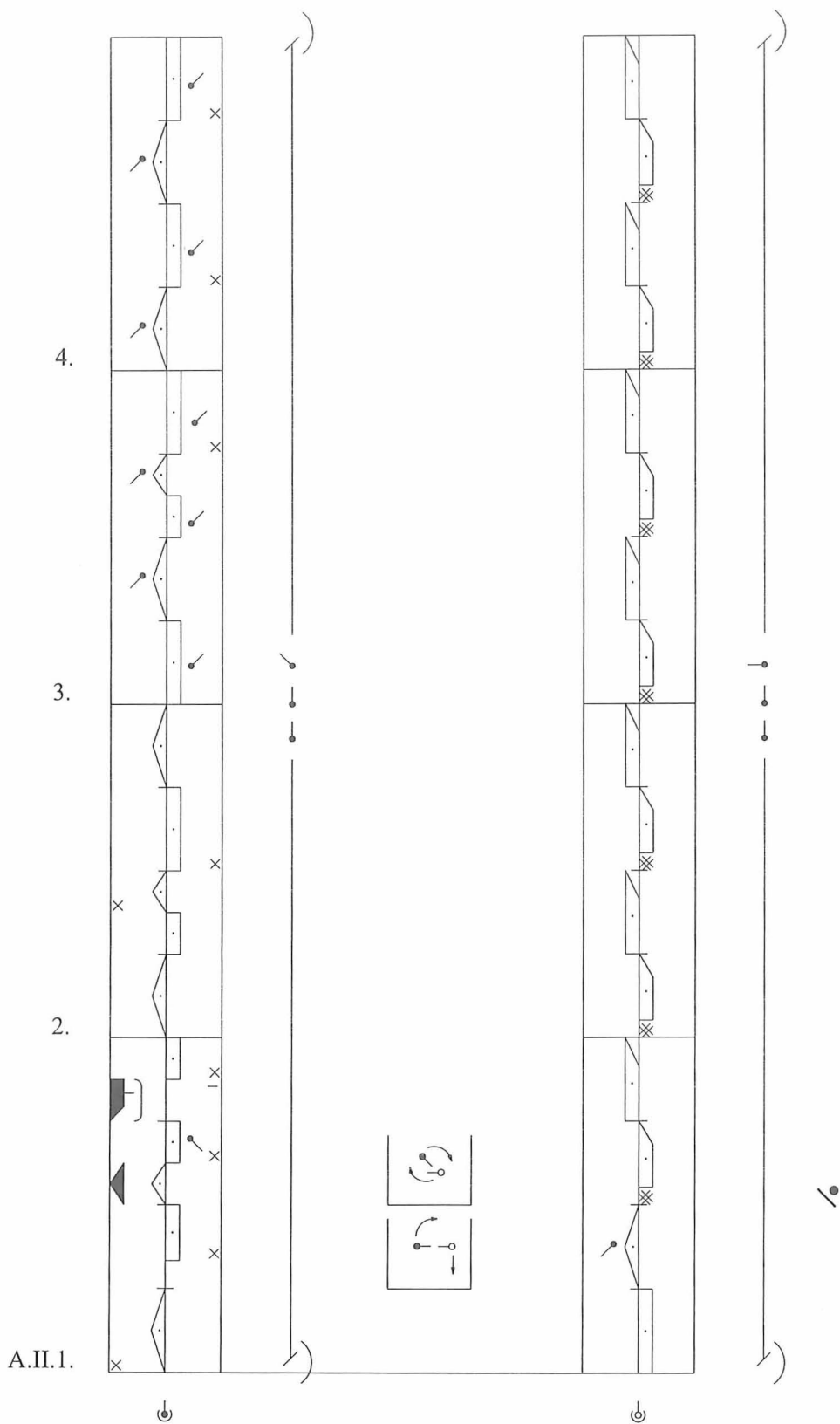

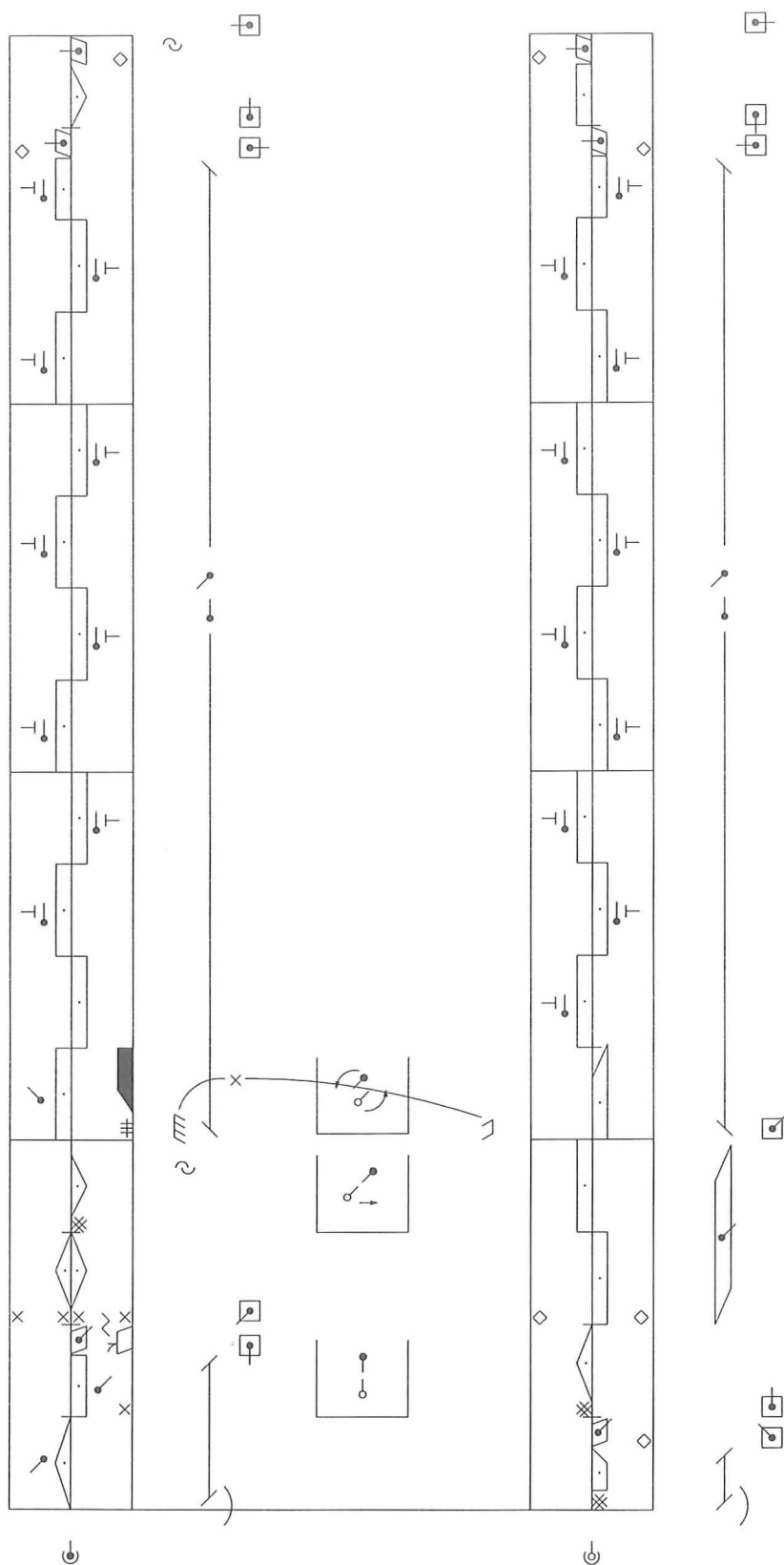

A.II.5.

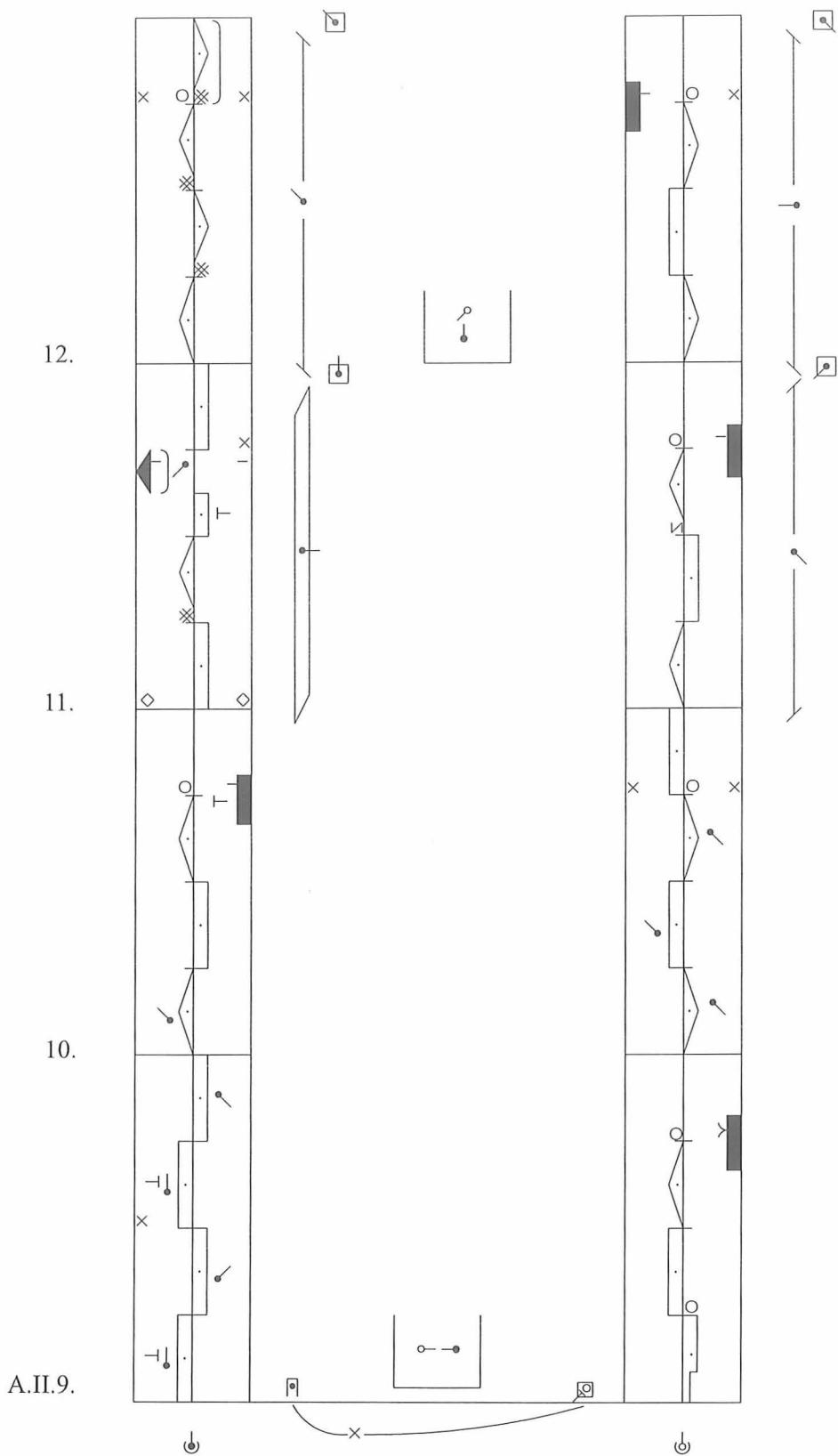
6.

7.

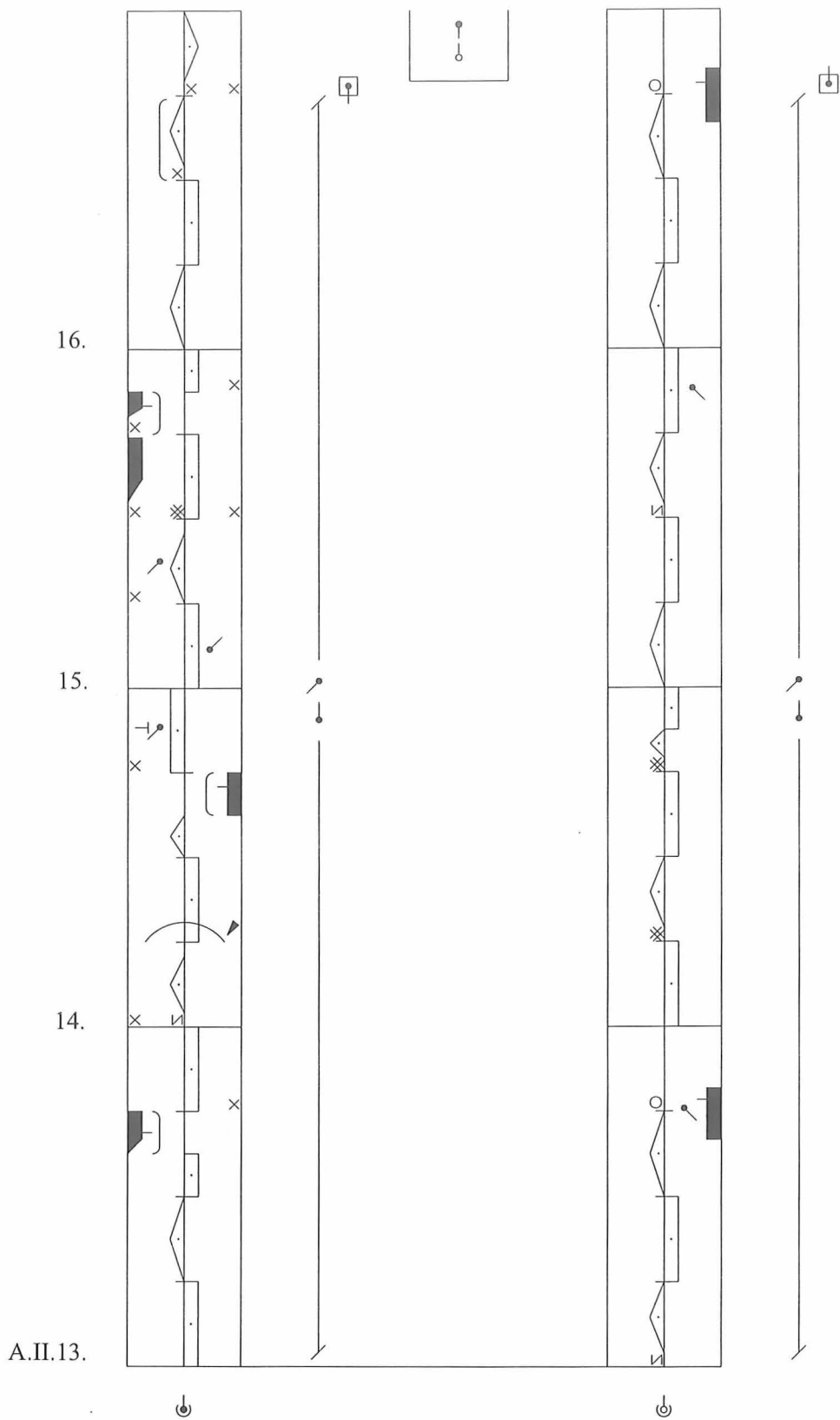
8.

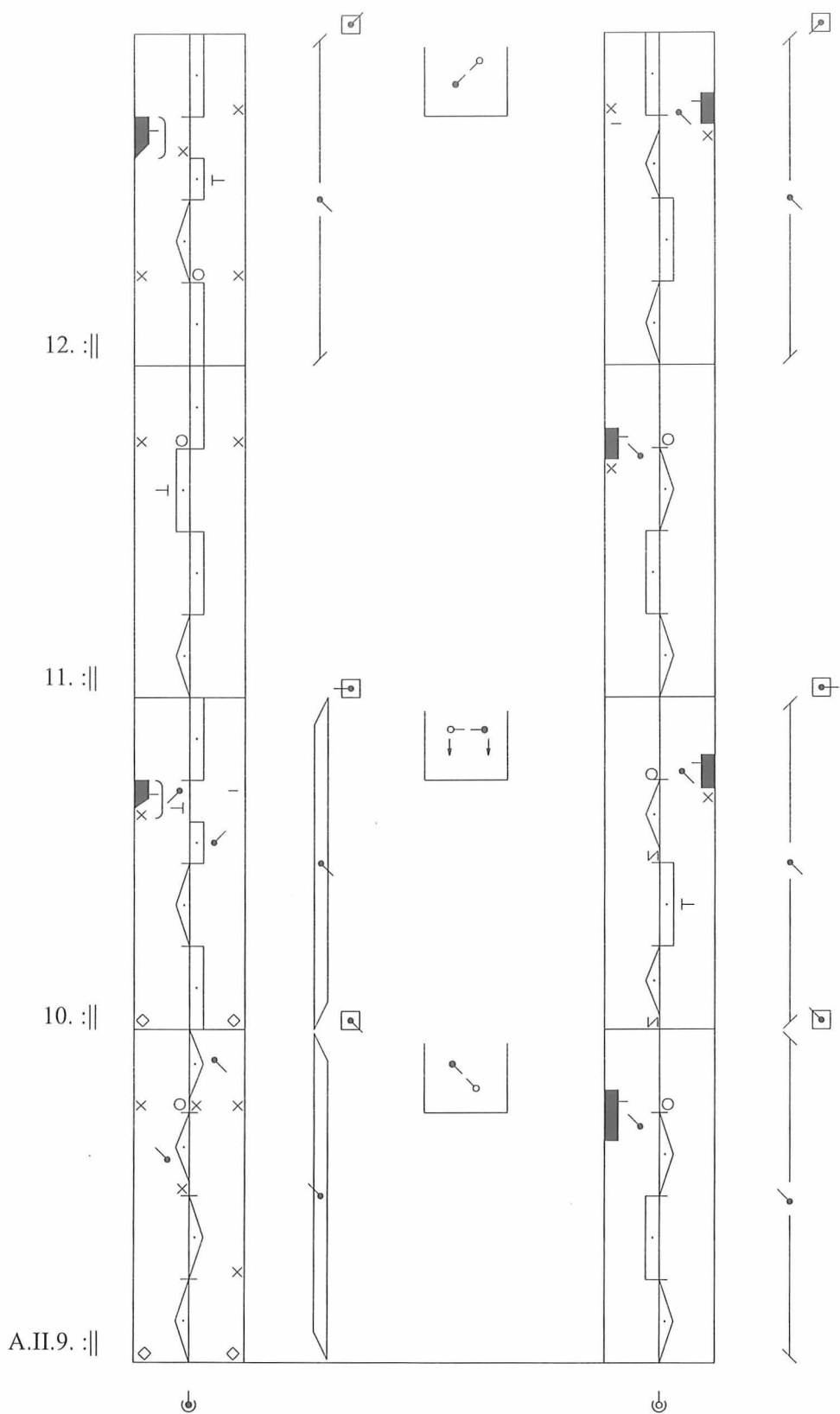

Lassú csárdás II. folytatása

Lassú csárdás II. folytatása

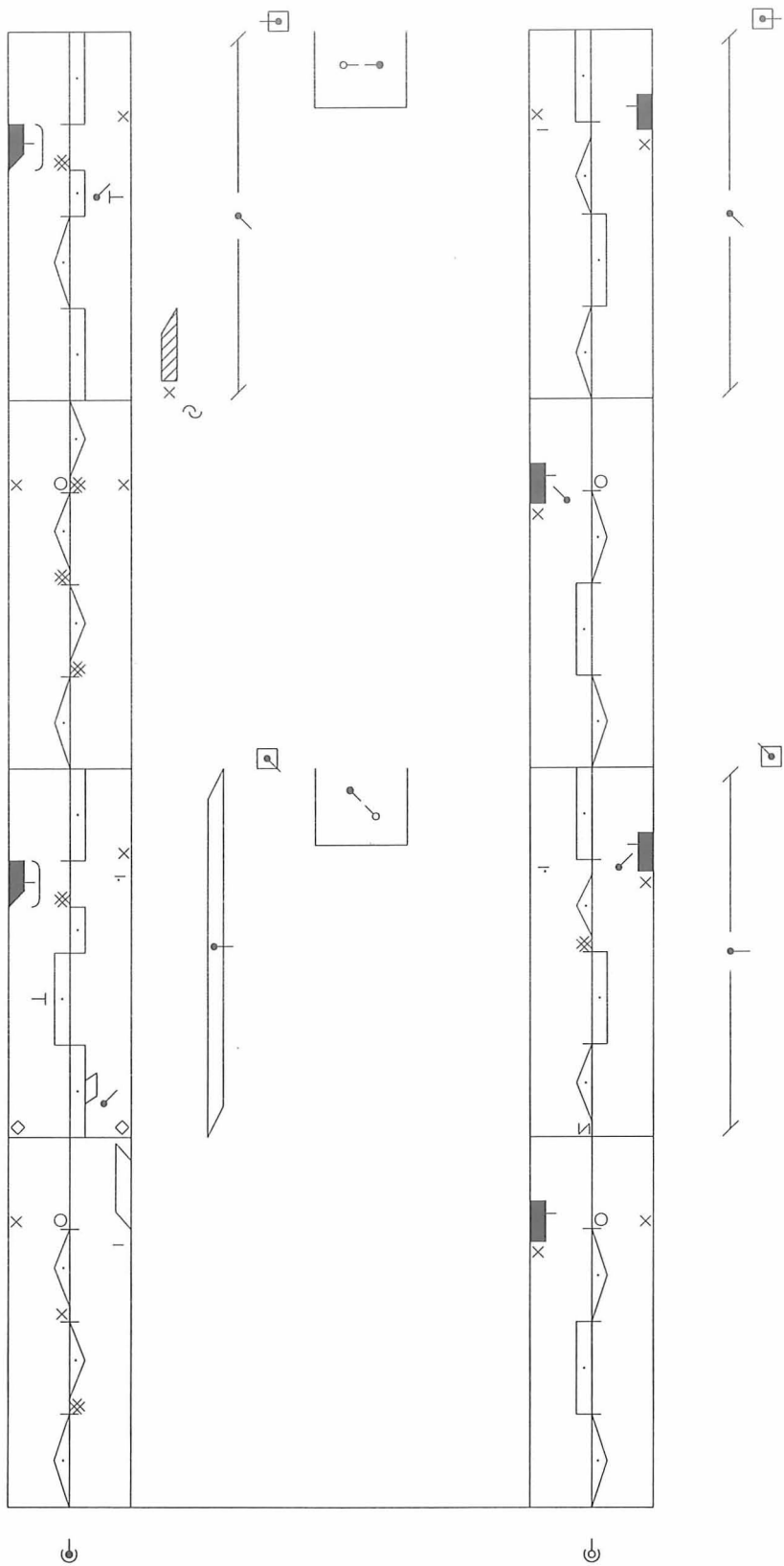
Lassú csárdás II. folytatása

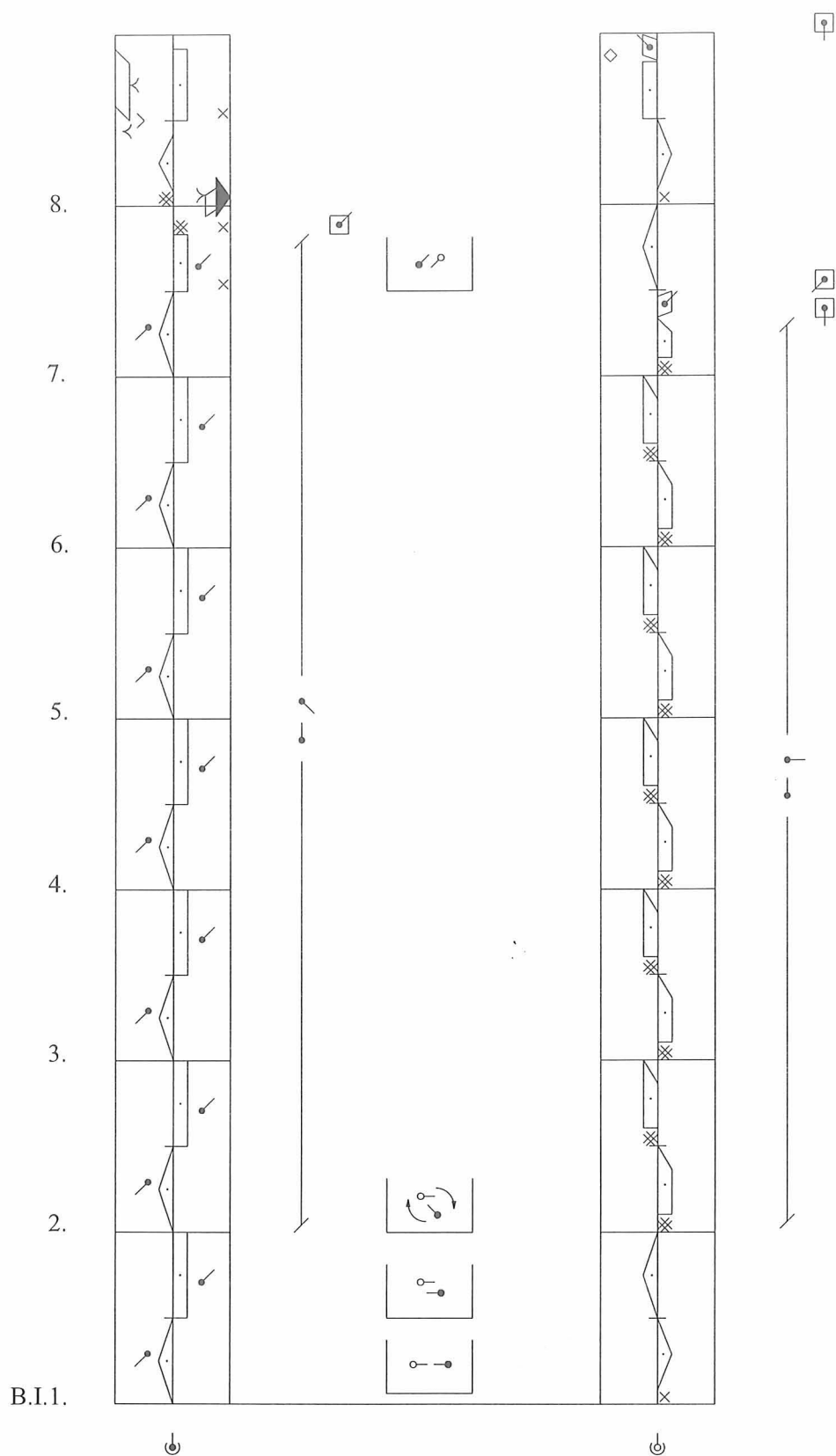
A.II.13. :||

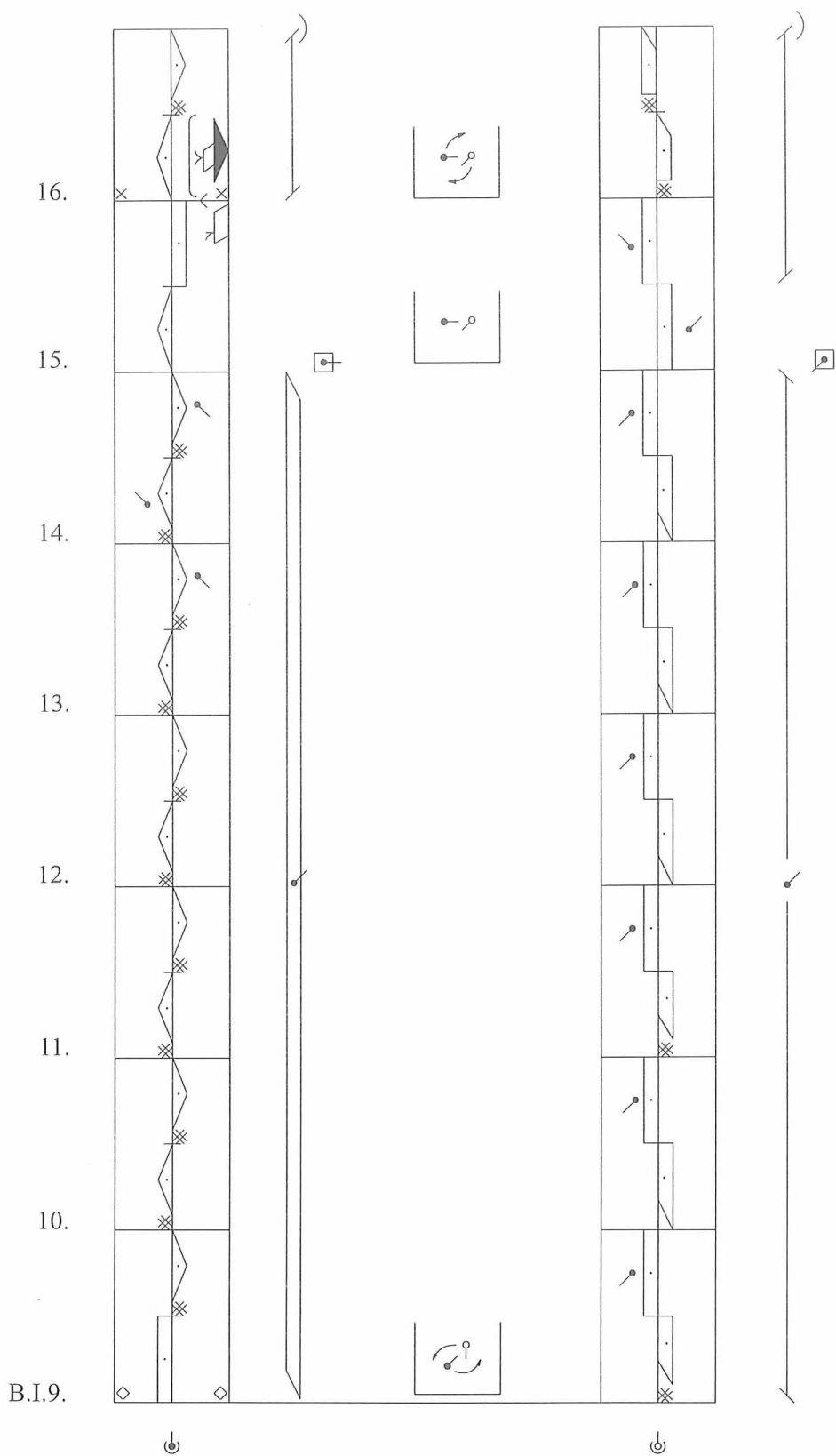
14. :||

15. :||

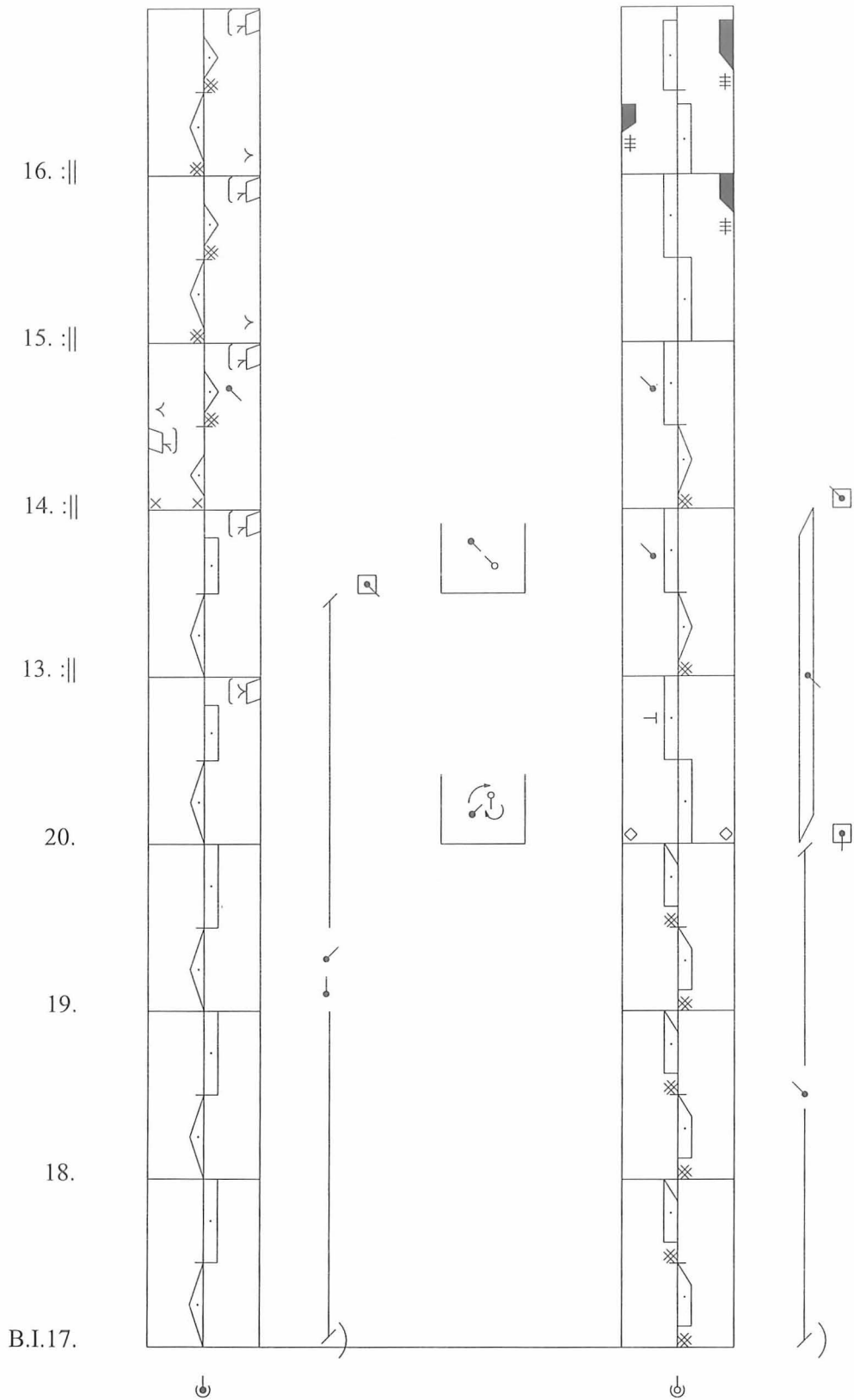
16. :||

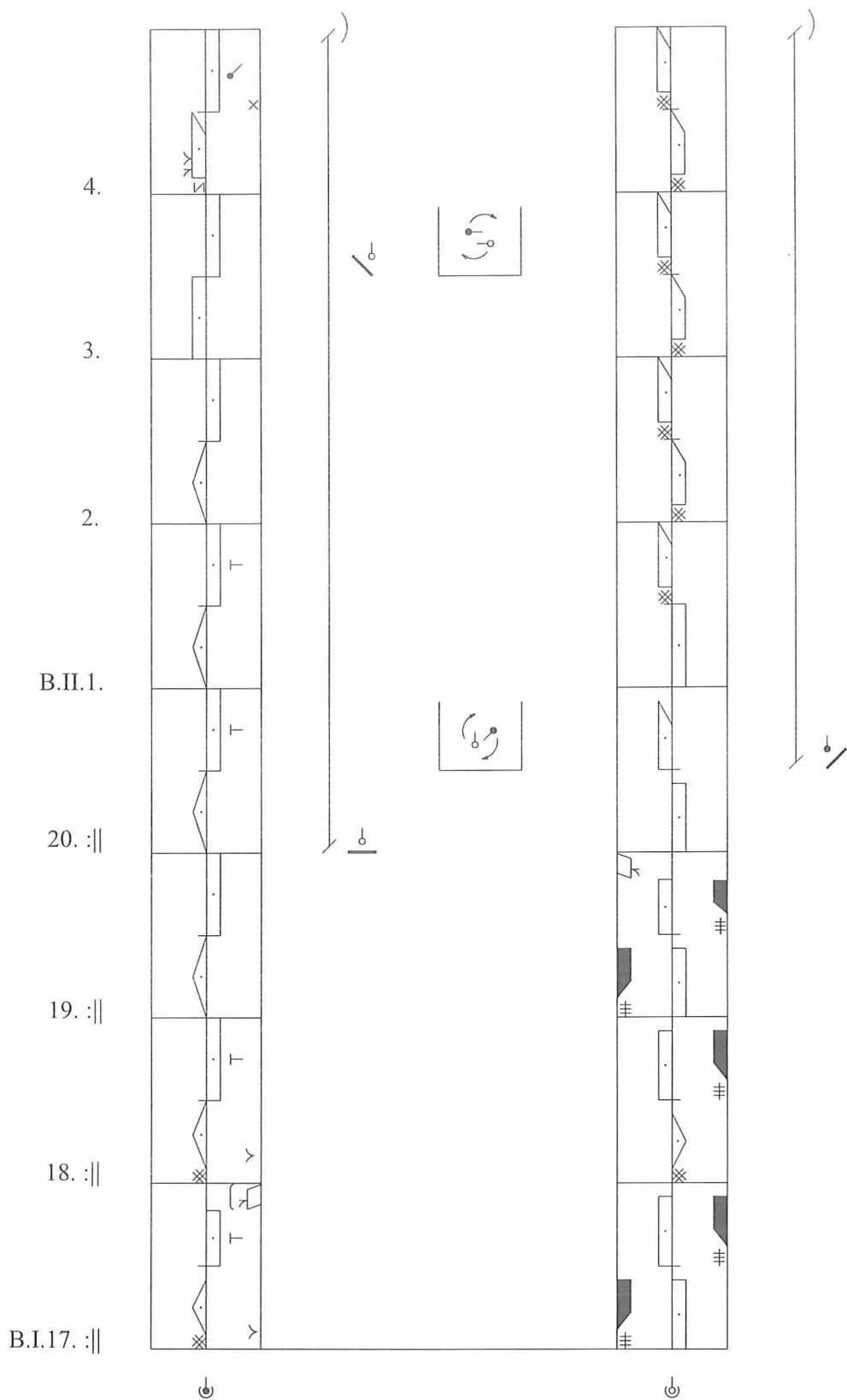

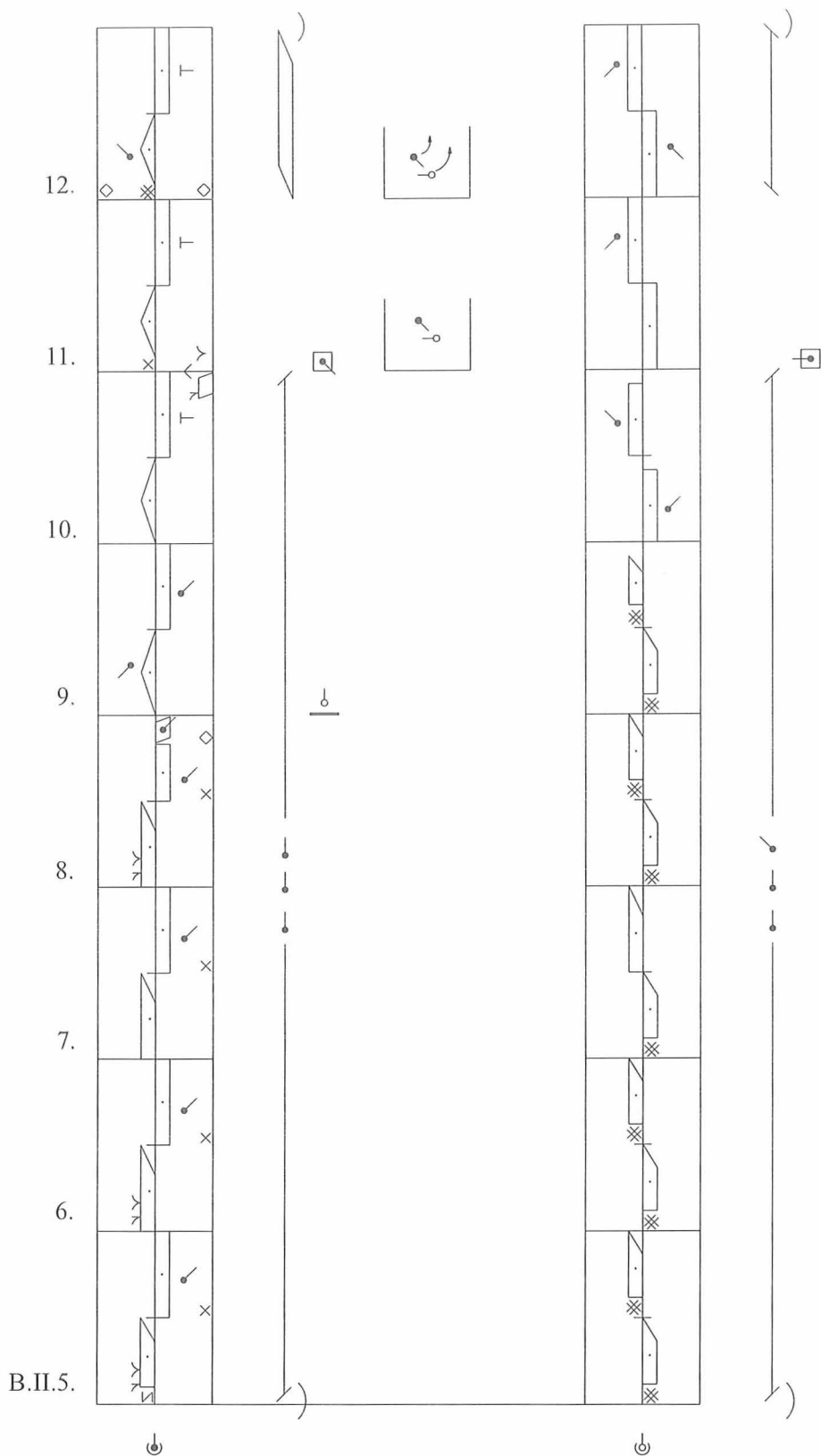

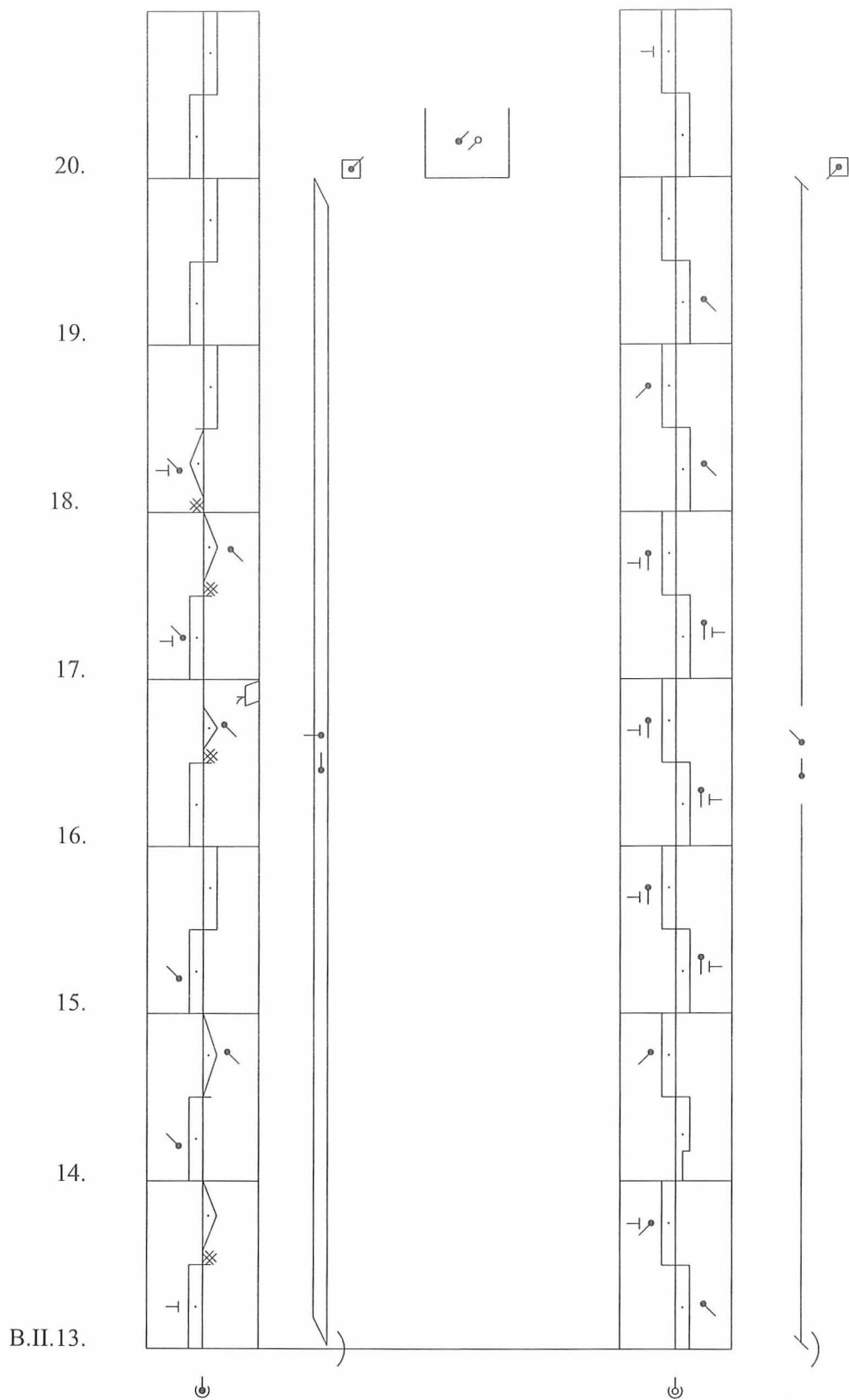
Friss csárdás II. folytatása

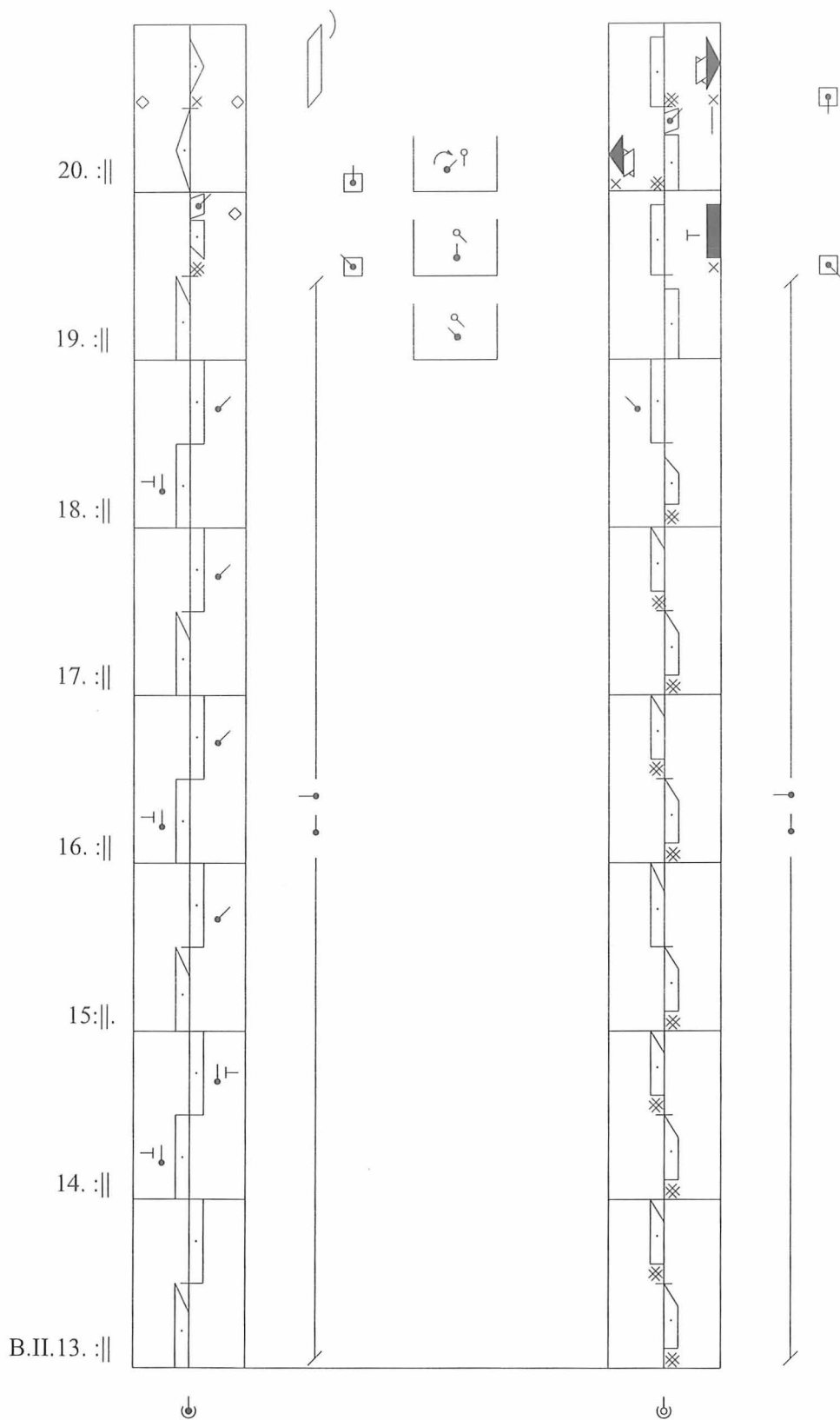

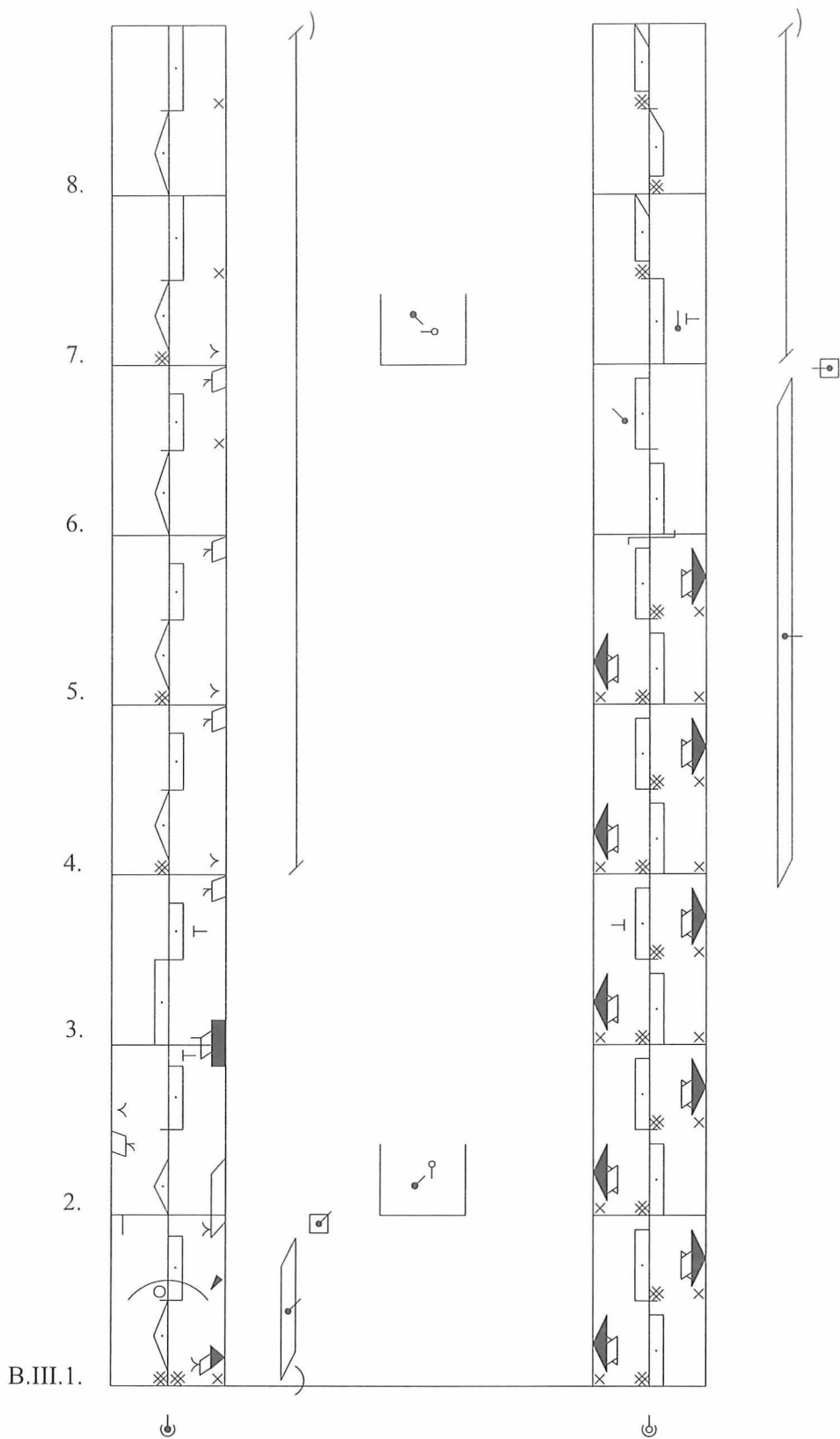
Friss csárdás II. folytatása

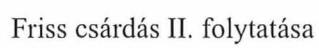

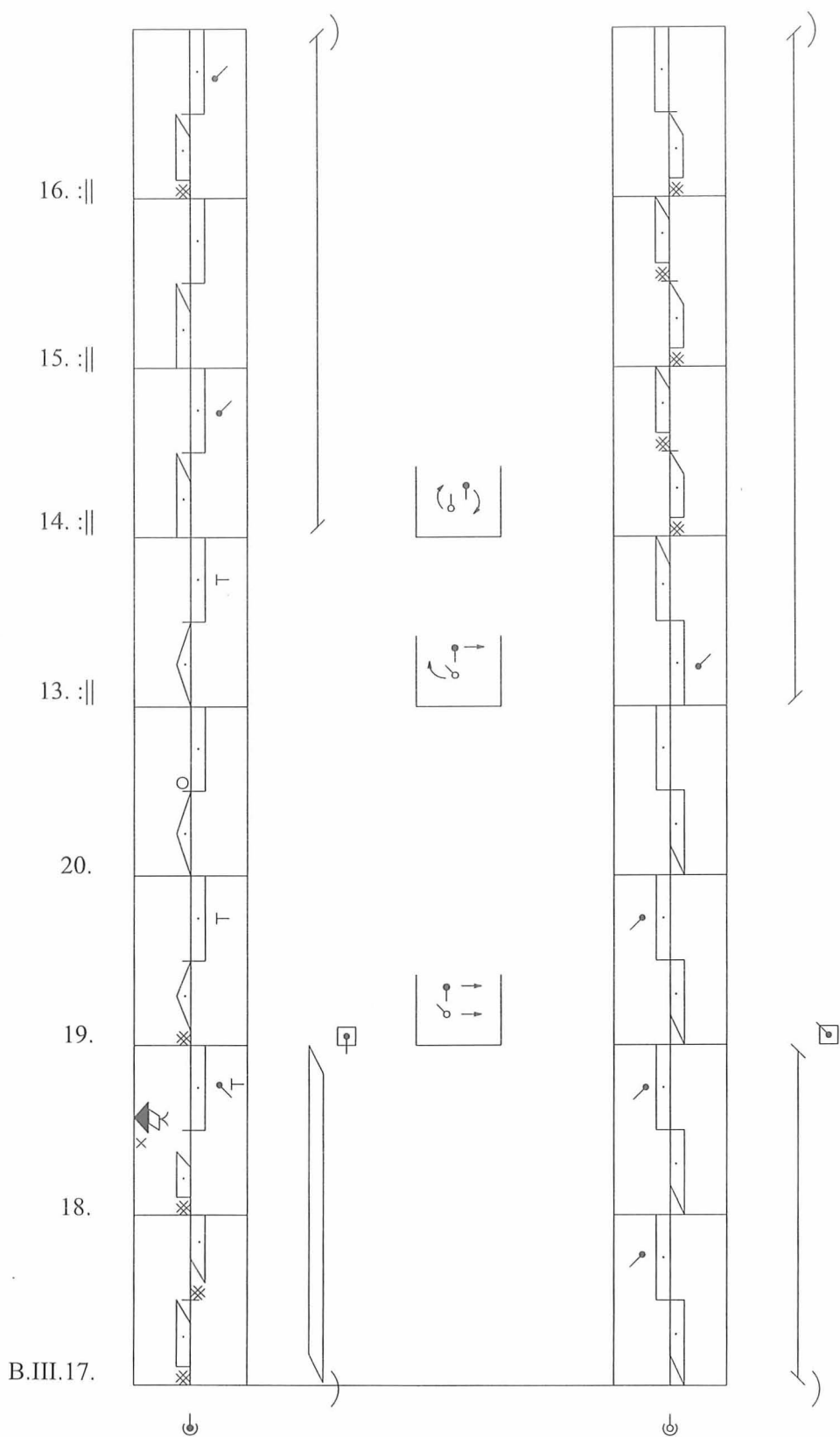
Friss csárdás II. folytatása

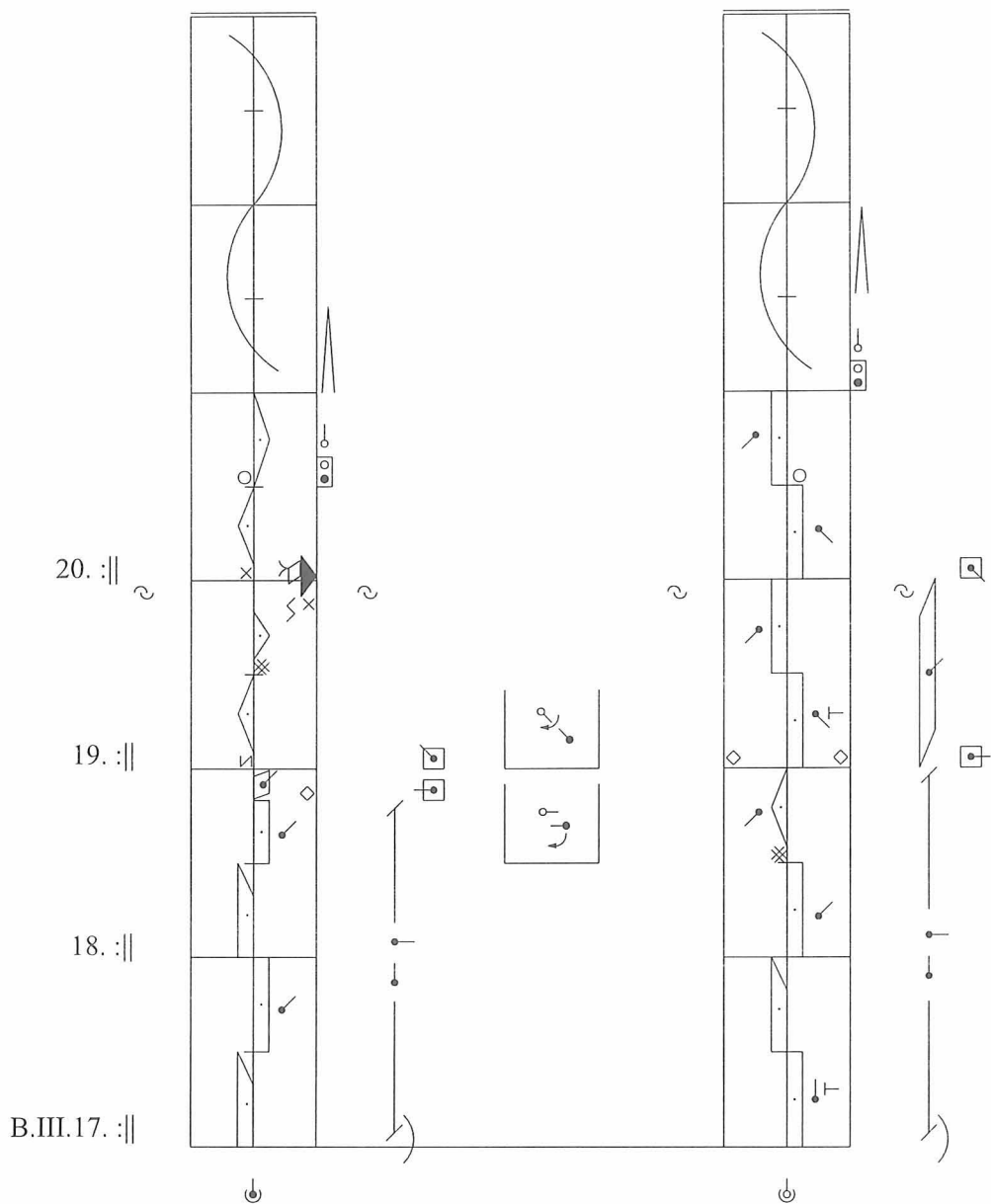

Friss csárdás II. folytatása

Sottis

A lejegyzést az Ft.1172.12 számú táncfolyamat alapján végeztük. Tit. 1331.

A tánc kezdetekor a dallam első sorára (az első négy ütemre) az itt leírtak 3–4. ütemét táncoljuk kétszer azonosan. A továbbiakban valamennyi dallamsorra az alábbi 1–4. ütemet ismételjük azonosan, négyszeri eltáncolásával jutunk a dallam végére. Tetszés szerinti számú dallamra táncolják. A tánchoz két dallamváltozatot közlünk.

Kiinduló helyzet: A párok keringőfogással nagy körben állnak. A férfitől a nő jobb oldalt, a nőtől a férfi jobb részsút előre irányban áll. A férfi a 7. sugárfrontban, így a nő a 4. sugárfrontban helyezkedik el.

A férfi tánca

1. ütem: A bal lábbal dobbantva helyben lépünk, és a fogást a jobb kézzel elengedjük ♪ + a jobb lábbal helyben lépünk ♪ az előző két fázis alatt jobb karunkat alap mélybe, bal karunkat kissé hajlítva részsút előre vezetjük + a bal lábbal helyben lépünk ♪ az előző három fázis alatt 1/4-et fordulunk jobbra (érkezés 1. sugárfront, párunkkal szembe) + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♪ + a bal lábbal helyben lépünk ♪ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♪ az előző három fázissal a körön haladva (balra keringve) 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 2. sugárfront, párunktól bal részsút előre), bal karunkat kissé hajlítva oldalt mélyen át elől vízszintesbe lendítjük.

2. ütem: A bal lábbal helyben lépünk ♪ + a jobb lábbal helyben lépünk ♪ az előző két fázis alatt bal karunkat oldalt mélyen keresztül kissé hajlítva részsút előre vezetjük + a bal lábbal helyben lépünk ♪ az előző három fázis alatt 1/8-ot fordulunk balra (érkezés 1. sugárfront, párunkkal szembe) + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♪ + a bal lábbal helyben lépünk ♪ + a jobb lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♪ az előző három fázissal a körön haladva 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 2. sugárfront, párunktól bal részsút előre), bal karunkat kissé hajlítva oldalt mélyen át elől vízszintesbe lendítjük.

3. ütem: 1/8-ot balra fordulva (érkezés 1. sugárfront) a bal lábbal előre lépünk, párunkat keringőfogással megfogjuk ♪ + a jobb lábbal előre lépünk ♪ + a bal lábbal előre lépünk ♪ + a jobb lábbal előre lépünk ♪.

4. ütem: A bal lábbal kezdve négyet előre lépünk ♪ ♪ ♪ ♪. Az előző hét fázis alatt egy egészet és 3/4-et keringünk jobbra.

A nő tánca

1. ütem: A jobb lábbal dobbantva helyben lépünk, párunkat bal kezünkkel elengedjük ♪ + a bal lábbal helyben lépünk ♪ az előző két fázis alatt bal karunkat alap mélybe vezetjük, jobb karunkat párunk lendíti + a jobb lábbal helyben lépünk ♪ az előző három fázis alatt 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 5. sugárfront, párunkkal szembe) + a bal lábbal igen kis

távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ az előző három fázissal a körön haladva (balra keringve) 1/8-ot forgunk balra (érkezés 4. sugárfront, párunk tőlünk jobb részsút előre), jobb karunkat párunk lendíti.

2. ütem: A jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal helyben lépünk ♩ az előző két fázis alatt jobb karunkat párunk lendíti + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ az előző három fázis alatt 1/8-ot fordulunk jobbra (érkezés 5. sugárfront, párunkkal szembe) + a bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal igen kis távolságra oldalt lépünk ♩ az előző három fázissal a körön haladva (balra keringve) 1/8-ot forgunk balra (érkezés 4. sugárfront, párunk tőlünk jobb részsút előre), jobb karunkat párunk lendíti.

3. ütem: 1/4-et jobbra fordulva (érkezés 6. sugárfront, párunk tőlünk jobb részsút előre) a jobb lábbal bal részsút előre lépünk, párunkat keringőfogással megfogjuk ♩ + a bal lábbal részsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal részsút előre lépünk ♩.

4. ütem: A jobb lábbal bal részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal részsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal részsút előre lépünk ♩. Az előző hét fázissal egy egészet és 3/4-et keringünk jobbra.

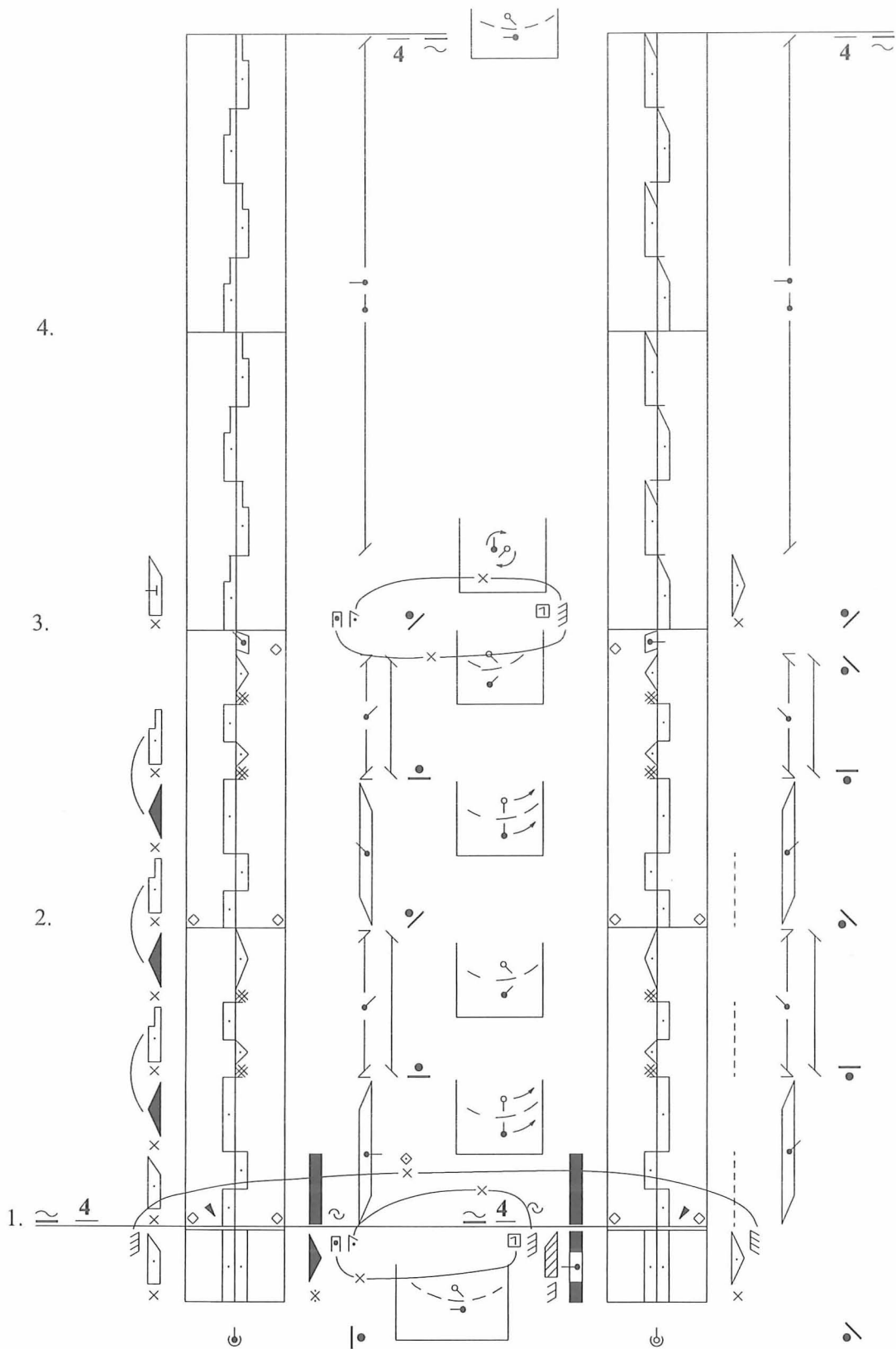
Sottis
 "Egy asszony vett két libát..."

"A" dallam $\text{♩} = 120-132$

Musical notation for the "A" melody, measures 1 through 16. The melody is written in treble clef, key of D major (two sharps), and 4/4 time. It consists of 16 measures, with measures 1-4 on the first staff, 5-8 on the second, 9-12 on the third, and 13-16 on the fourth. The melody features a mix of eighth and sixteenth notes, with some measures containing triplets or sixteenth-note runs.

"B" dallam $\text{♩} = \text{cca. } 132$

Musical notation for the "B" melody, measures 1 through 16, and variations. The melody is written in treble clef, key of D major (two sharps), and 4/4 time. It consists of 16 measures, with measures 1-4 on the first staff, 5-8 on the second, 9-12 on the third, and 13-16 on the fourth. The melody features a mix of eighth and sixteenth notes, with some measures containing triplets or sixteenth-note runs. Below the main notation, there are two variations: a second ending (2.) and a first ending variation (1) var.

Sottis

Mazur

A lejegyzést az Ft.1172.11 számú táncfolyamat alapján végeztük. Tit. 1330.

Kiinduló helyzet: A férfitől a nő jobb részsút előre, a nőtől a férfi bal részsút hátra áll. A férfi a jobb karját részsút elől magasba emelve jobb kezével párja felemelt jobb kezét, kissé hajlítva részsút elől magasba emelve bal karját bal kezével párja felemelt bal kezét fogja. Mindkét táncos a 3. sugárfrontban áll.

A férfi tánca:

1. ütem: A jobb lábbal tágan részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal jobb részsút előre lépünk ♩ + jobb lábbal tágan részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal félsúllyal zárunk ♩ . Az ütem alatt a nagy körön balra keringve a kört tágítjuk, és páros viszonyunk megváltozik: a párunk tőlünk bal részsút előre irányba kerül.

2. ütem: A bal lábbal tágan részsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal bal részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal részsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal félsúllyal zárunk ♩ . Az ütem alatt a nagy körön balra keringve a kört szűkítjük, és páros viszonyunk megváltozik: a párunk tőlünk jobb részsút előre irányba kerül.

3. ütem: A jobb lábbal tágan részsút előre lépünk (párunk tőlünk bal részsút előre irányba kerül), párunkra nézünk, tekintetünk összekapcsolódik ♩ + a bal lábbal félsúllyal zárunk ♩ + a bal lábbal tágan részsút előre lépünk (párunk tőlünk jobb részsút előre irányba kerül), párunk tekintetével tekintetünk összekapcsolódik ♩ + a jobb lábbal félsúllyal zárunk ♩ .

4. ütem: A jobb lábbal kezdve igen kis távolságra négyet előre lépünk ♩ ♩ ♩ ♩ . Az ütem elején a fogást a bal kézzel elengedjük, majd ütem végén a bal kezünkkel újra megfogjuk párunk bal kezét.

5–8. ütem: Azonosan megismételjük az 1–4. ütemet.

1–4. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük az 1–4. ütemet.

5–8. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük az 1–4. ütemet.

A nő tánca:

1. ütem: A jobb lábbal részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra jobb részsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal félsúllyal zárunk ♩ . Az ütem alatt a nagy körön balra keringve a kört tágítjuk, és páros viszonyunk megváltozik: a párunk tőlünk jobb részsút hátra irányba kerül.

2. ütem: A bal lábbal részsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal kis távolságra bal részsút előre lépünk ♩ + a bal lábbal részsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal félsúllyal zárunk ♩ . Az ütem alatt a nagy körön balra keringve a kört szűkítjük, és páros viszonyunk megváltozik: a párunk tőlünk bal részsút hátra irányba kerül.

3. ütem: 1/8-ot jobbra fordulva (érkezés 4. sugárfront) a jobb lábbal igen kis távolságra előre lépünk, fejünket jobbra fordítva párunkra nézünk, tekintetünk összekapcsolódik ♩ + a bal lábbal félsúllyal zárunk ♩ + 1/4-et balra fordulva (érkezés 2. sugárfront) a bal lábbal igen kis távolságra előre lépünk, fejünket balra fordítva párunkra nézünk, tekintetünk összekapcsolódik ♩ + a jobb lábbal félsúllyal zárunk ♩ .

4. ütem: A jobb lábbal kezdve igen kis távolságra négyet jobb rézsút előre lépünk, az első fázis alatt fejünket alaphelyzetébe visszaforgatjuk ♩ ♩ ♩ ♩ . Az ütem alatt a nagy kör ívén haladva egy egészet és 1/8-ot forgunk jobbra (érkezés 1. sugárfront). A forgás kezdetén bal kézzel a fogást elengedjük (jobb kézzel megtartjuk), majd ütem végén bal kezünkkel ismét megfogjuk párunk bal kezét.

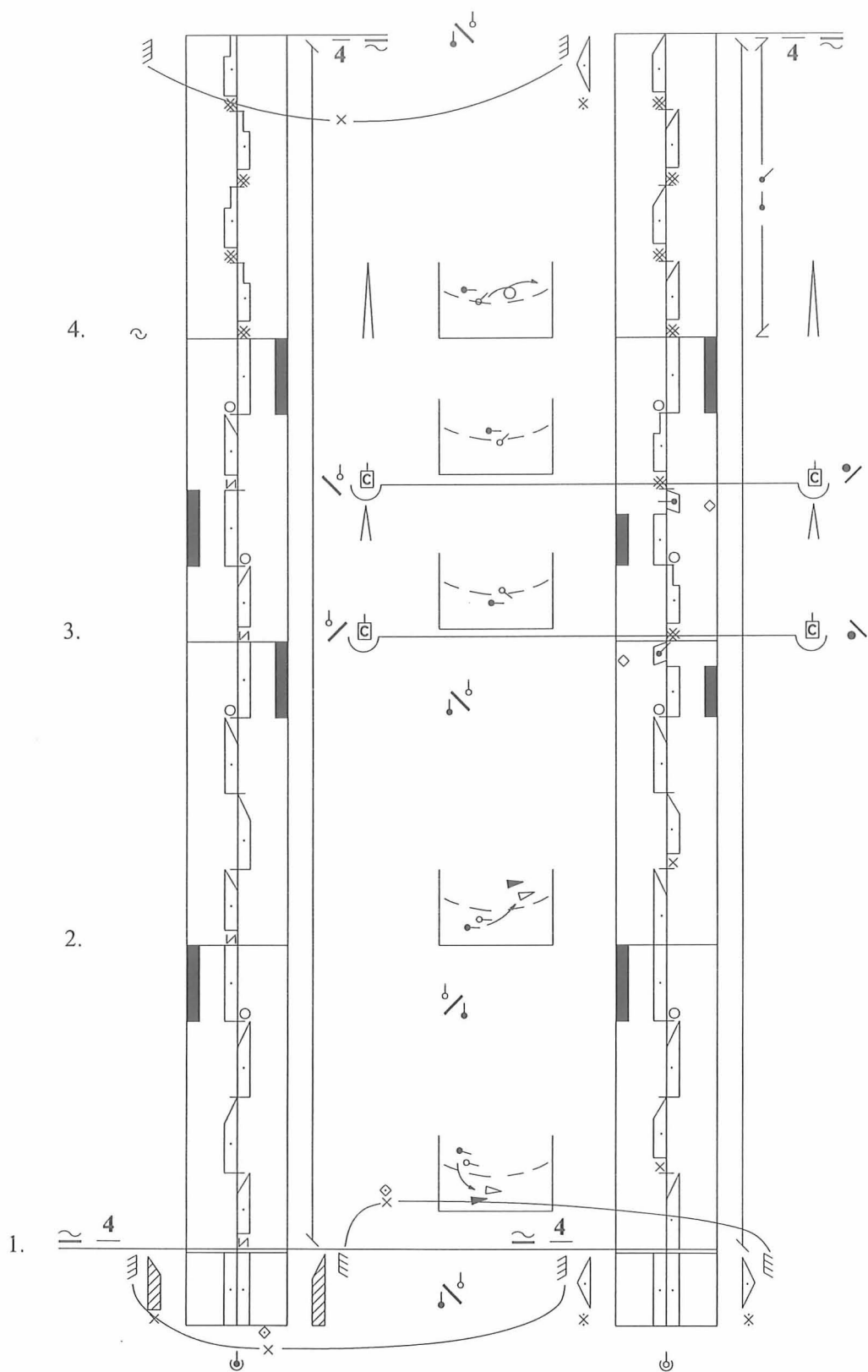
5–8. ütem: Azonosan megismételjük az 1–4. ütemet.

1–4. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük az 1–4. ütemet.

5–8. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük az 1–4. ütemet.

Mazúr "Mai házassághoz nem kell hozomány..."

♩ = cca. 132-138

Mazur

Tapsipolka

A lejegyzést az Ft.1172.8 számú táncfolyamat alapján végeztük. Tit. 1328.

Kiinduló helyzet: A párok keringőfogással körben állnak. A férfitől a nő jobb részsút előre, a nőtől a férfi előre irányban áll. A férfi a 8. sugárfrontban, így a nő az 5. sugárfrontban helyezkedik el.

A férfi tánca:

1. ütem: A bal lábbal tágan részsút előre lépünk ♪ + a jobb lábbal helyben lépünk ♪ + a bal lábbal kis távolságra részsút előre lépünk ♪ .

2. ütem: A jobb lábbal előre (partnerünk bal lábfejének belső éle mellé) lépünk ♪ + a bal lábbal féltalpon kis távolságra oldalt lépünk ♪ + a jobb lábbal helyben lépünk ♪ .

3. ütem–4. ütem ismétlése: Négyszer azonosan megismételjük az 1–2. ütemet.

5. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük az 1. ütemet.

6. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 2. ütemet, azzal a különbséggel, hogy az ütem végén zárunk, a páros fogást elengedjük, párunkkal szembefordulunk, és bal kézzel megfogjuk párunk felénk nyújtott jobb kezét úgy, hogy párunk tenyere felfelé nézzen.

A tizenkét ütem alatt a pár folyamatosan jobbra forog, forgás közben kis egyéni körön egy egészet kering balra, és visszaérkezik kiinduló helyzetébe.

7. ütem: Negyedes ritmusban jobb tenyerünkkel nagy kargesztussal kétszer belecsapunk párunk jobb tenyerébe ♪ ♪ .

8. ütem: Az előző mozdulatsort folytatva még egyszer belecsapunk párunk jobb tenyerébe ♪ + fogást cserélünk, most a nő emeli kissé hajlítva elől mélybe bal karját, és veszi tenyerébe a férfi jobb kezét úgy, hogy a férfi tenyere felfelé néz ♪ .

9. ütem: Ebben a helyzetben maradunk — .

10. ütem: Ebben a helyzetben maradunk ♪ + ismét fogást cserélünk, bal karunkat kissé hajlítva elől mélybe emeljük, és tenyerünkbe vesszük párunk jobb kezét úgy, hogy párunk tenyere felfelé néz ♪ .

11. ütem: Nagy kargesztussal kísérve jobb tenyerünkkel belecsapunk párunk jobb tenyerébe ♪ + a 8. ütem végén leírtak szerint fogást cserélünk ♪ .

12. ütem: Ebben a helyzetben maradunk ♪ + 1/8-ot balra fordulva (érkezés szerint a férfitől a nő jobb részsút előre, a nőtől a férfi előre irányban áll, a férfi a 8. sugárfrontba érkezik) a jobb lábbal helyben lépünk, és keringőfogással megfogjuk párunkat ♪ .

A nő tánca:

1. ütem: A jobb lábbal előre (partnerünk bal lábfejének belső éle mellé) lépünk ♪ + a bal lábbal kis távolságra oldalt lépünk ♪ + a jobb lábbal helyben lépünk ♪ .

2. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ .

3. ütem–4. ütem ismétlése: Négyszer azonosan megismételjük az 1–2. ütemet.

5. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük az 1. ütemet.

6. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 2. ütemet, azzal a különbséggel, hogy az utolsó negyedre a bal lábbal zárunk, a fogást elengedjük, és jobb kezünket párunk felé nyújtjuk.

7. ütem: Az előző helyzeten maradunk ♩ .

8. ütem: Az előző helyzeten maradunk ♩ + fogást cserélve bal karunkat kissé hajlítva elől mélybe emeljük, és tenyerünkbe vesszük a férfi jobb kezét úgy, hogy a férfi tenyere felfelé néz ♩ .

9. ütem: Nagy kargesztussal kísérve negyedes ritmusban jobb tenyerünkkel kétszer belecsapunk párunk jobb tenyerébe ♩ ♩ .

10. ütem: Az előző mozdulatsort folytatva még egyszer belecsapunk párunk jobb tenyerébe ♩ + fogást cserélünk ♩ .

11. ütem: Ebben a helyzetben maradunk ♩ + fogást cserélünk ♩

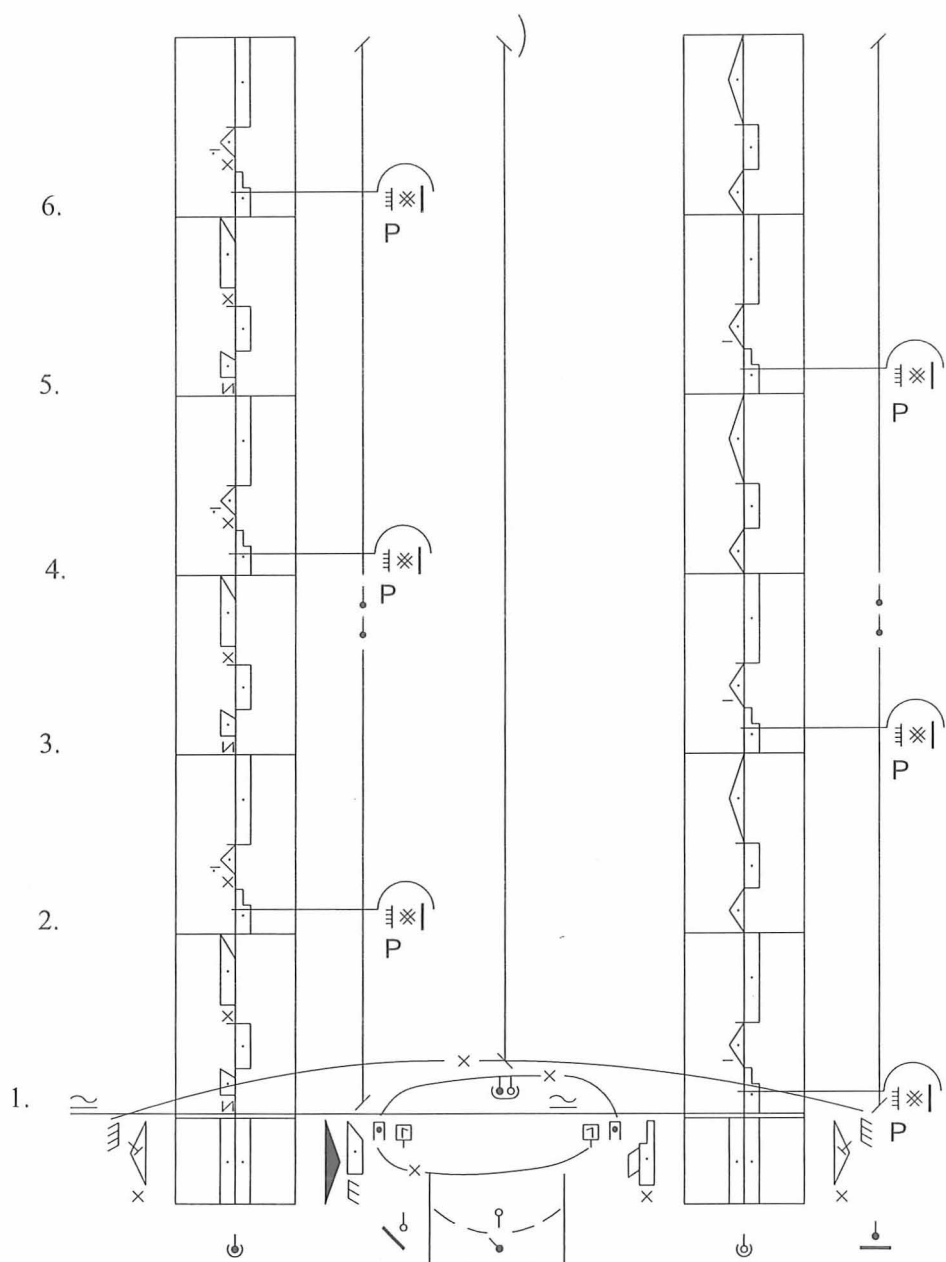
12. ütem: Jobb tenyerünkkel nagy kargesztussal belecsapunk párunk jobb tenyerébe ♩ + párunkhoz lépünk, és keringőfogással megfoglaljuk ♩ .

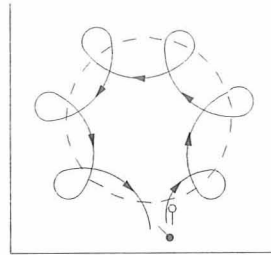
A táncot tetszés szerinti számban ismételhetjük. A tánc utolsó előadásakor csak az 1. ütem – 6. ütem ismétlését adják elő, majd befejezik a táncot.

"Hogy a csibe, hogy?"

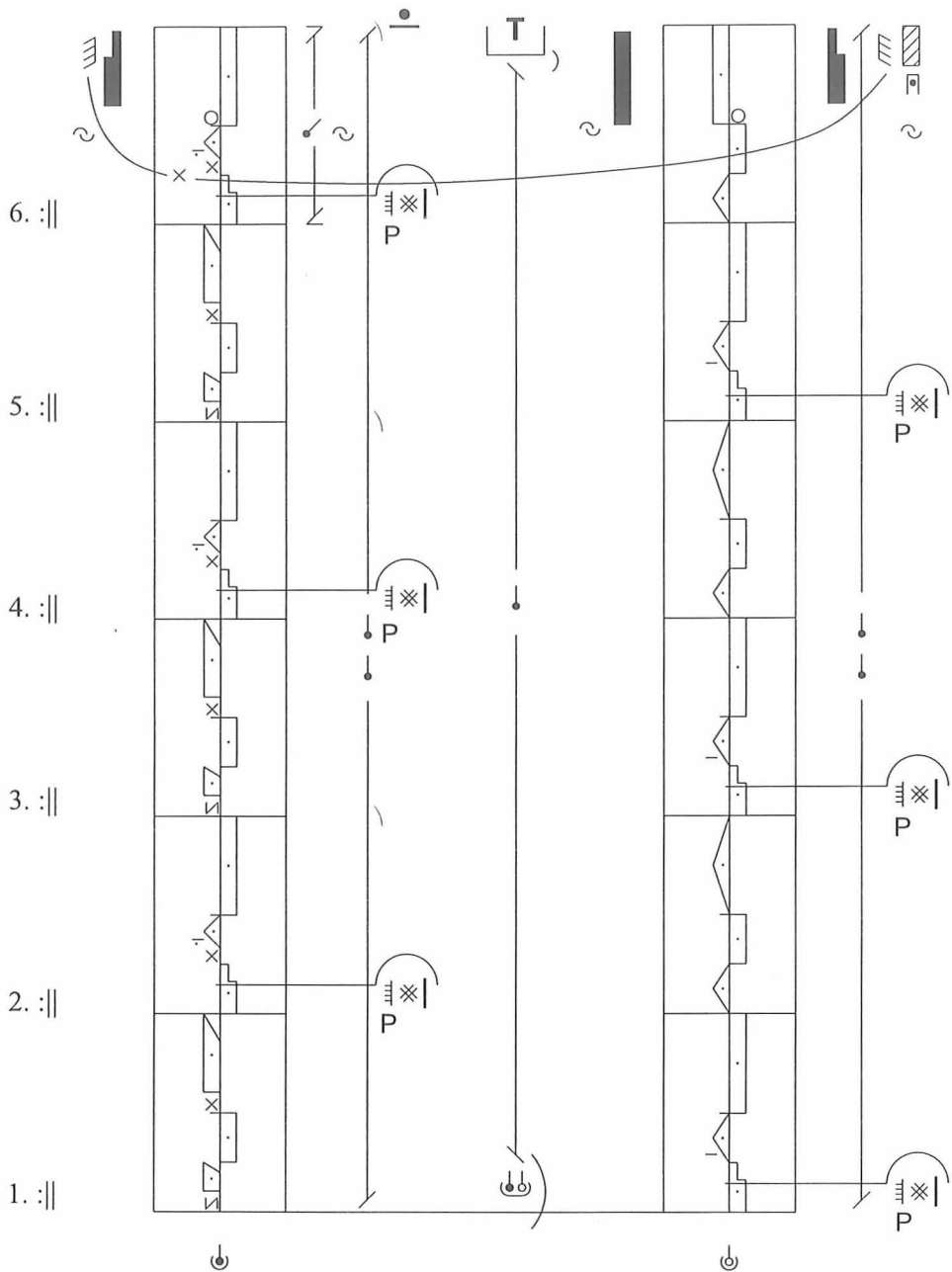
♩ = 132-144

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. da capo 1. 2. Fine

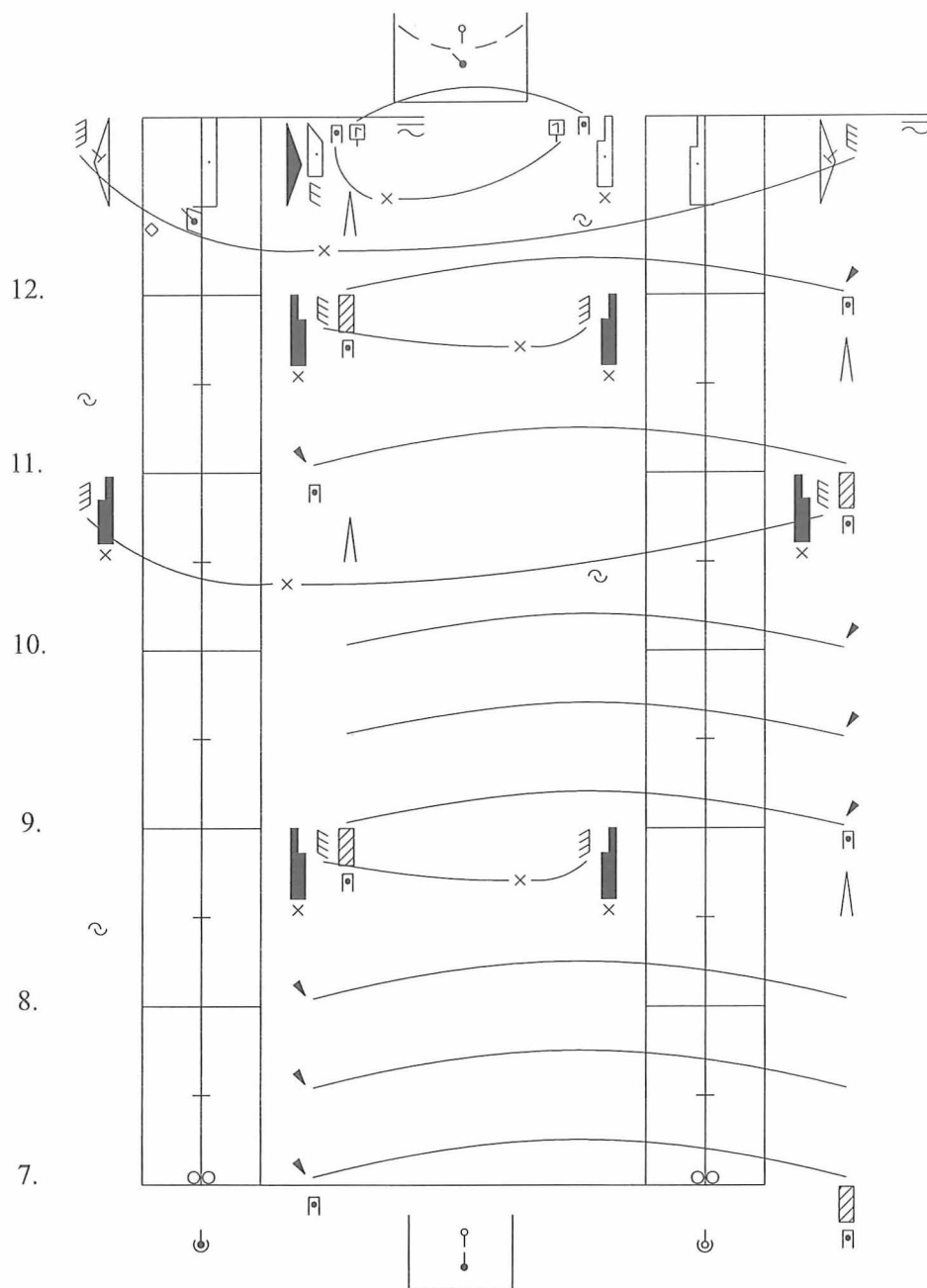

T 1. - 6. :||

Tapsipolka folytatása

Fenyegetős-tapsikolás

A lejegyzést az Ft.1172.7 számú táncfolyamat alapján végeztük. Tit. 1327.

Kiinduló helyzet: A párok keringőfogással körben állnak. A férfitől a nő jobb részsút előre, a nőtől a férfi előre irányban áll. A férfi a 8. sugárfrontban, így a nő az 5. sugárfrontban helyezkedik el.

A férfi tánca:

1. ütem: A bal lábbal tágan részsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra részsút előre lépünk ♩ .

2. ütem: A jobb lábbal előre (partnerünk bal lábfejének belső éle mellé) lépünk ♩ + a bal lábbal féltalpon kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ . Az 1–2. ütem alatt 3/4-et keringünk jobbra.

2. ütem – 8. ütem ismétlése: Hétszer azonosan megismételjük az 1–2. ütemet. A tizenhat ütem alatt a pár jobbra forogva kis egyéni körön egy egészet kering balra, és visszaérkezik kiinduló helyzetébe.

9. ütem: A fogást elengedve a bal lábbal dobbantva helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal dobbantva helyben lépünk ♩ a két fázis alatt 1/8-ot fordulunk jobbra (párunkkal szembe, az 1. sugárfrontba érkezünk), karunkat alap mélybe vezetjük.

10. ütem: A bal lábbal dobbantva helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal dobbantva helyben lépünk ♩ + a bal lábbal dobbantva zárunk ♩ .

11. ütem: Negyedes ritmusban kettőt tapsolunk ♩ ♩ .

12. ütem: Még egyet tapsolunk ♩ + törzsünkkel pozíciónyit magasan jobbra dőlünk és törzsünket balra forgatjuk, jobbkarunkat hajlítva előre emeljük, mutatóujjunkat kinyújtjuk ♩ .

13. ütem: Jobb mutatóujjunkkal párunkat ♩ ♩ ♩ ritmusban „megfenyegetjük”.

14. ütem: Testoldal helyzetet váltva (törzsünkkel pozíciónyit magasan balra dőlünk és törzsünket jobbra forgatjuk, balkarunkat hajlítva előre emeljük, mutatóujjunkat kinyújtjuk, jobb karunkat hajlítva alap mélyben vezetjük) most párunkat ♩ ♩ ♩ ritmusban bal mutatóujjunkkal „megfenyegetjük”.

15. ütem: Bal karunkat alap mélyben vezetjük ♩ + ebben a helyzetben maradunk ♩ .

16. ütem: Az előző helyzetben maradunk ♩ .

9. ütem ismétlése: A jobb lábbal dobbantva helyben lépünk ♩ + a bal lábbal dobbantva helyben lépünk ♩ .

10. ütem ismétlése: A jobb lábbal dobbantva helyben lépünk ♩ + a bal lábbal dobbantva helyben lépünk ♩ + a jobb lábbal dobbantva zárunk ♩ .

11–14. ütem ismétlése: Azonosan megismételjük a 11–14. ütemet.

15. ütem ismétlése: Bal karunkat alap mélyben vezetjük ♩ + ebben a helyzetben maradunk ♩ .

16. ütem ismétlése: Az előző helyzetben maradunk ♩ + 1/8-ot balra fordulva (a kiinduló helyzetbe érkezve) a jobb lábbal helyben lépünk, az egész tánc ismétléséhez párunkat ismét keringőfogással megfogjuk ♩ .

A nő tánca:

1. ütem: A jobb lábbal előre (partnerünk bal lábfejének belső éle mellé) lépünk ♪ + a bal lábbal féltalpon oldalt lépünk ♪ + a jobb lábbal helyben lépünk ♪ .

2. ütem: A bal lábbal oldalt lépünk ♪ + a jobb lábbal helyben lépünk ♪ + a bal lábbal oldalt lépünk ♪ + . Az ütem alatt 3/4-et keringünk jobbra.

2. ütem – 8. ütem ismétlése: Hétszer azonosan megismételjük az 1–2. ütemet.

9. ütem: A jobb lábbal dobbantva helyben lépünk ♪ + a bal lábbal dobbantva helyben lépünk ♪ . A két fázis alatt párunkat elengedjük, és karunkat alap mélybe vezetjük.

10. ütem: A bal lábbal dobbantva helyben lépünk ♪ + a jobb lábbal dobbantva helyben lépünk ♪ + a bal lábbal dobbantva zárunk ♪ .

11–14. ütem: Azonosan ismétljük a férfi táncának 11–14. ütemét.

15. ütem: A jobb lábbal helyben lépünk, karunkat alap mélybe vezetjük ♪ + a bal lábbal helyben lépünk ♪ .

16. ütem: A jobb lábbal helyben lépünk ♪ + a bal lábbal helyben lépünk ♪ . A 15–16. ütem alatt egy egészet fordulunk jobbra.

9–14. ütem ismétlése: Azonosan ismétljük a férfi táncának 11–14. ütemét.

15. ütem ismétlése: A jobb lábbal helyben lépünk, karunkat alap mélybe vezetjük ♪ + a bal lábbal helyben lépünk ♪ .

16. ütem ismétlése: A jobb lábbal helyben lépünk ♪ az előző három fázis alatt egy egészet fordulunk jobbra + a jobb lábbal kiinduló helyzetbe párunkhoz lépünk, és az egész tánc ismétléséhez párunkat keringőfogással megfogjuk ♪ .

Fenyegetős-tapsikolás
"Három lábú görbe szék..."

1. ♩ = 120-132

1. 2. 3. 4.

5. 6. 7. 8. 1. 2.

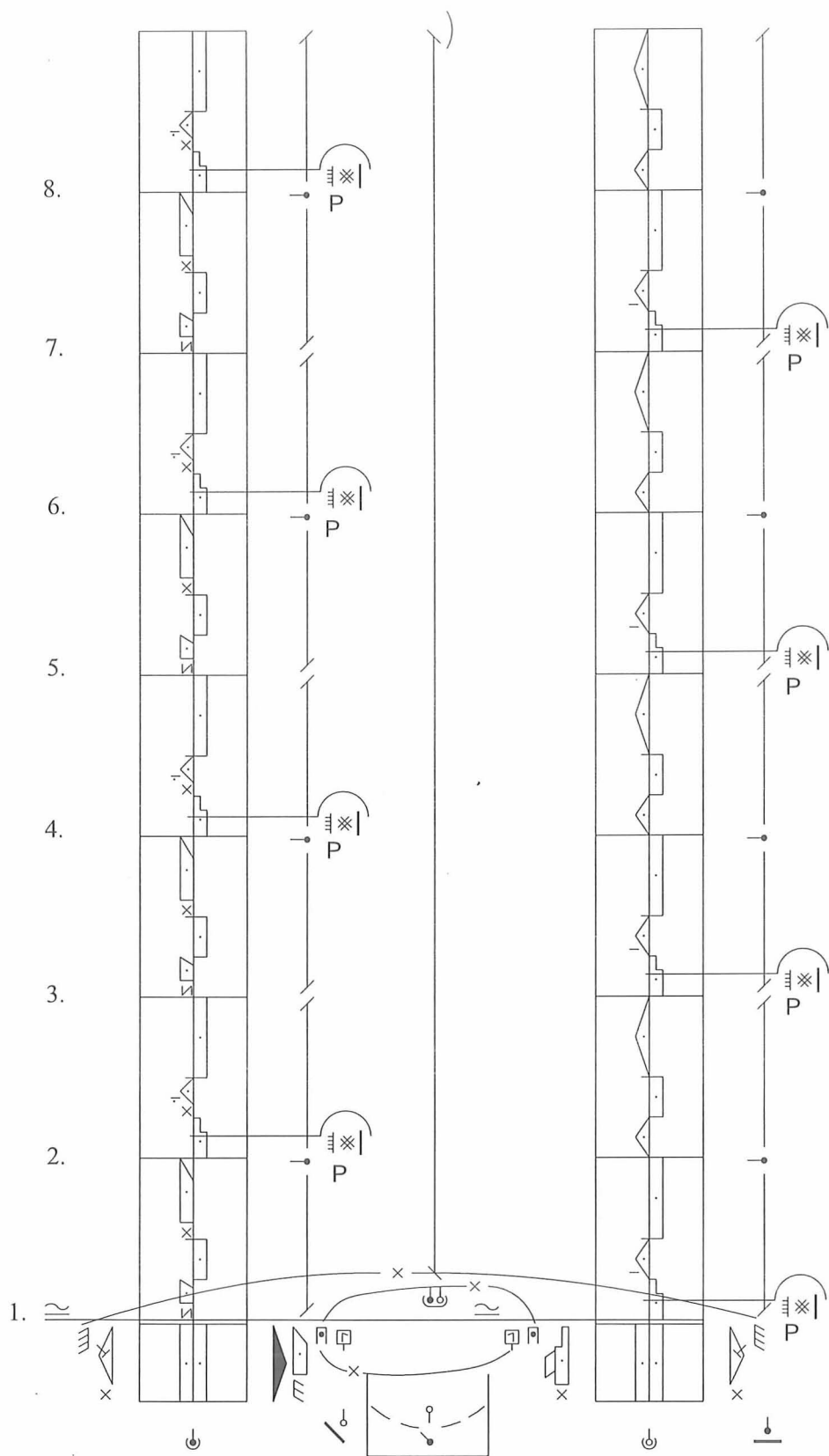
9. 10. 11. 12.

13. 14. 15. 16. 1.

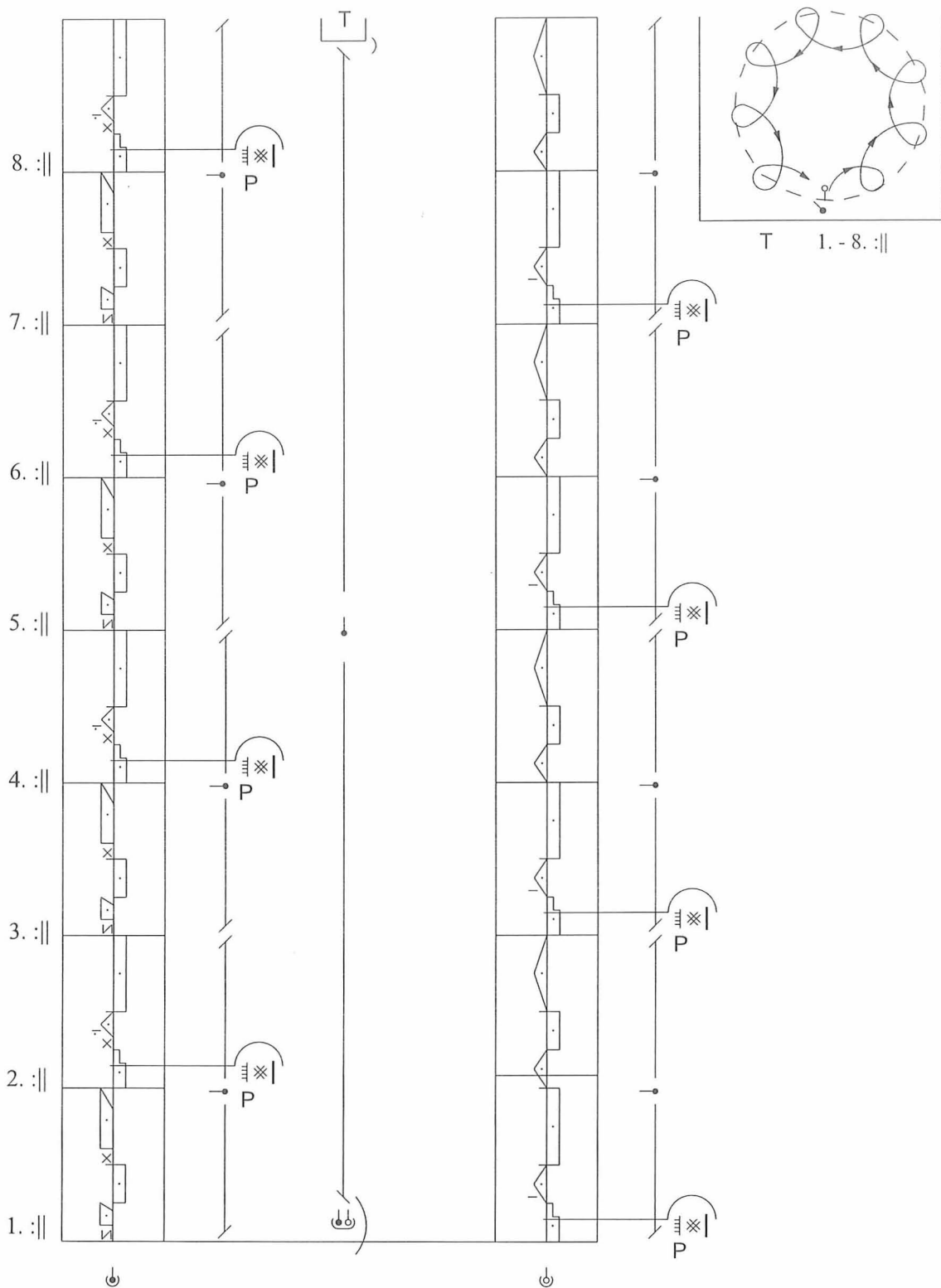
2. 3.

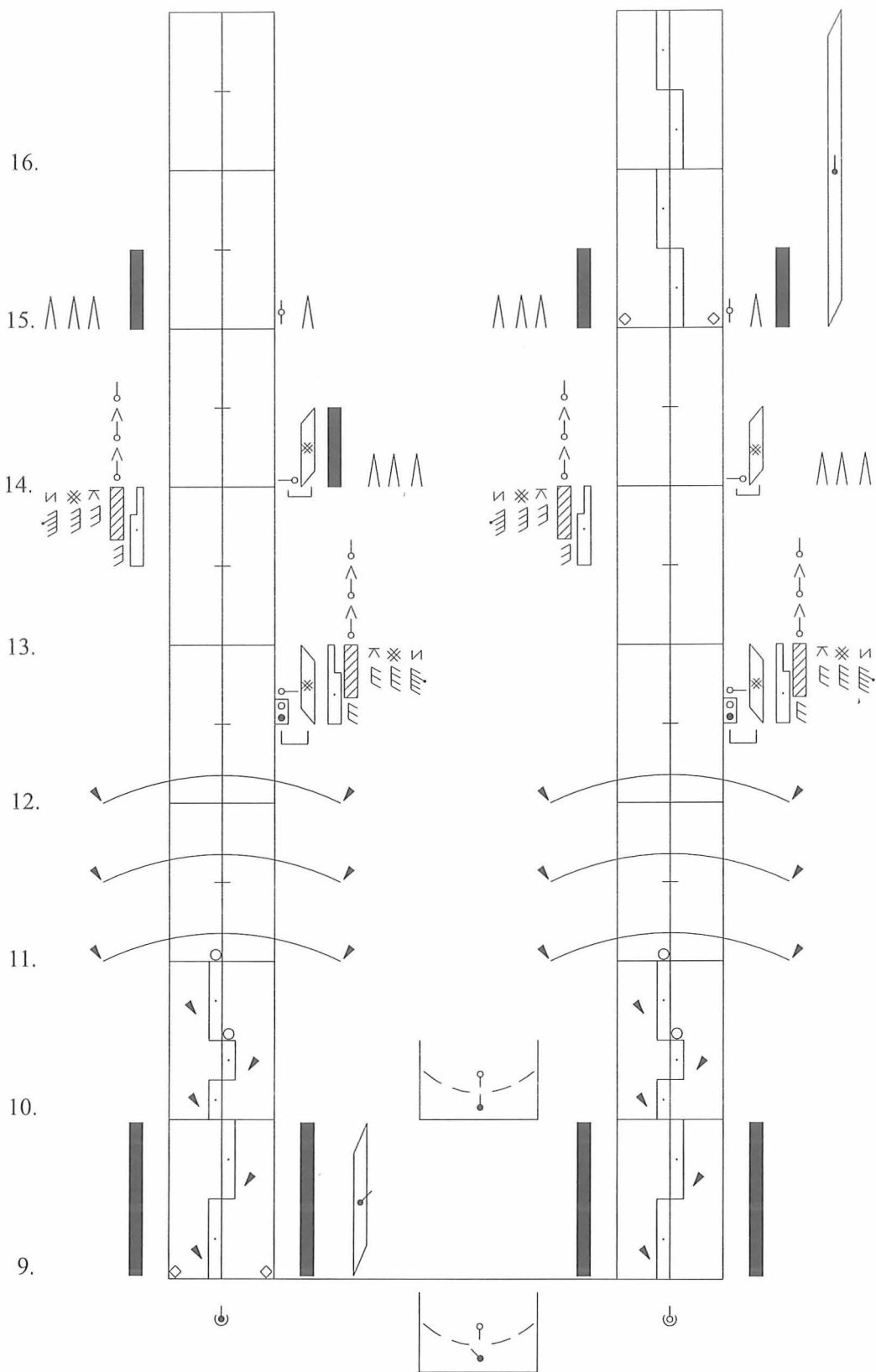
da capo

Fine

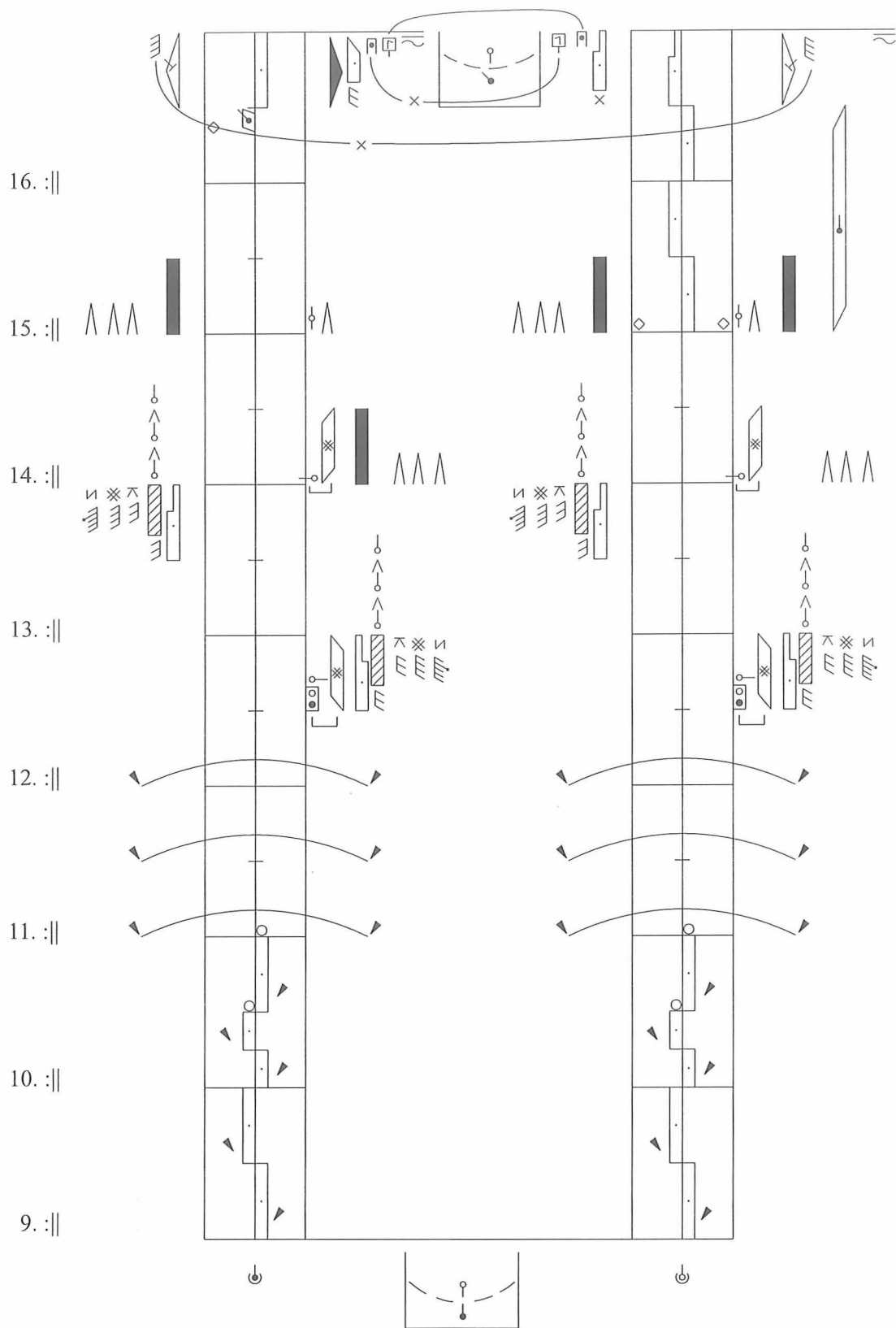

Fenyegetős-tapsikolás

Fenyegetős-tapsikolás folytatása

Fenygetős-tapsikolás folytatása

Sétapolka

A lejegyzést az Ft.1172.10 számú táncfolyamat alapján végeztük. Tit. 1329.

A táncot párok alkotta két sorban táncoljuk. A dallam első fele alatt a két sor egymáshoz közeledik, és a párok fésűszerűen áthaladnak a másik sor vonalán, majd visszatérnek kiinduló helyzetükbe. A dallam második felére a párok kis egyéni kört írnak le. A térforma alakulását a tánclejegyzések után térrajzokkal is illusztráltuk.

Kiinduló helyzet: A párok keringőfogással fogják egymást, a férfitől a nő jobb részsút előre, a nőtől a férfi bal részsút előre áll. Mindkettejük felsőteste pozíciónyit részsút előre döntött.

A férfi tánca:

1. ütem: A bal lábbal részsút előre lépünk, és törzsünkkel felegyenesedünk ♩ + a jobb lábbal bal részsút előre lépünk, és törzsünkkel pozíciónyit részsút előre dőlünk ♩ + ezt a két fázist megismételjük ♩ ♩. A törzsdöntés és visszatérés közben vállizületünk nem mozdul, így a keringőfogásban kinyúló karok a billegést kihangsúlyozzák.

2. ütem: A bal lábbal részsút előre lépünk, és törzsünkkel felegyenesedünk ♩ + a jobb lábbal bal részsút előre lépünk, és törzsünkkel pozíciónyit részsút előre dőlünk ♩ + a bal lábbal részsút előre lépünk, és törzsünkkel felegyenesedünk ♩ + kis térdhajlítással I. pozícióba ugrunk ♩ az előző két fázissal 1/8-ot forgunk jobbra, így párunkkal szembe érkezünk.

3. ütem: A jobb lábbal kis térdhajlítással oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal a jobb mellé ugrunk ♩ + ezt a két fázist háromszor azonosan megismételjük ♩ ♩ ♩ ♩ ♩.

4. ütem: Az előző két fázist kétszer azonosan megismételjük ♩ ♩ ♩ ♩ + a jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal zárunk ♩. Az ütem végén 1/8-ot balra fordulva a kiinduló helyzetbe érkezünk.

5–8. ütem: Azonosan megismételjük az 1–4. ütemet.

9. ütem: A bal lábbal tágan részsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal kis távolságra részsút előre lépünk ♩ + a jobb lábbal előre (partnerünk bal lábfejének belső éle mellé) lépünk ♩ + a bal lábbal féltalpon kis távolságra oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩. Az ütem alatt 3/4-et keringünk jobbra.

10. ütem – 16. ütem: Hétszer azonosan megismételjük a 9. ütemet. A 9–16. ütem alatt a pár egy egész egyéni kört táncol, és visszatér kiindulási helyére.

A nő tánca:

1. ütem: A jobb lábbal részsút előre lépünk, és törzsünkkel felegyenesedünk ♩ + a bal lábbal jobb részsút előre lépünk, és törzsünkkel pozíciónyit részsút előre dőlünk ♩ + ezt a két fázist megismételjük ♩ ♩.

2. ütem: A jobb lábbal részsút előre lépünk, és törzsünkkel felegyenesedünk ♩ + a bal lábbal jobb részsút előre lépünk, és törzsünkkel pozíciónyit részsút előre dőlünk ♩ + a jobb láb-

bal rézsút előre lépünk, és törzsünkkel felegyenesedünk ♩ + kis térdhajlítással I. pozícióba ugrunk ♩ az előző két fázissal 1/8-ot forgunk balra, így párunkkal szembe érkezünk.

3. ütem: A bal lábbal kis térdhajlítással oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal a jobb mellé ugrunk ♩ + ezt a két fázist háromszor azonosan megismétljük ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩.

4. ütem: Az előző két fázist kétszer azonosan megismétljük ♩ ♩ ♩ ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal zárunk ♩. Az ütem végén 1/8-ot jobbra fordulva a kiinduló helyzetbe érkezünk.

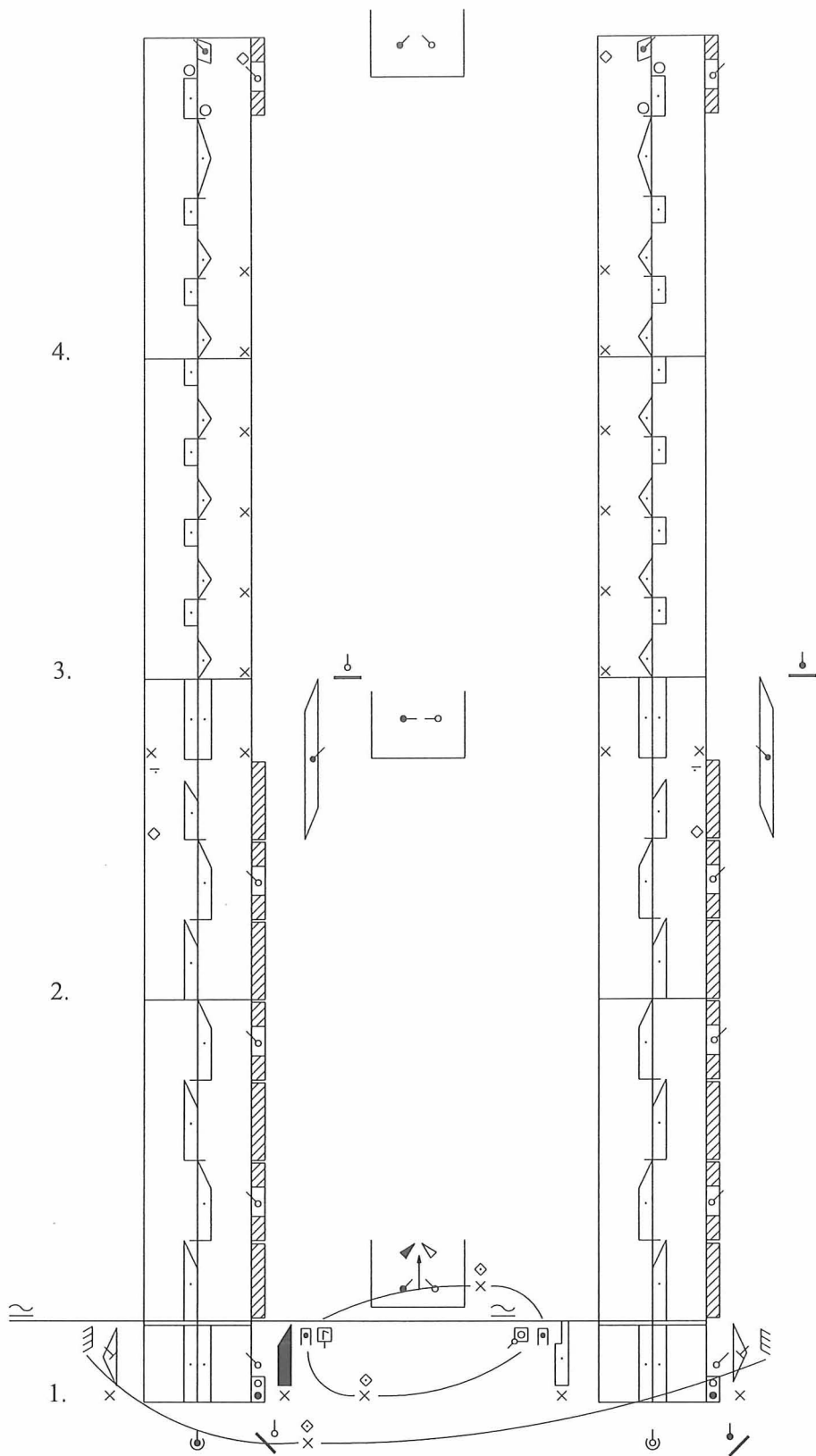
5–8. ütem ismétlése: Azonosan megismétljük az 1–4. ütemet azzal a különbséggel, hogy a 8. ütem utolsó fázisában nem fordulunk jobbra, így párunk tőlünk előre irányban marad.

9. ütem: A jobb lábbal előre (partnerünk bal lábfejének belső éle mellé) lépünk ♩ + a bal lábbal féltalpon oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩ + a jobb lábbal helyben lépünk ♩ + a bal lábbal oldalt lépünk ♩. Az ütem alatt 3/4-et keringünk jobbra.

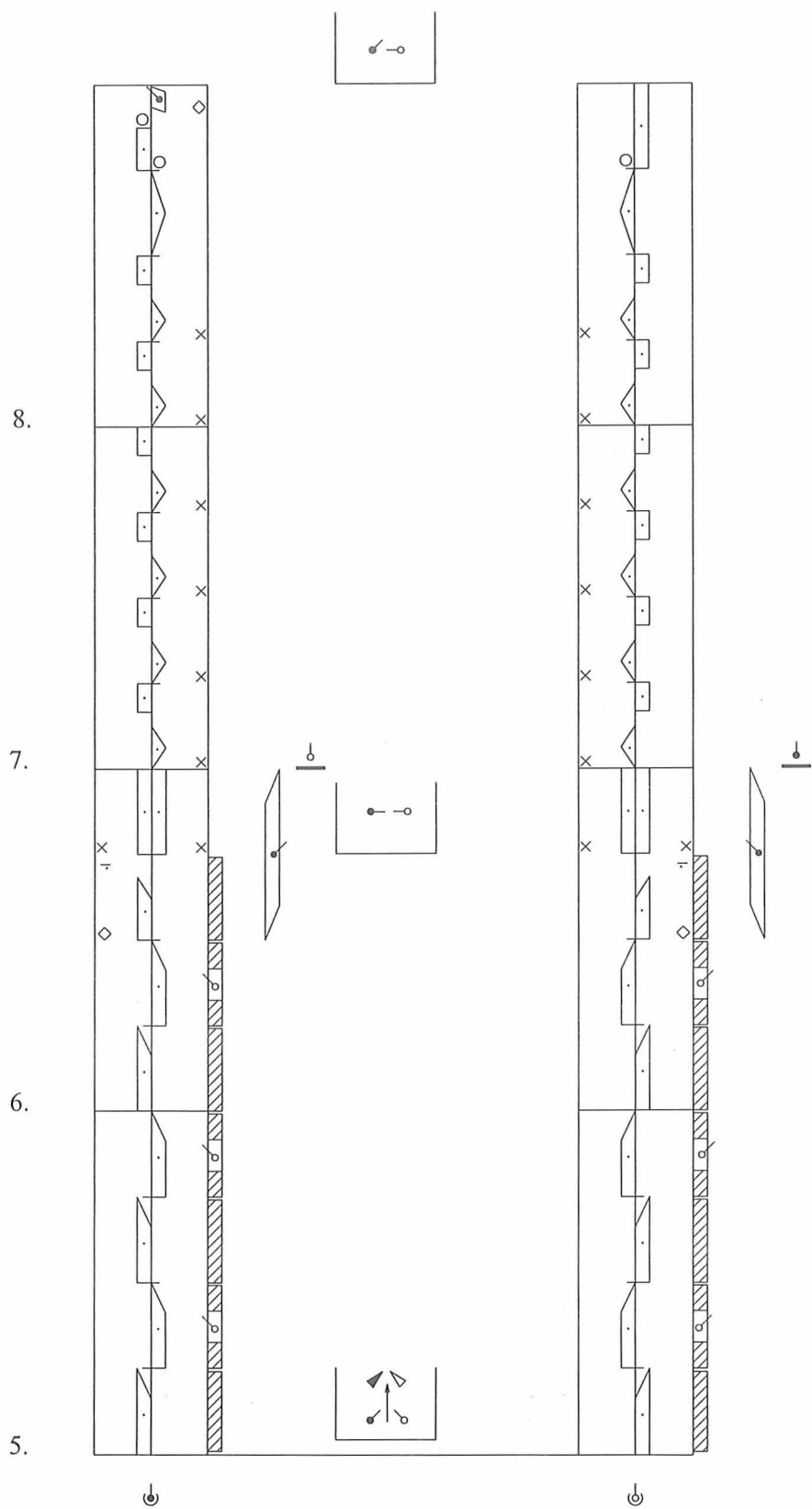
10. ütem – 16. ütem: Hétszer azonosan megismétljük a 9. ütemet. A 16. ütem végén 1/8-ot jobbra fordulva ismét felvesszük a kiinduló helyzet szerinti páros viszonyt.

Sétapolka

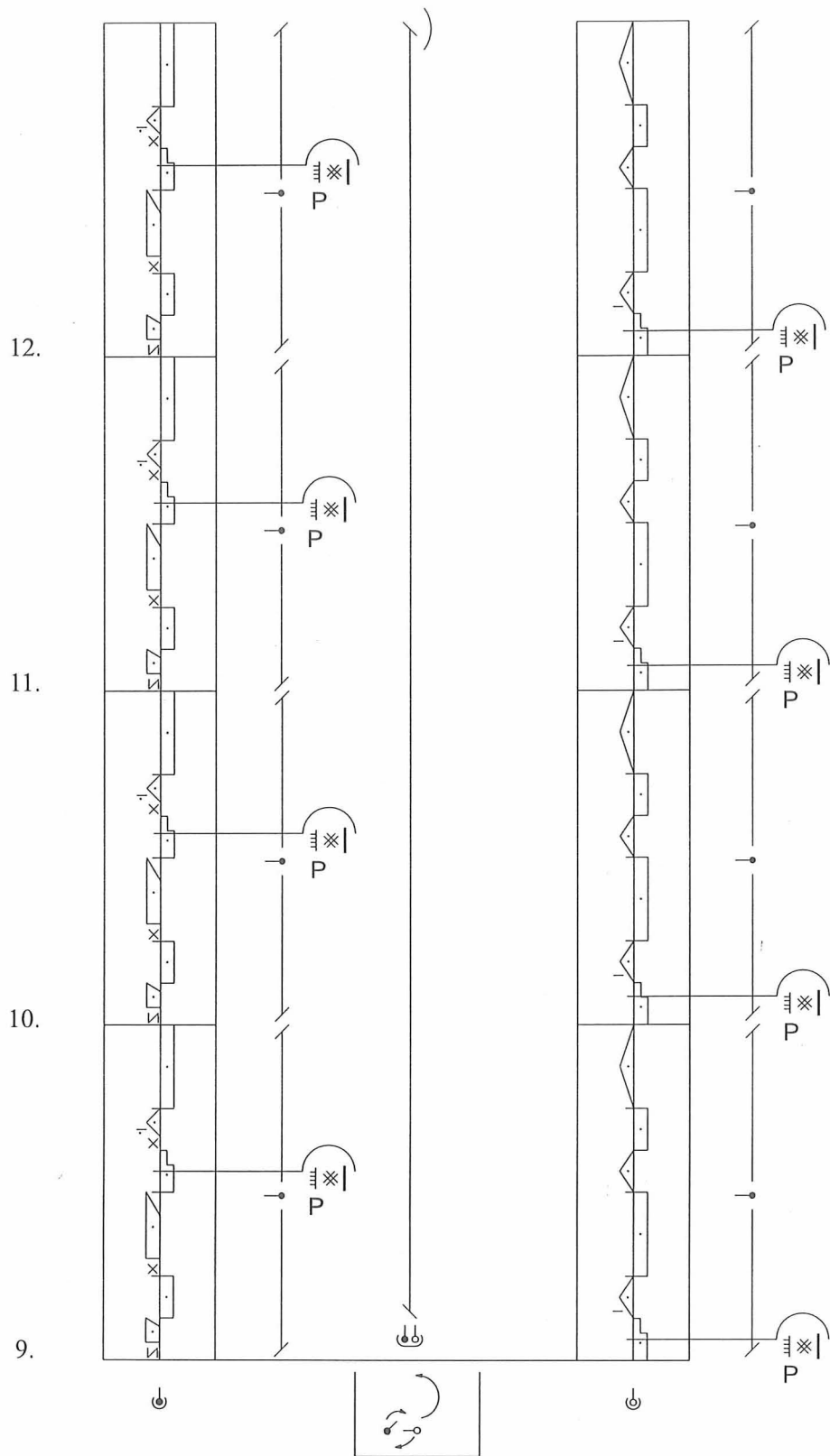

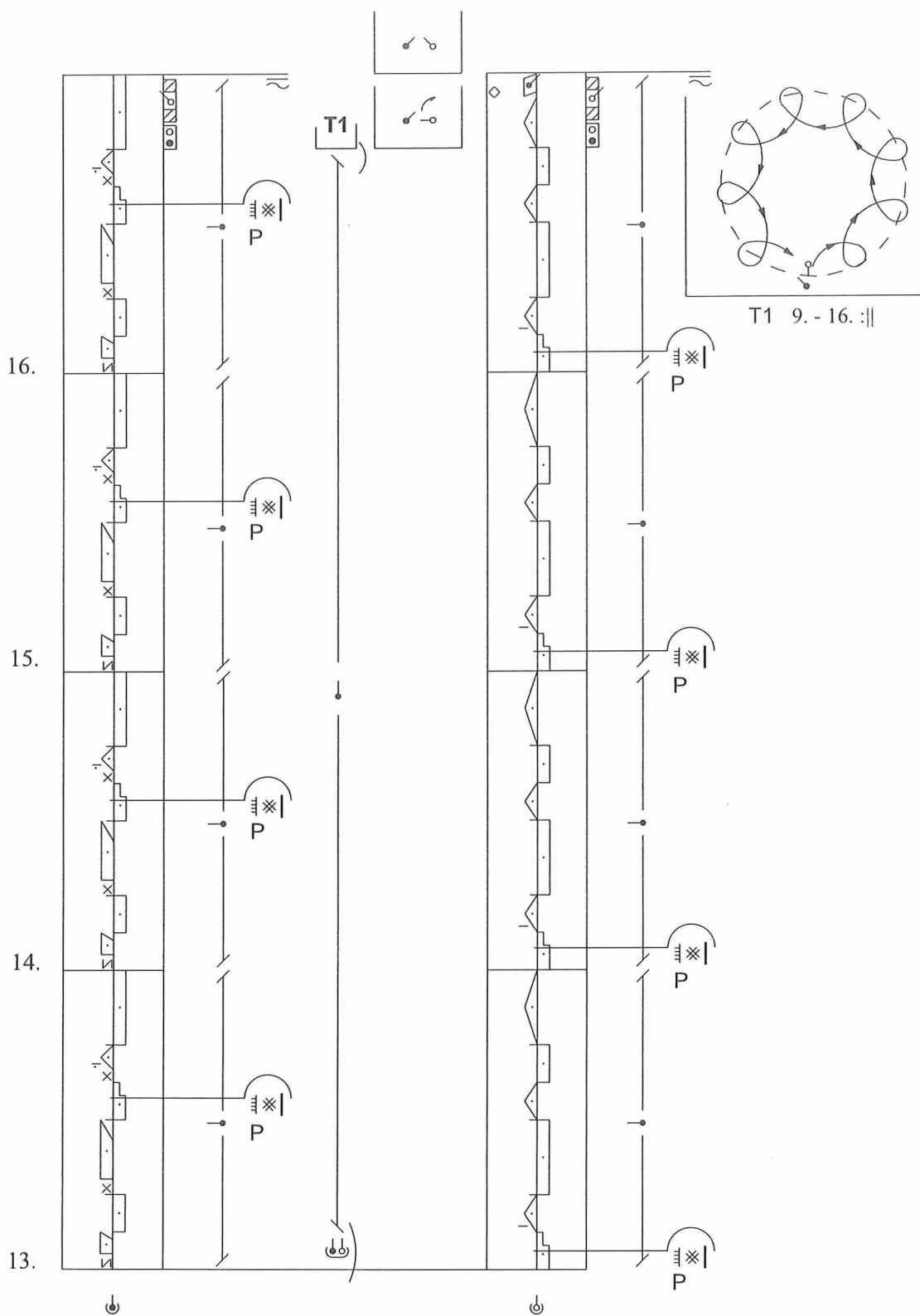
Sétapolka

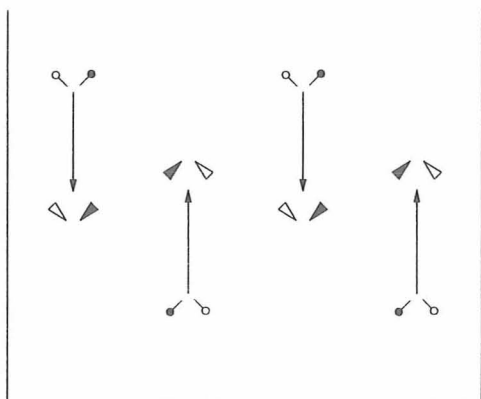

Sétapolka folytatása

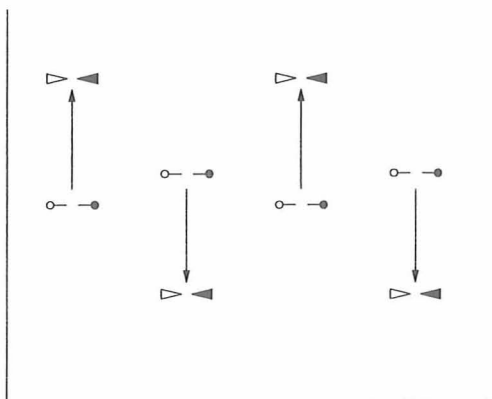

Sétapolka folytatása

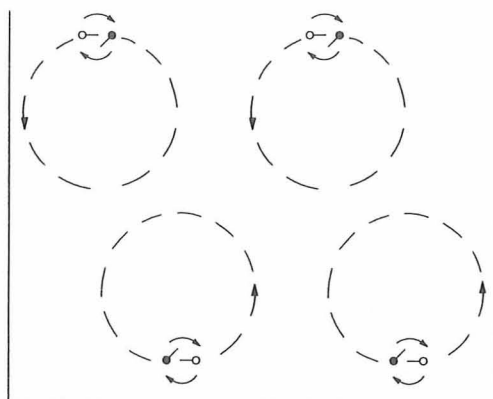

T2 1. - 2.
5. - 6.

T3 3. - 4.
7. - 8.

T4 9. - 16.

Sétapolka térrajzai

Négyes

A lejegyzést az Ft. 1172.9 számú táncfolyamat alapján végeztük. Tit. 1315.

A kiinduló helyzetben két pár körben, 1. sugárfrontban, I. pozícióban áll, a karok kissé hajlítva oldalt mélyben, az oldalt szomszédok kezeit fogva. Valamennyien azonosan táncolják az itt leírt szólamot. A tánc 16 üteme dallamonként azonosan ismétlődik, tetszés szerinti számban.

1. ütem: A bal lábon lenhangsúlyosan rugózunk, mialatt a jobb lábbal kissé hajlított térdrel kifelé forgatva V. pozíciós elől irányban féltalpon érintünk ♩ + a jobb lábbal féltalpon kissé hajlított térdrel féltalpon oldalt érintünk ♩ + ezt a két fázist azonosan megismételjük ♩ ♩ .

2. ütem: Az előző két fázist azonosan megismételjük ♩ ♩ + a jobb lábbal féltalpon zárunk ♩ + ebben a helyzetben maradunk ♩ .

3–4. ütem: Szimmetrikusan megismételjük az 1–2. ütemet.

5–6. ütem: Azonosan megismételjük az 1–2. ütemet.

7–8. ütem: Szimmetrikusan megismételjük az 1–2. ütemet.

9. ütem: A kézfogást elengedjük, és egyet tapsolunk ♩ + 1/4-et balra fordulva (érkezés 7. sugárfront) bal lábbal kezdve hármát előre lépünk ♩ ♩ ♩ . Forduláskor bal karunkat testünk mögé vezetjük, kezünket ökölbe szorítjuk, kézhátunkkal övonalunkat érintjük, jobb karunkat kissé hajlítva oldalt emeljük, és megfogjuk a tőlünk jobbra, a kör ellenkező oldalán álló táncos kezét.

10. ütem: Jobbra keringve jobb lábbal kezdve négyet előre lépünk ♩ ♩ ♩ ♩ .

11. ütem: Azonosan megismételjük a 10. ütemet.

12. ütem: A jobbra keringést folytatva jobb lábbal kezdve hármát előre lépünk ♩ ♩ ♩ az előre lépésekkel egy egészet keringünk jobbra + 1/4-et jobbra fordulva (érkezés 1. sugárfront) bal lábbal oldalt lépünk, a kézfogást elengedjük ♩ .

13. ütem: 1/4-et jobbra fordulva (érkezés 3. sugárfront) jobb lábbal helyben lépünk, és egyet tapsolunk ♩ + balra keringve bal lábbal kezdve hármát előre lépünk ♩ ♩ ♩ . Forduláskor jobb karunkat testünk mögé vezetjük, kezünket ökölbe szorítjuk, kézhátunkkal övonalunkat érintjük, bal karunkat kissé hajlítva oldalt emeljük, és megfogjuk a tőlünk most balra, a kör ellenkező oldalán álló táncos kezét.

14. ütem: A balra keringést folytatva jobb lábbal kezdve négyet előre lépünk ♩ ♩ ♩ ♩ .

15. ütem: Azonosan megismételjük a 14. ütemet.

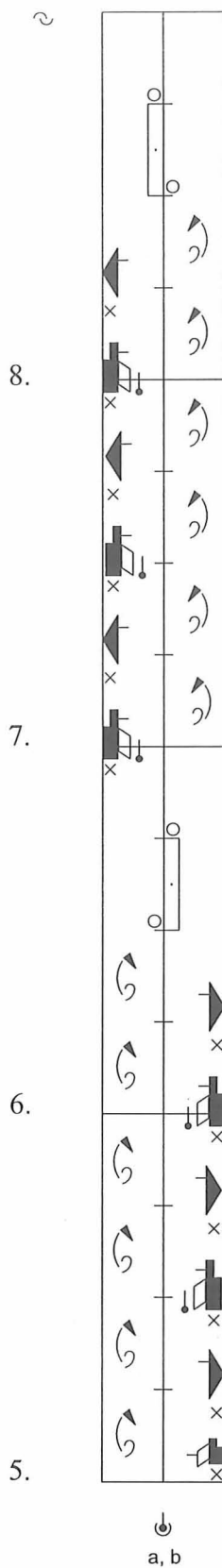
16. ütem: A jobb lábbal előre lépünk ♩ + a bal lábbal előre lépünk ♩ . A 13–15. ütem előre lépésével egy egészet keringünk balra + 1/4-et balra fordulva (érkezés 1. sugárfront) a jobb lábbal oldalt lépünk ♩ + a bal lábbal zárunk ♩ .

Négyes
"A pozsonyi sétatéren..."

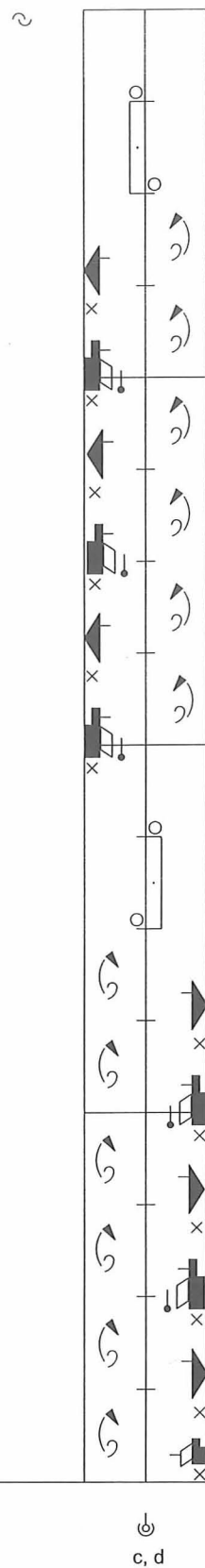
Négyestánc gyűjtés

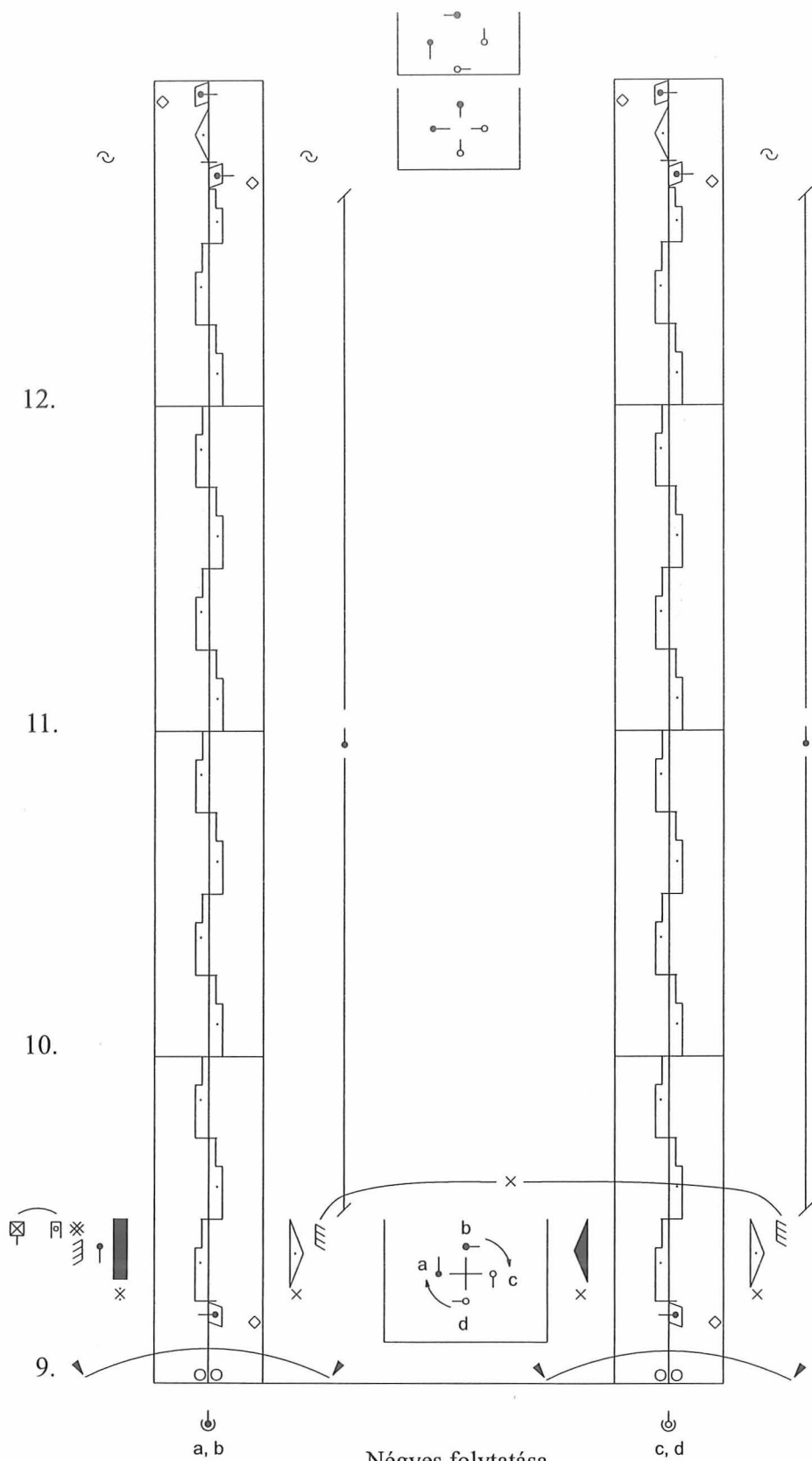

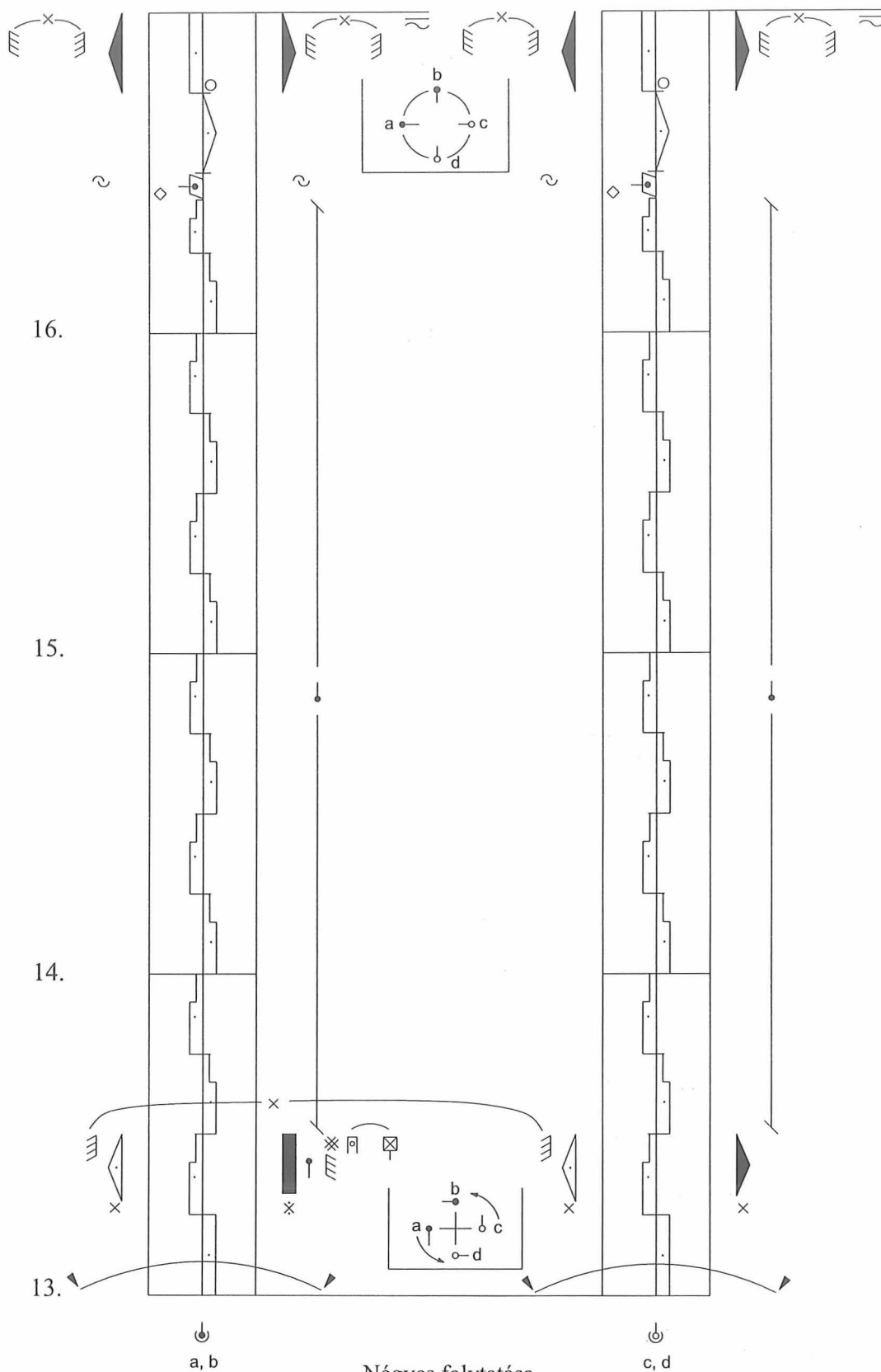

a, b

Négyes folytatása

c, d

Bors Éva

Gyermekjátékok és táncok

Az itt közreadott mondókákat, játékokat és táncokat Bors Éva gyűjtötte és jegyezte le.

Kiszámoló

Egyedem begyedem tengertánc
hajdú sógor mit kívánsz,
nem kívánok egyebet,
csak egy falat kenyeret,
inc-pinc palavinc,
Péter bácsi te vagy kint.

Pad alatt, pad alatt, volt egy ház,
abba lakott Mikulás.
Kértem tőle szalonnát
azt mondta, hogy pofonvág.
Ha pofonvág meghalok,
elvisznek a bivalok,
szántott földbe temetnek
megesznek az egerek.

Mondóka

Egy, kettő, három, négy,
német disznó hová mégy?
Debrecenbe dohányér,
Komáromba pipáér.
Ott találtam egy vasat,
vasat adom kovácsnak,
kovács nekem patkót ad,
patkót adom lovamnak
lovam nekem ganét ad,
ganét adom földemnek
földem nekem búzát ad,
búzát adom molnárnak,

molnár nekem lisztet ád,
lisztet adom péknek
pék nekem cipót ád,
cipót adom koldusnak,
koldus nekem botot ád,
úgy megdobom a kutyát
végig fussa az utcát.

Morvay Józsefné, 56 éves, 1979

Szerepcserélő körjáték

Párosan körbe állnak. A belső leguggol, ő a „túró”. Egy vásárló körbe jár, és a gazda-asszonnyal kezét fogva kérdezi:

- Hogy a túró komámasszony?
- Három futás, hat ugrás, kilenc kenyérdagasztás!

Ellenkező irányba körbe szaladnak, és aki hamarabb visszaér, azé a túró. Kezdik előlről a játékot.

A párbeszédnek egy másik változata:

- Hogy a kakas?
- Három garas.
- Hát a tyúk?
- Az is úgy.
- Add alább!
- Nem adom, inkább körülszaladom.

Hakszer Otília, 73 éves, 1979

Bújócska

Fogyó gyarapodó játék.

Két csoportba állnak a gyerekek. Az egyik csoport a bújó, a másik a kereső. A mondókával jelezték, hogy indulnak keresni. Náluk volt a labda. Akit megláttak, megdobták és az már az ő táborukhoz tartozott.

Jönnek a búrok és az angyalok,
kezükbe a labda, azt mondják, hogy papiros.

Hakszer Otília, 73 éves, 1979

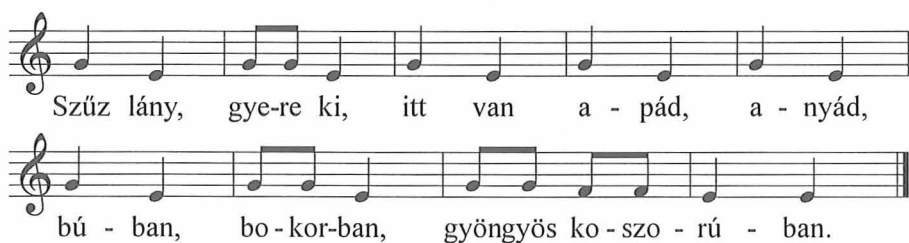
Forgó - párválasztó

Két lány szemben áll egymással. Nyújtott karral keresztbe megfogják egymás kezét. Oldalra húzó lépéssel forognak. A „hopp”-ra megállnak és párt cserélnek. Ismétlődik a játék.

Horváth Istvánné, 75 éves

Hívogató

Lándzsás utifű szárát összefogják kör alakra. Beteszik a szájukba és nyálból ablakot tesznek rá. Azt a Nap felké tartják, és szép színek alakult, és énekelték a hívogatót.

Morvay Józsefné, 56 éves

Fogyó-gyarapodó játék

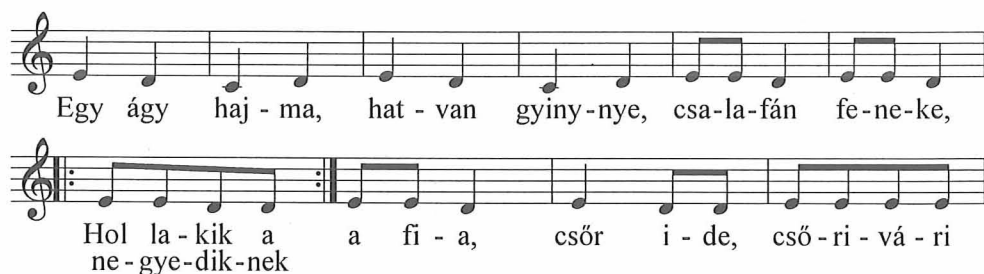

Méz, méz, méz, ter - mett méz,
 Ter-mett méz-nek drá - ga - sá - ga, le - hul - lott vi - rá - ga,
 Ez az ál-dott bor, ki min - den - nap forr,
 Ha jót i - szom be - lő - le, a tor - kom - ra forr.
 I - lo - na lá - nyom nem a - dom, gyöngy - ko - szo - rú nél - kül,
 li - bi - dom, la - bo - dom, gye - re é - des an - gya - lom.

A gyerekek körbe járnak. A körben áll az anya, a körön kívül jár a kérő. Az „Ilona lá-nyom...” szövegnél a kör leáll, az anya fordul vele egyet-kettőt, és odaadja a kérőnek. Folytatják a játékot. A sor gyarapodik, a kör elfogy. Az utolsó lesz az új játékban az „anya”.

Hakszer Otília, 73 éves

Körjáték

Egy ágy haj - ma, hat - van gyíny - nye, csa - la - fán fe - ne - ke,
 Hol la - kik a a fi - a, csőr i - de, cső - ri - vá - ri
 ne - gye - dik - nek

Kézfogással körbe járnak. A „Rakják, rakják...” szövegnél befelé fordulva egy- vagy kétlépéses csárdást járnak. A dallam végére párt választanak. A tánc folytatódik az „Ezt szeretem...” játékkal.

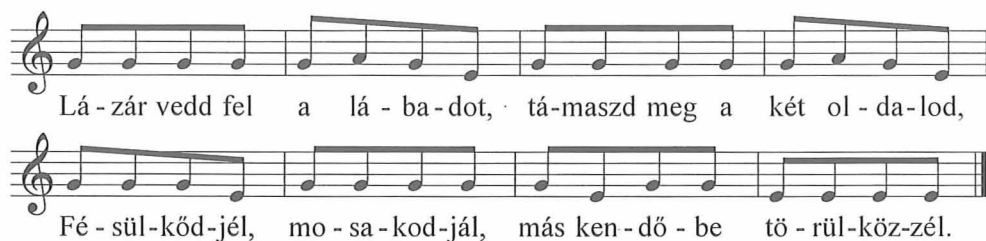
Hakszer Otília, 73 éves

Körtánc

Ezt sze - re - tem ezt ked - ve - lem,
 Vil - la, vil - la víg don - ná - ja,
 ú - ri asz - szony nagy szok - nyá - ja,
 lu - kas a bun - dá - ja, Kis ká - cso für - dik
 mez - te - len a há - ta. fe - ke - te tó - ba,
 fi - á - ho ké - szül Len - gyel - or - szág - bo, szép kis me - nyecs - ke.
 Agy - gyon Is - ten las - sú e - sőt,
 mos - sa ősz - sze mind a ket - tőt
 mind a ti - zen - ket - tőt. Főz - tem len - csét,
 nem volt va - jam, re - ge - ru - ge, Itt a jó bor - sos - ka!
 re - ge - ru - ga.

A kör peremén párosan csárdást járnak és forognak. A „Kis kácsi fürdik...” önálló játék, de itt szorosan összekapcsolódik az előző játékkal. Ismét körbe járnak. A dallam végére újból párok alakulnak és a „Főztem lencsét...” szövegtől gyorsan forognak. Az „Itt a jó borsoska!” szöveget mondják és megállnak.

Szerepcserélő körjáték

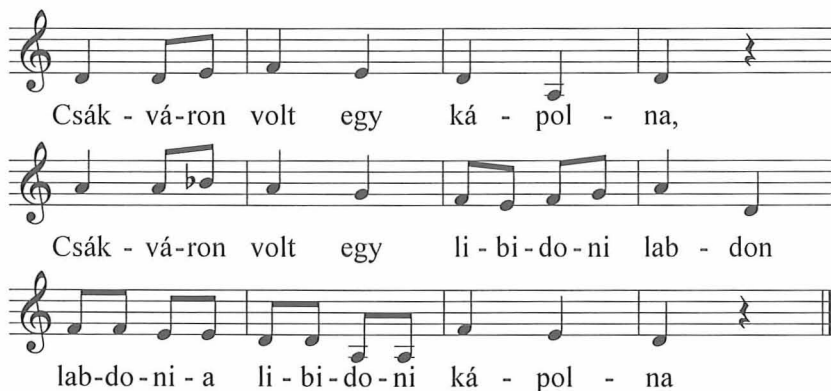

A játék menete:

A gyerekek körbe állnak, egy gyerek, akit kiszámolóval kiválasztottak, bemegy a kör közepébe. Ő a „Lázár”, aki mozdulatokkal utánozza a dalban énekelteket. A többiek körbe járnak. A dallam végén párt választ és kicserélik a helyüket. A játékot kezdik előről.

Szitás Lajosné, 72 éves

Szerepjátszó körjáték

2. Az körül volt egy kis csacsi,
az körül volt egy libidoni labdon
labdoni a libidoni kis csacsi.
3. A csacsi nagyon szomjas volt,
a csacsi nagyon libidoni labdon
labdoni a libidoni szomjas volt.
4. Sej, arra ment egy kis leány,
sej, arra ment egy libidoni labdon
labdoni a libidoni kis leány.
5. Poharába hozott friss vizet,
poharába hozott libidoni labdon
labdoni a libidoni friss vizet.
6. A csacsi feje nem fért be,
a csacsi feje libidoni labdon
labdoni a libidoni nem fért be.
7. Sej, arra ment egy nagy leány,
sej, arra ment egy libidoni labdon
labdoni a libidoni nagy leány.
8. Sajtárba hozott friss vizet,
sajtárba hozott libidoni labdon
labdoni a libidoni friss vizet.
9. A csacsi nagyon jól ivott,
a csacsi nagyon libidoni labdon
labdoni a libidoni jól ivott.
10. A csacsi neve Jancsi volt,
a csacsi neve libidoni labdon
labdoni a libidoni Jancsi volt.

(mindenki a párja nevét mondja)

A játék menete:

A gyerekek két koncentrikus körben állnak. A belső körben állnak a fiúk kifelé nézve. Összefogják a kezüket. A külső körben állnak a lányok, ők is zárják a kört. Az első három versre mind a két kör a jobb keze irányába körbe sétál. A dallam végén mindig irányt változtatnak a körök. A harmadik dallam végére szembefordulva a párjukkal megállnak. A negyedik dallamra a lányok helyben forognak a párjuk előtt, a fiúk egyenes tartással, hátra tett kézzel féltalpon rugóznak.

Az ötödik dallamra a lányok jobb menetirányba fordulva nyújtott karral tálcán poharat utánózva körbe járnak és a párjukhoz jutva szembefordulnak. Ezalatt a fiúk jobbra-balra egylépéses csárdást járnak.

A hatodik dallamra a lányok a fiúk elé tartják a „poharat”. A fiúk csak a fejük mozgásával jelzik az ivást.

A hetedik dallam mozgása megegyezik a negyedik dallam mozgásával.

A „Sajtárba hozott...” dallamnál a lányok nyújtott karrak felemelik szoknyájuk szélét és körbe járnak (hozzák a vizet). A dallam végére szembefordulnak a párjukkal és féltérde ereszkedve tartják a szoknyájukat (sajtár). A fiúk jobbra-balra egylépéses csárdást járnak.

„A csacsi nagyon jól ivott...” dallamra a fiúk az eléjük tartott „sajtárból” isznak. Derékban meghajolva és felegyenesedve utánozzák az ivást. Egyszerre mozdulnak. Az utolsó dallamra mindenki a párjával forog.

Morvay Józsefné, 56 éves

Megy a gyűrű vándorlóra

Megy a gyűrű vándorlóra, egyik kézből a másikba,
Aki tudja meg ne mondja merre visz a gyűrű útja.
Csi - li csa - la - vá - ri, csi - li csa - la - vá - ri,
csi - li - csa - la - vá - ri, Sá - ri hopp!

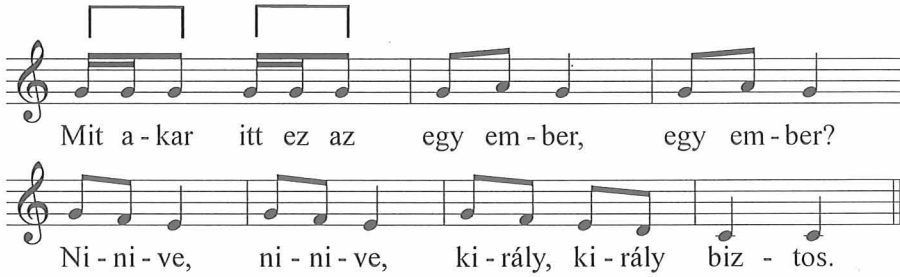
A játék menete:

A gyerekek szorosan körbe álltak, egy gyerek állt a kör közepén, ő volt a kereső. A körben álló gyerekek kezüket hátratették és egy kendőt vagy sapkát egymásnak adogatták olyan kis mozdulatokkal, hogy a „kereső” ne vegye észre, kinél van. A dallam végére az adogatás leállt és a keresőnek rá kellett mutatni, hogy kinél van az elrejtett holmi. Ha megtalálta, helyet cseréltek. Ha nem, ő volt a kereső tovább. Háromszor lehetett valaki kereső. Ha nem találta el harmadszorra sem, kiesett a játékból.

Horváth Istvánné, 75 éves

Ninive, ninive

Fogyó gyarapodó játék

Felelgetős

- Legszebb lányod akarom, akarom
Ninive, ninive, király, király biztos.
- Legszebb lányom nem adom, nem adom
Ninive, ninive, király, király biztos.
- Katonaságot hívatok, hívatok
Ninive, ninive, király, király biztos.
- Katonaságtól nem félünk, nem félünk
Ninive, ninive, király, király biztos.
- Betöröm az ablakot, ablakot
Ninive, ninive, király, király biztos.
- Legszebb lányom odadom, odadom
Ninive, ninive, király, király biztos.

A játék menete:

A gyerekek kézfogással vonalban állnak. Egy gyerek, akit kiszámolóval kiválasztottak, a vonallal szemben áll 10-15 méterre. A játékot a vonalban álló gyerekek kezdik. Hat lépést előre lépnek, négy lépést helyben lépnek és négy lépést hátra lépnek, amivel visszajutnak a kiinduló helyzetbe. Eközben „az egy ember” állt. Ugyanazt a mozgulatsort megismétli az egyedül álló gyerek, a vonal áll. A felelgetősben mindig az énekel, aki mozdul.

A „Katonaságot hívatok...” szövegnél a lépő lábukat magasra emelik, mintha katonai díszlépést járnának.

„Betöröm az ablakot...” szövegnél erősen dobogva járnak.

Az utolsó dallam végén az egy ember kiválaszt a sorból egyet és magával viszi. A játék kezdődik előlről, de most azt éneklük, hogy két ember, majd ha még többen lesznek, akkor sok embert énekelnek. A mozduló vonalak mindig egyenesek.

Hakszer Otília, 73 éves

Kendőstánc vagy csóktánc

Megy a ko - csi, megy a ko - csi a - gya - gért, a - gya - gért,
Én is me - gyek, én is me - gyek ró - zsá - mér', ró - zsá - mér',
Sej, haj, nem bá - nom, sej - haj, nem bá - nom,
Úgy is te lész, úgy is te lész, úgy is te lész a pá - rom.

Lányok és fiúk körben állnak. Egy fiú vagy lány a kör közepén táncol a kendővel. A kör lépésben halad. A dallam végére a kör közepén álló a kendővel párt választ, akivel csókot váltanak és helyet cserélnek. Ha párna van a kendő helyett, akkor a párnát ledobja a kiválasztottja elé, rátérdelnek és csókot váltanak. A játék folytatódik. Ezt a táncot a lakodalmakban szokták táncolni, de a serdülő gyerekek a réten is táncolták.

Szitás Lajosné, 75 éves

Huszár Ágnes

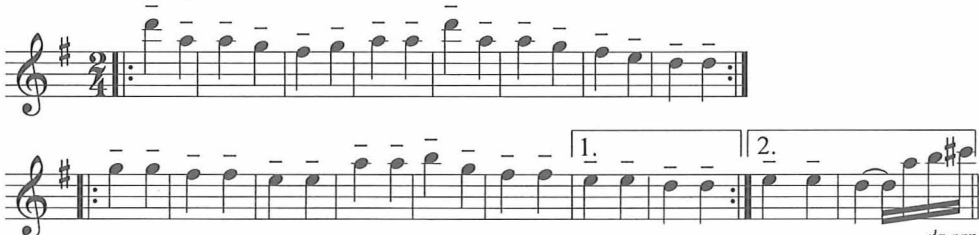
Dallamtár

Dallamtárunkban a Táncközlések fejezetben bemutatott dallamokon túl további, tánc-kíséretként használható dallamokat adunk közre Jóka falu zenei hagyományából. Az 1984-es jókai gyűjtés alkalmával a zenekar a lassú és friss csárdásokhoz a táncok leírásánál bemutatottakon túl más dallamokat is előadott. Dallamtárunkba ezekből válogattunk, és ugyancsak itt adunk példákat Ág Tibor 1971-ben, valamint Nagy Iván 1999-ben Jókán végzett énekes népzenei gyűjtéséből. A lejegyzéseknél közöljük a gyűjtés idejét, valamint az előadók és a gyűjtők nevét.

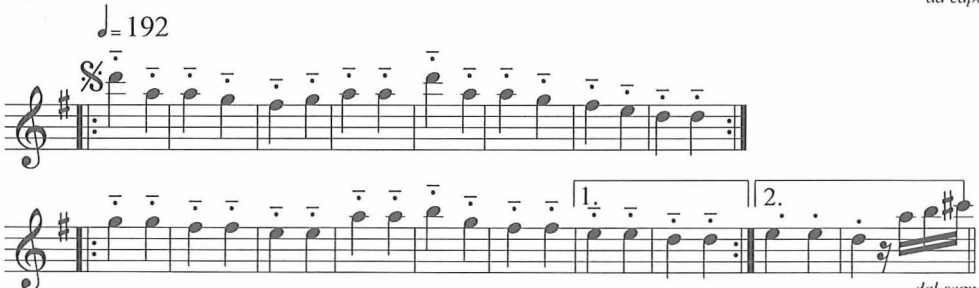
Dudatánc
Dudacsárdás és friss

Jóka, 1984.
prímás: Tankó Péter "Pelé" (1916)
kontra: Tankó Sándor "Sanyika" (1934)
bőgő: Kurucz József "Jozsó" (1915)
Gy.: Halmos István, Németh István,
Pálffy Gyula, Csapó Károly, Szakál Julianna

$\text{♩} = 176-184$

$\text{♩} = 192$

$\text{♩} = 192$

Fine

* * *

Lassú csárdás

Jóka, 1984.

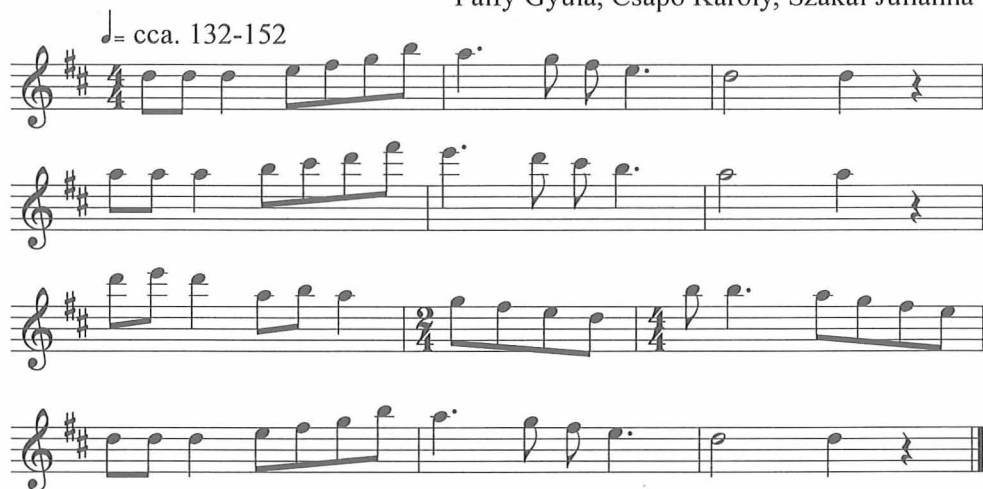
prímás: Tankó Péter "Pelé" (1916)

kontra: Tankó Sándor "Sanyika" (1934)

bőgő: Kurucz József "Jozsó" (1915)

Gy.: Halmos István, Németh István,

Pálffy Gyula, Csapó Károly, Szakál Julianna

* * *

Lassú csárdás

Jóka, 1984.

prímás: Tankó Péter "Pelé" (1916)

kontra: Tankó Sándor "Sanyika" (1934)

bőgő: Kurucz József "Jozsó" (1915)

Gy.: Halmos István, Németh István,

Pálffy Gyula, Csapó Károly, Szakál Julianna

Friss csárdás
"János bácsi dudáljon kend..."

Jóka, 1984.
prímás: Tankó Péter "Pelé" (1916)
kontra: Tankó Sándor "Sanyika" (1934)
bőgő: Kurucz József "Jozsó" (1915)
Gy.: Halmos István, Németh István,
Pálffy Gyula, Csapó Károly, Szakál Julianna

* * *

Friss csárdás

Jóka, 1984.
prímás: Tankó Péter "Pelé" (1916)
kontra: Tankó Sándor "Sanyika" (1934)
bőgő: Kurucz József "Jozsó" (1915)
Gy.: Halmos István, Németh István,
Pálffy Gyula, Csapó Károly, Szakál Julianna

* * *

Jóka, 1971

Hakszer Mihályné Andrási Matild (58 éves)

Gy.: Ág Tibor

Tempo giusto

Mi - kor en - gem So - mor - ja fe - lé visz - nek,
Az á - rok - ba még a fű is resz - ket.
Si - rat - nak en - ge - met a szép lá - nyok,
Fáj a szí - vem nem szól - ha - tok hoz - zá - juk.

Mikor engem a főorvos vizitál,
Kisangyalom az ajtóba sírdogál.
Főorvos úr, eressze be, galambom,
Hogy oldozza el a gatyamadzagom.

* * *

Jóka, 1971

Hakszer Mihályné Andrási Matild (58 éves)

Gy.: Ág Tibor

Tempo giusto $\text{♩} = 120$

A po - zso-nyi vas-út - ál - lo - má - son,
Há - rom gő - zös fűs - től egy vá - gá - nyon.
Az el - ső - nek, jaj, de fűs-től a ké - mé - nye,
A-zon visz - nek az o - rosz harc - tér - re.

Az én babám karjai, karjai,
Nem akarnak hajlani, hajlani.
Meg kell annak hajlani, levelet írni,
Ha meg akar ölelni, csókolni.

Az én babám rózsaszín szoknyája,
Rászállott a harmat az aljára.
Gyere, rózsám, szedd le róla a harmatot,
Bús szívemről a nehéz búbánatot.

* * *

Jóka, 1971
Hakszer Mihályné András Matild (58 éves)
Gy.: Ág Tibor

Tempo giusto

Megy a nap le - fe - lé,
Az ég al - ja fe - lé.
Ruk - kol - nak a gye - re - kek, a hu - szon - egy é - ve - sek,
A ka - szár - nya - ka - pun be - fe - lé.

Bemegy a szobába,
Ráül a vaságyra.
Búra hajtja a fejét, hullajtja a könnyeit,
Erre a csehszlovák nadrágra.

Istenem, Istenem,
Mi lett énbőlőlem.
Elvittek katonának, otthagytam a babámat,
Erre a szomorú világra.

* * *

Jóka, 1971

Hakszer Mihályné Andrási Matild (58 éves)

Gy.: Ág Tibor

Tempo giusto

So-mor-ja - i Ko-ro-ná-ra süt a nap, megjöt-tek már vi-zi-tál-ni az u-rak,
So-roz-zák a le-gé-nyeket sor-já - ba, sok kislánynak lesz ka-to-na ba-bá-ja.
En - gem meg-vi - zi - tál - tak, al - kal - mas-nak ta - lál - tak,
Be-ír-ták a ne-ve-met a nagykönyvbe, somor-ja - i Ko-ro-na ven-dég-lő-be.

* * *

Jóka, 1984

Szítás Lajosné Tankó Emerencia (1907)

Gy.: Halmos István, Németh István,

Pálffy Gyula, Csapó Károly, Szakál Julianna

Tempo giusto $\text{♩} = 184$

A - zér' is csak já - rom vé - le,
Hogy nyő - jön meg a ken - dő - re.
2)
1)
Hogy nyő - jön meg a ken - dő - re,
1)
Hosz - szú lö - gyön a pén - tü - le.
1) 2. vsz. 2) 2. vsz. ism.

Dudálj, dudálj, jó dudásom,
 Nőköd adom a kalácsom.
 Ha jó dudás akarsz lénnyi,
 Neköd pokolba kő mēnnyi.
 Ott fogod maj' megtanúnyi,
 Hogyan köll a dudát fújnyi. (3. 4. sor)

* * *

Jóka, 1984
 Szitás Lajosné Tankó Emerencia (1907)
 Gy.: Halmos István, Németh István,
 Pálffy Gyula, Csapó Károly, Szakál Julianna

Tempo giusto ♩=184

Hé, csi - csó - ka, csi - csó - ka,
 Hár - mot to - jott a csó - ka.
 Ki - kő' - töt - te kis - ker' - be,
 Roz - ma - ring kö - ze - pi - be,
 Roz - ma - ring kö - ze - pi - be.
 Fű - ge - fa te - te - ji - be.

Úgy ég a tűz, ha lobog,
 Úgy élők én, ha lopok.
 Ha nem lopok, cserélők,
 Úgy is igazán élők.

Jóka, 1984

Szitás Lajosné Tankó Emerencia (1907)

Gy.: Halmos István, Németh István,

Pálfy Gyula, Csapó Károly, Szakál Julianna

Tempo giusto $\text{♩} = 104$

Én va - gyok az, a - ki nem jó,
Kocs - ma - aj - tó nyi - to - ga - tó.
Kocs - ma - aj - tó nyi - to - ga - tó,
Bar - na kis - lány csa - lo - ga - tó.

Aki hozzám adja magát,
Tallér üti meg a markát.
Tallér üti meg a markát,
Sárga cipő a bokáját.

* * *

Jóka, 1984

Szitás Lajosné Tankó Emerencia (1907)

Gy.: Halmos István, Németh István,

Pálfy Gyula, Csapó Károly, Szakál Julianna

Tempo giusto $\text{♩} = 176$

Mi du - dá - sunk o - lyan be - teg,
A lá - nyo - kér' maj' meg - e - ped.
Mi du - dá - sunk min - dég in - na,
Meg - árt ne - ki a pá - lin - ka.

Tarka kukas, fehér jérce,
 Beléestek a gödörbe.
 Maj' kiszédjük hó'nap dé're,
 Dudásbácsink ebédjére.

Oda alá köles talló,
 Úgy e'dobott engem a ló.
 Úgy e'dobott engem a ló,
 Soha nem lesz belőlem jó.

* * *

Jóka, 1984

Szitás Lajosné Tankó Emerencia (1907)

Gy.: Halmos István, Németh István,

Pálfy Gyula, Csapó Károly, Szakál Julianna

Tempo giusto ♩ = 100

Ez a lá - bom, ez, ez, ez,

Job - ban jár - jo mind e - mez.

É - dös lá - bom jól vi - gyázz,

Mert a má - sé le - gya - láz.

Három icce köménmag,
 Jaj, de derék gyerök vagy.
 A lábad rövid, a fejed nagy,
 Nem énhozzám való vagy.

Ha te tunnád, amit én,
 Milyen beteg vagyok én.
 Ha szép lőjánt látok én,
 Minnyá' meggyógyulok én.

Három éjjel és három nap,
 Nem ölég a lábomnak.
 Bárcsak ez az é'ccaka
 Szent György napig tartana.

Piros kukorica szál,
 Kapálotlan marattál.
 És te szőke kisléjány
 Csókolatlan marattál.

Kicsi nekünk ez a ház,
 Kirúgjuk az oldalát.
 Helet, helet nekünk is,
 Ha kicsinyék vagyunk is.

* * *

Jóka, 1999

Budai Lászlóné Puss Erzsébet (70 éves)

Gy.: Nagy Iván

Tempo giusto ♩=176

Ki - csi né - köm ez a ház,
 Ki - rú - gom az ó' - da - lát.
 Ha ki - rú - gom, be - rú - gom,
 Még - is meg - há - za - so - dom.

Három icce köménmag,
 Jaj, de derék gyerök vagy.
 Lábad kicsi, seggöd nagy,
 Nagyjókai gervó vagy.

* * *

Jóka, 1999

Budai Lászlóné Puss Erzsébet (70 éves)

Gy.: Nagy Iván

Tempo giusto $\text{♩} = 176$

Jó bor mel - lett du - da né' - kű,
Bo - lond a tánc ug - rás né' - kű.
Ug - rálj, dő - re, ha nincs e - szöd,
A - mi vót is, mind e' - ve - szött.

* * *

Görföl Jenő

Fotótár

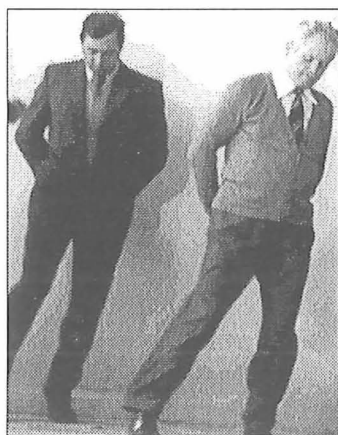
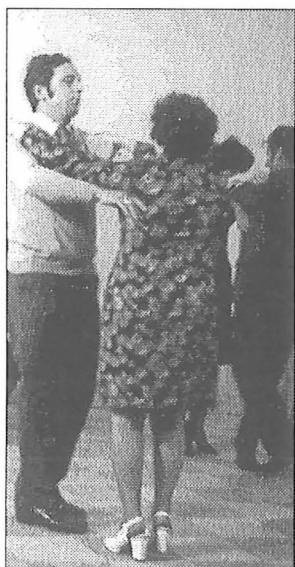
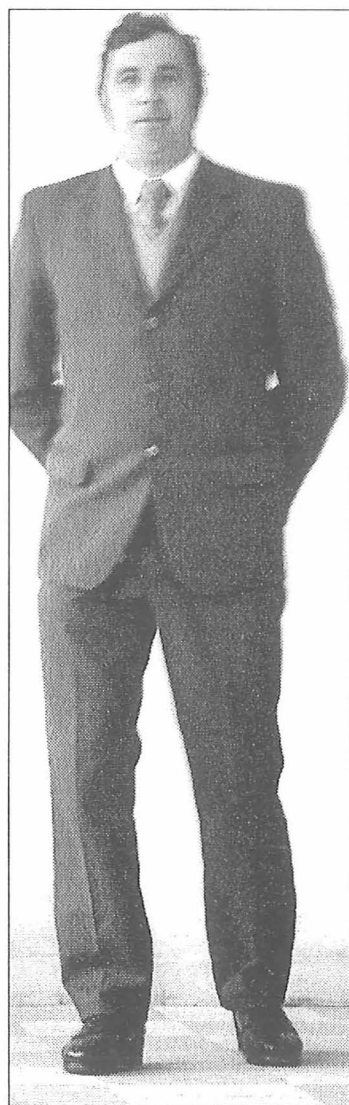

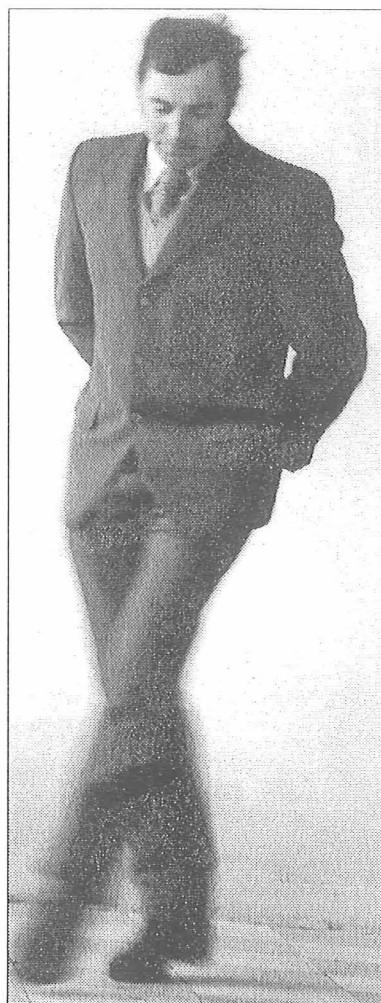
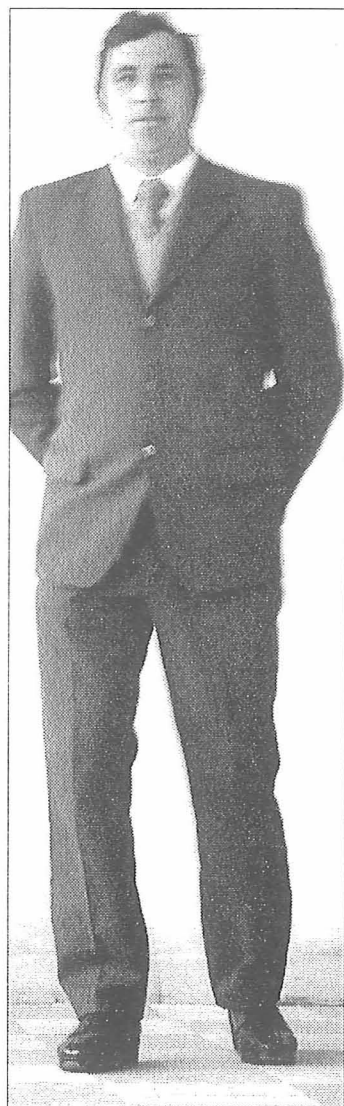
Dudatánc

Sétapolka

Bertóké

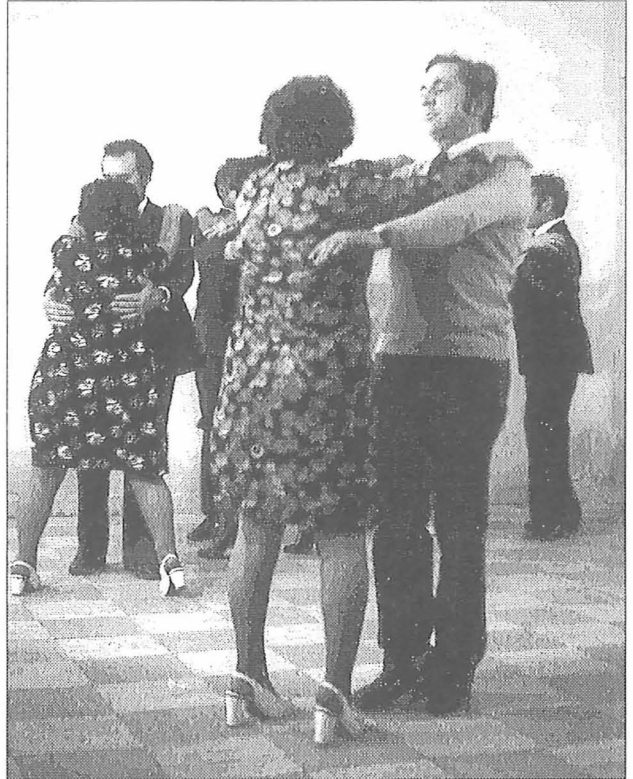

Csárdás

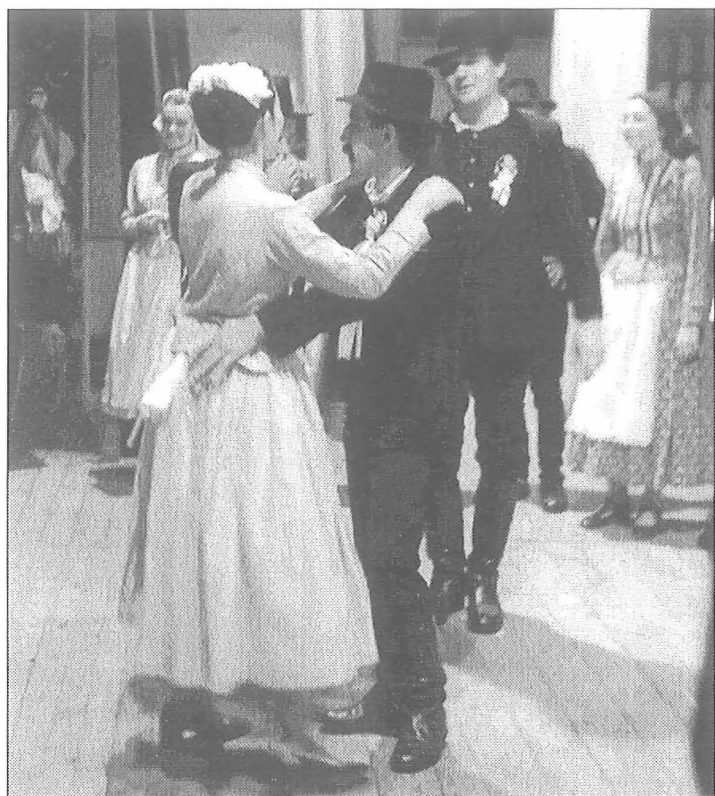

Csóktánc

Sottis

Mazur

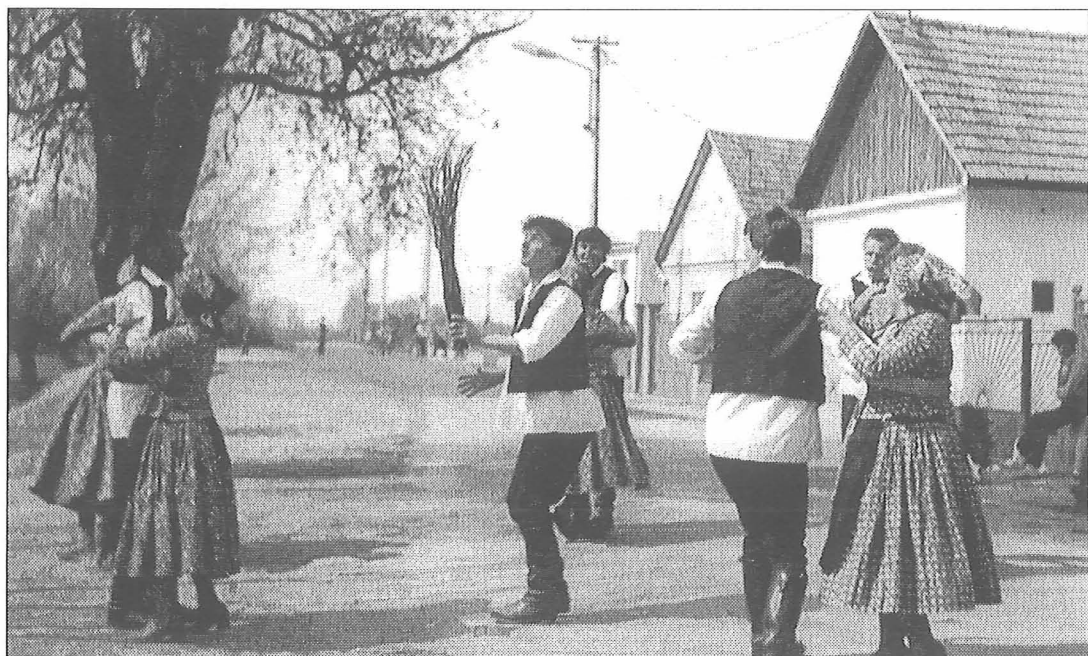
Fenyegetős-tapsikolás

Négyes

Seprős

A csoport tagjai

A zenekar tagjai

Az adatközlők névsora

Jóka falu tánc-, zenei- és gyermekjáték-hagyományainak feltárását adatközlőként segítették:

Boros Károly 1930, Jóka – táncos
Budai Ferenc 1945, Jóka – táncos
Budai Lászlóné sz. Puss Erzsébet 1938, Jóka – táncos, énekes
Budai László 1936, Újhelyjóra – táncos, énekes
Hakszer Márta 1942, Jóka – táncos
Hakszer Otilia 1906, Jóka – gyerekjáték
Halics Margit 1940, Jóka – táncos
Hegyi Lajos 1906, Jóka - táncos
Hervai László 1907, Újhelyjóra - táncos
Horváth Istvánné sz. Horváth Ilona 1905, Jóka - táncos, gyermekjáték
Horváth László 1960, Jóka - táncos
Horváth Péter 1930, Újhelyjóra - táncos
Horváth Péterné sz. Hervai Rozália 1935, Újhelyjóra - táncos
Horváth Péterné sz. Szakál Anna (Erika) 1959, Jóka - táncos
Kiss Jenőné sz. Nagy Ilona 1939, Újhelyjóra - táncos, énekes
Kiss Jenő 1939, Újhelyjóra - táncos, énekes
Kurucz József „Jozsó” 1916, Újhelyjóra - zenész
Molnár Zoltánné sz. Horváth Ilona 1965, Jóka - táncos
Morvay Józsefné 1923, Jóka - gyerekjáték
Nagy József 1962, Jóka - táncos
Németh Ignác 1915, Újhelyjóra - táncos
Németh Ignácné sz. Poloma Mária 1919, Újhelyjóra - táncos, gyerekjáték
Németh Mária 1930, Jóka - gyerekjáték
Németh Tiborné sz. Ballán Mária, 1931, Újhelyjóra - táncos
Németh Tibor 1928, Újhelyjóra - táncos
Palsovcics Julianna 1930, Jóka - táncos
Ravasz Sándor 1915, Újhelyjóra - táncos
Sebők János 1933 , Jóka - táncos
Szabó János 1965, Jóka - táncos
Szabó Károlyné sz. Szakál Mária 1952, Jóka - csoportvezető, táncos
Szabó Lajosné sz. Németh Etele 1937, Újhelyjóra.- táncos
Szabó Lajos 1930, Újhelyjóra - táncos
Szabó Lajosné sz. Szloboda Erzsébet 1962, Jóka - táncos
Szabó Lajosné sz. Szloboda Marianna 1960, Jóka - táncos
Szabó Zoltán I. 1961, Jóka - táncos
Szabó Zoltán II. 1961, Jóka - táncos
Szabó Zoltánné sz. Svigruha Mária 1964, Jóka - táncos

Szakál Julianna 1954, Jókai - csoportvezető, táncos
Szakál Mónika 1970, Jókai - táncos
Sztáns Lajosné sz. Tankó Emerencia 1907, Újhelyjókai - táncos, énekes
Tankó Péter „Pelé” 1916, Újhelyjókai - zenész
Tankó Sándor „Sanyika” 1934, Újhelyjókai - zenész
Tóth Ferencné sz. Mészáros Nóra 1964, Jókai - táncos
Varga Jánosné sz. Hervai Mária 1933, Újhelyjókai - táncos
Varga János 1924, Újhelyjókai - táncos
Varga Mária 1933, Jókai - táncos
Zalka Imre 1914, Újhelyjókai - táncos

A Malmos Néptáncegyüttes tagjainak névsora 2002. évben:

Görföl János
Hakszer Imre
Holocsi Adrián
Horváth Erika
László Mária
Michalik Emese
Ozsvald Andrea
Pongrácz Péter
Ravasz Katalin
Ravasz Tibor
Ravasz Sándor
Szabó Anita
Szabó Katalin
Szabó Kata
Szabó Marcela
Szabó Szilvia
Szakál Csaba
Szűllő Zoltán
Tirinda Péter
Tóth Patrícia
Tóth Szilvia

A kísérő Csalló zenekar tagjainak névsora:

Bohus Zoltán
Csenkei Jenő
Hecht Éva
Hideghéthy Jenő

Szerzők és közreműködők

Fügedi János Ph.D., néptánckutató és tánclejegyző az MTA Zenetudományi Intézete Néptánc Osztályának tudományos főmunkatársa. Fő kutatási területe a Kárpát medencei néptáncok lejegyzése és elemzése, a Lábán táncírás elmélete, valamint a tánclejegyzés neveléstudományi és számítógépes alkalmazása. Több mint húsz éve tanít tánclejegyzést különböző fórumokon, jelenleg elsősorban a Magyar Táncművészeti Főiskola néptáncpedagógus képző tanszakain. Táncírás elméleti, oktatási és táncfolklorisztika munkák mellett néptánc módszertani filmeket is publikált. 1989 óta döntéshozó tagja a Lábán Kinetográfia Nemzetközi Tanácsának (ICKL), 1991 és 2001 között a testület Kutatási Bizottságnak tagja, 1996-1997-ben e Bizottság elnöke volt.

Takács András PaedR., 1931., Sajóti (Bohúňovo).

Negyvenkét évig a Csemadok és a Szlovák Népművelési Intézetének ügyintézője a szlovákiai magyar néptáncmozgalom terén. A hivatásos Csehszlovákiai Magyar Népművészeti Együttes (NÉPES), és a félhivatásos Ifjú Szívek Magyar Dal- és Táncegyüttes (később Művészegyüttes, jelenleg Táncegyüttes) szervezője, koreográfusa, országos népművészeti fesztiválok, kulturális ünnepélyek (Zseliz, Gombaszög), szakmai iskolázások központi szervezője, a felvidéki magyar néptánc gyűjtés elindítója, megalapozója és jelenleg is végzője. Több tájegység gyűjtési anyagát könyvként is megjelentette: Mátyusföldi népi táncok (Martin Györggyel), Gömöri népi táncok (Fügedi Jánossal), Csallóközi néptáncok.

Huszár Ágnes Mgr., a pozsonyi Comenius Egyetem Természettudományi Karának Antropológia Tanszékén diplomázott 2003-ban. Ekkortól a Csemadok Művelődési Intézete Népzenei Adattárának munkatársa. Az adattár népzenei gyűjtéseinek lejegyzésében, rendszerezésében és adatbázisok kiépítésében vesz részt. Munkaköréhez tartozik a népdalénekek és népdalkörök számára az adattár gyűjteményéből való zenei anyagok válogatása is. 2005 szeptemberétől a dunaszerdahelyi Szabó Gyula Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola biológiatanára. Gyermekkorától hegedűl, a dunaszerdahelyi Gyeplős népzenei primása.

Görföl Jenő, 1951, Jóka. A Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetség – Csemadok munkatársa, a Pro Patria Honismereti Szövetség titkára.

Fotói a hazai magyar lapokban (A Hét, Katedra) jelentek, jelennek meg.

Önálló kiállításai: Házsongárdi séta, A tánc – Jóka táncai, Jóka népi építészete, Íróportrék 95, Várak a Felvidéken, Az 1848/49-es szabadságharc emlékei, Felvidéki Krisztusfejek, Pozsonyi séta, Árpádkori templomok a Felső-Csallóközben, Selmec, Selmec, sáros Selmec köze (Selmecbánya a Világörökség része).

Könyvben megjelent fotói: Házsongárdi séta, Arcképcsarnok (Íróportrék), Pacsirtaszót hallok megint (Az 1848/49-es szabadságharc emlékhelyei), Középkori templomok a Csallóközben, Hol sírjaik domborulnak, Felvidék száz csodája.

Felhasznált irodalom

- Borovszky Samu: *Magyarország vármegyéi – Pozsony vármegye*
Fellinger Károly: *Jóka, nevezetességek* (Jókai Honismereti Kiskönyvtár), Bratislava, 1997.
Görföl Jenő (összeállítás): *Jókai helytörténeti füzetek – A falu története a hozzáférhető írásos emlékek tükrében, Jóka, 1994.*
Kaposi Edit–Maác László: *Magyar népi táncok, táncos népszokások*. Bibliotheca Kiadó. Budapest, 1958.
Martin György: *Magyar tánc típusok és tándialektusok I-II.*, melléklettel. Népművelési Propaganda Iroda. Budapest, 1970.
Martin György–Takács András: *Mátyusföldi népi táncok*. Madách Könyvkiadó. Bratislava, 1981.
Méryné Tóth Margit: *Tardoskedd hagyományos táncai és táncélete*. In: *Új Minden* *Gyűjtemény 2*. Madách Könyvkiadó. Bratislava, 1983, 116-153.
Pesovár Ernő: *Kanásztánc és seprűtánc – a mutatványos táncok két típusa*. Tánctudományi Tanulmányok. Budapest, 1969.
Takács András: *Eredeti magyar népi táncok V. Kéménd táncai*. Bratislava, 1970.

Ajánlott irodalom

- Ág Tibor: *Az Aranykert muzsikája*, Pozsony 1999.
Ág Tibor–Sima Ferenc: *Vétessék ki szóló szívem*. Szlovákiai magyar népballadák. Bratislava, 1979.
Bakos József: *Mátyusföldi gyermekjátékok*. Budapest, 1953.
Bors Éva: *GyerekJátékok és táncok*, Bratislava, 1975.
Gágyor József: *Megy a gyűrű vándorútra*, Bratislava, 1982.
Jelinková, Zdenka: Tanec, *Hornácko*. Brno, 1966.
Jókai Mária–Méry Margit: *Szlovákiai magyar népviseletek*. Bratislava, é.n.
Katona István: *Örökség*. Komárom, 1982.
Kósa László–Filep Antal: *A magyar nép táji történeti tagozódása*. Budapest, 1976.
Lelkes Lajos (szerk.): *Magyar néptánc hagyományok*. Budapest, 1980.
Liszka József: *A szlovákiai magyarok néprajza*. Budapest–Dunaszerdahely, 2002.
Lugossy Emma: *39 verbunktánc*. Budapest, 1954.
Lugossy Emma: *A csárdás*. Budapest, 1954.
Martin György: *A magyar körtánc és európai rokonsága*. Budapest, 1979.
Martin György: *A magyar nép táncai*. Budapest, 1974.
Quittner János–Sebők Géza: *Dél-szlovákiai magyar lakta falvak hagyományos táncai*. Bratislava, 1979.
Quittner János (összeállítása): *Eredeti magyar népi táncok VIII. Csallóköz táncai*. Bratislava, 1973.

- Pálfi Csaba: *A Gyöngyösbokréta története*, Táncstudományi Tanulmányok 1969-70. Budapest 1970.
- Pesovár Ernő: *Kanásztánc és seprűtánc – a mutatóványos táncok két típusa*. Táncstudományi Tanulmányok. Budapest, 1969.
- Pesovár Ernő: *Csalogatós csárdás*. Táncstudományi Tanulmányok 1965-66. Budapest, 1967.
- Pesovár Ernő: *A magyarországi szlovákok tánc kultúrája*. Táncstudományi Tanulmányok 1980-81. Budapest, 1982.
- Takács András: *Eredeti magyar népi táncok IV. Tardoskedd táncai*. Bratislava, 1969.
- Takács András: *Eredeti magyar népi táncok V. Kéménd táncai*. Bratislava, 1970.
- Takács András: *Eredeti magyar népi táncok VI. Martos és Kéménd táncai*. Bratislava, 1970.
- Zálesák, Cyril: *Ludové tance na Slovensku*. Bratislava, 1964.

A Gyurcsó István Alapítvány Könyvek sorozatban megjelent:

1. *Vigan zengjetei citorák*
Csallóközi betlehemes játékok és mendikák, gyűjtötte és válogatta:
Ág Tibor, 1992
2. Marczell Béla: *A Csallóköz hiedelemvilága*, 1994
3. Cséplő Ferenc: *Réte – bátya és menedék*
Helytörténet két egyházi könyv köré építve, 1995
4. *Biborpiros szép rózsza*
Népzenei gyűjtés Peredről, a dallamokat válogatta: Ág Tibor, 1996
5. Tánczos Tibor: *Ötven éve történt*, A kitelepítés és a deportálás története
Nagymenyeren, 1996
6. *Azik, nem fázik*, A nagyabonyi népdalkör legkedvesebb dalai, 1996
7. *Legendák és tények Nagymenyeri városának történetéből*, Tánczos Tibor: A
nagymenyeri Mátyás legendák; Henkey Gyula: A nagymenyeri magyarok etnikai
embertani képe, 1997
8. Barsi Ernő: *Tanácsok népdalsokrok összeállításához*, 1997
9. Marczell Béla: *Naptár és néphagyomány*, Csallóközi népszokások, 1997
10. Zalabai Zsigmond: *Koszorúk*, 1998
11. Nagy Iván: *Erősíteni szíveket*, Balony község népzenei monográfiája, 1998
12. Szőke István: *A bábjátás ábécéje*, Az ujjtől a marionettig, 1998
13. Varga László: *Az első lépések*, A Csemadok Nagymenyeri Szervezetének és a
Nagymenyeri járás Csemadok-szervezeteinek története, 1999
14. Himmler Zsófia: *Mindentlátó királylány*, Népmesedramatizációk gyermekbáb-
soportoknak, 1999
15. Ág Tibor: *Felsütött a Nap sugára*, Kelet-Szlovákiai népdalok, 1999 (MC mel-
léklettel)
16. Metzner Valéria: *Emlékezés*, A Csemadok rétei szervezetének megalakulása és
tevékenysége napjainkig, 1999
- *** Száraz Pál: *Kilométerkő*, Novellák, 1999
17. Mőser Zoltán: *Körülvesznek engem a dalok*, (A népdalgyűjtő és népdalíró
Czuczor Gergely), A hét szabad művészet könyvtárával (Zsámbéki Apor Vilmos
Katolikus Tanítóképző Főiskola) közös kiadásban, 2000
18. Presinszky Lajos: *Felső Csallóközi arcképcsarnok*, 2000
19. *Akkor sirassatok engem* (Katona Pista összegyűjtött nótái), 2000
20. *Lement a vacsoracsillag*, Bartók Béla születésének 120. évfordulója alka-
lmából, Válogatás az 1910-es év nagymenyeri gyűjtéséből, Összeállította Ág Tibor,
2001
21. Sidó Zoltán–Őszi Irma: *Ötven év szolgálat*
A Csemadok tevékenysége az Érsekújvári járásban (1949-1999), 2001
22. Ág Tibor: *Csináltassunk hírharangot*, Nyitra-vidéki népballadák, 2001, (CD,
MC melléklettel)
23. Vas Ottó: *Hogyan tanuljunk verset, prózát?* Előadók és felkészítők kézikönyve,
2001 (MC melléklettel)
24. Henkey Gyula: *A Csallóközi magyarok etnikai embertani képe*, Alistál környéke,
Bős, Nagymenyér, Csallóközi összefoglaló tanulmány, 2002
25. Varga László: *Béke poraikra*, Az 1. és a 2. világháború áldozatai és hősei
Nagymenyeren, 2002
26. Csiba Lajos: *Őszi szarvasbőgések, tavaszi szalonkázások*, Csallóközi vadász-
napló, 2002
27. Borsi Ferenc: *Mi vagyunk a rózsák*, Az érzékiség képi ábrázolása a magyar nép-
dalokban, 2003
28. Tánczos Tibor: *Az öreg juhász szép meséje és más elbeszélések*, 2003
29. Ág Tibor: *Semmit sem vétettem Nyitra városának*, Nyitra-vidéki magyar nép-
dalok, 2004
30. Varga László: *Kultúránk szolgálatában*, A Nagymenyeri körzet Csemadok
szervezeteinek kialakulása és fejlődése, 2004
31. *Köszöntsük a Jézuskát*, Régi karácsonyi énekek a Felvidékről, gyűjtötte és válo-
gatta Hramath Lajosné Vöröss Kornélia, 2004
32. *A Kolonyi templom előtt*, Válogatás Ürge Mária népzenei gyűjtéséből. Válogatta,
szerkesztette és jegyzetekkel ellátta Tari Lujza, 2004
33. *A Népes*, írta és összeállította Takács András, 2004
- *** Száraz Pál: *Beszélő fények*, Kisprózák, egyéb szövegek, versek, 2004
34. Fügedi János–Takács András: *A Bertók és társai* (Jóka falu hagyományos tán-
cai), 2005

Gyurcsó István Alapítvány hangzóanyag-sorozat:

1. Ág Tibor: *Felsütött a Nap sugára*, MC, 2000
2. Ág Tibor: *Csináltassunk hírharangot*,
MC-CD, 2001
3. Vas Ottó: *Hogyan tanuljunk verset, prózát?*,
MC, 2001
4. *Bíborpiros szép rózsza*, a népzenei vetélkedő országos
gálaműsorának előfelvétele, MC, 2002
5. Bárdos Ágnes: *Tánc-lánc*, MC-CD, 2002
6. *Semmit sem vétettem Nyitra városának*,
Nyitra-vidéki magyar népdalok, CD, 2004
7. *Szereltem*. Csanaky Nóra - Écsi Gyöngyi,
Válogatás a XX. század magyar szerelmi lírájából
és népdalainkból, CD, 2004
8. *Hommage a József Attila* (Szlovákiai magyar vers-
éneklők József Attiláról), CD, 2005

Ez a könyv a

VALEUR KFT
NYOMDÁJÁBAN

készült

929 01 Dunaszerdahely (Dunajská Streda)
Múzeum u. 208/4
Telefon, fax: (0)31 551 72 19, 551 72 18

A KIADÓ CÍME:

Csemadok Területi Választmánya, Dunaszerdahely
P. O. BOX 16., Bacsákova 240/13., 929 01 Dunajská Streda
Tel: +421/31/552 24 78
Fax: +421/31/550 98 30
E-mail: huszar@csemadds.sk
WEB INFO: www.csemadok.sk

ISBN 80 – 89001– 33 – 5

Fügedi János – Takács András

A BERTÓKÉ ÉS TÁRSAI

Jóka falu hagyományos táncai

Kiadta a Csemadok Dunaszerdahelyi Területi Választmánya és az MTA Zenetudományi Intézete • A kiadásért a Csemadok területi választmányának titkára, Huszár László felel • A nyomdai előmunkálatok Dunaszerdahelyen, a Csemadok területi választmányán készültek • Nyomta a Valeur kft. nyomdája Dunaszerdahelyen, 2005-ben • Megjelent 500 példányban.

Megjegyzések

Megjegyzések

Megjegyzések

ISBN 80-89001-33-5

9 788089 001330